18 Kasım 2026 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.12
BAŞKAN: Mustafa VARANK (Bursa)
BAŞKAN VEKİLİ: Şahin TİN (Denizli)
SÖZCÜ: Cevahir UZKURT (Niğde)
KÂTİP: Adem ÇALKIN (Kars)
----- 0 -----

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Komisyonumuzun kıymetli üyeleri, kamu kurumlarının, sivil toplum kuruluşlarının çok kıymetli temsilcileri, saygıdeğer basın mensupları; öncelikle her birinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun 9'uncu Toplantısını açıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır, görüşmelere başlıyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Gündemimizde Dilekçe Komisyonu Başkanı ve Adana Milletvekili Sunay Karamık, Karabük Milletvekili Cem Şahin ve 81 milletvekili tarafından 12 Kasım 2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu ile İçişleri Komisyonuna; esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 2/4042 esas numaralı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye olarak Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 31'inci Taraflar Konferansı'na ev sahipliği yaptığımız bugünlerde ülkemizin enerji dönüşümünü etkileyecek düzenlemeleri Komisyonumuzda görüşüyor olmak son derece anlamlı. Türkiye bu toplantıya en güzel şekilde ev sahipliği yaparak küresel iklim diplomasisinde önemli bir vizyon ortaya koyuyor. Sorumluluk ve taahhütlerin kalıcı kazanımlara dönüşmesi için yeni enerji yatırımlarının hızlandırılması, şebeke altyapılarının güçlendirilmesi ve finansmana erişimin kolaylaştırılması bildiğiniz gibi büyük bir önem arz ediyor. Bunu sağlayacak olan da sağlam bir hukuki altyapı, öngörülebilir düzenlemeler ve şeffaflık.İşte, bu kanun teklifiyle bu alanlara ve yatırımcı güvenine katkı sağlanacağı öngörülmektedir. Anayasa Mahkemesinin iptal kararları doğrultusunda enerji mevzuatındaki hukuki belirsizlikler bu teklifle giderilmiş olacaktır.

Kıymetli milletvekilleri, kanun teklifimiz yürürlük ve yürütme hükümleriyle birlikte 15 maddeden oluşuyor. Bu teklifle, özellikle kadınların, gençlerin ve mesleki yeterlilik belgesine sahip çalışanların istihdamını destekleyen önemli bir teşvik var. Bu teşvikin 2028 yılı sonuna kadar uzatılması öngörülüyor. Bildiğiniz gibi, mesleki eğitim gerçekten çok önemli. Burada da öğrencilere verilen destek ödemelerini beş yıl daha uzatacak bir teklif maddesini görüşeceğiz. Devlet üniversitesi hastanelerini, SGK borçlarını terkin ederek onları rahatlatacak bir maddeyi de burada Komisyonda görüşmüş olacağız. Tabii, bu kanun teklifinde yer alan en önemli başlıklardan biri de tasfiyesine karar verilen yatırım fonlarına ilişkin düzenleme. 7596 sayılı Kanun, küçük yatırımcının mağduriyetini önceleyen bir anlayışla tasarlanmıştı. Bakınız, bu olaylar gündeme geldiğinde herkes, Amerika Birleşik Devletlerindeki Madoff vakasından örnekler vermişti. Oradaki mağdurlar ilk ödemelerini ancak üç yıl sonra alabilmişler. Çıkarılan kanun kapsamında 13 Kasım 2026 tarihinde yapılan ödemelerle birlikte olağan ve olağanüstü tasfiye süreçlerinde toplam 119 fonda bulunan 444.893 tekil yatırımcıya ayni ve nakdi olarak ödeme yapılmıştır. Bu yatırımcılardan 333.493 tekil yatırımcı ara ödeme kapsamında net yatırım tutarlarını alabilmişlerdir. İşte, bu 7596 sayılı Kanun kapsamında bu fonlardaki varlıkların yatırımcılara geri ödenmesine yönelik süreçler bildiğiniz gibi devam ediyor. Sadece tasfiye süreçlerinde görev alanların ve sadece bu kanun çıktıktan sonraki görevleri kapsamındaki karar ve işlemlerinden doğan hukuki, idari ve mali sorumluluklarını düzenleyen bir maddeyi de burada görüşmüş olacağız.

Kıymetli milletvekilleri, sizlerin katkılarıyla yürütülecek yapıcı ve verimli müzakerelerin kanun teklifini daha da olgunlaştıracağına yürekten inanıyorum. Dün yine Komisyondaki arkadaşlarımızla gayri resmî olarak burada bir toplantı gerçekleştirdik, konuların üzerinden geçtik, tartışmalarımızı yaptık. Bugün de resmî olarak bu süreci yürütmüş olacağız. İnşallah, ortak akıl ve uzlaşıyla ülkemiz ve milletimiz için en doğru çözümlere ulaşabiliriz.

Sözlerime son verirken 2 hususu hatırlatmak istiyorum: Birincisi; değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, normlar hiyerarşisi ilkesi gayet açık, her düzenlemeyi ait olduğu norm düzeyinde hükme bağlamak mecburiyetindeyiz. Son zamanlarda sıklıkla ikincil mevzuat veya idarenin yetkisi çerçevesinde yapılacak düzenlemelerin kanuna taşınması eğilimi var. Bu esnekliği azaltmak süreçleri zorlaştırdığı gibi kanunlarımızın kalitesini de gerçekten etkilemektedir. Bunun tabii ki farklı sebepleri var. Elbette burada yasama, yürütme, yargı görevlerini yapacak ama kolaycılığa kaçarak yürütülen süreçler maalesef, ekstra yüklere veya telafisi güç sonuçlara sebep olabilmektedir. Onun için, değerli arkadaşlar, başta bürokrasi olmak üzere getirdiğimiz kanunlara iyi çalışmalıyız. Yönetmelikte, tüzükte düzenlenecek işleri kanun kapsamında buraya getirmememiz lazım, süreçleri zorlaştırmamamız, esnekliği ortadan kaldırmamamız lazım. Tabii, ikinci konu da bu kanun teklifini bu Komisyonda görüşüyoruz. Bazı maddeler Komisyonumuzla tam temas etmiyor görünebilir ama biliyorsunuz bütçe süreci devam ediyor. Bütçe süreci devam ederken Plan ve Bütçe Komisyonu

bununla tamamen meşgulken bu kanun teklifini burada görüşmek, usulen de teamülen de doğru bir yaklaşım, burada bir eksiklik olduğunu düşünmüyoruz.

Ben, tekrar, hazırlık sürecinde emeği geçen milletvekillerimize, bürokratlarımıza ve sektör paydaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Görüşmenin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Şimdi, teklifin tümü üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Usul tartışması açalım.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, Ednan Bey usul tartışması istedi.

Buyurun.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarımız, değerli bürokratlar; hepiniz hoş geldiniz.

Sayın Başkan da konuşmasında biraz değindi ama sonuç itibarıyla bir torba kanun, bu kanun teklifi. Biz her zaman şunu söylüyoruz: İlgili ilgisiz her konunun bir torbanın içine atılıp getirilmesi kaliteli bir yasama yapmamızı hep engelliyor. Biz iki yıl önce burada bir kanun çıkardık, gene bu Komisyonda çıkardık, aynı konuşmaları orada bir daha yaptık, sonunda Anayasa Mahkemesi bizim haklılığımızı tescilledi. Düzeltilmesi yönünde tekrar Komisyonumuza bu kararlar geldi, kanun şeklinde, kanun maddeleri şeklinde geldi. Bizim görevimiz torba şeklinde birbiriyle benzeşmeyen, bir elin beş parmağı gibi birbiriyle ilgisi, alakası olmayan düzenlemeleri burada görüşmek değil. Kaliteli, bozulmayan, ihtiyaca cevap veren, Komisyonun ve özellikle de Genel Kurulun yani Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarını zedelemeyecek işler yapmamız lazım. Yani biz burada bir kanun düzenlemesi yapıyoruz, Anayasa Mahkemesinden geri dönüyor. Hem burada zaman kaybı yaşamış oluyoruz hem de kaliteli bir yasama yapmamış oluyoruz. Burada birbirinden tamamen ayrı... Sayın Başkan her ne kadar da bunu plan bütçe dönemine denk gelmiş olmasından kaynaklı bir sıkışıklığa bağlıyor olsa da biz, farklı komisyonlar marifetiyle bu konuları görüşebilir, tartışabiliriz. O yüzden, biz ilgili alanlarla ilgili komisyonların çalıştırılmasının yasama kalitesini artıracağını düşünüyoruz. O yüzden bu teklife geçilmeden bunun tekrar değerlendirilmesini istiyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Sayın Vekilim, teşekkür ediyoruz.

Şu bilgiyi de vermiş olayım: Biz tali komisyonlarımıza yazımızı yazdık ve onlar da şu anda bunun görüşülmesinin mümkün olmadığıyla ilgili bize yazı yazdılar. Dolayısıyla, buradaki tutumuma ben devam etme kararı alıyorum.

Burada teklif hakkında Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere de sözü, birinci imza sahibi Dilekçe Komisyonu Başkanı ve Adana Milletvekilimiz Sayın Sunay Karamık'a veriyorum.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Sayın Başkan, biz de usul konusunda konuşmak isteriz. Orada bize de söz verirseniz. Yani bir de Anayasa'ya aykırılığı da, o konuyu da konuşmak isteriz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Buyurun.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biz de aynı şekilde az önce Adnan Bey'in de söylediği gibi konulara biz de katılıyoruz. İçişleri Komisyonu, Millî Eğitim Komisyonu, Sağlık ve Plan ve Bütçe Komisyonlarının konularını ilgilendiren konular var şu anda bizim önümüzde. Meclisin ciddiyetine yakışmayacak şekilde hareket ediyoruz aslında. O komisyonlarda yaşanmışlıklar var, bu konularda daha eskisini bilenler var. O konulardaki bilgileri bizlerle paylaşarak bu teklif hazırlansaydı, buna itirazımız olmazdı ama bize hiçbir bilgi gelmedi, kaynaklar da gelmedi. Aslında usule ben de yakışmadığını düşünüyorum. Tali komisyonların görüşlerinin önemli olduğunu ifade etmek istiyorum. O komisyonların bundan önce yaşadıklarının önemli olduğunu söyleyebiliriz biz de. Komisyonların bilgi ve birikimlerini biz şu anda değerlendiremiyoruz. Tekrar bu konunun, maddelerin değerlendirilerek ilerideki bir tarihe aktarılmasını istiyoruz.

Bir de Anayasa'ya aykırılık konuşması var, ben de onu dile getirmek istiyorum. Kanun teklifinin 5'inci maddesine Anayasa'ya aykırı olduğu nezdinde itiraz ediyoruz. Meclis İçtüzüğü'nün 38'inci maddesi açıktır: Komisyonlar, kanun teklifi görüşmeden önce Anayasa'ya uygunluğu incelenmek zorundadır. Anayasa'ya aykırı teklifler reddedilmelidir. Peki, önümüzdeki düzenleme ne getiriyor: BOTAŞ'ın devlete olan vergi borçları, hazineden olan alacakları karşılıklı siliniyor. Bu işlemin 2027 yılı sonuna kadar her ay yapılması göz önüne alınıyor. Üstelik bu işlemler bütçenin gelir ve gider hesaplarına yansıtılmayacak. Bu uygulamayla ilk kez karşılaşmıyoruz. 2021 yılından beri bununla karşılaşılıyor. Muhasebat Genel Müdürlüğünün kayıtlarında ilk on ayda BOTAŞ'a ödenen görevlendirme gideri 91 milyar lira gösterildi. Burada var efendim. Burada görevlendirme giderleri diye, 91 milyar. Şimdi, dün Maliye Bakanlığından gelen uzman arkadaşımız, BOTAŞ görevlendirme giderinin bu yıl 450 milyar liraya yakın olacağını söyledi. Arada 350 milyar lira gibi göremediğimiz bir değerlendirme var. Bunu net olarak göremiyoruz, ayrıntılı göremiyoruz. Anayasa'nın 161'inci maddesinde bütçenin nasıl hazırlanacağı ve görüşmeleri açıkça düzenlenmiştir. Bütçeye ek mali yük getiren düzenlemelere kaynak gösterilmek zorundadır. Bu kurallar başka kanunlarla geçici maddeler eklenerek olmaz. Ayrıca 5018 sayılı Kanun da bütün gelir ve giderlerinin bütçede gösterilmesini zorunlu kılıyor. Ancak siz, bugün yüz milyarca liralık işlemi bütçenin dışında tutmak istiyorsunuz. Bu durum mali şeffaflığa aykırıdır, bu disipline aykırıdır, Meclisin bütçe hakkına aykırıdır. Dolayısıyla, Anayasa aykırılık gerekçesiyle bu maddenin tekliften çıkarılmasını talep ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Usül hakkında söz almak isteyen başka vekilimiz? Yok.

Sunay Hanım'a sözü vermiş oldum, o bir açıklamasını yapsın, ondan sonra devam edelim.

Buyurun Sunay Hanım.

SUNAY KARAMIK (Adana) - Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli milletvekillerimiz ve kurumlardan gelen misafirlerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün ilk imza sahibi olduğum Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'mizi Komisyonumuzun değerlendirmesine sunmak istiyorum.

AK PARTİ olarak Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde 2002 yılından bu yana ülkemizin ihtiyaçlarını gözeten, kalkınmayı ve toplumsal refahı önceleyen reformları hayata geçirdik. Bu reformları yalnızca dönemin şartlarına cevap veren düzenlemeler olarak ele almadık. Uygulama sonuçlarını dikkate almayı, ortaya çıkan yeni ihtiyaçları tespit etmeyi ve attığımız adımları daha ileriye taşımayı da sorumluluğumuzun bir parçası olarak gördük. Bu anlayışla hazırlanan teklifimiz, yürürlük ve yürütme hükümleriyle birlikte 15 maddeden oluşmaktadır. Enerji piyasalarından mesleki eğitime, istihdamdan sosyal güvenliğe uzanan alanlarda ihtiyaç duyulan düzenlemeleri yaparken hukuki belirliliği ve öngörülebilirliği güçlendirmeyi amaçlıyoruz. Bugün Cumhurbaşkanımızın ortaya koyduğu 2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda temyiz enerji dönüşümünü sürdürüyoruz. Ülkemizin 9-20 Kasım 2026 tarihleri arasında Antalya'da düzenlenen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı'na yani COP31'e ev sahipliği yapması da bu alanda üstlendiği sorumluluğun da bir göstergesidir. Dünya liderlerini ve iklim politikalarının paydaşlarını bir araya getiren bu Konferans, temiz enerjiye geçiş ve sürdürülebilir kalkınmada iş birliğini güçlendirmektedir. Biz de bu hedefleri destekleyecek yasal düzenlemeleri hayata geçiriyoruz.

Teklifimizin 7'nci maddesiyle, yenilenebilir enerji kaynak alanlarında yapılacak yarışmalarda kapalı teklif, açık eksiltme ve açık artırma yöntemlerini Anayasa Mahkemesinin iptal kararı doğrultusunda doğrudan kanunla belirliyoruz. Yarışma şartnamelerinde düzenlenebilecek hususların temel çerçevesini de kanun düzeyinde ortaya koyuyoruz. Böylece, yatırımcılarımızın hangi usul ve esaslara tabi olacaklarını daha önceden bilmelerini, yarışma sürecinde hukuki belirliliğin güçlenmesini amaçlıyoruz.

8'inci maddemizde on yıllık süresini tamamlayan ve en az 750 kilovat kurulu güce sahip lisanssız elektrik üretim tesislerinin lisanslı üretime geçiş şartlarını yeniden düzenliyoruz. Bu geçişte alınacak lisans bedelinin Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun belirlediği kaynak bazlı güncel birim yatırım tutarının yüzde 30'unu aşmayacağını hüküm altına alıyoruz. Lisanslama süreçlerinde objektif kriterlerin esas alınmasını ve yatırımcılarımızın mali yükümlülüklerini önceden öngörebilmesini hedefliyoruz.

12'nci maddemize de rüzgâr ve güneş enerjisi tesislerinin elektriksel kapasite artışlarında Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketince megavat başına alınacak bedelin Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun belirlediği birim yatırım tutarının yüzde 50'sini geçmeyeceğini düzenliyoruz. Bu düzenlemeyle, iletim kapasitesinin etkin kullanılmasını, yatırım taleplerinin gerçekçi esaslara dayanmasını ve piyasa koşullarının daha öngörülebilir olmasını amaçlıyoruz. Yenilenebilir enerjiye ilişkin bu 3 maddeyi önceki yıllarda başlattığımız reformların devamı olarak görüyoruz.

Değerli milletvekilleri, teklifimizin 4'üncü maddesiyle yüzen LNG terminallerinin ihtiyaç hâlinde lisanslarında belirtilen konumlar dışında hizmet verilebilmesine ilişkin esasları kanunla belirliyoruz. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının görüşü alınarak Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunca izin verilmesini öngören çerçeveyi Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçeleri doğrultusunda yeniden düzenliyoruz.

5'inci maddemizle doğal gaz fiyatlarındaki dalgalanmalardan vatandaşlarımızı korumak amacıyla uygulanan sübvansiyonların finansmanına ilişkin düzenleme getiriyoruz. Bu kapsamda BOTAŞ'ın 31 Aralık 2026 ile 31 Aralık 2027 tarihleri arasında ithalattan doğan vergi, fon ve pay borçlarının hazineden olan görevlendirme alacaklarına karşılık aylık olarak mahsup ve terkin edilmesini öngörüyoruz. Böylece, vatandaşlarımızı koruyan enerji politikalarının finansmanına ilişkin mali süreçleri daha açık ve sürdürülebilir bir çerçeveye kavuşturmayı da hedefliyoruz.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; ülkemizin kalkınmasında enerji yatırımları ve sanayi üretimi kadar nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesi ve istihdamın güçlendirilmesi de büyük önem taşımaktadır. Ekonomik büyümenin toplumumuzun bütün kesimlerine yansımasını, özellikle kadınların ve gençlerin üretim ve çalışma hayatında daha güçlü bir biçimde yer almasını temel hedeflerimiz arasında görüyoruz. Bu kapsamda, 2008 yılında 5763, 2011 yılında 6111 sayılı Kanunlarla istihdam teşviklerini geliştirdik. Mesleki eğitimde ise 2016 yılında 6764 sayılı Kanun'la çırak ve stajyer öğrencilerimize yönelik devlet katkısını hayata geçirdik ve 2021 yılında bu desteği güçlendirdik.

Teklifimizin 2'nci maddesiyle mesleki eğitimi ve çıraklık öğrencilerine ödenen ücretlerde devlet katkısının sürdürülmesi için Cumhurbaşkanımıza tanınan uzatma yetkisini, her defasında bir eğitim ve öğretim yılı olmak üzere toplam 15 eğitim ve öğretim yılına çıkartıyoruz. Böylece gençlerimizin ücret güvencesini ve işletmelerimizin mesleki eğitime katılımını destekliyoruz.

3'üncü maddenizle kadınların, gençlerin ve mesleki yeterlilik belgesi sahibi işsizlerin ilave istihdam teşvikini 31 Aralık 2028 tarihine kadar uzatıyor, Cumhurbaşkanımıza bu süreyi 2029 yılı sonuna kadar uzatma yetkisi veriyoruz. İstihdam politikaların başarısı yalnızca yeni iş imkânları oluşturmakla değil, kadınlarımızın, gençlerimizin çalışma hayatında kalıcı biçimde yer almalarını sağlamakla da değerlendiriyoruz. Bu destekleri devam ettirilmemizin temel gerekçesi budur.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifimizin bir diğer başlığı, kamu güvenliğimizin temel unsurlarından olan jandarma, Sahil Güvenlik ve Emniyet teşkilatlarımızın eğitim süreçlerine ilişkindir. Milletimizin huzur ve güvenliğini sağlayan bu kurumlara personel yetiştiren eğitim kuruluşlarının açık, objektif ve hukuki güvenceye dayalı kurallarla faaliyet göstermesini önemsiyoruz. 1'inci

maddenizde Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisine alınacak öğrenciler ile muvazzaf subay ve astsubay adaylarında aranacak vatandaşlık, yaş, eğitim, sağlık, adli sicil, güvenlik ve sınav şartlarının temel esaslarını kanunla belirliyoruz.

6'ncı maddemizde de polis meslek yüksek okullarına başvuracak adaylarda aranacak temel şartları doğrudan kanun düzeyinde düzenliyoruz. Bu 2 maddenin ortak dayanağı Anayasa Mahkemesinin eğitim ve öğretim hakkına ilişkin iptal kararlarıdır. Eğitim hakkına getirilebilecek sınırlamaların anayasal güvencelere uygun biçimde kanunda düzenlenmesini ve idarenin uygulamalarında hukuki belirliliğin sağlanmasını amaçlıyoruz. Hukuk devleti ilkesini koruyan bu yaklaşımı kamu kurumlarımızın güvenilir biçimde faaliyet göstermesi bakımından önemli görüyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifimizin 9'uncu maddesiyle kamu üniversitesi hastanelerinin 2026 yılı götürü bedeli üzerinden sağlık hizmet alım sözleşmelerinde, tahakkuk tutarının sözleşme bedelinin altında kalması hâlinde oluşan farkın terkin edilmesini öngörüyoruz. Bu tutarın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinden karşılanmasıyla üniversite hastanelerimizin mali sürdürülebilirliğini destekliyoruz.

10'uncu maddemizde 1 Ocak 2017 tarihinden önceki ödenmemiş genel sağlık sigortası prim borçları ile bunlara bağlı gecikme cezası ve gecikme zamlarının tahsilinden vazgeçilmesini öngörüyoruz. Bu düzenlemeyle, 2 milyon 199 bin 680 vatandaşımızın 5 milyar 627 milyon 667 bin 896 liralık prim borcu terkin edilecektir. Bu rakamların arasında ekonomik ve sosyal hayatını sürdürmeye çalışan vatandaşlarımız bulunmaktadır. Geçmişte yapılandırma imkânlarından yararlanmayan veya yararlandığı hâlde borcunu ödeyemeyen vatandaşlarımızın yükünü hafifletmeyi sosyal devlet anlayışımızın bir gereği olarak görüyoruz.

Kıymetli milletvekilleri, ekonomi politikamızda üretimi ve yatırımı desteklerken kamu kaynaklarının etkin, dengeli ve sürdürülebilir biçimde yönetilmesini esas alıyoruz. İktidarlarımız döneminde, vergi düzenlemelerinde yatırım ortamının geliştirilmesi ve mali sistemin etkinliğini gözeterek hareket ettik. Bugün de sektörlerin özelliklerini dikkate alarak mevcut uygulamaları güncelliyoruz. Teklifimizin 11'inci maddesinde, üretim faaliyetlerine yönelik 12,5 oranındaki indirimli kurumlar vergisi uygulamasının kapsamını yeniden belirliyoruz. Kıymetli maden rafinerileri, tütün mamulleri ve alkollü içki üreticilerini bu uygulamanın dışında tutuyoruz. Böylece, vergi avantajını sektörlerin özellikleri ve güncel mali ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden düzenliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifimizin son esas düzenlemesi, yatırım fonlarının tasfiye sürecindeki hukuki güvenliğinin sağlanmasına ilişkindir. Özellikle, 13'üncü maddemizle tasfiye, devir ve geri kazanım işlemlerini yürüten bankalarımızın ve görevlendirilen personelin hukuki durumunu düzenliyoruz. Kanunla verilen görevleri yerine getirenlerin, suç teşkil eden fiiller hariç olmak üzere, ilgili karar ve işlemler nedeniyle hukuki, idari ve mali sorumluluklarının doğmamasına yönelik güvence oluşturuyoruz. Buradaki temel amacımız, kanunla görevlendirilen kişi ve kuruluşların hukuki tereddüt yaşamadan görevlerini yerine getirebilmeleri ve tasfiye süreçlerinin etkin biçimde yürütülmesidir. Yatırımcılarımızın haklarının korunması ve finansal sisteme duyulan güvenin güçlenmesini çok önemsiyoruz.

Görüldüğü üzere ilk 13 maddesi esas düzenlemelerden oluşan, son 2 maddesi ise yürürlük ve yürütme hükümlerinden oluşan teklifimiz farklı alanlarda ortaya çıkan ihtiyaçları karşılamaya yöneliktir. Bir yandan Anayasa Mahkemesinin iptal kararları doğrultusunda hukuki belirliliği güçlendirirken, diğer yandan vatandaşlarımızın, yatırımcılarımızın ve kamu kurumlarımızın karşılaştığı ihtiyaçlara çözüm üretmeyi amaçlıyoruz. Önemli olan, yalnızca yeni düzenlemeler yapmak değil, bunların milletimizin hayatına sağladığı katkıyı gözetmektir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, milletimizin hayatına katkı sağlayan reformları sürdürmeye kararlıyız. Teklifimizin Komisyonumuzun değerli katkılarıyla daha da olgunlaşacağına inanıyorum. Hazırlık sürecinde emeği geçen herkese ve yasama çalışmalarına katkı sunan kıymetli milletvekillerimize çok teşekkür ediyorum.

Kanun teklifimizin, ülkemize ve aziz milletimize hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi 1 adet Anayasa'ya aykırılık önergesi var, onu okutup oylamaya sunacağım.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4042) esas numaralı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1, 4, 5, 6, 7, 8, 12, 13'üncü maddeleri, Anayasa'nın 2, 7, 10, 13, 35, 36, 38, 40, 42, 48, 70, 73, 87, 125, 129 ve 161'inci maddelerine aykırı olduğundan TBMM İçtüzüğü'nün 38'inci maddesi uyarınca, maddelerin müzakeresine geçilmeden teklifin reddine karar verilmesini arz ve teklif ederiz.

Ednan Arslan
İzmir
Talat Dinçer
Mersin

Şeref Arpacı
Denizli

Nail Çiler
Kocaeli

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Söz mü talep ediyorsunuz, gerekçeyi mi okutalım?

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Söz talep ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Buyurun.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bir kuralı farklı kelimelerle yazmak, iptal kararına uymak anlamına maalesef gelmiyor. Teklifin, 1, 4, 6, 7 ve 8'inci maddelerinin Anayasa Mahkemesi kararları üzerine hazırlandığını söyledi ilk imzacı Değerli Milletvekilimiz. Getirilen düzenlemeler Anayasa Mahkemesinin kararlarını tam olarak karşılamamaktadır. Maddelerin hiçbiri mahkemenin aradığı belirli ve öngörülebilir kanuni çerçeveyi kurmamaktadır 4, 7 ve 8'inci maddelerde yetki yine idareye bırakılmakta, bu da yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Teklifin 1'inci maddesi, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisine, 6'ncı maddesi polis meslek yüksek okullarına alınacak adaylarda aranacak şartları düzenlemektedir. Anayasa Mahkemesi bu şartların yönetmeliğe bırakılmasını eğitim hakkına kanunla yapılmış bir sınırlama saymış ve iki ayrı kararla bu düzenlemeleri iptal etmiştir. Teklif ise yönetmelikteki şartları kanuna aktarmakla birlikte, yönetmeliklerde olmayan yeni şartlar da eklemektedir. Kanunilik ölçütü bir kanunun şeklen var olmasıyla karşılanamaz. Temel hakkı sınırlayan kuralın belirli, öngörülebilir ve ölçülü olması gerekir. Her iki maddede de adaylardan siyasi parti üyeliğine ek olarak, siyasi partilerin yan kuruluşlarına üye olmamaları istenmektedir. Yönetmeliklerde bulunmayan bu şarta yan kuruluşun kapsamı ve bu üyeliğin siyasi parti üyeliğinden ayrı olarak nasıl tespit edileceği belli değildir. Hangi kuruluşların bu kapsama sayılacağı idari yoruma bırakılmakta, benzer durumdaki adaylar hakkında farklı uygulamaların maalesef önü açılmaktadır. Böylece eğitim hakkı ve kamu hizmetine girme hakkı sınırlı, belirsiz bir ölçütle kısıtlanmaktadır. Her iki maddenin (ı) bendi de belirli suçlardan dolayı hakkında kovuşturma devam eden ya da hükmün açıklanmasının geriye bırakılması kararı bulunan kişilerin başvurusunu engellemektedir. Oysa, kovuşturma beraatle de sonuçlanabilir, kesinleşmemiş bir hükme ya da devam eden bir kovuşturmaya hak kaybı bağlamak masumiyet karinesini zedeler. Jandarma maddesinde kasten işlenen bir suçtan mahkûmiyet şartında da kesinleşme aranmamaktadır. Bu hükümlerde kesinleşmiş mahkûmiyetin esas alınması gerekir. Jandarma maddesiyle ayrıca Silahlı Kuvvetlerden, Jandarmadan ya da Sahil Güvenlikten kendi isteğiyle ayrılmış olanların başvurusunu da kapatmaktadır. Yönetmelikte bile yer almayan bu şart, hiçbir kusura dayanmamaktadır. Aynı maddede başarı puanının dörtte 1'ini, bazı branşlarda yarısını belirleyen mülakat ise öğrenci kabulünde idareye keyfi bir takdir yetkisi tanımaktadır. Teklifin 4'üncü maddesinde ise yüzen LNG tesislerin lisanslarındaki yerden ayrılıp başka bölgelerde hizmet vermesine izin vermektedir. Anayasa Mahkemesi önceki hükmü EPDK'ye verilen yetki sınırları çizilmediği için iptal etmişti. Yeni metinde de izin süresi ve kapsamı lisans sahibinin talebi çerçevesinde belirlenecektir. İznin azami süresi, hangi hallerde reddedileceği, uzatılıp uzatılamayacağı, tesisin geri dönememesinin yaptırımı ve depolama hizmeti alan kullanıcıların hakları kanununda yoktur. Tek ölçüt olan arz güvenliğinin temini ilkeleri de tanımlanmamıştır. Tesisin gideceği başka bölgeler neresidir? Metin yurt içi ile yurt dışını ayırmamaktadır.Hüküm özel lisans sahiplerini de kapsadığı için tesisler, iç tüketimin düştüğü ya da dış fiyatların yükseldiği dönemlerde daha kazançlı bölgelere gidebilecektir. Doğacak arz güvenliği riski ise kamuya ve yurttaşa kalacaktır. Bu nedenle, iznin azami süresinin, yurt dışında hizmete hangi hâllerde izin verileceğinin ve yurt içi tüketimin yoğun olduğu dönemlerde, özellikle kış aylarında izin verilmemesi gibi sınırların kanunda düzenlenmesi gerekmektedir.

Teklifin 5'inci maddesi BOTAŞ'ın 31 Aralık 2026 ile 31 Aralık 2027 arasında ödeyeceği vergi, fon ve payları Hazineden olan görevlendirme alacaklarına karşılık merkezî yönetim bütçesinin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin mahsup etmektedir. Yapılması gereken harcama yapılmamakta, toplanması gereken gelir toplanmamakta, ikisi birbirinden düşülmektedir. Kesin hesap cetvelleri gerçeği yansıtmayacak, Meclis ne kadarlık bir tutarın mahsup edildiğini dahi öğrenemeyecektir. Bu düzenleme Anayasa'nın 87'nci ve 161'inci maddelerinde güvence altına alınan bütçe hakkını ortadan kaldırmaktadır.

Teklifin 7'nci maddesi YEKA yarışmalarını düzenlemektedir. Anayasa Mahkemesi aynı kararında yarışmanın usul ve esaslarını Bakanlığın şartnamesine bırakan kuralı belirlilik ilkesine aykırı bulmuştu zira kanunda genel nitelikte de olsa bir çerçeve yoktu. Teklif bu çerçeveyi de kurmamaktadır. 3 yarışma yönteminin yalnızca adını saymakta ancak hangisinin seçileceğini, kimlerin katılabileceğini, tekliflerin nasıl değerlendirilebileceğini, teminatı ve itiraz yolunu yine şartnameye bırakmaktadır. İçeriği tanımlanmamış "diğer bilgiler" ifadesi eşit katılımı kısıtlayacak şartların şartnameye yazılmasına kapı açmaktadır.

Teklifin 8'inci maddesi on yılını dolduran lisanssız tesislerin lisanslı üretime geçişini yeniden düzenlemektedir. Anayasa Mahkemesi lisans alma bedelini resim benzeri bir mali yükümlülük saymış, miktarı için kanunda hiçbir ölçüt bulunmadığından ilgili hükmü iptal etmişti. Bu bedel ödeyen tesis sahibi bakımından mülkiyet hakkına ve teşebbüs özgürlüğüne getirilmiş bir sınırlamadır. Teklif bedele yalnızca yüzde 30'luk bir tavan koymakta. Birim yatırım tutarını ve hesaplama yöntemini ise yine EPDK belirleyecektir. Böylece bedel 0 ile yüzde 30 arasında tamamen idarenin takdirine kalmaktadır. Anayasa'nın 73'üncü maddesi mali yükümlülüklerin oranlarını değiştirme yetkisini yalnızca Cumhurbaşkanına ve kanunda gösterilen alt ve üst sınırlar içinde tanır. Anayasa'nın Cumhurbaşkanına bile tanımadığı bir serbestlik teklifle EPDK'ye verilmektedir. Maddedeki 750 kilovat eşiği ise eşitlik ilkesi bakımından sorunludur. 750 kilovatlık eşiğin hangi ölçütle belirlendiği belli değildir. Dayanağı belirsiz bir eşik yüzünden daha küçük kurulu güce sahip tesislerin düzenlemeden yararlandırılmaması eşitsizlik yaratmaktadır.

Teklifin 12'nci maddesi rüzgâr ve güneş santrallerinin kapasite artışı için megavat başına bir bedel getirmektedir. Bu bedel de resim benzeri bir mali yükümlülüktür ve 8'inci maddede belirttiğimiz eksikleri taşımaktadır. Üstelik bedeli anonim şirket statüsündeki TEİAŞ belirleyecek, tahsil edecek ve kendi geliri olarak kaydedecektir. Oysa 6446 sayılı Kanun'a göre TEİAŞ tarife belirleyemez, tarife teklifini hazırlar ve EPDK'nin onayına sunar. Düzenleme yalnızca rüzgâr ve güneşi kapsamakta, kapasite artışı yapabilen hidroelektrik, jeotermal ve biyokütle santrallerini dışarıda bırakmaktadır. Bu ayrımın makul bir gerekçesi ise gösterilmemiştir.

Teklifin 13'üncü maddesi tasfiye edilen yatırım fonlarıyla ilgili işlemlerde görev alanların ve bu işlemleri yürüten bankaların suç teşkil eden fiiller hariç kararları ve işlemleri nedeniyle hukuki, idari ve mali sorumluğunun doğmayacağını öngörmektedir. Anayasa'ya göre, idarenin her işlemine karşı yargı yolu açıktır ve idare kendi işleminden doğan zararı öder. Kamu görevlisinin kusurundan doğan zarar için ise dava idareye açılır ve idare de görevliye rücu eder. Özel hukuka tabi kişilere karşı ise genel hükümlere göre dava açılabilir. Teklif bu sorumluluğu baştan ortadan kaldırmakta ve iki yolu da kapatmaktadır. Anayasa Mahkemesi benzer hükümleri daha önce iki kez iptal etmiştir. İlk kararında kuralı Anayasa'nın 129'uncu maddesine, ikincisinde hukuk devleti ilkesine aykırı bulmuştur. Mahkeme ikinci kararında kamu görevlisinin sorumsuzluk zırhına büründürülmesinin onu keyfî işlemler konusunda daha cüretkâr davranmaya yöneltebileceğini belirtmiştir.

Açıklanan nedenlerle teklifin 1, 4, 5, 6, 7, 8, 12 ve 13'üncü maddeleri Anayasa'ya aykırıdır. Maddelerin müzakeresine geçilmeden teklifin reddi gerekmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Şimdi, Adnan Bey ve arkadaşlarının verdiği önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'e 12 arkadaşlar. Kabul edilmemiştir.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Bürokratlar kendilerini tanıtsınlar.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Onları tanıtacağız işte.

Burada hangi kurumlardan arkadaşlar var; bir kendilerini tanıtırlarsa... Bakan Yardımcılarımızdan başlayabiliriz.

(Katılımcılar kendilerini tanıtmaya başladılar)

EKİN BERK ERDAĞ - Ekin Berk Erdağ, MÜSİAD Kurumsal İlişkiler Uzmanı.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Kim?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - MÜSİAD.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - MÜSİAD'ın alakası ne?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Katılmak istemişler, biz de gelin dedik.

("Soruşturmaya bunları mı davet ettiniz?" sesi)

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ya, bir tek soruşturma maddesi mi var burada? Çok ayıp yaptığınız şu anda, çok ayıp yaptığınız.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Hiç de ayıp değil. Bu kadar ayıbın içinde bunu ayıp olarak görüyorsanız ben teessüf ediyorum.

ŞAHİN TİN (Denizli) - Hayır, anlamadım; neyin soruşturması diyor, anlamadım ki.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Ben sordum, o da cevap verdi.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Tamam, ben verdim cevabımı.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Tamam, ben de aldım cevabımı.

(Katılımcılar kendilerini tanıtmaya devam ettiler)

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Başkanım, Komisyona katılmak isteyen Lisanssız Elektrik Üretimi Derneği diye bir dernek var. Şu an dışarıdalarmış eğer uygunsa...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Gelsin.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Tamam alalım arkadaşlar.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Kimmiş o dernek?

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Listeye bakarsanız.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bir dernek varmış, çağırın.

Onların da belki fonla ilişkisi vardır.

Geneli üzerinde görüşmelere geçiyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Önce her partiden sözcü arkadaşlarımıza söz verelim. Sonra sırasıyla söz almak isteyen herkese söz verelim diye düşünüyorum.

Ednan Bey, buyurun.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, kıymetli bürokratlar; tekrar hoş geldiniz.

Hep söylediğimiz bir şey vardır: Bizim Komisyonumuz birçok sektörü ve insanı çok derin bir şekilde ilgilendirir. O yüzden bizim Komisyon toplantılarımızdan çıkan kararlar çok değerli oluyor.

Bugün burada 13 madde artı 2; yürürlük ve yürütme maddeleriyle birlikte bir 15 maddelik bir kanun teklifini görüşeceğiz. Başta da söyledik, oylamada da Anayasa'ya aykırılığı Komisyon olarak reddettik ama iki yıl sonra gene biz buraya geleceğiz, gene Komisyon olarak burada olacağız. Buraya burada görüştüğümüz, Genel Kurulda yasalaştırdığımız maddeleri tekrar görüşmek için geleceğiz. Üzülerek bunu söylüyorum çünkü kaliteli bir yasama yapmıyoruz Meclisimizde, burada. Ciddi anlamda bir bürokrat baskısıyla karşı karşıya aslında hem komisyonlarımız hem Meclisimiz. Bürokratlar her işi yapmak istiyor ama bunu Meclisin onlara bir çerçeve, bir tanımlama yaparak yapmasını istiyor, kendilerini koruma altına almak istiyorlar, yapmak istedikleri işi bir kanuna, bir yönetmeliğe dayandırmak istiyorlar. Hâlbuki yani birçok alanla ilgili bence kanunlar da yeterince var, bir şey çıkarmaya gerek de yok yani. Bürokrat imzasıyla konuşur; yaptığı iş doğruysa altına imzasını atar, sonuna kadar da o kararın arkasında durur ama bizim iş

yükümüz yani Komisyonun, Meclisin iş yükü... Dünya parlamentolarında da acaba böyle midir diye merak ediyorum; sürekli bir bürokrat baskısıyla biz karşı karşıyayız. Sayın Bakan Yardımcımız Nevzat Bey orada; geçmişte milletvekiliydi, şimdi bakan yardımcısı. Geçmişte kendisine yapılmayanları şimdi o bize yapıyor sürekli, oradan buraya. İki sene önce aynı şeyleri burada Anayasa'ya aykırı diye konuşmuştuk ve bugün gene geldik, Anayasa'ya aykırı olanları kanuna koymaya çalışıyoruz. Gene geleceğiz Nevzat Abi, sen görevde kalır, biz de vekilliğe devam edersek aynı şeyleri tekrar burada göreceğiz.

Bakın, bu Komisyon önemli bir Komisyon dediğim gibi ama torba kanunla ilerlememesi gereken teknik, uzun uzun her sektörden insanların görüşlerinin alınıyor olması, etki analizlerinin eksiksiz olarak geliyor olması lazım. Sağ olsun, bazı kurumlar etki analizlerini yollamışlar ama kanunun tamamıyla ilgili etki analizleri maalesef elimizde yok. Bazı maddelerle ilgili etki analizleri var ve o etki analizleri de bizim elimize dün akşam üzeri geldi yani Komisyondan sonra geldi. Takdir edersiniz, hepimiz insanız ve birçok ikincil görevlerimiz de var yani o etki analizlerini değerlendirmek, uzmanlarla onları istişare etmek, etki analizinde doğru bulduğumuz yönleri güçlendirmek, zayıf gördüğümüz yerleri tenkit edip düzeltmek bizim de hakkımız ama maalesef Komisyon olarak biz yeterince bu etki analizlerinden faydalanamıyoruz. Bu da dediğim gibi, kalitesiz bir yasama görevi yapmamıza neden oluyor. Burada, birçok maddeyi tartışıyoruz, tartışacağız, doğruyu bulmaya çalışacağız. Birinde belki bir virgül değiştirebilirsek kendimizi başarılı sayacağız ama şimdiye kadar çok bir değişikliğe denk gelmedik. Herhâlde, bugün de ona benzer bir şey olacak ama muhalefet eleştiriyor diye, muhalefet söylüyor diye inanın söylediklerimiz yanlış değil. İktidarın ya da kanunu buraya getiren arkadaşlarımızın en büyük destekçileri muhalefet milletvekilleridir, burada olmayan, görüş belirtmek isteyen uzmanlardır; onların görüşlerinden, farklı bakış açılarından ne kadar çok istifade ederseniz bu kanun çok daha kapsayıcı olur, çok daha insanı kucaklar.

Örneğin, aslında burada, bu Komisyonda hiç olmaması gereken bir madde var, bu fon tasfiyesiyle ilgili madde. Onun yeri ne burası ne de bizleriz o işin muhatabı; kesinlikle ve kesinlikle o maddenin bu kanun teklifinde olmaması gerekiyor. Yani ben değerli ilk imzacı, ikinci imzacı arkadaşların da o maddeye çok inandıklarına, arkasında durduklarına inanmıyorum, vicdanen inanamıyorum. Bakın, arkadaşlar, bir bürokratın yaptığı iş ve işlemlerle ilgili kanunla yetkileri zaten tanımlanmıştır; yasalsa yapar, yasal değilse yapmaz; yasalsa zaten iş ve işlemler yürür, yasal değilse, eğer bir işlem yapıyorsa zaten Türk Ceza Kanunu'nda bunların karşılığı vardır, gereği yapılır. Bürokrata koruma kalkanı verilmez arkadaşlar. Bürokrat kendi kanunuyla iş ve işlem yürütür. Yapılan iş ve işlemler acaba yarın benim başıma ekstra bir şey, bir yük getirir korkusuyla biz buraya bir madde, bir koruma kalkanı getirirsek yarın Komisyonumuz da Meclis de şaibe altında kalır. Ben vicdanen bu koruma kalkanının ne benim ne de imzacı arkadaşların arkasında durabileceği bir şey olduğunu düşünmüyorum; ben durmuyorum arkasında, duramayacağım, durmam da sizin de durmamanız gerekiyor. Yeni Parti olarak biz bu fon mağdurlarının sonuna kadar yanındayız ama bu işi bu milletin başına bela edenlerin de sonuna kadar karşısındayız, hukuk önünde hesap vermelerini isteriz.

Ben burada yenilenebilir enerjiyi konuşayım, konuşalım arkadaşlar, çok alakasız birtakım maddeler var, haydi Plan ve Bütçenin varsayalım yoğunluğu var, onlar da buraya geldi, haydi onları da konuşalım ama arkadaşlar, bürokratı koruma altına almak, yaptığı iş ve işlemlerden sorumsuzluk verecek bir kalkanı ona burada sunmak, kusura bakmayın herkesi şaibe altında bırakır, sizi de şaibe altında bırakır; şaibe altında kalırız arkadaşlar, bu işlere, bu veballere ortak oluruz. Yani bu, sadece hukuki anlamda, vicdani anlamda değil, mahşerî vicdanda mahkûm oluruz biz, mahşerî anlamda mahkûm oluruz. O yüzden, 13'üncü maddenin burada... Ben buradaki hiçbir arkadaşımızın bu fon işinde olmadığını bildiğim gibi, o kişilerin arkasında durmayacağından da çok eminim çünkü çok yakın mesai de yaptık, herkesin nasıl yoğurt yediğini de biliriz. Dediğim gibi, bu Komisyonun bir vebal altında kalmaması, bu maddenin bizim marifetimizle Genel Kurula taşınıp orada da kanunlaşmaması bizim sorumluluğumuzda; biz bunu burada reddedersek vicdanen zaten Genel Kurula gelmemiş olacak. Öteki türlü, dediğim gibi, bir bürokrat imzasıyla konuşur, kendilerine görev verilmiş olan kurumlar kanunlar çerçevesinde iş ve işlemleri yaparlarsa bence bu tasfiyeyle ilgili herhangi bir sorun ya da sıkıntı çıkmaz. Bunun için ekstra bir koruma kalkanına da ihtiyaç bulunmamaktadır.

Ben bu şekilde sözlerimi tamamlamak istiyorum. Çalışmaların başarılı olmasını diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Teşekkür ediyoruz Sayın Vekilim.

Öznur Hanım, buyurun.

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ben de tümü üzerinde konuşacağım Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri; bugün önümüzde yalnızca bir enerji kanunu yok, adında "yenilenebilir enerji" yazan; jandarma ve polis okullarına giriş koşullarından İşsizlik Fonu'na, BOTAŞ'ın mali yükümlülüklerinden kamu hastanelerine, genel sağlık sigortası borçlarından yatırım fonlarının tasfiyesine kadar birbirinden farklı alanları tek metinde bir araya getiren bir torba kanun teklifi var. Ancak bu teklifin asıl meselesi kaç kanunda değişiklik yaptığı değildir, asıl mesele, nasıl bir ekonomiyi, nasıl bir sanayii ve nasıl bir yaşam düzeni kurduğudur çünkü bu metinde doğa, emek, kamu kaynakları ve toplumsal ihtiyaçlar bir bütün olarak ele alınmıyor, enerji ve doğal varlıklar sermayenin yeni yatırım ve birikim alanları olarak görülüyor. Buna karşılık, halkın söz ve karar hakkı, bölgesel eşitlik, kamusal planlama ve ekolojik sınırlar güvence altına alınmıyor.

Önce, Sanayi Komisyonunun önündeki gerçek gündemi konuşalım. Bu ülkenin sanayi politikası bugün yalnızca yatırım teşvikleri, lisanslar ve şirketlere açılan yeni imkânlar üzerinden tartışılamaz çünkü sanayide derinleşen bir daralma, kapanan işletmeler, kaybolan istihdam, finansmana erişemeyen KOBİ'ler ve büyüyen bölgesel eşitsizlikler var. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının kendi yayımladığı SEGE 2025 verileri bu eşitsizliği bütün açıklığıyla gösteriyor. Hakkâri'yi örnek vereyim, rekabetçi ve

yenilikçi kapasite ile yaşam kalitesi göstergelerinde de son sırada. Bu tablo birkaç ilin başarısızlığı değildir, Türkiye'de kalkınmanın coğrafyaya, sermayeye ve siyasal önceliklere göre nasıl eşitsizce dağıtıldığının göstergesidir. Şimdi, soralım: Bu bölgenin ihtiyacı nedir? Daha fazla maden ruhsatı mı, daha fazla enerji tahsisi mi; yoksa nitelikli sanayi yatırımı, teknoloji, kamusal altyapı, üretim kapasitesi, kadın ve genç istihdamı, kooperatifçilik ve yerel ekonomiyi güçlendiren bir kalkınma politikası mı? Hakkâri'nin ihtiyacı yalnızca dağlarının, meralarının ve su havzalarının yatırım alanı olarak görülmesi değildir elbette, bu kentin ihtiyacı, kendi kaynakları üzerinde söz sahibi olması, üretimin, istihdamın ve ekonomik değerin yine bu coğrafyada yaratılmasıdır. Bir bölgenin dağlarından maden çıkarıp insanlarını işsizliğe, göçe ve yoksulluğa mahkûm etmek kalkınma değildir. Kaynakları bir coğrafyadan alıp ekonomik değeri başka merkezlerde biriktirmek bölgesel kalkınma değil, eşitsizliğin yeniden üretilmesidir. Üstelik, sanayinin geleneksel üretim alanlarında da ciddi bir daralma yaşanıyor. Türkiye Giyim Sanayicileri Derneğinin SGK verilerine dayanan çalışmasına göre, Aralık 2022-Temmuz 2026 arasında tekstil ve hazır giyim sektörlerinde 362 bin 879 kayıtlı istihdam kaybedildi, sigortalı çalıştırılan iş yeri sayısı 10.624 azaldı. İDMİB'in SGK verilerinden hazırladığı çalışmaya göre yalnızca Mayıs 2025-Mayıs 2026 arasında bu 2 sektörde 3.109 işletme eksildi, işletme sayısı yüzde 5,5 geriledi; daralma özellikle KOBİ ölçeğindeki işletmelerde yoğunlaştı. İstanbul Sanayi Odasının Ekim 2026 Sektörel PMI verileri de imalatın genel tablosunu ortaya koyuyor, izlenen 10 sektörün yalnızca 1'inde üretim artışı kaydedilirken sektörlerin çoğunda istihdam daraldı. İşte, Sanayi Komisyonunun gerçek gündemi aslında budur; kapanan iş yerleri, kaybolan istihdam, üretimden çekilen KOBİ'ler, yüksek enerji maliyetleri, finansman sorunu ve bölgesel yatırım uçurumu.

Peki, iktidar ne yapıyor? Bu yapısal sorunlarla yüzleşmek yerine yeni tahsis, lisans, muafiyet ve istisna düzenlemelerini önümüze getiriyor; üretim krizini çözmek yerine düzenleme krizini yönetiyor, bölgesel eşitsizliği gidermek yerine kaynakları merkezileştiren modeli sürdürüyor; sanayiyi emekçinin, üreticinin ve toplumun ihtiyaçları üzerinden değil, sermayenin yatırım ve maliyet hesabı üzerinden ele alıyor. Bizim itirazımız tam da bu siyasal ekonomi anlayışınadır. Bu anlayışın emek üzerindeki sonuçlarını Aliağa'da bir kez daha gördük, 9 Kasımda HABAŞ Demir Çelik Fabrikası'nda meydana gelen patlamada 19 işçi iş cinayetinde yaşamını yitirdi. 19 işçinin yaşamını yitirdiği bir sanayi katliamını yalnızca teknik bir olay olarak geçiştiremeyiz. İSİG Meclisinin bağımsız izleme raporuna göre, ekim ayında en az 193, 2026 yılının ilk on ayında ise en az 1.930 işçi çalışırken iş cinayetlerinde yaşamını yitirdi. Her bir sayı, bir ailenin yıkılan hayatı, yarım kalan bir emek ve alın terinin karşılığında ödenen ağır bir bedeldir.

İş cinayetlerini üretimin kaçınılmaz sonucu gibi gösteren anlayışı reddediyoruz. İşçinin yaşam hakkı üretim maliyetlerinin arkasına saklanamaz, iş güvenliğini maliyet, sendikal örgütlenmeyi engel, işçiyi ise ucuz ve kolay ikame edilebilir bir girdi olarak gören üretim modeli sorgulanmadan sanayinin geleceği tartışılamaz. Özelleştirme, taşeronlaşma, güvencesizlik ve zayıf denetim düzeninin işçi yaşamı üzerindeki sonuçları bu Komisyonunun gündeminde olmak zorundadır.

Bölgesel eşitsizlik meselesi de tam olarak burada karşımıza çıkıyor çünkü emeğin ucuzlatıldığı, doğal kaynakların çıkarıldığı, ekolojik maliyetin yerelde bırakıldığı; buna karşılık ekonomik kararların ve kazancın başka merkezlerde toplandığı bir düzenle karşı karşıyayız. Bu, yalnızca ekonomik geri kalmışlık değil, sınıfsal ve mekânsal eşitsizliğin birlikte üretilmesidir. Cilo ve Sat Dağları, biliyorsunuz, Hakkâri'de Zap havzası, Yüksekova'nın ovası, Şemdinli meraları, Çukurca'nın dağ ekosistemleri birer yatırım parselinden ibaret değildir; bunlar suyun, tarımın, hayvancılığın, biyolojik çeşitliliğin ve yaşamın birbirine bağlı olduğu ekolojik bir bütündür. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 11 Mart 2026 tarihli TBMM'ye verilen yazılı soru önergesine yanıtında, 2022-2025 arasında Hakkâri'de 129 maden ruhsatı verildiği, bunların 90'ının aktif, 26'sının işletme izinli olduğu ve 2024 yılı faaliyet raporlarında 12 ruhsatta üretim bildirildiği açıklanmıştır. Halkın yaşadığı coğrafyada hangi şirket, hangi koordinatta, hangi su kaynağını ve hangi yaşam alanını etkiliyor? Bu bilgileri neden açıklamıyorsunuz? Halkın suyunu, merasını ve toprağını etkileyen kararlar "ticari sır" gerekçesiyle kapalı tutulamaz; yerel halkın bilgisine, iradesine ve karar süreçlerine katılımına dayanmayan bir yatırım politikası demokratik değildir. Cilo ve Sat'ı, Zap'ı, meraları ve tarım alanlarını yalnızca ruhsat ve tahsis belgelerinde gösterilen alanlar olarak gören anlayış ekolojik yaşamın bütünlüğünü kavrayamaz. Şırnak'ta Cudi, Gabar ve Besta'daki orman kesimleri, ülkenin başka bölgelerindeki maden ve enerji bölgeleri de aynı soruları gündeme getiriyor. Doğal varlıklar üzerinde karar kimin? Ekolojik maliyeti kim taşıyor? Ekonomik değeri kim elde ediyor? Yerel halkın söz hakkı nerede? Bu mesele yalnızca Hakkâri'nin, Şırnak'ın ya da Kürt coğrafyasının meselesi değildir; Kaz Dağları'ndan İliç'e, Muğla'dan Karadeniz'e kadar bu ülkenin farklı bölgelerinde aynı kalkınma anlayışının sonuçlarını görüyoruz. Kaynakların çıkarıldığı bölgeler çoğu zaman ekolojik tahribatı, su kaybını, geçim kaynaklarının daralmasını ve sağlık risklerini üstlenirken ekonomik değer başka merkezlerde birikiyor. Biz bu eşitsizliği kalkınma diye kabul etmiyoruz. Enerji politikası da bu çelişkinin merkezindedir. Güneş paneli kurmak tek başına ekolojik dönüşüm değildir, rüzgâr türbini dikmek tek başına adalet üretmez. Eğer meralar tahrip ediliyor, su havzaları baskı altına alınıyor, tarım alanları daraltılıyor, köylüler karar süreçlerinin dışına itiliyor ve enerji üretiminin kazancı birkaç şirketin elinde toplanıyorsa bunun adı "demokratik enerji dönüşümü" değildir; bu, eski birikim düzeninin yeşil bir söylemle devam ettirilmesidir. COP 31'in Antalya'da sürdüğü bir dönemde bunu özellikle vurguluyoruz. İklim adaleti konferans salonlarında verilen sözlerle değil; işçinin yaşamını, halkın suyunu, toprağını, ormanını, merasını ve enerjiye erişim hakkını koruyan politikalarla ölçülür. Yeşil dönüşüm, emeği dışarıda bırakamaz; ekolojik adalet, toplumsal adaletten ayrı düşünülemez.

Değerli Komisyon üyeleri, teklifin maddelerine baktığımızda, bu siyasal tercihin hukuki düzenlemelere nasıl yansıdığını görüyoruz. 4'üncü madde, yüzen LNG tesislerinin yer değiştirmesine ilişkin yetkileri genişletiyor. Yer değişikliğinin kapsamı, süresi ve koşulları kanunda açık biçimde güvence altına alınmıyor. Anayasa Mahkemesinin E. 2024/133; K. 2025/233 sayılı Kararlarında

önceki FSRU düzenlemesi bakımından ortaya koyduğu kanunilik ve belirlilik ölçütleri ortadadır. Yeni düzenleme bu ölçütleri karşılamıyorsa aynı anayasal sorun yeniden üretilmiş olur. Bu madde tekliften çıkarılmalıdır.

5'inci madde, BOTAŞ'ın vergi, fon ve pay yükümlülüklerinin hazine alacaklarıyla merkezî yönetim bütçesinin gelir ve gider hesapları dışında mahsup edilmesine imkân tanıyor. Kamu bütçesi, şirketlerin kendi arasında netleştireceği kapalı bir hesap değildir; bütçe hakkı Meclisin de halkındır. Anayasa Mahkemesinin E. 2008/84; K. 2010/121 sayılı Kararları da bütçe hesapları dışında terkin yönteminin, bütçe birliğini ve TBMM denetimini zedeleyen yönünü açıkça ortaya koymuştur. Bu madde de çıkarılmalıdır.

7'nci madde, YEKA yarışmalarının temel yöntem ve ölçütlerini yeterince kanunda belirlemeyerek idari şartnameye bırakıyor. 8'inci madde, lisans bedelinin temel hesaplama esaslarını açıkça düzenlemiyor, küçük ölçekli üreticiler ve kooperatifler bakımından yeni mali yükler doğurabiliyor. Oysa Anayasa Mahkemesinin aynı kararında YEKA yarışmalarının temel çerçevesi ve lisans bedelinin ölçütleri bakımından ortaya koyduğu anayasal ilkeler bağlayıcıdır. Yenilenebilir enerji yalnızca büyük sermayenin yarışma ve tahsis alanı hâline getirilmemelidir.

11'inci madde, elektrik üretim faaliyetlerini kurumsal vergi indirimi bakımından geniş ve ayırım gözetmeyen bir biçimde dışlayabilecek sonuçlar doğuruyor.

12'nci madde ise rüzgâr ve güneş enerjisi kapasitesi artışlarında yatırım tutarına bağlı üst sınırı 50'ye ulaşabilen bir ödeme yükümlülüğünü gösteriyor. Bu bedelin hangi gerçek şebeke maliyetini karşıladığı, hangi ölçütlerle hesaplandığı ve aynı maliyetin ikinci kez tahsil edilmesinin nasıl önleneceği kanunda açıkça gösterilmelidir. Kamu gücüyle mali yükümlülük getirilecekse bunun ölçütleri idarenin sınırsız takdirine bırakılamaz.

13'üncü madde ise yatırım fonlarının tasfiyesiyle bağlantılı olarak bazı kişi ve kurumların hukuki ve idari mali sorumluluklarını geçmişe etkili biçimde sınırlıyor. SPK'nin 7 portföy yönetim şirketine ait 131 fonun tasfiyesine karar verdiği ve bu fonlarda 455 bin 758 tekil yatırımcı bulunduğunu açıkladığı bir süreçten söz ediyoruz. Yüz binlerce yatırımcıyı ilgilendiren bir tasfiye sürecinde sorumluluğun geniş biçimde sınırlandırılması ve zarar görenlerin başvuru yollarının zayıflatılması kabul edilemez. İyi niyetli ve hukuka uygun işlemlerin korunması başka, hukuki sorumluluğu geriye dönük biçimde ortadan kaldırabilecek bir güvence yaratmak başkadır. Meclisin görevi sorumluluğu görünmez kılmak değil, hesap verebilirliği güçlendirmektir. Bu maddenin de tekliften çıkarılması gerekiyor.

Teklifin 1'inci ve 6'ncı maddelerindeki kolluk eğitim kurumlarına kabul koşulları masumiyet karinesi, eşitlik, eğitim hakkı ve ölçülülük yönünden; 2'nci ve 3'üncü maddelerindeki eğitim ve istihdam destekleri sosyal devlet ve kamu kaynaklarının kullanımı bakımından; 9'uncu ve 10'uncu maddelerindeki sağlık ve sosyal güvenlik düzenlemeleri temel haklar yönünden incelenmelidir.

Bir kanun teklifinin torba kanun olması tek başına otomatik olarak Anayasa'ya aykırılık anlamına gelmez ancak birbirinden farklı alanların yeterli etki analizi ve gerçek bir ihtisas değerlendirmesi olmadan tek bir metinde birleştirilmesi yasama denetimini zayıflatır. Yasama faaliyeti, idarenin hazırladığı metni kısa sürede onaylamak değildir, Meclisin görevi kamu yararını, temel hakları, emekçilerin yaşamını ve toplumun geleceğini gözeterek gerçek bir müzakere yürütmektir. Bizim önerdiğimiz sanayi ve enerji politikası ise açıktır: Kamu öncülüğünde bölgesel yatırımlar, yerel üretim ve kooperatiflerin desteklenmesi, kadınların ve gençlerin güvenceli istihdamı, sanayi çatıları, kamu binaları ve tahrip edilmiş alanlarda yenilenebilir enerji üretimi, şebekenin kamusal altyapı olarak planlanması, su havzaları, ormanlar, meralar ve tarım alanları için bağlayıcı ekolojik eşikler, madenlerde bağımsız işçi sağlığı ve güvenliği denetimi; yatırım teşvikleri ve koşulsuz şirket desteği olmamalıdır, kamu kaynağı aktarılıyorsa karşılığında nitelikli istihdam, sendikal haklara saygı ve iş güvenliği, yerel katma değer, ekolojik sorumluluk aranmalıdır. Bir bölgenin kalkınması o bölgeden ne kadar maden çıkarıldığıyla değil, halkının nasıl yaşadığı, nasıl üretim yaptığı, ne kadar güvenceli işe sahip olduğu ve kendi geleceği hakkında ne kadar söz sahibi olduğuyla ölçülmelidir.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; biz bu teklifin bütününe karşı çıkıyoruz çünkü teklif, demokratik ve ekolojik bir enerji dönüşümü için gerekli kamusal planlamayı kurmuyor, doğal varlıklar üzerinden halkın söz hakkını güvenceye almıyor; bölgesel eşitsizlikleri giderecek bir sanayi politikası ortaya koymuyor, emekçinin yaşamını ve iş güvenliğini merkeze almıyor, kamu maliyesinde şeffaflığı ve hesap verebilirliği güçlendirmiyor. Bu nedenle ilk talebimiz açıktır: Teklif sahiplerini (2/4042 sayılı Kanun Teklifi'nin tamamını geri almaya çağırıyoruz. İç Tüzük'ün 38'inci maddesi, Komisyonun kendisine havale edilen teklifleri önce Anayasa'nın metin ve ruhuna uygunluk yönünden incelemesini, Anayasa'ya aykırı gördüğü teklifi gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddetmesini öngörüyor. Biz kanunun bu anayasal yükümlülüğünü yerine getirmesini istiyoruz. Teklif sahipleri metni geri almadığı takdirde, Komisyonu teklifin tümünü maddelerin müzakeresine geçmeden reddetmeye davet ediyoruz çünkü bir yanda bölgesel yoksulluğu ve üretim krizi derinleştiren, diğer yanda doğal varlıkları sermaye birikiminin girdisine dönüştüren bir anlayışla Türkiye'nin sanayi geleceği kurulamaz. Dağlarımızın, sularımızın, ormanlarımızın, meralarımızın, işçilerin, çiftçilerin ve halkların geleceği şirket bilançolarından önce gelir. Bizim savunduğumuz kalkınma, doğa tüketen değil, yaşamı çoğaltan; emeği ucuzlatan değil, emeği özgürleştiren; kaynakları merkezde biriktiren değil, halklar ve bölgeler arasında eşitliği kuran bir kalkınmadır. Bu nedenle bu teklifi mevcut hâliyle kabul etmiyoruz. Teklifin geri alınmasını, geri alınmadığı takdirde Anayasa'ya uygunluk ön incelemesi sonucunda tümünün reddedilmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Sayın Vekilim, teşekkür ediyoruz.

Şimdi, DEM PARTİ'den sonra İYİ Partiye söz vereceğim.

Buyurun.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, kıymetli bürokratları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, kanun yapma kalitemiz bizim, az önce birçok konuşmacının da ifade ettiği gibi, gerçekten çok verimli değil. Süre olarak çok kısıtlı bir süre içerisinde ve yoğun bir baskı altında ve zaman aralığında bu kanunları yapmaya çalışıyoruz. Birçok ülkede bu kanunların ortalama çıkma süresi 180-200 gün, 250 güne varan ülkeler var. Bakın, biz bugün bu Komisyona gelen bu kanun teklifini bugün görüşeceğiz. Muhtemelen de içindeki bu fon konusuyla alakalı mevzudan dolayı herhâlde önümüzdeki hafta Meclise getireceksiniz yani şu kanunun şuraya gelmesiyle Genel Kurulda kanunlaşması arasında geçen süre toplam 10-15 gün. Yani, bu millet kaliteli bir kanunu hak etmiyor mu ya? Neden başka ülkelerde 200 günde, 300 günde bütün detaylarıyla, bütün paydaşlarıyla, bütün ilgililerle görüşülen kanunlar bizim ülkemizde niye görüşülemiyor? Yani vatandaş bu kaliteli kanun hakkına sahip değil mi? Niye bu kadar daracık bir alana sıkıştırıyoruz? Tali komisyonlarla ilgili komisyon başkanlarından gelen yazıları paylaştınız bizimle. Vedat Bilgin Başkanımız, Mehmet Muş yazmışlar, diyorlar ki bakın: "Yapılmasına dair kanun teklifinin süresi içinde Komisyonumuzda görüşülmesi mümkün görülmemektedir." Yani süresi içinde mümkün görünmemektedir diyor. Yani aslında, "bizim bu kanun maddesini kendi komisyonumuzda görüşmemiz gerekir"in bir başka itirafı bu ama "Bize verdiğiniz süre içerisinde biz bunu görüşemeyiz." diyor çünkü deniyor ki bu tali komisyonlara: "Bunu hemen bugün görüşüp bize gönderin." Ben de tali komisyon başkanı olsam ben de "Görüşemeyiz." derim. Attığımız her adım, söylediğimiz her söz, attığımız her imza milletin kaderini etkiliyor burada.

Dolayısıyla, usulle ilgili de Anayasa'ya aykırılıkla ilgili de söylenen, bütün vekillerimizin söyledikleri son derece doğrudur. Şimdi Jandarmaya personel alımı, polise personel alımı. Allah aşkına, burada güvenlikle ilgili kaç kişi var, kim ne kadar söz söyleyebilir? O maddeleri de tek tek tartışacağız. Mesela "İhtiyacın 10 katı kadar personel başvurulabilir." demiş Jandarmaya. Niye? "Mülakat yapılabilir." denmiş. Hani mülakat kalkacaktı, mülakat önemlidir. Ben mülakatın yapılması ama mülakatın kayıt altında yapılmasını savunanlardan birisiyim çünkü öyle konular yaşadı ki bu ülke, mülakatta mülakatı yapan kişi ağabeyinin adını soruyor ya, söyleyemeyene de diyor ki: "Vallahi geçemedin mülakattan, ağabeyimin adını bilemedim." Böyle bir mülakat olabilir mi? Bunlar yaşanıyor bu ülkede. Bunların detaylıca konuşulması için geniş bir zamana, vakte ihtiyaç varken bunları maalesef sıkıştırılmış bir zaman dilimi içerisinde konuşuyoruz. Tek tek bütün maddelere değinmeyeceğim ama Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin ne tür arızalara yol açtığını biz burada da görüyoruz. Yani bu kadar detaylı bir konu Cumhurbaşkanının imza yetkisine bırakılıyor. İşte o da nedir? Bu eğitimle, mesleki eğitimle ilgili devlet katkısının işte bir müddet daha uzatılması. Bize gelen her kanun teklifinde Cumhurbaşkanına yetki, Cumhurbaşkanına yetki, Cumhurbaşkanına yetki... Hani biz "Günde şu kadar bin imza atıyor." deyince de kızıyorlar bize. Bu kadar detaya boğulmuş bir yapı da, ondan sonra da tabii, fon krizi gibi büyük bir krizi yaşarsınız. Bu ülke daha ne tür krizleri yaşamaya, bu sistem verimsizliği yüzünden gebe, sizlerin takdirine bırakıyorum.

Şimdi, 4'üncü madde var. 4'üncü madde, bazı maddelerde biz de lüzum görüyoruz, bu LNG'yle ilgili madde önemlidir. Dünyada güvenlik problemlerinin bu kadar arttığı bu kadar etrafımızda savaşların olduğu bir yerde, özellikle 6 Şubat depremini yaşamış, depremler yaşamış bir ülkede bu enerji arzının yani bu afet bölgelerine enerjinin de hızlı bir şekilde temin edilmesi açısından bu 4'üncü maddede çok büyük bir sıkıntı görmüyoruz.

9'uncu maddeye değinmek istiyorum. Üniversiteler ve SGK arasında yapılan anlaşmalar. Şimdi, bizim anladığımız SGK önden bir ödeme yapıyor üniversite hastanelerine çünkü malum, üniversite hastaneleri o sene tedavi yapacaklar ve "Yıl sonunda şayet o yapılan ödemeyle ilgili ortaya bir tutar çıkarsa bu, bir şekilde Çalışma Bakanlığı tarafından ödenecek." deniliyor. Şimdi, burada şunu herhâlde bilmek hakkımız: Üniversite, üniversite bu rakamlar ne kadar yani ne kadar para verilmiş üniversiteye; üniversite bu paradan fazla mı kullanmış, az mı kullanmış, nasıl bir mahsuplaşma olacak? Bunu bir görelim. Dün bir milletvekilimiz de sordu kendi yaşadığı ille ilgili. Hepimizin üniversitelerde, kendi bulunduğumuz illerde akademisyenler arasında, akademik hayatta tanıdıklarımız var. Dolayısıyla, bunun bütün detaylarıyla paylaşılmasında elbette fayda var.

11'inci madde dün burada da konuşuldu, işte "Bakanlık iradesi." dendi sormuş olduğumuz bir soruya. İşte tabii millet iradesi için buradayız. Şimdi, sorduğumuz soru da şuydu: Böyle bir vergi indirimi eğer yapılıyor ve bundan alkol üreticileri, tütün ve tütün mamulleri üreticileri faydalanamıyorsa -yani kullananlarla ilgili bir yorum da yapmıyorum ben ama- orada şöyle bir mantık kurulabilir: Sağlığa zararlı ürünlerin verdiği maliyet yani yarattığı maliyet -dolaylı- sağlığa yol açtığı maliyetten dolayı denilebilir ki bu ürünleri üreten yani alkol ve tütün ürünü üretenlerin yüzde 12,5 gibi bir vergi değil, yüzde 25 ödemesi, tamam, sağlanır, bunu anlarım. O anlamda söyledik onu. Ama mesela elektrik üreticilerine niye bu imkân verilmez? Efendime söyleyeyim, işte petrol ve maden çıkaran işletmelere niye bu imkân verilmez? Ha, bunun cevabı da şu, öyle söylendi, dendi ki: "Çok kâr ediyor bunlar. Onun için Maliye Bakanlığı bunlardan yüzde 12,5 değil de yüzde 25 vergi alalım." dedi. Yani kıstas buysa o zaman kâr eden bütün sektörleri kâğıda dökelim Ne bileyim, avakado üreticileri çok kâr etmiştir bu sene; onlardan da farklı alalım. Yani bu neye göre, kime göre ve hangi ölçülere göre belirleniyor, hangi sektörlere göre belirleniyor? Şimdi, bunlar şeffaf olmayınca bin tane soru sorarsınız. "Kanun koyucunun, bu maddeyle ilgili hassasiyeti olan kişinin acaba farklı bir düşüncesi mi var, farklı bir ilişkisi mi var?" der çıkar birisi. Buna da cevap veremezsiniz. Bunların ölçüsünün, bunların sınırlarının, bunların bütün şeffaflığıyla önümüzde olması lazım. Yani şu bir cevap değil: "Bakanlığın iradesi öyle." Sonra biraz zorlayınca, işte, çok kâr eden firmalar olduğu için, bu sektörler çok kâr ettiği için biz bunların bu yüzde 12,5'luk vergi indiriminden faydalanmasını istemiyoruz. Tabii, bunu anlamamız mümkün değil.

Son olarak -çok uzatmayacağım- bu fonla ilgili konu. Bakın, dün de buna uzun uzun değindik. Şimdi, bunun yeri bir kere burası değil. Bu tamamen hukukla alakalı bir konu çünkü geçmişe yönelik de bir adım atılıyor burada. 17 Eylülden itibaren

başlatıyorsunuz süreci. Dün burada da ifade ettik, dedik, az önce sayın milletvekilimiz de ifade etti. Ya, ben bir devlet görevlisi olsam, devlet bana böyle bir görev vermiş olsa atacağım bütün adımların kanunlara uygun ve nizami olduğunu düşünürsem böyle bir talebim olmaz, böyle bir ihtiyacım da olmaz. Neyden çekiniyorsunuz diye açık açık dün sorduk, bankadan gelen kıymetli arkadaşlarımız dediler ki: "400 bine yakın mağdur var üzerinde. Bunların yarın, bir gün bizi ve kurumumuzu mahkemeye vermesinden dolayı ciddi sıkıntılar çıkabilir. Bundan dolayı biz böyle bir hukuki zırh istiyoruz." Yani 400 bin kişinin tamamı mahkemeye verecekse zaten ya da böyle büyük bir rakamı ortadaysa o zaman iddia ettiğiniz bütün mağdurların, bütün mağduriyetlerin giderileceğine dair cümleniz de boş. Demek ki bütün mağdurların, bütün mağduriyeti giderilmeyecek veya bütün ana parasını alan mağdur "Efendim, ben ana paramı aldım ama siz bana daha fazlasını vereceksiniz." diye bundan endişe ediyorsanız ya Allah aşkına bu 400 bin mi olur, 300 bin mi olur? 5 kişi olur, 10 kişi olur, 30 kişi olur, bin kişi olur. Yani bu yeterli bir açıklama değil. İki, okuyorum, ben 50 kere okuyorum. Yani burada benim anladığım, banka yani tasfiye işlemleri, özellikle İş Bankası ve Ziraat Bankası akla geliyor. Dün burada sorduk, dendi ki: "Hayır, SPK'deki, MKK'deki, Takasbanktaki bu konuyla ilgili görevli ve sorumlular da bu hukuki koruma zırhının içerisine giriyor." E yazın bunu o zaman buraya. Niye bunu açık açık kamuoyuyla paylaşmıyorsunuz? Niye bu kadar örtülü bir cümleyle bunlar ifade ediliyor? Yani 86 milyona okutsanız şunu hiç kimse çıkıp da şunu demez: A bak, demek ki bu SPK'yi, MKK'yi, efendime söyleyeyim, Takasbankı, onu bunu dışarıda bırakıyor." Bu, sadece bu işlemi yapan bankalarla ilgili." der. Milleti doğru düzgün aydınlatalım bari. Çıkaracağımız kanunu önce biz anlayalım, sorunu bunu millete doğru düzgün bir şekilde anlatalım.

Bütün bunlar, bakın, bir kriz yaşadı Türkiye, çok büyük bir fon vurgunu yaşadı ama şu anda yürütülen süreç, fon vurgunun kendisinden -kimse kusura bakmasın- daha büyük skandallar içeriyor. Sorumluların bulunmasından tutun da mağduriyetlerin giderilmesine kadar. Ya, biz muhalefet milletvekilleriyiz, susmuyor bizim telefonlar. Adam 5 milyon para yatırmış, 250 bin lira ödeme yapılmış ona, mesela. Kendi söylüyor bunu. Diyor ki: "Hani 1 milyonun altıydı. Niye? 5 milyon ben parayı yatırdım başkanım, bana niye 250 bin ödedi devlet?" 30 bin liraya 3 bin lira alan var. Ondan sonra da çıkıp bir yetkili diyor ki: "Bütün net alacaklar, işte 130 bin net alacak kapandı, falan." Yani nerede bu 130 bin ya? Yani burada da bir netlik, bir şeffaflık yok. Bütün bunlar olurken biz şimdi buraya gelen, bu hukuki zırhı getiren bir kanun maddesiyle ilgili görüşme yapıyoruz. Buna da vicdanı olan buna nasıl "evet" diyecek, ben anlayamıyorum.

Bir başka konu, son konu. Dün de değindim buna. Çok önemsediğim için, bakın, listesini aldım, cumhuriyet tarihinden bugüne bizim tespit ettiğimiz 1, 2, 3, 4, 5 tane kanuni, hukuki zırh getiren kanun çıkmış Türkiye Büyük Millet Meclisinde. En son çözüm süreciyle ilgili çıkmış çünkü orada da hukuki olmayan, Anayasa'ya aykırı bir sürü iş var. İşte sekretaryası kuruldu." deniyor. "Terör örgütü liderinin sekretaryası var." deniyor. "Eve çıktk, villaya çıktı, yerleşkeye çıktı." deniyor. Kim bu sekretaryayı tahsis ediyor arkadaşlar? Biz bunu devletten de duymuyoruz. Bunu oraya gidip gelenler söylüyor bize. Diyor ki: "Artık Abdullah Öcalan'ın sekretaryası var." "Abdullah Öcalan yerleşkeye çıktı."deniyor. Hani infaz kanunu? Ha tabii onun için istersiniz, hukuki bir zırh istersiniz. Başka ne zaman istenmiş? 1961 Anayasası, burada istenmiş, sonra 1982 Anayasası'nı yapanlarla ilgili herhangi bir itirazda bulunulmasın diye istenmiş. Sonra TMSF yönetim, kayyımlık, satış, tasfiye; bununla ilgili bu hukuki zırh istenmiş. Terör örgütüyle ilgili atılacak adımlar konusunda hukuki zırh istenmiş. Şimdi de fonla ilgili bütün bu süreci yürütenlerle ilgili bir hukuki zırh isteniyor. Kendinden emin olan niye bir hukuki zırh istesin? Çerçeve yasayla ilgili anlarım niye hukuki zırh istendiğini çünkü aleni, açık Anayasa'ya, hukuka, kanunlara aykırı işlemler yapılıyor orada. Oradaki talebi anlarım. Buradaki korkunuz nedir? Bankayı da anladım. Yani dün hanımefendi çıktı anlattı. Hatta şunu da ileri gittim, dedim ki: Bankaları peki, koyun kapsama ama SPK, ama Takasbank, ama birçok kurum ve bu süreci yürüteceklerle ilgili niye böyle bir hukuki zırh getiriliyor? Bunu anlamak mümkün değil. Bunu ne bizim ne kamuoyunun anlaması da mümkün değil.

Maddeler üzerinde arkadaşlarımızla beraber yine açıklama yaparız ama genel olarak, geneli üzerinde İYİ Parti olarak şimdilik söyleyeceklerimiz bu kadar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, teşekkür ediyoruz.

Cumhuriyet Halk Partisine söz veriyorum.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Teşekkür ederim Sayın Başkan,

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; bugün Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ni görüşmek için Komisyonda toplandık. Gündemimizde birbiriyle alakası olmayan kanunlar bir araya toplandı ve torba yasasında görüşülüyor. Enerjiden Emniyet personeli alımına, vergi istisnasının kaldırılmasına, BOTAŞ'ın borçlarının mahsuplaşmasına, tasfiye fon işlemlerinin yapılmasından hukuki zırha bürünmeye kadar alakasız 13 farklı düzenleme tek bir teklifte toplanmış. Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarına yönet yönelik düzenlemeler de var. Bu durum, aslında kanun yapma yönetmeliğine özensizlikten başka bir şey değil. Komisyon meclisi özensiz çalışıyor.

Bakın, teklifte kanunlar ve Anayasa iptali ya da süre uzatımı ya da daha önce yapılmış düzenlemeler yeniden yapılması amacı geliştirilmiş ve yanlışlık yapılıyor. BOTAŞ vergi ve pay ödemeleri daha önce 4 kez mahsuplaştırılmış, bu sefer 5'incisini yapıyoruz. Üniversite hastaneleri 4 kez gelmiş, bu düzenlemeyle 5'inciyi yapacağız. GSS primleri silinmesi 2014'ten 4 kez düzenleme yapılmış, bu sefer yine 5'incisini yapacağız. Hep devamlı tekrar ediyoruz bunları. Zorunlu belki de, ihtiyaç görülüyor ama önümüzdeki sene eğer bir kanun gelecekse ilk gelecekler bunlar olacağının garantisi var ama bu sorun hep öteleniyor, sürekli öteleniyor,

öteleniyor, günü kurtarmayla dönüyor ama bu işi bir sıkı şekilde çözüm noktasına getiremiyoruz. Bunu hep devamlı kanunlaştırmak zorunda mıyız, bilmiyorum.

Yürütme ve yürürlükteki maddeler hariç 13 madde var tabii bugün. 10 farklı kanunda değişiklik yapıyoruz. Tali komisyonlardan şeklen olsa da görüş alınmamış. Evet, bu yazı da geldi, zamanları da müsait olmadığından -biz toplanabiliyoruz ama- diğer komisyonlar toplanamıyor. Bizim zamanımız var, onların yok. Tali komisyonların şeklen görüşünün alınması gerçekten önemli. Kanun teklifinin etki analizi yoktu, akşamleyin elimize geldi. Bu da gerçekten ucu yanlış olan bir konu. Biz etki analizinin değerlendirmesini yapamadan, konuyu da inceleyemeden, sizlerin karşısında kanunu yasallaştırmak için uğraşıyoruz, kör biçimde kanun yapıyoruz. Düzenlemeler kaç kişiyi etkileyecek, maliyeti ne kadar olacak, onları da bilmiyoruz. En kibar tabiriyle özensiz bir yaklaşım var. Bu, yasa yapma kalitesini düşürüyor, evet. Torba kanun olunca maddelerin tümü üzerinde konuşmak da gerçekten bizleri de aşıyor, zorlaşıyor.

Teklifte bizim Komisyonu da ilgilendiren maddeler baksak istihdam teşvikleri süresini uzatıyor. Bu teşvikler önemli ancak süreli teşvikler mekanizmasını sağlıklı çalıştırmak lazım. Ekonomimizde ciddi biçimde istihdam yaratamama sorununu yaşıyoruz. Atıl gücün yüzde 31 olduğunu görüyoruz. Kronikleşmiş işsizlikle boğuşuyoruz. Sürekli teşviklerle sorunları çözmeye çalışıyoruz. Pansuman tedavisi gibi bir şey. Sayın Mehmet Şimşek programını geniş işsizlik pandemi döneminin bile üzerine çıkardı. Çok yapısal bir işsizlik sorunumuz var. Gerçekten emek yoğun geleneksel sektörler ciddi sıkıntıda. Sadece tekstil değil, beyaz eşya gibi dayanıklı tüketimler de bizim amiral gemimizdi, onlarda da aynı problem yaşanıyor. Sanayi sektörü ücretli çalışan sayısı 2023 seçimleri sonrasında 5 milyon 111 bin kişi, 4 milyon 835 bin kişiye geriledi yani 276 bin kişi işsiz şu anda. Sanayi üretimi yerinde sayarken istihdam hızla eriyor. Bu teşvikler kalktığında erimenin daha çok artacağını düşünüyorum.

MESEM çok tartışılan bir uygulama, iyi tarafı da var ama sıkıntılı tarafı da var. Çalışırken hayatını kaybeden çocuklarımız var. Hakikaten üzücü bir durum. Çocuk işçiliğinin yaygınlaştırılması ciddi bir şekilde tartışılıyor. Biz, MESEM'in çocuklara etkisini tartışmadan uygulamanın süresini de uzatıyoruz. Etkisi nedir? Onu iyice değerlendirmemiz lazım. Neden uzatıyoruz? Onu da değerlendirmemiz lazım. Öğrenciler ne durumda? Hiç konuşmuyoruz. Bakın, bir çalışma yapılmış MESEM kapsamında, çalışan çocuklarla mülakatlar yapılmış. İyi tarafını söylemeyeyim ama kötü tarafını, olumsuz tarafını iyileştirme noktasına gidelim. Ben MESEM'in devam etmesine tarafım ama takibinin çok önemli olduğunu da ifade edeyim. "Haftada altı gün çalışıyorum." diyor çocuk "Ayda 10 bin lira alıyorum. Sigorta yok. Sabah sekizde geliyoruz, işten çıkmamız gece dokuzu onu buluyor. Burada olmak zorundaydık, okulda da okumamız gerekiyordu; böyle olmak zorundaydı. Para yoktu, okul masrafına yetmiyordu, bir ihtiyaç çıksa ailem karşılayamıyordu. Bu yüzden okulu bıraktım. Şimdi, hem öğrenciyim hem de işçiyim. Çalışmaktan başka seçeneğim yok." Başka bir öğrenci de diyor ki: "İş yerinde bizden her türlü iş yapmamızı bekliyorlar. Ustabaşı patron gibi davranıyor, bize emir veriyor, kendi işlerini bize yaptırıyor. İş yerinde ne yemek molası var ne çay molası var; yemeği yer yemez yeniden çalışmaya başlıyoruz. Bazen gücümüzü aşan işler yapmak zorundayız. Mesela, bana çimento ve kum torbası taşıttılar, lavabonun fay aslanı kırdırdılar, bütün işleri bana yaptırdılar." Çocukların anlattıklarına lütfen kulak verelim arkadaşlar.

İşçi ölümlerinde de Avrupa'da lideriz. İş güvenliği açısından da çok büyük sıkıntılarımız var. Ekim ayında 3 madenci Zonguldak'ta göçükte vefat etti. HABAŞ Aliağa'da yaşanan iş kazası da daha taze. İşçilerin vefat etmesinde sorumluluk patronlarla birlikte aynı zamanda burada denetleyen mekanizmanın da önemli olduğunu ifade edeyim.

Teklifte enerjiyle alakalı düzenlemeler de var. BOTAŞ'ın görev zararı meselesi, BOTAŞ'ın devlete olan borçlarının görevlendirme giderlerinden terkin edilmesi meselesi. Sürekli bu uygulamayı yapıyoruz; BOTAŞ'a eski adıyla "görev zararı" şimdi seçtiğimiz adla da "görevlendirme gideri" diye yüklü miktar ödeniyor. Neden? Türk lirası gerçekten değer kaybediyor. Şimdi, sübvansiyon verilerine bakıyoruz, bu sürdürülebilir mi? Asla değil. İşte, kademeli faturalara geçildi, doğal gaz fiyatları ciddi manada da arttı. TÜİK'e göre, son bir yılda doğal gaz fiyatı yüzde 60 artmış vaziyette. "Avrupa'da en ucuz doğal gazı kullanıyoruz." diyoruz. Evet, doğru ama gelir olarak da Avrupa'nın en düşük gelirli ülkeleri arasındayız. Bun hiç dillendirmiyoruz ama asgari ücret rakamları ortada. Israrla "ticari sır" diyerek BOTAŞ'ın anlaşmalarını açıklayamıyoruz; doğal gazı kaç liraya aldığımız bir muamma. Şeffaflıktan uzak bir tutum içerisindeyiz, usulsüzlükler de ne yapabileceğimizi göremiyoruz.

Tasfiye fon dokunulmazlığına gelince, fon meselesi... Bürokratların hâli ortada, teklifte tasfiye fonlarla ilgili bir düzenleme var. Tasfiye işlemlerini uygulayan bürokratlara, bankacılara ve diğer sorumlulara hukuki ve mali, idari sorumsuzluk veriyoruz. Bu mesele çok sorunlu arkadaşlar. Ben de aynı şekilde banka kısmını ayırıyorum ama diğer tarafa baktığınız zaman, eğer usulsüzlük, yanlışlıklar varsa bunların herkes ifadesini ve sorumluluğunu yerine getirmek zorunda, cezasına almak zorunda.

Aynı zamanda, GSS borç silme var. Teklifte düzenleme var yani devamlı borçlar siliniyor, çalışmayan ama hanede geliri olan insanları borçlandırdınız, şimdi borçları siliyoruz. Daha önce, 2014'de borçları Mecliste çıkan bir kanunda sildik. Bu sistem belli ki çalışmıyor, bu primler ödenemiyor. Hanede geliri olması çalışmayan insanların da bu primlerini ödemesini sağlamıyor. GSS düzenlemesinde ciddi anlamda revize gereklidir. Sürekli silmekten vazgeçmeliyiz ve bunu kalıcı bir sisteme getirmeliyiz. Zaten yaklaşık 9 milyon insan ayda 1.981 lira prim ödeyemeyecek durumda. O primleri devlet ödüyor. Siz bunu yapmak yerine, borç silme yerine pansuman tedavisi yapıyoruz, bunları da silebiliriz yani, açıkça söylemek gerekirse devlet yapabilir bunu; baştan beri de yapması lazımdı.

Enerji alanında düzenlemeler sorunlu. Maddelerde o konulara değineceğiz.

Sonuç olarak, Komisyonumuzun önemli maddeleri incelediğini görüyoruz. Bu maddelere geçiyoruz ama bence sorun büyük aslında. Bu maddeler daha önceden sentezlenip elimize daha sağlıklı bir şekilde gelseydi çok iyi olurdu.

Ben de teşekkür ediyorum.

Maddelerde tekrar konuşacağız.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Teşekkür ediyorum.

Tabii, ben hiç söze karışmadım, pek tarzıma uygun değil ama Türker Bey'e bir şey hatırlatmak istiyorum: Şimdi, BOTAŞ sözleşmelerinin ilan edilmesinden bahsetti. Ben sadece şunu söylemek istiyorum Sayın Vekilim: Diyelim ki BOTAŞ'ın 10 farklı sözleşmesi var, bir kısmında gerçekten daha ucuz sözleşmeler, bir kısmında daha yüksek sözleşmeler. Şimdi, biz devlet olarak bunları ilan etsek daha düşük sözleşme yapan ülke demez mi "Ya, sen bundan pahalıya alıyormuşsun. O zaman biz fiyatımızı yükseltelim, size daha pahalıya satalım." Dolayısıyla, burada ikili anlaşmalar, piyasa şartları çok önemli yani devletin elindeki bilgiyi açması... Bu çok stratejik bir alan, 50 milyar, 60 milyar dolarlık satışlardan bahsediyoruz. Bence bunu bir değerlendirmekte fayda var. Böyle bir katkı yapmış olayım.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Sayın Başkan, biz milletvekiliyiz. En azından bilgilendirme yapılabilir. Devletin veya Hükûmetin bizden saklayacağı bir şey olamaz yani o yönden değerlendirelim. Bazı sırlarımızı burada değerlendirebiliriz. Biz bu konuşmaları...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - "Kapalı olarak bildirsinler." diyorsunuz.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Evet, bizim talebimiz var çünkü biz de buradayız ve bir kanunu konuşuyoruz, BOTAŞ'ı konuşuyoruz. Ne yaptığımızı bilmiyoruz ki yani nereye gittiğimizi de bilmiyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Yani öyle bir usulümüz yok aslında, hani kapalı toplantılarla bu bilgileri vermek ama bence stratejik bakmamız lazım.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Stratejiye katılıyorum ama...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ben ucuza gaz satsam Türkiye'ye "Ya, sen öbür taraftan pahalı alıyormuşsun. O zaman, ben de sana pahalı satacağım." derim.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Başkanım, bütçe konuşuyoruz, maliyet konuşuyoruz. Lütfen.

Sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Teşekkür ediyoruz.

Evet, YENİ YOL Partisi, buyurun.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Teşekkür ediyorum.

Aslında, bütün arkadaşlarımız çalışmaya başlarken bir başlangıç olarak söylenmesi gereken hemen hemen her şeyi söylediler, hatırlatılması gereken her şeyi de hatırlattılar. Ben, sadece yaklaşım zenginliği olsun diye başlangıç olarak ufak eklemelerde bulunmak isterim.

Hepimizin kabul edeceği bir başlangıç cümlesiyle başlamış, olayım: Bir ülke için, bir toplum için eğitim çok önemlidir çünkü bir ülkede verilen eğitim, o ülkede yaşayan tüm bireylerin düşüncesine etki eder, yaşantısına etki eder, davranışına etki eder ve o eğitimden aldığı kriter, ilke, prensiplerle belki de yaşamını ikame ettirir. Bunu niye söylüyorum? Bunu şunun için söylüyorum: Bir ülkede, bir toplumu en keskin, en hızlı eğitmenin araçlarından biridir kanunlar. Öyleyse, kanun çıkartırken gerçekten ama gerçekten çok titiz olmak lazım, çok dikkatli olmak lazım. Yoksa sadece anı kurtarmak için, günü kurtarmak için adım attığımız takdirde inanın, biz bilerek veya bilmeyerek, kendi insanımıza, kendi ülkemize en büyük kötülüğü yapmış oluruz. Hele ki, çalışma başladığından beri dikkat ediyorum, özellikle iktidar mensubu milletvekili arkadaşlarımız -yani yadırgadığım için değil, alıştığım için söylüyorum- kimseyi dinlemiyorlar bile çünkü öyle bir kilitlenmişlik var ki, sadece formalite olarak gözüküyor yani "Bu formaliteleri bir an önce atlatalım, dediğimiz olsun işte." Bu doğru bir şey değil. Bakın, burada aslında ilk konuşulması gereken ne biliyor musunuz? 13'üncü madde, ya, bir ay önce çıkarılan kanunda neyi eksik gördünüz de ekleme ihtiyacı hissettiniz? Demek ki o gün de hazırlıklı gelmediniz, o gün de dikkat etmediniz o gün de muhalefeti dinlemediniz. Tarihte çok nadirdir herhalde, daha bir ay önce çıkardığınız kanunla ilgili ekleme ihtiyacı hissediyorsunuz çünkü çıkartılması gerektiğine inandığınız kanunları hazırlığınız noktasında ciddi eksikliğiniz var, ciddi sıkıntınız var. Bu böyle olmaz ki. İkincisi, madem toplum üzerinde davranış kalıbına bu kadar etki eden kanunları çıkartırken ikinci olarak dikkat etmemiz gereken hususlardan biri de çıkardığımız kanunlara uyacak olanların da, uygulayacak olanların da suistimaline açık bir nokta asla ve asla olmamalı. Bu da ülke açısından, insanımız açısından ciddi sıkıntı oluşturur ki ben şimdi kanuna düz baktığımda gördüğüm şey, aslında siz, bizden kanun çiğnemek için kanun çıkarmamızı istiyorsunuz. Böyle bir şey olabilir mi? Yani bazı bürokratların, bazı memurların kanunu çiğneyebilmesi için şimdi bize kanun çıkarttırmaya çalışıyoruz. Bu kabul edilebilir bir şey değil. Sıradan, düz, bu 13'üncü maddeyi okuyan bir insanın anladığı şu: "Ülkemizde asrın soygun olmuş, asrın ahlaksızlığı yaşanmış; bunu şimdi biz usulsüz metotla kapatmak istiyoruz ama buna bazı memur arkadaşlarımız, bazı bürokratlar dâhil olmak istemiyorlar. Onları rahat tahlil edebilmek için bir kanun çıkartalım." diyorsunuz. İşin özeti bu; hiç teferruata girmeden, işin merkezinde olan özeti bu. Bu kabul edilebilir bir şey değil ki. İnanın, bakın, bir kanun çıkartırken veya bir olayı konuşurken sadece o günün psikolojisiyle konuşmamamız lazım. Bunu yarın birileri konuşacaklar. Mesela, birileri dün kendilerini ülkenin sahibi zannediyorlardı, şimdi kaçacak yer arıyorlar. Bugün de adım atarken sadece bugünün psikolojisiyle hareket etmemeli milletvekili arkadaşlarımız veya bürokrat arkadaşlarımız; bir yıl sonra ne olacak, iki yıl sonra ne olacak? Bunu sakın ha, böyle bir hakaret niyetiyle söylediğimi asla

kimse düşünmesin, sadece tespit niyetiyle söylüyorum: Bir ülke için en sıkıntılı, en tehlikeli iktidar, iktidarda kalmak için her yolu mübah gören iktidardır. Bunu da biz son on yıldır özellikle zirvede yaşıyoruz, bu kabul edilebilir bir şey değil. İlk cümle olarak söylediğim ifadeyle birleştirerek söyleyeyim: Eğer iktidar, iktidarda kalmak için her yolu mübah görür, ona uygun adımlar atarsa, o ülkedeki gençler de para kazanmak için, makam kazanmak için her yolu mübah görmeye başlarlar. Ki onu da gördük, onu da yaşadık şimdi biz. Şimdi yaşadığımız bu olayları kapatmak için, örtmek için kanun çıkartıyorsak yazıklar olsun bize yani böyle bir şey olabilir mi? Neyden kaçıyoruz? Bugüne kadar, Türkiye Cumhuriyeti devleti kurulduğundan beri hiç yanlış olmadı mı? Oldu. O yanlışlarla mücadele etmek için memurlara yeten, görevlilere etten yetki ve sorumluluklar şimdi kime yetmiyor? Adalet Bakanımız daha Bakan olmadan önce herkese gücü yetiyordu, şimdi niye yetmiyor birilerine? O zaman neden özellikle dokunulmazlık zırhı istenmedi mesela birileriyle mücadele edilirken, şimdi isteniyor? Bunu, bizim sadece bugünün penceresinden bakarak değerlendirip geçiştireceğimiz bir olay olarak görmüyorum ki belki de maddeler içerisinde de yine konuşmaya devam edeceğiz. Ya, usulsüzlük için yetki istiyoruz, usulsüzlük için ya da birilerinin mağdur etmek için yetki istiyoruz, kanun çıkartıyoruz. Bunu bir bütün olarak düşündüğümüz takdirde, böylesine önemli bir kanun teklifini -alakasız maddelerin bir araya getirilişini arkadaşlar ifade ettiği için oralara girmek istemiyorum ama- sadece bizim Komisyona uygun madde de olsa, teklif de olsa bu kadar acele etmeyi ben asla ve asla doğru görmüyorum. Afrika'da bir kabile reisinin söylemiş olduğu meşhur bir söz var, diyor ki: "Hızlı gitmek için yavaş gitmek lazım." Yani usule uygun hareket etmek lazım, kurallara uygun hareket etmek lazım. O zaman pişman olmayız. Hızlı gittiğimizi, zannedip hızlı adım atarsak on gün sonra "Ya, pardon." demek zorunda kalırız "Ya, keşke imza atmasaydım." demek zorunda kalırız. Onu dememek için her şeyi teferruatlı bir şekilde konuşmak dinlemek lazım ve özellikle bu teklifi getiren bütün arkadaşların, muhalefetin madde madde o karşı geldikleri noktaya şartlı bakmadan dikkatli dinlemeleri, çalışmamızı da inşallah kolaylaştırır diyor, bu çalışmamızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, AK PARTİ'ye söz vereceğim.

Geneli üzerinde söz almak isteyen arkadaşlar, mikrofona basarlarsa kimlere söz vereceğimizi şimdiden görelim.

CEVAHİR UZKURT (Niğde) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Kıymetli Bakan Yardımcılarımız, bürokrasinin değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben, öncelikle bu teklifte emeği geçen, imzacı olan arkadaşlarıma, teklif hazırlanırken destek olan ilgili bakanlıklarımıza ve bakanlık temsilcilerimize teşekkür ediyorum.

Yapacağımız çalışma sonucunda da eminim ki daha olgunlaştırılmış, daha verimli bir metin olarak Genel Kurula sunulmak üzere hazır hâle getirilme aşamasında Komisyonumuzun değerli milletvekillerine de yapacakları katkılardan dolayı şimdiden teşekkür ediyorum.

Tabii, teklifin maddeleriyle ilgili görüş belirtmeden önce, ilk konuşan Değerli Milletvekilimiz Ednan Bey'in bir sitemi gerçekten beni rahatsız etti vicdanen. Hani "Burada konuşuyoruz ama konuşmalarımız çok dikkate alınmıyor." Açıkçası bu Meclisin üyesi olup, bu milletin temsilcisi olup, bu Komisyonun bir üyesi bir milletvekilimizin eğer burada hani "Milletvekili olarak görüşlerimizi çok dikkate alınmıyor." şeklinde bir serzeniş varsa bir milletvekili olarak da bu serzeniş benim vicdanımı sızlatır. Onu açıkça ifade etmek isterim.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Daha virgül değişmiyor.

CEVAHİR UZKURT (Niğde) - Ama şunu söyleyeyim: Belki konuşmaların hepsi kanundaki maddelerin değişimine dönük bir değişiklik yapmayabilir ama neticede burada her konuştuğumuz şey kayda geçiyor, bu kayıtlar daha sonrası için ve maddenin içeriği, gerekçesi, doğruluğu ya da yanlışlığı, faydası, zararı için son derece önemlidir diye düşünüyorum. Burada her vekilimizin, daha doğrusu hepimizin ifade ettiği bütün görüşlerin çok kıymetli olduğunu, kıymetli olması gerektiğini, muhalefet ya da iktidar ayırt etmeksizin önemli olduğunu düşünüyorum. Yani burada "Dikkate alınmıyor." dediniz ama ben açık söyleyeyim: Burada az önce İYİ Parti Milletvekilimiz de bir konuya değindi bu 11'inci maddeye ilişkin yüzde 12 buçuk olarak tatbik edilecek kurumlar vergisi indirim oranının uygulanması dışında kalan birtakım üreticilerden bahsedildi, işte "Petrol rafineleri, tütün mamulleri ve alkollü içkinin yanında elektrik enerjisi üretiminde bulunanlar ne alaka?" dendi. Evet, belki diğerleri bir nebze hani sağlığa zararlı üretim yapanlar olabilir ama elektrik enerjisi üretiminde bulunan kurumların bu kapsamın dışında bırakılması çok uygun değil bence de ve biz de, sizlerin de önerisi doğrultusunda AK PARTİ olarak -ben özellikle ilk imzacı olarak- bunun tekliften çıkarılmasını önerge olarak hazırladık yani sizin konuştuklarınız da en azından eğer bize dönükse iktidar partisi olarak dikkate alınıyor değerli arkadaşlar, onu ifade etmek isterim.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Önergeye "İYİ Partinin tavsiyesiyle." diye yazın.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Siz de imza atın Sayın Vekilim, ortak önerge olabilir.

CEVAHİR UZKURT (Niğde) - Burada, biz imzaladık yani ortak önerge verebiliriz.

Evet, birçok şey dile getirildi, ben bazı konuşmalara, bazı eleştirilere katılıyorum. Mesela, bazı maddeler evet, doğrudur, Komisyonumuzun doğrudan ilgi alanına girmiyor olabilir, amenna. Burada tabii bu maddelerle ilgili Komisyon Başkanlarımız da özellikle süresi içerisinde kendi gündemlerinin yoğun olduğundan dolayı yetişmeyeceği gerekçesiyle, bunu zamanında görüşülemeyeceği endişelerini yine bizim Komisyonumuza iletmişlerdir.

Burada tabii ki şunu ifade etmek isterim: Mesela, 15 maddeden oluşan bu teklifte 5 tane maddemiz Anayasa Mahkemesinin verdiği iptal kararları doğrultusunda, aslında bunun alt mevzuatlarla değil, bir kanun maddesiyle düzenlenmesi gereğini sunuyor. Burada, aslında Anayasa Mahkemesinin gerekçelerine baktığımızda, maddelerin ya da uygulamaya dönük yönetmelikte düzenlenen maddelerin yanlışlığı ya da sakıncalı olduğundan değil bunların yasal dayanağının olması gerektiği ve o yüzden de Anayasa Mahkemesinin ilgili emri gereği bunu kanunda düzenlenmesini öngörüyor. Dolayısıyla, hani içeriğe ilişkin eleştiri yapılmış olsaydı, belki burada bu yönetmelikte olanları kanununa dercederken "Evet ya, bunun içeriğinin de yine ilgili komisyonlarda ilgili uzmanlar tarafından tartışılması gerekir." diye bir görüş bildirebilirdik. Burada şunu da kişisel olarak ifade etmek isterim, bürokrat arkadaşlarımız da burada: Tabii, Anayasa Mahkemesinin,yasal dayanağı olmayan birtakım düzenlemelerin alt düzenlemelerle, yönetmelikle, genelgeyle düzenlenmesine ilişkin eleştirisi aslında bize şunu söylüyor: Evet, bürokrasinin burada keyfî uygulamalarının önüne geçmek için mutlaka alt mevzuatlarda yapılacak düzenlemelerin kanuni dayanağının olmasını aslında vazediyor. Bunu son derece kıymetli buluyorum lakin burada şunu da biliyoruz değerli arkadaşlar: Şimdi, kanunların içerisine çok teknik, çok ayrıntılı birtakım ifadeler yerleştirmeye kalktığımız takdirde bu, kanunun niteliğini ve kalitesini bozma tehlikesi taşır ve kanunları çok teknik düzenlemeler hâline getirir. Diğer taraftan da ilgili idarenin kamuya vereceği hizmetlerin aksamasına ya da gecikmesine de neden olabilir yani aslında iki taraflı da bir handikap taşıdığını ifade etmek isterim.

Şimdi, kanun teklifimizde Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarına ilişkin, özellikle 1'inci ve 6'ncı maddelerde jandarma ve polis teşkilatımızdaki akademilere girecek öğrencilerde aranacak niteliklerin Anayasa'nın 42'nci ve 13'üncü maddeleri ışığında yönetmelikle değil, bizatihi kanunla düzenlenmesi öngörülüyor. Burada genel olarak aslında yönetmelikte yer alan ifadelerin kanuna dercedildiğini, çok küçük ifadelerin eklendiğini görüyoruz. Bunu ilgili maddelere geçince bu ifadelerin sakıncalı mı, değil mi olduğunu tartışabiliriz. Burada tabii ki bir vekilimiz "Aramızda eğitimci yok, bunları nasıl görüşeceğiz?" falan dedi. Hani aramızda açıkçası akademide de eğitimde de Yükseköğretim Kurulunda da görev yapmış arkadaşlarımız var. Bunu en azından tartışabiliriz.

Şimdi, diğer taraftan, teklifin yüzen LNG'lerle ilgili 4'üncü maddesinde verilen Anayasa iptal kararı... Yine Anayasa'nın 48'inci ve 13'üncü maddelerine dayanmakla birlikte, kararda idare tarafından çıkarılacak usul ve esaslar yerine, yine aynı şekilde, bunun da kanunda temel çerçevenin düzenlenmesi ve kanunda bir dayanak oluşturulduktan sonra alt düzenlemelerin yapılmasını öngörmektedir dolayısıyla burada da 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu'nda bir değişiklik önerilmektedir.

Benzer şekilde, teklifin YEKA'larla ilgili 7'nci maddesinde verilen Anayasa Mahkemesi iptal kararı... YEKA yarışmalarının yönteminin ve diğer unsurlarının ilgili yarışma şartnamesinde belirleme hususunda Bakanlığa tanınan yetkinin geniş bir takdir yetkisi olduğu dolayısıyla yine burada da bunun kanuni bir düzenlemeye ihtiyaç duyulduğu ve bu vesileyle teklifimizde buna ilişkin bir kanun değişikliği öngörülmektedir.

Yine, 8'inci maddede, değerli arkadaşlar, lisanssız santrallerin lisans alabilme sürecinde lisans alma bedelini belirleme yetkisinin ve özellikle hesaplanmasıyla ilgili temel esas ve ilkelerin bizatihi kanunla belirlenmesi hükme bağlanıyor ve bu kapsamda da 5346 sayılı Kanun'da değişiklik yapılması öngörülüyor.

Diğer taraftan, teklifin 2 maddesi mesleki eğitim ve çalışma hayatıyla ilgili olup devlet teşviklerinin, bu alanlara verilen devlet desteklerinin devamına dönük bir açılım yapıyor. Burada teklifin 2'nci maddesi çerçevesinde mesleki eğitim gören aday çırak, çırak ve mesleki eğitim gören öğrenciler için işletmelere verilen mevcut destek katkısı uygulamasının sürdürülebilmesi ve devamı öngörülüyor. Bu çerçevede, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nda bir değişiklik öngörülüyor. Yine, maddelere geldiğimizde bu değişikliğin niteliğini kapsamlı tartışacağız.

Yine ikincisi, teklifin 3'üncü maddesiyle özel politika gerektiren, kadın, genç ve mesleki ve teknik eğitime sahip işsizlerin istihdamı için devam etmekte olan desteklerin süresi uzatılıyor.

Teklifin 5'inci maddesiyle 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu'nda değişiklik yapılıyor ve bu düzenlemeye göre BOTAŞ'ın doğal gaz ithalatından kaynaklanan her türlü vergi, fon ve pay borçlarının hazineden görevlendirme bedeli alacaklarına karşılık olarak aylık mahsup edilmesi öngörülüyor.

9'uncu maddede, değerli arkadaşlar, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda değişiklik yapılıyor. Bu düzenlemeyle Sosyal Güvenlik Kurumu ile üniversite sağlık hizmeti sunucuları arasında sağlık hizmeti sunumu ve borç-alacak ilişkisine dair 2026 yılı içinde ortaya çıkan ihtiyaçların karşılanması öngörülüyor.

Yine, benzer şekilde, 10'uncu maddeyle de 5510 sayılı Kanun'da yapılan düzenlemeyle 1/1/2017'den önceye ait genel sağlık sigortası prim borçlarının silinmesi öngörülüyor.

Konuşmamın başında da ifade etmiştim. Yine, 11'inci maddeyle üretim faaliyetiyle uğraşan kıymetli maden ve petrol rafineleri, tütün mamulleri ve alkollü içki üreticileri ile elektrik enerjisi üretim faaliyetinde bulunan kurumların 2027 yılından itibaren yüzde 12,5 olarak tatbik edilecek kurumlar vergisi indirimli oran uygulamasının dışarıda bırakılması öngörülüyor. Takdir görürse, vereceğimiz önergeyle elektrik enerjisi üretim faaliyetinde bulunan kurumların bu kapsam dışında olması öngörülüyor.

12'nci maddeyle de güneş ve rüzgâr kaynaklı elektrik üretim tesisleri için elektrik üretim şirketleri tarafından yapılan kapasite artış talepleri için kaynak türüne göre TEİAŞ tarafından alınacak bir bedel uygulamasına geçilmesi amaçlanmaktadır.

Ben ümit ediyorum ki değerli arkadaşlar, burada maddelere geçildiğinde, yine her bir maddeye ilişkin yapılacak tartışmalar, görüşmeler, verilecek önergelerle ben iyi bir mutfak çalışmasıyla kanun teklifinin olgunlaştırılarak, daha nitelikli hâle getirilerek Genel

Kurula sunulmaya hazır hâle getirileceğini düşünüyor, şimdiden vereceğiniz katkılar için bütün değerli arkadaşlarıma şükranlarımı arz ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI ADEM ÇALKIN - Teşekkür ediyoruz Değerli Milletvekilim.

Talat Dinçer Vekilim, buyurun.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bakan Yardımcısı arkadaşlarımızı, milletvekili arkadaşlarımızı ben de saygıyla selamlıyorum.

Tabii, şimdi, her zaman olduğu gibi birçok arkadaşımız da dile getirdi; isterdik ki tabii, böyle komisyonlarda sağlıklı yasalar ortaya çıkaralım yani bir konu geldiğinde, birbirine bağlantılı konu olduğunda üzerinde çalışmak ve bunun üzerinden tabii, etki analizlerini inceleyerek daha sağlıklı metinler ortaya çıkarabiliriz ama şimdi görüyoruz, tabii, 15 madde, hepsinin birçoğu birbirinden farklı. Ne bileyim, İçişleri Komisyonunu ilgilendiren jandarmamızın, polisimizin konuları bizim konuların içerisinde. Sağlık Komisyonunun konuları bizim konuların içerisinde. Teşvikler var bunun içerisinde, okullarımıza yönelik, çalışanlara yönelik. Şöyle genel olarak baktığımızda, hakikaten birbiriyle çok fazla alakası olmayan birçok konunun bir araya getirilip, torbalanıp önümüze konulduğu bir yasa teklifi hâline geldi. Şimdi, böyle olunca da tabii çok sağlıksız işler çıkıyor bu işin içerisinde. Gönül tabii böyle istemiyor, her zaman ana branş dallarında konu her ne ise onun üzerinde tartışarak, çalışarak -biraz da zamanın da buna uygun olması lazım- zamanı da iyi değerlendirerek ortaya yasalar çıkarılması lazım.

Şimdi, bu torbanın içerisine tabii bir de 13'üncü madde koyduk ki evlere şenlik. Bizim komisyonla hiç alakası olmayan bir konu. Tamamen, çok ciddi anlamda ilgili komisyonda görüşülüp, tartışılıp hukukçuların vesaire onların da desteğini alarak bunu bu komisyona getirmek bence çok daha faydalı olurdu. Şimdi, burada Sanayi Komisyonuna getirdiniz.

Şimdi, ben hep bunu şöyle düşünüyorum: Ya, şimdi, özellikle kişi ve kurumlara yani burada bir zırh getirmenin manasını anlamaya çalışıyorum. Ya, kişi, zaten çalışan kişi yetkisini kanundan alır, buna ne görev verildiyse zaten bu kanunlar çerçevesinde yapmıştır. Yani, burada bir yanlış iş mi yapılacak da yani bu insanlara bir zırh ve bir koruma getiriyoruz? Yani bunu anlamakta ben zorluk çekiyorum.

Bir de tabii, konu, metin öyle yazılmış ki o kadar geniş ki okuduğunuzda her yere çekebileceğiniz bir konu. Tamam, bankaları net yazmışsınız ama onun dışındaki metne baktığımızda, bu tasfiye süreciyle ilgili kişi ve kurumların tamamını bağlıyor bu. Yani bunun içerisinde yani şu an yargıya intikal etse SPK de bunun içerisinde, Takasbank da bunun içerisinde, Merkezi Kayıt Kuruluşu da bunun içerisinde, herkes bunun içerisinde. Yani bu daha açık niye yazılmadı? Eğer bunlara bir koruma yapacaksanız o zaman korumayı açık açık yazmakta fayda var. Şimdi, bu, kamuoyunda da çok tepki toplayacak yani bu getirdiğiniz koruma. Bence yani bunu bir an önce bu metinden çıkarsanız, bu kanun teklifinden çıkarsanız çok daha faydalı olur. Yani aksi takdirde insanların aklını "Burada bir yanlış yapılıyor." imajı gelecek; "Yanlış yapıyorlar ki koruma getiriyorlar." Dolayısıyla, bunu bu yönüyle değerlendirirseniz çok daha faydalı olacağını düşünüyorum ben.

Onun dışında, o maddelerle ilgili zaten maddelerde gerektiğinde biz zaten devreye gireceğiz. Zaten bizim komisyonumuzun ana konusu enerji, biliyorsunuz, enerji konularıyla ilgili düzenlemeleri yapacağız. Diğer konularla ilgili de görüşlerimizi burada madde sırası geldiğinde tek tek sıralayacağız.

Ben şimdilik geneli üzerinde bunları söyleyeyim. Daha sonra, maddeler geldiğinde yine katkımızı ve bilgimizi ve eleştirimizi sunacağız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Teşekkür ediyoruz.

Sayın Arpacı, buyurun.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, komisyonumuz başladı, birçok arkadaş herhâlde ara verdi ama şöyle bir sayalım: Enerji Bakanımız, Bakanlığını temsilen bürokratlarımız burada. Bir hukukçu milletvekilimiz var. Dilekçe Komisyonu Başkanımız ilk imzacı, şu an burada değil. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakan Yardımcımız burada. İçişleri Bakanlığının yetkilileri burada. Orada bir hukukçu ordusu var, bankaların temsilcisi, kurumların temsilcisi. Ondan sonra Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilileri burada. Millî Eğitim Bakanlığından galiba yetkililer var. Bir de Sağlık Bakanlığı yetkilileri var, değil mi?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - SPK de burada.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Kurullar da burada.

Yani hani diyoruz ya "torba yasa" diye. Aslında tam bir çorba yasanın burada şeyi var. Kendimi ben, bu absürt komedi dizileri oluyor, oradaki sahnelerde gibi hissettim yani inanın, bu kadar her şeyin içeri atıldığı ve en önemlisi de yani fon meselesiyle alakalı ülkede bu kadar sansasyon varken, bu kadar skandal varken, bu kadar büyük problem, mağduriyet varken sadece o maddenin hemen konuşulup geçmesi için böyle her şeyin içeri atıldığı, biriken meselelerin yazıldığı bir kanun teklifi olmuş ve siz tali komisyonlardan yazı istemişsiniz, hepsi cevap vermiş "Biz bu sürede bunları yetiştiremeyiz, siz yapın." diye. Şimdi, ben düşünüyorum geçmişe yönelik, bizim komisyonumuzu ilgilendiren onlarca madde bugüne kadar hep Plan ve Bütçeden geçti. Mesela, onlar da size sorduğunda siz de böyle bir cevap mı verdiniz? Keşke toplasaydınız, komisyonumuz komisyonumuz gibi yani sanayi, ticaret, enerji,

tabii kaynaklar, bilim, teknoloji alanında komisyon gibi çalışıp o maddeler düzgünce burada geçseydi, biz de milletvekilliğimizden yani bir şey anlasaydık, yasama faaliyetinden bir şey anlasaydık yani gerçekten karmakarışık bir iş.

Birçok maddede konulara gireceğiz fakat fon meselesiyle alakalı dün bir değerlendirme toplantısı yaptık. Bu fon meselesinin, bu 13'üncü maddenin özellikle bu yasa teklifinden çıkması gerekiyor Sayın Başkanım. Konunun muhatabı... Burada dinledik arkadaşları, hepsi hukukçu. Bizim komisyonumuzda benim bildiğim kadarıyla bir tane bile hukukçu milletvekili yok yani bizde yok, diğer muhalefette bildiğim kadarıyla yok, gördüğüm kadarıyla sizde de yok. Anlatabildim mi? Yani tamamen hukuki bir konu komisyonun takdirine bırakılıyor. Komisyonda oylama yapılacak ve bizler karar verip mesuliyet alacağız.

Şimdi, dün özellikle konuştum; bu 13'üncü madde neden geliyor? Dedim ki: Bürokratlarımız siyasetten korkuyor, sizin iktidarınızdan korkuyor, çekiniyorlar. Bazı şeylere imza atmıyorlar belli ki. Siz de "Siz imzanızı atın, yasa arkadan gelir." mantığıyla bu kanunu çıkarıyorsunuz. Nereden anlıyoruz? İşte 14'üncü maddedeki şeyden. Geçmişe yönelik uyguluyorsunuz, 17 Eylülden itibaren geçerli olacak şekilde; 18 Kasımda komisyonda bir madde üzerine konuşuyoruz, bu çok yanlış yani bu çok yanlış. Bizim dilimizden hukukçular anlamıyor, hukukçuların dilinden de biz işte anlayabildiğimiz kadar değerlendiriyoruz. Kendileri özellikle söyledi yani "Siyaset yapıyorsunuz. Biz burada bunlara cevap veremeyiz." dediler. Doğru mu? Yani gerçekten bu maddenin burada olmasına ben buradaki kimsenin vicdanına sığmadığını, vicdanının elvermediğini biliyorum. Burada yanlış yapıyoruz. Bürokrasiyi koruyan zaten bir kalkan var; mevcut kanunlar. Bu mevcut kanunlar zaten bürokrasiyi, memuru koruyor. Şimdi, neden bir tane daha böyle bir zırh getiriyoruz? Çünkü onlar korkuyor, sizlerden belli çekinceleri var, anlaşılıyor. Dün dedim yani Plan ve Bütçe Komisyonunda daha önce bu fonla alakalı bir kanun geçti, Genel Kurulda konuşuldu. Bu önerge daha farklı bir şekilde Genel Kurula getirilecekti; bu sızdı, basında var. Kelimesi kelimesine yazıldı sadece ufak bir değişiklik yapılarak. Orada da yani rahmani bir durum yok, çok şeytani bir durum var, açıkça söyleyeyim. Küçük bir değişiklik yaparak bugün alakasız bizim Sanayi ve Ticaret Komisyonumuza böyle bir madde getiriyorsunuz. Gerçekten yanlış, çok yanlış Sayın Başkan yani bunu siz nasıl içinize sindirebiliyorsunuz, bilmiyorum.

Bakın, burası Sanayi ve Ticaret Komisyonu. Ülkenin durumu belli. İki sene önce bu komisyonda bir çağrı yaptım. Tekstil sektörü, hazır giyim sektörü çok kötü durumda; bizler taşın altına elimizi koyalım, sektör yetkililerini, odaları, temsilcileri, ilgili bakanlıkları burada, komisyonumuzda misafir edelim, bir çözüm bulalım diye sizden rica ettim. Dediniz ki "Tamam, yapalım." İki senedir yapmadık. Sektörün hâli ortada Sayın Başkan. Yani burada defalarca tekstil sektörünü konuşmak istemiyorum ama o zaman bir ağaç yanıyordu ve dedim ki bu ağacı söndürelim ki orman gitmesin. Siz eski Sanayi Bakanısınız; sizin zamanınızda şöyle bir deyim var mıydı, "Türkiye sanayisizleşiyor." diyorlar mıydı? Demiyorlardı değil mi?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Muhalefet diyordu gene canım.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Hayır, asla böyle bir şey denilmiyordu.

Bugün her sektör bağıra bağıra "Türkiye sanayisizleşiyor." diyor. İstihdam kaybını görüyorsunuz, makine yatırımlarının nereye düştüğünü görüyorsunuz. Her şeyi, bütün verileri bizden çok daha iyi görüyorsunuz Sayın Başkan. Yani bu komisyonun işi fonla alakalı kirli işleri temizlemek mi olmalı yani? Hukukçular konuşsun, Anayasa Komisyonu konuşsun bunu, gönderelim. Toplansın, bir günde eminim toplanırlar, bu konuyla alakalı yarın toplantı talep edin, toplanırlar ama yok.

Bu komisyonda üzülerek ben ilk günü hatırlıyorum, milletvekili olduğumuzda, komisyona geldiğimizde, kendimizi tanıttığımızda geçmiş dönem arkadaşlarımız çok güzel bahsetmişlerdi, geçen dönemde çok güzel işler yapıldığından bahsetmişlerdi ve o zaman da temenni etmiştik; Türk sanayisi için, esnaf için, tüccar için, ihracatçı için, ithalatçı için bir şeyler yapalım bu komisyonda, hayırlı uğurlu olsun demiştik. Vallahi, hiçbirini yapamadık. Hiçbirini yapamadık ve eğer bu madde bu komisyondan çıkartılmaz, buradan geçerse de bu komisyonun gerçekten lekeleneceğini düşünüyorum Sayın Başkan. Bunu açıkça ifade edeyim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Buyurun Sayın Becan.

TAHSİN BECAN (Yalova) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, çok değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Başkanım, geneli üzerinde birkaç bir şey söylemek istiyorum: 15 maddelik teklif 10 kanunda değişikliği kapsıyor. Bu dönemde Meclise getirilen 50'nci torba teklif olarak görüyoruz. En önemlisi 1 Ocak 2017 öncesine ait genel sağlık sigortası primleriyle, gecikme cezası ve gecikme zammı gibi alacakların tamamının tahsilinden vazgeçiliyor. Bu kapsamda 2 milyon 200 bin kişinin toplam 5 milyar 627 milyon lira tutarındaki prim borcu silinmiş olacaktır. Tabii, bunlar güzel şeyler ama bu normal ticarette de aynı şey, bu bir alışkanlık hâline geldiği zaman gerçekten ödeyecek durumda olanlar da ödememeye başlıyor. Bunlara başka çözüm bulmakta fayda var. Bu sefer ödeyenler benim günahım ne, ben niye bundan faydalanamadım? gibi serzenişlerde bulunmaktadır.

Teklifte ayrıca, aday çırak, çırak, işletmelerdeki mesleki eğitim, staj veya tamamlayıcı eğitim gören öğrencilere de verilen ücretlere sağlanan devlet katkısında Cumhurbaşkanına tanınan uzatma yetkisinin kapsamı ve süresi uzatılıyor. Ayrıca, sizlerin de biraz önce konuştuğu gibi sıvılaştırılmış doğal gaz terminallerinin belirli bir süre kapsam dahilinde yerlerinden ayrılarak başka bölgelere hizmet vermelerine Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının görüşü alınarak EPDK tarafından izin verilmesi sağlanıyor.

Birçok madde var ama diğer arkadaşlarımın dediği gibi şu anda gündemde olan fon olayını gerçekten tek başına ayrı bir madde hâlinde tartışabilseydik tüm detaylarını da içine girerek gerçekten doğru mu yapıyoruz, yanlış mı yapıyoruz? Ya da burada bu olaya "evet" diyenlerin veya "hayır" diyenlerin yarın vicdanen rahatsız olmamaları için gerçekten tüm detayları görmemiz lazım. Düzenlemeyle tasfiye ve devir işlemlerinde görev alan banka ve kişilere suç teşkil eden fiiller dışında hukuki, idari ve mali sorumluluk

muafiyeti getiriliyor diyoruz. Bizim, tabii, burada bankacı arkadaşlarımıza diyecek bir şeyimiz yok, onların muafiyetlerinin arkasında duracağız ama burada okuduğumuz zaman "Suç teşkil eden fiiller." diyor, bunun çerçevesi ne? Gerçekten bilmiyoruz. Hangisi suç, hangisi değil? Onun için bankacı arkadaşlarımızın dışında bu fonla ilgili her türlü kurumun tüm detaylarıyla suçlu olanlar gerçekten incelenip herkesin hakkını da vermek lazım, arada -ne derler- suçlunun yanında suçsuzu da yakmanın bir anlamı yok. Bu konunun özellikle KOBİ'ler açısından da ne kadar önemli olduğunu hatırlatmak istiyorum. Türkiye'de yaklaşık 3 milyon 928 bin KOBİ bulunmaktadır. Ülkemizdeki işletmelerin yüzde 99'u KOBİ'lerden oluşuyor. Toplam istihdamın yüzde 69'unu, cironun da yüzde 44'ünü karşılamaktadırlar. Yani KOBİ'ler ekonominin küçük bir parçası değil, tam merkezindedir. Bu işletmelerimizin en büyük sorunu da nakit akışıdır. Bir KOBİ alacağını zamanında tahsil edemezse neler oluyor, neler. Bakın, işçinin maaşını ödemekte zorlanıyorlar; elektrik faturasını, kirasını, tedarik borcunu karşılayamaz hâle geliyorlar, üretimleri yavaşlıyor, kredi kullanmakta da zorlanıyorlar; yüksek faizle borçlanıyorlar, borcunu da çeviremezse konkoradato veya iflas riskiyle karşı karşıya kalıyor. Bugün konkordato rakamları bu sorunun ne kadar büyük olduğunu hepimiz yakından takip ediyoruz. 2026 yılının ilk on ayında 5 bine yakın konkoradato kararı verilmiştir. Aynı zamanda 250 dosyada da iflas kararı çıkmıştır. Bir kısım firma da borçlarıyla ilgili yapılandırma talebinde bulunulmuştur. Bunlara hepinizin bildiği birkaç örnek vermek istiyorum: Makro Market, Hotiç, Yörsan, Yeşil Kundura, Gilan Mücevherat, Hitit Seramik, Özsüt ve en sonunda Kale Seramik yapılandırma istemiştir. Bunlar Türkiye'nin gurur duyduğu firmalardan birkaçı yani reel sektörün, iş dünyasının ne hâle geldiğini görmek gerekiyor. Fonlarda yaşanan kayıpların bu tabloyu daha daha ağır etkilediğini görmekteyiz. Bazı firmalar ticaretin yanında finansının yüzde 50'siyle bu ekonomik sıkıntıların olduğu dönemde, borsadan ya da fondan kazanma peşinde fakat hiçbir günahı olmadan bu fonda yaşananların yüzünden kendileri de borçlarını ödeyemez hâle gelmişlerdir. Türkiye'de biliyorsunuz, planlama teşkilatı kapanmıştır fakat denetim mekanizmasına baktığımızda, bu fon olayı belki bize bir ders oluyor fakat bütün kamu kurumları, özel sektörler gerçekten denetimleme gibi bir şeyle muhatap değiller.Hiçbir konuda denetim yapmıyoruz. "Nereden buldun?" yasasının herkese uygulanması gerekir. Günlerdir "liste" diye konuşuyoruz, evet, listeye kimlerin girdiğini, fondan kimin çıktığını belki bilmemiz hakkımız fakat esasında bunları kontrol eden mekanizmaları ben daha suçlu görüyorum. En azından, bu fonlara girenin de belli paraları var, bu paraları nereden bulduğunu da sormak lazım. Elde ettiği kâr da işin cabası. Ekonomide güven işler yolundayken değil, işler kötüye gittiğinde, vatandaşın hakkı korunduğunda sağlanır. Bugün milyonlarca KOBİ ve sanayici ayakta kalma mücadelesi veriyor. Esnaf borcunu ödemeye, sanayici üretimini sürdürmeye, işletmeler ise çalışanlarının maaşını karşılamakta zorluk çekiyorlar. Adaletin ve hukukun olmadığı bir ülkede yatırımcı gerçekten güvenemediği zaman ne dışarıdan ne içeriden hiçbir yatırıma girmemektedir. Bütün bunları fonla birleştirdiğimizde tekrar ediyorum, fonu ayrı bir gündemde değerlendirmek gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Tahsin Bey, biz de çok teşekkür ediyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen? Kimse yok sanırım.

Şimdi, maddelere geçilmesini oylayacağım ama bir ufak açıklama yapmak isterim açıkçası.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylamamızı yaptık.

Şimdi, ara vermeden önce fon konusu çok tartışıldı, özellikle ben maddelere geçtiğimizde, ilgili madde geldiğinde arkadaşlarımıza söz vereceğim, çünkü buradaki konuşmaların kayıtlara da girmesi lazım ama şunu söylemem lazım: Yani bu maddeyi siz, işte "Bu işle, bu fon skandalına sebep olanlarla mücadele etmek için niye zırha ihtiyacınız var?" diye açıklamalar yaptı burada YENİ YOL Partisinden arkadaşlarımız. Yani bu kanunun bu işin mücadelesiyle hiçbir alakası yok. Bu, tamamen tasfiye süreciyle ilgili bir madde değerli arkadaşlar. Bunu eğer siz burada bu soruşturmalar yapılırken zırha ihtiyacınız vara çevirirseniz haksızlık yapmış olursunuz. Ben bugün rakamları aldım, şu anda bu soruşturmalar çerçevesinde 498 kişi şüpheli, 129 kişi tutuklu, yüzlerce şirketin, insanın hesaplarına el konulmuş vaziyette. Dolayısıyla, bu fon işinde suçu, ihmali, günahı, hatası bulunan kim varsa bunlarla ilgili soruşturma zaten devam ediyor, bunlarla ilgili bu 13'üncü maddenin hiçbir ilgisi yok. 13'üncü madde sadece tasfiye edilen fonlarda vatandaşların parasının dağıtılmasıyla ilgili bir madde. Burada görev alan arkadaşlarımızın gündeme getirdiği bir madde. Kendileri zaten cevap vereceklerdir. Dolayısıyla, bu Komisyondan geçerse lekelenir miyiz, lekelenmez miyiz? Herkesin farklı görüşü olabilir sayın vekilim ama hepimiz Meclisin içerisindeyiz, süreçlerin nasıl işlediğini görüyoruz. Bu Komisyondan geçse de geçmese de Genel Kurulda hangi görüşmelerin yapıldığını hepimiz biliyoruz, orada, gruplarının bir araya gelip kendi aralarında nasıl kararlar aldıklarını, almadıklarını biliyoruz. Dolayısıyla, usulen bizim bu maddeyi burada görüşmemizde hiçbir hata olmadığının tekrar altını çizmemiz lazım. Zaten Genel Kurul kararı verecek, daha sonra da zaten bunun Anayasa Mahkemesine götürülmesiyle ilgili mutlaka muhalefetteki arkadaşlarımız bir işlem yapacaklardır. Yaptığımız işten dolayı kendimizi lekeli görmememiz lazım diye düşünüyorum.

Tekstil konusunda haklısınız, bu konuşmayı yaptık ama biz bu toplantıyı yapmakla ilgili bir adım attık ama günde anlaşamadık. Arkadaşlarımız sizin de arkadaşlarınız "Başka zaman." dediler, tekrar bu toplantıyı yapamadık, yapabiliriz ama bunu yapmamız yürütmeye ne kadar baskı kurar? Orada benim de soru işaretlerim var. Sonuçta sektörleri siz de biliyorsunuz, ben de biliyorum ama bundan önceki Komisyon çok güzel işler yapmış dabiz kötü işler mi yapıyoruz? Kendimize de bu kadar haksızlık etmeyelim diye düşünüyorum. Bence de bizim Komisyonumuz insicamına uygun bir şekilde teknik tartışmalarını yapıyor, önümüze

gelen hususları değerlendiriyoruz. Sektörlerle irtibatlarımız var, size gelen konular bize de geliyor, biz de gereğini yapmaya çalışıyoruz. O kadar kendimize de bence haksızlık yapmayalım diyorum.

Bir ara verelim eğer uygun görüyorsak, kaç dakika verelim arkadaşlar? Yarım saat ara verelim, sonra maddelere geçelim. Özellikle bu 13'üncü maddede konuşacak bürokrasideki arkadaşlarımız ayırılmasınlar.

Kapanma Saati: 16.31

İKİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 17.25
BAŞKAN: Mustafa VARANK (Bursa)
BAŞKAN VEKİLİ: Şahin TİN (Denizli)
SÖZCÜ: Cevahir UZKURT (Niğde)
KÂTİP: Adem ÇALKIN (Kars)
----- 0 -----

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet arkadaşlar, toplantımızın İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimiz devam ediyor.

Maddelere geçiyoruz.

1'inci maddeyi okutuyorum.

YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARININ ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİMİ AMAÇLI KULLANIMINA İLİŞKİN KANUN İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun 13/A maddesinin onikinci fıkrasının beşinci cümlesinde yer alan "nitelikleri ile" ibaresi madde metninden çıkarılmış, onüçüncü fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş, mevcut ondördüncü fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde, dördüncü cümlesinde yer alan "yaş sınırlan veya hizmet sürelerine ilişkin hususlarda," ibaresi "ilgisine göre" şeklinde değiştirilmiştir.

"Fakülte ve Meslek Yüksekokuluna alınacak adaylarda aşağıdaki şartlar aranır:

a) Yalnızca Türk vatandaşı olmak.

b) Düzeltilmemiş nüfus kaydına göre, müracaat yapılan yılın Ocak ayının biri itibarıyla yirmi bir yaşını bitirmemiş olmak.

c) Lise ve dengi okullardan mezun olmak.

ç) İlgili mevzuattaki sağlık şartlarım taşımak.

d) Silah taşımaya veya silahlı görev yapmaya engeli bulunmamak.

e) Kamu haklarım kullanmaktan yoksun bırakılmış olmamak.

i) Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanımı nedeniyle tedavi görmüş veya görüyor olmamak.

g) Terör örgütleri ile bu örgütlerle bağlantılı yapıların eylemlerine, toplantılarına, yürüyüş ve mitinglerine karışmamış, desteklememiş, katılmamış olmak.

ğ) Başvuru tarihinde herhangi bir siyasi partiye veya siyasi partilerin yan kuruluşlarına üye olmamak.

h) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile;

1) Kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına mahkûm olmamak.

2) Affa uğramış olsa bile 5237 sayılı Kanunun İkinci Kitap Birinci Kısım Birinci ve İkinci Bölümünde tanımlanan suçlar. Devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, millî savunmaya karşı suçlar, Devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk suçları ile yabancı devletlerle olan ilişkilere karşı suçlardan veya zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık veya cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar nedeniyle mahkûm olmamak veya bu suçlar hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmemiş olmak.

ı) 5237 sayılı Kanunun İkinci Kitap Üçüncü Kısım Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlardan ve uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti, kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak suçlarından dolayı hakkında herhangi bir adli kovuşturma devam ediyor olmamak veya bu suçlardan dolayı mahkum olmamak veya bu suçlardan hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmemiş olmak.

i) Kumar oynamaktan dolayı idarî yaptırım uygulanmamak.

j) İlgili mevzuata göre sağlık nedeniyle ilişiği kesilenler hariç olmak üzere;

1) Herhangi bir nedenle askeri okullardan, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi

Başkanlığına bağlı okul ve eğitim kurumlarından çıkarılmamış olmak.

2) Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve er iken çıkmamış veya çıkarılmamış olmak.

3) Kamu görevinden çıkarılmamış olmak.

Kendi nam ve hesabına fakülte, yüksekokul veya meslek yüksekokullarını bitirenlerden muvazzaf subay veya astsubay olmak için başvuruda bulunanlarda aşağıdaki şartlar aranır:

a) Muvazzaf subay adayları için;

1) En az dört yıl süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olmak veya geçici kayıt tarihine kadar mezun olabilecek durumda olmak.

2) Düzeltilmemiş nüfus kaydına göre, müracaat yapılan yılın Ocak ayının biri itibarıyla yirmi yedi yaşını, tabipler için otuz iki yaşını, uzmanlığını tamamlamış tabipler için otuz beş yaşını bitirmemiş olmak.

b) Muvazzaf astsubay adayları için;

1) En az iki yıl süreli yükseköğretim kurumlarından mezun olmak veya geçici kayıt tarihine kadar mezun olabilecek durumda olmak.

2) Düzeltilmemiş nüfus kaydına göre, müracaat yapılan yılın Ocak ayının biri itibarıyla yirmi dört yaşını, dört yıl veya daha fazla süreli yükseköğretim kurumlarından mezun veya geçici kayıt tarihine kadar mezun olabilecek durumda olanlar için yirmi yedi yaşını bitirmemiş olmak.

c) Bu maddenin ondördüncü fıkrasının (a), (ç), (d), (e), (f), (g), (ğ), (h), (ı), (i), (j) bentlerindeki şartlara sahip olmak.

Başvuranlar için sıralamaya esas alınacak puan türleri ve taban puanlar, ilgili kurumların ihtiyaçları dikkate alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığınca belirlenir. Başvuru sıralamasına esas puan;

a) Fakülte ve Meslek Yüksekokuluna başvuran adaylar için yükseköğretim kurumları sınav puanıdır. Bu puan yüz tam puan üzerinden orantı yapılarak hesaplanır.

b) Kendi nam ve hesabına fakülte, yüksekokul veya meslek yüksekokullarını bitiren muvazzaf subay ve astsubay adaylarından;

1) Subaylar için Kamu Personeli Seçme Sınavı puanının %60'ı ve Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı puanının %40'ının toplamı, astsubaylar için Kamu Personeli Seçme Sınavı puanıdır.

2) Öğretmen branşının yabancı dil alt branşları için; Kamu Personeli Seçme Sınavı puanının %40'ı, Yabancı Dil Sınavı puanının %40'ı ve Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı puanının % 20'sinin toplamıdır.

Başvuranlar arasından eğitime alınacak aday sayısının en fazla on katı kadar aday fiziki yeterlilik ve mülakat sınavı olmak üzere iki aşamalı seçme sınavına tabi tutulur. Başarılı olmak için fiziki yeterlilik sınavından ve mülakat sınavından yüz tam puan üzerinden en az altmış puan almak şarttır. Adayların başarı sıralamasına esas puanı; başvuru sıralamasına esas puanının %50'si, fiziki yeterlilik sınavı puanının %25'i ve mülakat sınavı puanının %25'inin toplamıdır. Kendi nam ve hesabına fakülte, yüksekokul veya meslek yüksekokullarını bitiren muvazzaf subay ve astsubay adaylarından, Tabip, Diş Tabibi, Güverte ve Makine branşları için başvurusu kabul edilen tüm adaylar seçme sınavlarına çağrılır. Bu branşlar için başarı sıralamasına esas puanı; fiziki yeterlilik sınavı puanının %50'si ve mülakat sınavı puanının %50'sinin toplamıdır."

"Muvazzaf subay veya astsubay olmak için başvuranlar, onbeşinci fıkradaki şartları taşımak, bu maddede öngörülen sınavlar ile uygulanacak temel askerlik veya kolluk eğitiminde başarılı olmak şartıyla Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından gösterilecek lüzum ve İçişleri Bakanının uygun görmesi halinde ilgili branşlara nasbedilebilirler."

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bir önergemiz var, okutup işleme alıyorum.

Sanayi Ticaret Enerji, Tabii, Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4042) esas no.lu Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 1'inci maddesiyle 2803 sayılı Kanun'a eklenmesi öngörülen yeni on dördüncü fıkranın (ğ) bendinde geçen "veya siyasi partilerin yan kuruluşlarına" ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını, (h) bendinin birinci alt bendinde geçen "hapis cezasına mahkum olmamak" ibaresinin "kesinleşmiş mahkumiyeti bulunmamak" olarak değiştirilmesini, (ı) bendinde geçen "herhangi bir adli kovuşturma devam ediyor olmamak veya bu suçlardan dolayı mahkum olmamak veya bu suçlardan hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmemiş olmak" ibaresinin "kesinleşmiş mahkûmiyet bulunmamak" olarak değiştirilmesini, (j) bendinin 2 sayılı alt bendinde geçen "çıkmamış veya" ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını, teklifle eklenmesi öngörülen diğer fıkraların aşağıdaki biçimde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Başvuranlar arasından eğitime alınacak aday sayısının en fazla on katı kadar aday fiziki yeterlilik sınavına tabi tutulur. Başarılı olmak için fiziki yeterlilik sınavından yüz tam puan üzerinden en az altmış puan almak şarttır. Adayların başarı sıralamasına esas puanı; başvuru sıralamasına esas puanın %60'ı, fiziki yeterlilik sınavı puanının %40'ında alınacak puanın toplamıdır."

"Kendi nam ve hesabına fakülte, yüksekokul veya meslek yüksekokullarını bitiren muvazzaf subay ve astsubay adaylarından, Tabip, Diş Tabibi, Güverte ve Makine branşları için başvurusu kabul edilen tüm adaylar seçme sınavlarına çağrılır. Bu branşlar için başarı sıralamasına esas puanı; fiziki yeterlilik sınavı puanı esas alınarak verilir."

Ednan Arslan
İzmir

Şeref Arpacı
Denizli

Talat Dinçer
Mersin

Nail Çiler
Kocaeli

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Konuşacak mısınız, gerekçeyi mi okutayım?

Nail Bey, buyurun.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli katılımcılar; ben de hepinizi sevgi, saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, bugün bu komisyonda tacirin, tüccarın sorunları konuşulsaydı, ekonomi sos veriyor, finans zinciri kırıldı kırılmak üzere, istihdamda daralma var, fabrikalar kapanıyor, emekli ikinci bir işte muhakkak çalışmak istiyor, asrın vurgunu yapılıyor herkes sessiz, kademeli emeklilik daha gelmedi, ne zaman gelecek? Ama biz öncelikle içeriğinin ne olduğuna kimsenin cevap veremeyeceği, yasama ciddiyetinden uzak, torbanın da torbası olan bir kanun teklifi var önümüzde. Burada şekil ve usul olarak bunun kabul edilmesi mümkün değil.

Maddeyle Jandarma, Sahil Güvenlik Akademisinin öğrenci adaylarında aranacak şartlara ilişkin düzenleme yapılmak isteniyor. Şimdi, bu maddenin görüşülmesi gereken komisyonu ve bu Komisyonu takdirinize bırakıyorum.

Diğer yandan, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı sonrasında böyle bir düzenleme yapıyorsunuz. İptal gerekçesiyse düzenleme yetkisinin idareye bırakılmasıydı. Bu düzenlemedeyse bu durum giderilmediği gibi okuduğumda da "Bu ne demek?" diyeceğimiz bazı kavramlar gördük. Mesela, teklif sahiplerinin "siyasi partilerin yan kuruluşu" ifadesi ne demek? Toplantı, yürüyüşlere katılma, destekleme gibi kavramlar hukuktan uzak, farazi ve muğlak ifadelerdir. Hüküm giymeyen kimseye böyle bir sebeple engel olmak, idareye geniş yetki tanınması hangi hukuk sisteminde vardır? Herhangi bir adli kovuşturmaya devam ediyor olmamak şartı da yine masumiyet karinesiyle uzaktan yakından alakası olmayan bir durumdur.

Bugünlerde foncuların sıklıkla söylediği lekelenmeme hakkı bu ülkeye hizmet etmek için sınava giren öğrenci adaylarına neden tanınmıyor? Hüküm giymeyen bir kimseye neden suçlu muamelesi yapılıyor? Gerekçeye gelince önergede 8 değişiklik önerilmektedir. Anayasa Mahkemesi kararını tam karşılayacak ve masumiyet karinesini kamu hizmetine girme hak ve ödevini kanuni belirlilik çerçevesinde sağlayacak düzenlemenin yapılması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, (ğ) bendinde siyasi parti üyeliğinden sonra yönetmelikte olmayan "siyasi partilerin yan kuruluşlarına" ibaresi de aynı nitelikte belirsizdir ve öz itibarıyla siyasi parti üyeliği kapsamında değerlendirilmesi gereken bir konudur ve bu nedenle madde metninden çıkarılması gerekir. Önergeyle "yan kuruluşlar" ibaresi çıkarılmaktadır. (H) bendinin birinci sayılı alt bendinde "Kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına mahkûm olmamak" düzenlemesi de masumiyet karinesi açısından yeterli değildir. Mahkûmiyetin kesinleşmemiş olması masumiyet karinesini ortadan kaldırması nedeniyle yeniden düzenlenmeli ve "kesinleşmiş mahkûmiyet" ibaresi önergeyle madde metnine eklenmektedir. (I) bendindeki "herhangi bir adli kovuşturma devam ediyor olmamak veya bu suçlardan dolayı mahkûm olmamak veya bu suçlardan hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmemiş olmak" ibaresi de masumiyet karinesini zedelemesi nedeniyle madde metninden çıkarılmakta, kesinleşmiş mahkûmiyet aranmaktadır. (J) bendinde, Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erlerden kendi isteğiyle ayrılanların başvuru hakkının kısıtlanması da sorunludur. Yönetmelikte buna ilişkin bir düzenleme olmamasına rağmen kişilerin eğitim hakkını engelleyici nitelikte bir düzenlemedir. Önergeyle, kendi isteğiyle çıkmış olanlar için hak korunmaktadır. Yeni fıkralardaki sınavlara dair hükümlerde de değişikliğe gidilmekte, önergeyle sınavlarda mülakatın kaldırılarak sıralama ve fizikî yeterlilik sınavlarının yeterli sayılması önerilmektedir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, teşekkür ediyoruz.

Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyle ilgili söz almak isteyenler var mı?

Cevahir Bey, buyurun.

CEVAHİR UZKURT (Niğde) - Sayın Bakanım teşekkür ediyorum.

Anayasa Mahkemesi bunu iptal ediyor ama burada esasa ilişkin bir değerlendirme yapıp "Şu uyguladığınız ya da şu koyduğunuz ibare, eğitim hakkını engelleyen bir ibaredir." şeklinde değil, sadece eğitim hakkının anayasal bir hak olduğunu, bunun da yönetmelik gibi bir alt düzenlemeyle düzenlenemeyeceğini, dolayısıyla bunun bir kanuni düzenleme gerektiğini ifade ediyor. Burada dünkü yaptığımız toplantılarda o sizin endişeniz işte karışmış, karışma... Yani orada tabii, biz ilgili bürokrat arkadaşlar... Yani bu yönetmelik uygulanıyordu aslında bugüne kadar, buna göre öğrenci alınıyordu. Tabii takdir edersiniz ki yani bu tür güvenlikle ilgili kurumlara -polis akademisi, Jandarma gibi- öğrenci alınırken belki diğerlerine, üniversitelere, akademiye alınacak öğrencilerden ek

birtakım şeyler, ibareler konabilir. Nitekim, siz de ifade ettiniz, hani siyasi parti ilişiğinin olmaması bence kıymetli bir şey. Yani bu kurumlar gerçekten kendine özgü dinamikleri olan kurumlar. Dolayısıyla, orada "karışmamış" ibaresini arkadaşların aslında bir uygulama şeyi var. Yani her ne kadar hukuki olarak bir tanımlama olmasa da idare olarakbunun çeşitli uygulamalarını yaptılar yani bunu eğer Sayın Başkan uygun görürse ilgili arkadaşlardan da dinleyebiliriz, hani, bu uygulamayı nasıl yapıyorlar, O endişe bence kıymetli ama o endişeyi giderecek bir teknik açıklamaya ihtiyaç var. İsterseniz uygulamayı yapan arkadaşlardan Sayın Başkanım, uygun görürseniz...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, "karışma" kelimesini kim açıklayacak arkadaşlar?

Buyurun.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ BAŞKANI SERHAN VAROL - Tuğgeneral Serhan Varol, Jandarma Genel Komutanlığı Hukuk Hizmetleri Başkanıyım, tüm hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Başkanım, bu kanuna koymak istediğimiz metin aslında uygulamakta olduğumuz alt düzenleyici işlemlerimizde, yönetmeliklerimizde ve daha önce yürürlüğe giren kanun metinlerinde olan ve bizim uygulamalarımızda yerleşik hâle gelmiş bir düzenleme. Terör örgütünün faaliyetlerine karışmamış olmak yani bu eylemlerin içerisinde yer almamış olmak, eylemlerde aktif bir şekilde pankart açma, molotof atma, taş atma, güvenlik kuvvetlerine aktif bir eylem içerisinde bulunmamış olma. Bu "karışmamış olmak" fiili, bazen öyle oluyor ki kişi Jandarmaya girmek için başvurduğunda hakkındaki soruşturma başlamamış oluyor, adli soruşturma devam ediyor oluyor yani kesin bir hüküm olmuyor ama biz biliyoruz ki o kişiler aktif rol almış, Jandarmaya molotof atmış, taş atmış. Dolayısıyla, bu kişilerin takdir edersiniz ki, bir kolluk personeli olması çok da uygun değil.

Tekrar saygılarımı sunarım.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - "Karışma" kelimesinin ne ifade ettiğini bize anlatın yani bunun bir uygulaması... "Karışma, eylemlere karışmak" ne demek? Yani eylemlere katılmayı anlıyoruz, eylemlerde bulunmayı da anlıyoruz; "eylemlere karışmak" kelimesi niye tercih edilmiş, onu merak ediyoruz biz.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ BAŞKANI SERHAN VAROL - "Karışmak" kelimesi eylemlerin içerisinde bulunmak yani eylemlerde aktif rol almak diye algılıyoruz biz.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Katılmamak zaten şey değil mi... Yani bizim Anadolu lehçesinde var, baba oğluna der ki: "Oğlum, kardeşine karışma yani dövme" o anlamda bir şey mi yani?

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ BAŞKANI SERHAN VAROL - Karışmak aslında biraz da halk tabiri.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Halk tabiri değil mi?

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ BAŞKANI SERHAN VAROL - Halk tabiri evet, halk tabirinden gelme.

CEVAHİR UZKURT (Niğde) - Eylem yapılırken, birisi oradan geçerken kalabalığın içinde bulunmuşsa ya da aktif olarak bir şey yapmasa da dışarıdan izliyorsa bu karışmak mıdır?

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ BAŞKANI SERHAN VAROL - Hayır, o değildir.

CEVAHİR UZKURT (Niğde) - Keyfîliğe müsaade edilmeyecek şekilde bir ifade kullanalım.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ BAŞKANI SERHAN VAROL - Yani bu keyfîliğe mümkün değil, uygulamada da mümkün değil çünkü bu aynı zamanda yargıya da tabi, yargı denetimine tabi olduğu için yani yoldan geçen birisinin böyle bir eyleme karıştığı takdirde mesleğe alınmaması tabii ki yargı iptal eder bunu.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Yani birisi mahkemeye başvurduğunda siz bununla ilgili bilgi, belgeleri ortaya koymak mecburiyetindesiniz.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ BAŞKANI SERHAN VAROL - Aynen, somut bilgi, belge, görüntü, istihbari bilgiyi koymakla mükellefiz biz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Tamam.

Şimdi, maddeyi oylamadan önce ben de bir hususu söylemek istiyorum. Ben Anayasa Mahkemesinin bu meseleyi sadece salt eğitim hakkıyla ilişkilendirmesini açıkçası doğru bulmuyorum. Bu salt eğitim hakkı değil bu bir mesleğin tamamlayıcı unsuru. Dolayısıyla, burada her önüne gelen asker, polis, güvenlik gücü olamayacağı gibi, her önüne gelenin de bu yola girmek için bu eğitimleri almamasını ben normal karşılıyorum. Bu bir eğitim hakkı değildir bence yani buradaki şartların da tekrar kanuna taşınmasını da fazla buluyorum. Yarın, bir gün başka bir sıkıntıyla ilgili yeni bir madde ihdas etmek istediğimizde tekrar getireceğiz, bunu kanundan geçirmek mecburiyetinde kalacağız. Yani ben idareye bu kadar kısıtlanmasını doğru bulmuyorum. Bugün sanal kumar oynayanlarla ilgili bir çekincemiz var, yarın başka bir husus gündeme çıkar, bununla ilgili karar almak için tekrar Meclise gelmek gerekir. Dolayısıyla, Anayasa Mahkemesinin bence burada, bu işi sırf eğitim hakkıyla değerlendirmesi doğru değil, şahsi fikrimi böyle ifade etmek istedim.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Bir de Başkanım, şöyle bir şey var yani orayı değerlendirir acaba değerli arkadaşımız. Şimdi, 2 genç ya da ne bileyim, bir grup genç kavga etti, olay meydana geldi, birileri birileri hakkında şikâyetçi oldu ve bu kovuşturma devam ediyor. Yani diyoruz ya, hakkında herhangi bir adli kovuşturma ya da bir süreç olmamak. Adam genç işte, kavga etmiş yani kesin bir hüküm kurulmadığı için, bu maddeye dayanarak hakkında bir tahkikat olduğu için ya da bir soruşturma aşamasında olduğu için bu

kişinin eğitim hakkını ya da bu özlük hakkı diyeyim ya da Jandarmaya katılma hakkını elinden almak, polis olmasını elinden almak doğru mudur?

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) - Katılmak sadece...

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Hayır, hayır, şey değil mesela, ben diyorum ya, mesela, kesin hüküm yok yani diyor ki: "Adli bir soruşturma devam ediyorsa biriyle ilgili başvuramaz, biz onu mesleğe almayız." yani bu yasa öyle diyor, yasa koyucu. Oldu ya yani bir grup genç kavga etti, olur ya sadece bu terör.... Tabii ki siz soruşturmaların nasıl olduğuna bakarsanız, terör soruşturması ise almazsınız, adam nitelikli dolandırıcılık suçu işlemişse almazsınız ya da ne bileyim, rüşvet suçundan dolayı bir soruşturma varsa almazsınız ama kavga eden adam, savcılık açmış bir soruşturma, işte, biri fiziki bir şiddet görmüş ve bu iş mahkemeye intikal etmiş ama adamın hakkında bir soruşturma var, o buraya başvuramıyor, ne yapacağız onu?

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ BAŞKANI SERHAN VAROL - Çekinceniz doğru, onu şöyle düzenledik: Bir yıl ve üzeri ceza alan kişilerde kesinleşme şartı arıyoruz düzenlemede ancak kesinleşme şartı aramadığımız kısıtlı hükümler var. Bunlar mesela uyuşturucu, uyuşturucuda kesinleşme şartı aramıyoruz ama sizin de ifade ettiğiniz kavga, dövüş, öyle ufak tefek işlerde bir yıl ve üzeri olacak ve de kesinleşecek ceza, düzenleme böyle.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Yani bir yıl ve üzeri alacak ve kesinleşmiş olacak.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ BAŞKANI SERHAN VAROL - Kesinleşecek, evet.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ama her suçta... Ya, uyuşturucu şüphesi varsa bir insanın üzerinde bunu almak istemiyorsunuz.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ BAŞKANI SERHAN VAROL - Evet, uyuşturucudan bir şeyi varsa kesinleşme aramıyoruz.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Terör suçu da alınmasın, rüşvet de alınmasın, nitelikli dolandırıcılıktan sorgulanıyorsa alınmasın. Eyvallah, bunlarda sorun yok yani dediğim benzer bir işte yani...

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ BAŞKANI SERHAN VAROL - Evet, aynen öyle, bir yıl üzeri olacak, sizin dediğiniz kavga olayında bir yıl üzeri olacak ve de kesinleşecek.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Öyle ama burada öyle bir şey yazmıyor, burada var mı o?

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ BAŞKANI SERHAN VAROL - Evet.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Peki, tamam.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir değerli arkadaşlar.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun geçici 12 nci maddesinin birinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan "on" ibaresi "her defasında bir eğitim ve öğretim yılı olmak üzere on beş" şeklinde ve dördüncü fıkrasında yer alan "Bakanlık ve Türkiye İş Kurumu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, 2 tane önerge var, okutup işleme alacağım.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin öğrencilerin işletmelerde geçirdikleri sürelerin emekliliğe esas sigortalılık süresine, prim ödeme gün sayısına dâhil edilmesi ve ücretlerinin asgari ücret düzeyine çıkarılmasını sağlayacak hükümlerin eklenmesi doğrultusunda yeniden düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

Öznur Bartın	Ömer Öcalan	Celal Fırat
Hakkâri	Şanlıurfa	İstanbul

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Buyurun.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, sayın hazırun; aslında bu MESEM'lelerle ilgili meseleyi ben biraz Avrupa'dan da takip ediyorum, Almanya gerçekten bazı işleri daha iyi yapıyor yani biraz Avrupa'yı bazı yönleriyle kendimize referans alıyoruz, bu çok iyi. Yani çok sayıda üniversite de var, dünya kadar mezun olup da işsiz kalan insanlar da var, buna bir çözüm bulunması gerekiyor ama hangi yöntemle olacak, hangi koşullarla olacak bunun üzerinde biraz durmamız gerekiyor. Orada primi yatırılan öğrencinin emekliliğine sayılacak mı ya da oran itibarıyla daha da yükseltilecek mi ya da orada öğrencilere meslek öğretilirken kurum denetlenecek mi, bunların üzerinde ayrıntılı bir şekilde durmak lazım. Elbette ki bu işlemlere karşı değiliz, şerh koyduğumuz noktalar var. Bir MESEM'in yürüttüğü faaliyetler var, bir de ailelerin kendi çocuklarını ustaların yanına, tamircilerin yanına gönderdiği ve orada çocuk işçiliğinin meşrulaştığı alanlar da var. Buna karşı da aslında bu Komisyonun tedbir alması gerekiyor, bu Komisyonun daha ayrıntılı bir şekilde çalışması gerekiyor. Almanya meslek edindirme 4'üncü sınıftan artık, 4'üncü sınıfı bitiriyor çocuk, ona göre alan belirleniyor, çocuğun kapasitesine, liyakatine ya da zekasına ya da ne bileyim, farklı özelliklerine bakılıyor, çocuğa bir yön çiziliyor, 8'inci sınıftan sonra da artık alan tercihi yapıyor, okulda teorisini alıyor, sahada pratiğini yapıyor. Bu eğer bu ülke için, Türkiye için, Türkiye Cumhuriyeti için uygulanırsa bazı meslek dallarında da sıkıntı yaşayamayız. Ben bizim bu konuyla ilgili gerekçemizi buradan okuyayım tam anlaşılması açısından. Yani bu biraz daha genel yani öğrencilerle ilgili ne yapılabilir, yeni jenerasyonla ilgili ne yapılabilir çünkü birçok çocuk iş cinayeti de var, bunların denetlenmesi lazım, kontrol altına alınması gerekiyor. Gerekçemiz şöyle:

Anılan kanunun 2'nci maddesi Mesleki Eğitim Kanunu kapsamında sağlanan devlet katkısının süresini uzatmakla sınırlı kalmamalı, öğrencilerin gelirini, eğitim hakkını, yaşamını ve sosyal güvenliğini koruyan hükümlerle yeniden düzenlenmelidir.

Öğrenci ücretine yönelik devlet katkısının doğrudan öğrenci adına açılmış banka hesabına yatırılması sağlanmalı, reşit olmayan öğrenciler bakımından veli veya yasal temsilcisi aracılığıyla yürütülen işlemlerde ödemenin öğrenciye ait durduğu güvence altına alınmalıdır.

İşletmelerde geçirilen sürelerin emekliliğe esas sigortalılık süresine ve prim ödeme gün sayısına dâhil edilmesini sağlayacak düzenlemeler teklife eklenmelidir. Uzun vadeli sigorta primlerinin karşılanmasına ilişkin sorumluluk açıkça belirlenmeli, prim yükü öğrencilere ve ailelere bırakılmamalıdır.

Kamu kaynakları öğrencilerin eğitimini ve geleceğini güvence altına almalıdır. Hiçbir ekonomik gerekçe veya mesleki eğitim modeli çocukların yaşam hakkından daha önemli değildir. Kamu desteği, güvenliğe eğitim ortamı, zamanında ücret ödemesi ve etkili denetim koşullarına bağlanmalıdır. Çocukların haklarını ihlal eden işletmelere caydırıcı yaptırımlar uygulanırken öğrencilerin gelir ve eğitim kaybı yaşaması da önlenmelidir. Uygulamanın yönetim ve denetimine sendikaların, meslek örgütlerinin ve çocuk hakları kuruluşlarının katılımı sağlanmalıdır.

Öğrencilerin mevcut desteğini koruyan, çocuk emeği sömürüsünü önleyen, eğitim hakkını ve sosyal güvenceyi güçlendiren bu talepler doğrultusunda 2'nci maddenin yeniden düzenlenmesini ve gerekli ek maddelerin teklife dâhil edilmesini talep ediyoruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci önergeden önce şunu söyleyeyim: Söylediğiniz hususlarda önemli noktalar var. Burada özellikle bu süreci yürüten arkadaşlarımızın bunları da dikkate alarak süreci iyileştirmesi gerekiyorsa bunu yapmaları lazım, onun için katkılarınız değerli ama onu gerçekten baştan aşağı tasarlarken biraz daha dokunmamız gereken yerler var, ona göre hareket etmemiz lazım.

Evet, 2'nci önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/4042 esas numaralı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinde geçen "ve dördüncü fıkrasında yer alan "Bakanlık ve Türkiye İş Kurumu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde" ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ednan Arslan
İzmir
Talat Dinçer
Mersin

Şeref Arpacı
Denizli

Nail Çiler
Kocaeli

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Sayın Vekilim, buyurun.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle bu olaya şöyle bakılmasını istiyorum Sayın Başkan: Şimdi, bir bizim 3308 sayılı çıraklık kanunumuz var, bir de MESEM var, sonradan 2016'da uygulamaya girdi. Şimdi, 3308'deki çıraklığımız bizim ta Ahilikten gelme ve uzun yıllar Cumhuriyet Dönemi'nde hizmet etmiş ve yeni ustaların yetişmesine yönelik faaliyet gösteren bir dalımız yani çıraklık eğitim merkezleri eski adıyla. Şimdi, tabii sekiz yıllık temel eğitim çıktıktan sonra çıraklığa ilgi azaldı çünkü artık yaş kurtarmaz oldu. 4+4'ün içerisinde de çok fazla bir yer verilemediğinden çıraklıkta bir gerileme dönemi başladı, bu da bizim sahadaki iş dünyasının içerisinde huzursuzluk yarattı çünkü yeni çırak bulamıyor. Tabii, yeni düzenlemelerle bu çıraklık yaşı falan kaldırıldı, şimdi 25 yaşındaki bir insan bile gidiyor, sanayide çıraklık yapmak için durumu müsait, onu yapabiliyor. Şimdi, biz çıraklık açısından baktığımızda bu olayı çok önemsiyoruz çünkü eğer çıraklık sistemi desteklenmez ise ileriki yıllarda, yarınlarda musluk değiştirecek usta bulmakta zorlanacağız, bu bunu gösteriyor. Çünkü şu an çırak sayılarına da baktığımızda çok ciddi anlamda ülke genelinde bir azalma var. Şimdi, meslek liseleriyle bu açığı kapatmaya çalışıyoruz ama istediğimiz oranda da çok fazla başarılı değiliz o konuda, onu da ifade etmek istiyorum.

Şimdi, buradaki mevzumuz aday çırak, çıraklar ile işletmelerde staj, tamamlayıcı eğitim ve kalfalık eğitiminde bulunan öğrencilere devlet katkısının arttırılmasına yönelik bir maddemiz bu madde. Şimdi, öncelikle şunu da ifade etmek istiyorum: Özellikle İŞKUR ve Millî Eğitimden gelen arkadaşlar da dikkat edilirse yani bu ülkede 39 meslek alanında 193 meslek var, şu anda sizin devlet katkısı yaptığınız meslek sayısı 28. Dolayısıyla, piyasada bu inanılmaz derecede bir huzursuzluk yaratıyor. Yani sadece belli meslek dallarına destek verip onun dışındaki meslek dallarını sistemin dışına itmek son derece zararlı diye de düşünüyorum, bu sıkıntı yaratıyor. Burada, tabii, mesleğe verilen desteğin sürmesi kadar kime ulaştığı ve hangi sonucu doğurduğu da gerçekten önemli. Şimdi, şöyle söyleyelim: 2017-2026 Ağustos ayına kadar bu projeye 117 milyar para harcadık, devlet kasasından harcandı bu para. 2027 yılı için de 60,5 milyar bir rakam öngörülüyor ve MESEM'lerle bunu birleştirdiğimizde tabii, 543 milyar gibi bir paraya da ihtiyaç olacak önümüzdeki yıllarda ve süreçte bunu devam ettirecek olursak. Şimdi, özellikle şunu da burada ifade etmek istiyorum: Mesleki eğitimde çıraklık sistemi, bunu Almanya çok iyi geliştirdi, "ikili, duale sistem" diye bir sistem geliştirdi. Bu ikili "duale" sistemleri meslek eğitim merkezleriyle yürütüyor yani çocuk küçük yaşlarda bir mesleğe ilgi duyuyor, onu meslek eğitim merkezlerine yönlendiriyor ve orada eğitimini tamamladıktan sonra belgesini almaya hak kazanıyor, belgesini aldıktan sonra da iş yeri açmaya da yetkili oluyor. Şu an bizim ülkemizde belge melge aranmıyor iş yeri açmada, paran varsa her türlü işi açıyorsun. Ustalık belgesini çıkardık zamanında,

işte, ticaretin şeklinin değişmesiyle Sayın başkan, şu an belge melge hak getire, 50 tane belge çıktı, 50 tane belge değişiyor. Şimdi, buradan hareketle şunu söylemek istiyorum: Şimdi, çıraklık eğitim sistemi sağlam bir eğitim sistemi, bunun desteklenmesi son derece faydalı. MESEM'lerle ilgili sıkıntılar yaşanıyor. MESEM'lerde denetim mekanizması çok zayıf, sizler de biliyorsunuz, 2025-26 yılında sadece 37 çocuğumuz iş kazasından vefat etti. Yani, Sayın Bakanın açıklamasına göre de 9.950 iş kazası oldu. Bizim bunu bir bütün hâline döndürmemiz lazım yani bunu artık kalıcı bir sisteme oturtmamız lazım. Burada sadece 28 tane mesleğin desteklenmeyip tamamen bu zanaatkârlık mesleğini içine alabilecek, yarınlarımızı da geleceğin ustalarını yetiştirebilecek sistemi kurmak zorundayız yoksa ileride bunun çok büyük acısını çekeriz.

Şimdi, önergeye gelecek olursak da önergede de yani şunu naçizane ifade etmek isterim: Her ne olursa olsun "Cumhurbaşkanına yetki, Cumhurbaşkanına yetki." Ya, Cumhurbaşkanlığımıza yetki zaten aldı başını gidiyor, o kargaşanın içerisinde o adam bununla mı uğraşacak? Bu işin usül ve esaslarını bana göre Bakanlık ve İŞKUR düzenlemeye devam etmeli, bunu meslek kuruluşlarından şeyler de alabilmeli. İşte, vekilimiz de burada, esnafın temsilcisi olarak, yıllardır esnafa hizmet ediyor, e, TESK var, TOBB var, bunların da bir bilgilerini alarak hangi mesleklerin desteklenmesi gerektiği, hangilerinin daha bu kapsamın içerisine alınması gerektiği de hep beraber konuşulabilir ve doğru projeler üretilebilir diyorum Sayın Başkanım. Önergemizdeki olay da sadece bu işleri düzenleme yetkisinin Cumhurbaşkanını meşgul etmeyip tamamen ilgili Bakanlık ve İŞKUR aracılığıyla yapılmasının daha doğru olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Siz de sektörden geldiğiniz için mesleki eğitimle ilgili söylediğiniz şeyler kıymetli, ben buradaki arkadaşların bunları dikkate alacağını biliyorum zaten özellikle denetim süreçleriyle ilgili çalışmalar var. Burada söz almak isteyen vekillerimizden önce istiyorsanız size bir söz vereyim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ SALİH KAYGUSUZ - Memnun olurum.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Sonra vekillerimize söz vereceğim. Bu arada, yoklama istenmiş arkadaşlar yani gene bize spor yaptıracaksınız.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ SALİH KAYGUSUZ - Sayın Başkanım, saygıdeğer Komisyon üyelerimiz; ben de sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın Vekilimizin söylediklerini not aldık. Sizin de belirttiğiniz gibi, bize düşen konuları daha da iyileştirmek için zaten çalışıyoruz, daha da fazla gayret edeceğiz ama birkaç konuyu arz etmek isterim. Onlardan bir tanesi, maalesef kamuoyunda yanlış bir algılama olmuş. Biz, verileri verirken son on yılın kazalarını verdik, MESEM'lerdeki vefat oranımız son on yılda 37 ama "2025-2026 yılında" diye bir algı oluşmuş, onu düzelteyim. Biz, bir çocuğumuzun bile burnunun kanamasını hatta tırnağının kopmasını istemeyiz ama o veriler son on yılın verileri, onu söylemiş olayım.

Bir de...

TALAT DİNÇER (Mersin) - Sonuçta can gidiyor, yıl önemli değil.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ SALİH KAYGUSUZ - Evet.

Sayın Vekilim, bir de 39 alanda biz mesleki eğitim merkezinde faaliyet yürütüyoruz, o 39 alanın 28 alanına teşvik veriyoruz, 193 alan değil, onlar dal. Dolayısıyla, da 28 alanın içerisinde yüzlerce dal var. Teşvik vermediğimiz alan sayısı 39'da 28, 11 alanda bir kısıtlamamız var, bunu arz etmiş olayım.

Saygılar sunuyorum.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Berberi, kuaförü çıkarmışsınız, zanaatkârları...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ SALİH KAYGUSUZ - Evet, onu da arz edeyim biz...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Orada suistimal olduğu için ama bence onun geri konması lazım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ SALİH KAYGUSUZ - Sayın Başkanım....

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Komisyonumuzda ortak bir fikir var bu konuda, onların eklenmesi lazım, Bakanlığımıza buradan iletmiş olalım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRÜ SALİH KAYGUSUZ - Sayın Başkanım, İŞKUR, STK'ler, TOBB, Esnaf ve Sanatkârlar gibi kurumlarla -Türkiye'deki o dönem için ama- öncelikli alanlar, stratejik alanlar, geliştirilmesi gereken alanlar olarak belirlendiği için öyle bir usül, esas çıktı, kuaförlük çıkarıldı. Şimdi, yeni durumda zaten belki de bunları değerlendireceğiz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Burada ittifak olduğunu söyleyebilirsin çünkü berbere gidiyordum, orada gencecik bir çocuk gerek MESEM'den gerekse teknik liseden gelip orada hem mesleği öğrenirken cebine harçlık da koyabiliyor. Bu manada, oraların eklenmesi Komisyonumuzun ortak talebidir diyebilir miyiz arkadaşlar?

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Diyebiliriz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

ŞAHİN TİN (Denizli) - Sayın Bakanım, teşekkür ederim.

Ben bu çıraklık eğitimiyle ilgili hem Ömer Bey'e hem Talat Bey'e de katılıyorum tabii ki yani önemli bir konu, Türkiye'miz için de önemli. Bir sanayici ve esnaf olarak da çıraklık eğitimine verilen önemin daha hassas davranılması, çocuklarımızın korunması konusunda hepimiz hemfikiriz amma velakin bundan önce 28 Şubat süreciyle başlayan 4+4+4 eğitim sistemi ne yazık ki insanların meslek liselerine gitmesine mani oldu ve Türkiye gerçekten baktığımızda meslek sahiplerinin çocukluktan itibaren gelmesini de yetişmesini de engellemiş oldu sonuçta ama ben buradaki Millî Eğitim Bakanlığımıza ya da çıraklık eğitimindeki görevli arkadaşlara şunu da söylemek istiyorum: Her şeyi yasal olarak, kanunen bizim çıkarmamız da gerekiyor, bazı şeyleri siz yönetmelikle de idare edebilirsiniz ki bu arada çocukların meslek edinim zamanlarındaki süreçlerin iyileştirilmesi, iş güvenliği konuların da eğitilmesi de ve bunun teşvik edilmesi konularında bence daha fazla çalışma yapmak gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, yoklamaya gitmemiz lazım yoksa kapanacak Meclis. Dolayısıyla, maddeyi oylasak size bir sonraki turda söz versem Türker Bey olur mu?

Evet, bu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Arkadaşlar, mecburen ara veriyoruz Genel Kurul kapanmasın diye.

Kapanma Saati:18.06

ÜÇÜNCÜ OTURUM
Açılma Saati: 19.23
BAŞKAN: Mustafa VARANK (Bursa)
BAŞKAN VEKİLİ: Şahin TİN (Denizli)
SÖZCÜ: Cevahir UZKURT (Niğde)
KÂTİP: Adem ÇALKIN (Kars)
----- 0 -----

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Üçüncü Oturumu açıyorum arkadaşlar.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 10 uncu maddesinin onikinci fıkrasında yer alan "31/12/2025" ibaresi "31/12/2028" şeklinde ve

"31/12/2026" ibaresi "31/12/2029" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK -

Önerge yok.

Söz almak isteyen var mı?

Talat Bey, buyurun.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, Sayın Başkanım, tabii, bu 3'üncü madde... Buradaki tek amacımız zaten istihdamın artırılmasına yönelik bir teşvik paketiydi. Özellikle gençlerin ve kadınların, MYK belgeli insanların istihdamının artırılması ve en azından var olan istihdamın da aşağı düşürülmemesine yönelik hazırlanmış bir önergeydi. Tabii, 2011 yılında bunu başlattık ancak on beş yıldır kesintisiz devam ediyor, belki o seneye has çıkarılmıştı. Tabii, bunun kaynakları da İşsizlik Fonu'ndan karşılanıyor. Şimdi, 2027-2029 dönemi planlandığında, kamu kaynaklarından, İşsizlik Fonu'ndan 220,5 milyarlık bir kaynağın buraya gideceği hesaplanıyor. 2027 yılı için 64,8 milyar, 2028 için 74,5 milyar, 2029 içinde 81,2 milyarlık bir planlama yapılıyor. Tabii, buradan yararlanan yıllık iş yeri sayısı da 185.295 kişi olarak şu an kayıtlarda var. Buradaki zaten amaç teşvikin, desteğin işveren hissesinin fondan karşılanması, istihdamın düşürülmemesine yönelik bir kaynaktı. Ama tabii, bu kadar devasa bir kaynak oldu ki bunu planlarken çok daha ciddi bir planlamaya ihtiyaç var artık. Yani, sadece İşsizlik Fonu'ndan her yıl, her yıl bir "Destek, destek." diyerek gitmesi biraz artık sıkıntılı bir süreç almaya başladı. Artık bunun genel bütçe içerisinde bir şekilde değerlendirilip bu İşsizlik Fonu'nun biraz dışına çıkarılması gerektiğini düşünüyorum ben açıkçası. Çünkü buradaki amaç... Tamam, şimdi, uygulamada da gördük biz sahada, kişi tabii bu desteğe alıyor, belli bir süre götürüyor; teşvik süresi bittikten sonra, yasal süre biter bitmez bu işçiyi çıkarıyor, yerine yeniden bundan yararlanabileceği, destekli bir kişi almanın yoluna bakıyor. Tabii, bu kısımları ne kadar kontrol edilebiliyor, bu denetimleri ne kadar yapılabiliyor? Burada bu anlamıyla baktığımızda ortada bayağı sıkıntılı bir süreç var.

Şimdi, Sayın Başkanım, işsizlik oranımız 8,4 yani şu an TÜİK'in verilerine göre 3 milyon kişi zaten şu an işsiz konumunda. Geniş tanımlı işsizliğe baktığımızda da zaten 31,2; bayağı büyük bir oran. Kapanan işyerlerine falan da baktığımızda... Siz Sanayi Bakanlığı yaptınız yani bir iş yerinin kıymetini çok iyi bilirsiniz, bir sanayinin gelişmesini çok iyi bilirsiniz. Tabii, bu ülkede de şu an 2,5 milyon civarında bir esnaf, sanatkâr kesimi var; 1 milyon orta ölçekli işletme var yaklaşık olarak şöyle düşündüğümüzde. Şimdi, bu yararlanmanın, tabii, sadece belli kişilere yapılması yerine, bu hesaplamayı -zaten bu işveren hissesinin sonuçta desteklenmesi- genele yayabilsek ve bunun genel bütçe içerisinde değerlendirebilsek daha çok faydalı olacağını düşünüyorum ben açıkçası. Yoksa burada 185 bin kişi buradan yararlanıyor ama yılda da 200 binin üzerinde iş yeri kapanıyor. Bu yönüyle baktığımızda burada da bir

çelişki görünüyor. Bu yönüyle baktığımda yani benim size naçizane önerim, bunun artık İşsizlik Fonu'na bağlı olarak değil de genel bir politika hâline getirilip, tüm işveren üzerindeki yükü biraz azaltıp, bu insanların eleman çalıştırmasını özendirecek şekilde işsizlik sigortasının desteklenmesinin çok daha faydalı olacağını düşünüyorum. Burada kullanan yine belli bir sayıda işletmeler, belli büyüklükteki de işletmeler, tabana da çok yansımıyor bu olay. Öbür türlü de tabandaki sanayide çalışan bir sanayici ilave eleman alamıyor mali yüklerinden dolayı, bu SGK yüklerinden dolayı vesaire. Dolayısıyla, bunun bu şekilde değil de daha ciddi bir şekilde değerlendirilip, önümüzdeki yıllarda genele yayılıp, istihdamı kökünden yükseltmenin ve tüm işletmelerin desteklenerek yükseltilmesinin daha faydalı olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ben teşekkür ediyorum.

Adem Bey, buyurun.

ADEM ÇALKIN (Kars) - Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; teklifimizin 3'üncü maddesiyle 2011 yılından bu yana uyguladığımız kadın, genç ve mesleki yeterlilik sahibi kişilerin istihdamına yönelik prim teşvikini 31 Aralık 2028'e kadar sürdürüyoruz. Aynı zamanda ihtiyaç hâlinde uygulamanın 31 Aralık 2029'a kadar uzatılabilmesi için Sayın Cumhurbaşkanımıza yetki veriyoruz. Hepimizin bildiği gibi bu teşvikimizle iş yerimizin çalışan sayılarına ilave olarak işe aldığı sigortalıların sosyal güvenlik primi işveren payını devlet olarak biz karşılıyoruz. Bir gencin ilk işine girmesi, bir kadının çalışma hayatına dönmesi, küçük bir işletmenin bir kişi daha işe alabilmesi bu madde sahada her gün karşılaştığımız bu 3 ihtiyaca cevap vermektedir. Türkiye'de genel işsizlik oranına baktığımızda iş arayan herkesin aynı şartlarda karşılaşmadığını görüyoruz: Eylül 2026'da işsizlik oranı erkeklerde yüzde 6,9, kadınlarda yüzde 11,3 olarak gerçekleşti. 15 ile 24 yaş grubuna baktığımızda ise bu oran erkeklerde yüzde 10,4, genç kadınlarda ise yüzde 23,3. Aradaki 12 puanlık fark genç kadınların çalışma hayatına geçişini kolaylaştıracak adımlara neden ihtiyaç duyduğumuzu açıkça ortaya koymaktadır. İş gücü piyasasında dezavantajlı konumda bulunan vatandaşlarımızın istihdama katılımını destekleyen bu teşvik yalnızca işverenlerin maliyetlerini azaltmakla kalmayıp aynı zamanda fırsat eşitliğini güçlendirmekte, toplumsal refahı artırmakta ve ülkemizin beşerî sermayesinin daha etkin biçimde değerlendirilmesine imkân sağlamaktadır. 2011 yılında başarıyla uygulamakta olduğumuz bu destek modelimiz sosyal devlet anlayışımızın ve kapsayıcı kalkınma vizyonumuzun güçlü bir yansımasıdır. Haziran 2026'da bu teşvikten yararlanan sigortalıların yüzde 56'sını kadınlar oluşturdu, aynı ay 185.295 iş yeri destekten yararlandı. Uygulamadan ortalama 420 bin sigortalı faydalanıyor. Bu rakamlar teşvikin kadınlara ulaştığını ve işverenler açısından geniş bir karşılık bulduğunu da göstermektedir.

Değerli Komisyon üyeleri, son altı ayda ortalama 10 sigortalı çalıştıran bir işletmeyi düşünelim. İşletme ilk düzenli işini arayan genç bir kadını 11'inci çalışanı olarak işe aldığında mevzuattaki şartlar sağlanıyorsa o çalışanın sigorta primi işveren payı altı ile elli dört ay arasında değişen sürelerle İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanıyor. AK PARTİ hükûmetleri olarak bu alanda birbirini tamamlayan adımlar attık, atmaya devam ediyoruz. 2011'de ilave istihdamı özendiren bu prim desteğini uygulamaya biz koyduk. İŞKUR'un iş ve meslek danışmanlığı, işbaşı eğitim ve işe yerleştirme hizmetleriyle iş arayan vatandaşlarımızın yanında olduk. İŞKUR 2025 yılında ülke genelinde yaklaşık 1 milyon 479 bin işe yerleştirmeye aracılık etti. Ulusal istihdam stratejimizde kadınlar ve gençlerin çalışma hayatına katılımına, kırsalda sürdürülebilir iş olanaklarına ve değişen teknolojiye uygun becerilerinin kazandırılmasına yer verdik. Bugün görüştüğümüz maddeyle bu çalışmaların işe alım aşamasını güçlendiriyoruz. Kadınların istihdam oranı 2014'te yüzde 26,7 iken 2025'te yüzde 32,1'e ulaştı, aynı yıl erkeklerin istihdam oranı ise yüzde 66,4'tü. Bu tablo katettiğimiz mesafeyi ve önümüzdeki sorumluluğu birlikte gösteriyor. Çocuk bakımına erişimden işe ulaşıma kadar kadınların çalışma hayatına katılımını güçlendiren meseleleri ele alırken işe girişlerini kolaylaştıran bu desteği de sürdürmemiz gerekiyor.

Sayın Başkan, değerli üyeler; hepinizin bildiği üzere ülkemizde özel hedef gruplarının istihdamına katılımlarını destekleyen birçok teşvikimiz bulunuyor. Bu teşvikleri iş gücü piyasalarımızın ihtiyaçlarına göre tasarlıyor ve geçici sürelerle uygulanmak üzere kanunlarımızda uygulamaya koyuyoruz. İş gücü piyasalarındaki ihtiyaçlar değiştiğinde teşviklerimizin etkilerini istatiksel yöntemlerle ölçüyor, etkisini kaybeden teşviklerin uygulamasına son veriyor, istihdam ve büyüme üzerinde pozitif etkisi olan teşviklerimizin uygulama sürelerinin uzatıyoruz. Bugün, burada kanun teklifimizle uzatmayı öngördüğümüz teşvikin de etki analizlerini gerçekleştirdik ve istihdam üzerinde çok olumlu etkilerinin olduğunu müşahede ettik.

Dolayısıyla, Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, değerli üyeler; bu maddeye de oy vermenizi bekliyoruz. Tabii, size göre bütünAK PARTİ'nin getirdiği bütün tekliflerde muhakkak bir kusur aradığınız için Talat Bey, dolayısıyla bu konuda desteğinizi bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Adem Bey, teşekkür ediyoruz.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Türker Bey, söz mü istiyorsunuz?

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Evet, efendim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Buyurun.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Başkanım, bu 2'nci maddede özellikle MESEM konusunda konuşmada ben bir söz istemiştim ama araya yemek girdi.

Şimdi, bizim burada MESEM'in katkısı önemli, bu proje önemli. 500 bin kişi civarında bir çalışma içerisindeler. Bu MESEM'deki başarı oranı nedir, öncelikle bu çalışmadan dolayı kalıcı istihdam sağlama noktasındaki oranı öğrenmek isterim.

İkincisi, bu MESEM projesi ne kadar devam edecek, sayısı nereye kadar artırılabilecek, onu da değerlendirmek isteriz çünkü açıkça söylemek gerekirse şu anda iş yerleri işçi çıkartıyor yani bir döngünün içerisinde. Bu rakamın yüksek olması acaba farklı yollara döner mi, dönmez mi, onu tartışmak isterim.

Bir de MESEM projesinde baktığımız zaman, özellikle orada bulunan arkadaşlarımızın, evlatlarımızın sorunları oluyor iş dünyasında; o sorunları nasıl takip ediyoruz, o konuda bilgi almak isterim.

3'üncü maddeye de ufak bir atıfta ben de bulunmak isterim. Tabii, ülkede en önemlisi genç istihdamı ve kadın istihdamı, bence çok çok değerli; bu konuda ne kadar destek verebiliyorsak vermemiz lazım. Bazı meslekler var, sadece kadınlarımız yapabilir bu meslekleri, bunlar çok çok önemli ve sürdürülebilir. Ailelerin de zaten tek kişi geçinmesi mümkün değil. Yani bir kadının iş dünyasında var olması çok önemli. Biz de bu konuda, bu arkadaşlarımızın bu projelerine destek vermek isteriz ama kalıcı istihdam sağlamaları lazım ve bu arkadaşlarımızın yani sürdürülebilir iş yerlerinde devam etmesi gerekir diye düşünüyorum.

Ben de teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, teşekkür ediyorum.

MESEM'le ilgili Millî Eğitim Bakanlığımızdan söz almak isteyen ya da cevap vermek isteyen kimse var mı?

Kendinizi tekrar tanıtırsanız, buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ EĞİTİM POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI ÜLKÜ ÖZDEMİR - Sayın Bakanım, öncelikle Ülkü Özdemir; Millî Eğitim Bakanlığı Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünde Eğitim Politikaları Daire Başkanı olarak görev yapıyorum.

"MESEM" dediğimiz yani meslekî eğitim merkezlerimiz bizim eğitim sistemi içerisinde, örgün eğitim sistemi içerisinde bir program türü yani devamlılığı olan bir program türü. Şöyle; uygulamalı eğitimin ağırlıkta olduğu bir program türü, bizim öğrencilerimiz bir gün okulda, dört gün de işletmede bulunuyorlar. Bugün itibarıyla yaklaşık 530 bin civarında öğrencimiz bulunuyor MESEM'lerde ve yine dün Sayın Genel Müdürümüz...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bu sayı artıyor mu, azalıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ EĞİTİM POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI ÜLKÜ ÖZDEMİR - Şöyle: Şimdi yönlendirmeye bağlı olarak da sayımız artıyor. Bizim ilk devlet katkısının başladığı dönemde, 2016'lı yıllarda 60-90 bin civarından, 530 bin-540 binlere kadar sayımız çıktı.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Bizim özellikle söylemek istediğimiz, bu rakam belli bir yerde duracak mı yani neye göre belirliyorsunuz bu rakamı, talepler neye göre belirleniyor? İş dünyasında şu anda işsizlik oranı gittikçe artıyor. Buradaki bir işletmede nasıl bir şey yapıyorsunuz, onu anlatmaya çalışıyorum. Yani, bir paradoksun içinde gibi gözüküyor. Yani bir sayı belirleyebiliyor musunuz, nereden verileri aldınız? Biz 500'de duracak mıyız, 600 mü yapacağız yoksa 400'e mi düşeceğiz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ EĞİTİM POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI ÜLKÜ ÖZDEMİR - Aslında şöyle Sayın Vekilim: Şimdi, biz meslekî eğitim, daha doğrusu eğitim sistemi içerisinde özellikle...

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Sesiniz gelmiyor ama.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ EĞİTİM POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI ÜLKÜ ÖZDEMİR - Şu an geliyordur sesim Sayın Vekilim.

Şimdi, şöyle: Meslekî eğitim merkezleri tıpkı diğer okul türleri gibi bir okul, bir program türü. Program türü olduğu için de diğer program türlerinde olduğu gibi, biz öğrencilerimizi mesleğe yöneltme testleri, rehber öğretmenliklerimiz aracılığıyla alanların, okulların tanıtılması ve benzeri birçok yönlendirme faaliyetiyle beraber kendi ilgi ve yeteneklerini keşfetmelerini sağlıyoruz fakat daha sonra siz MESEM'de okumak zorundasınız ya da siz MTAL'de okumak zorundasınız ya da Anadolu lisesinde, fen lisesinde okumak zorundasınız gibi zorla bir yönlendirme gerçekleştirmiyoruz. Bu yüzden de sayının 500 binden 1 milyona çıkarılması gibi bir hedefi de doğru bulmuyoruz. Yönlendirmeler sonucunda çocuklarımız kendi tercihlerine uygun olarak bu program türünü tercih ediyorlar ve istihdam oranlarına da baktığımız zaman yaklaşık yüzde 88, yüzde 90'lara yakın da bir istihdam oranımız söz konusu.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Yani, mezunlar yüzde 88 iş bulup çalışıyorlar.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ EĞİTİM POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI ÜLKÜ ÖZDEMİR - Evet, Sayın Bakanım.

Sayın Vekilim, proje olarak adlandırdığımız zaman, bu bir proje değil. Bir proje başlar ve biter, bu bir eğitim sistemi içerisinde...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bu artık bir okul türü.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ EĞİTİM POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI ÜLKÜ ÖZDEMİR - Evet, okul türü. 2016 yılından itibaren de zorunlu, örgün eğitim sistemine alınmış durumda. Ustalık belgesiyle beraber, çocuklarımıza fark derslerini tamamlamalarıyla da diplomalarını veriyoruz. Aslında şöyle: Burada mezuniyetten sonra çocuğun istihdam edilme gibi bir olanağı oluyor, kendi işini kurabiliyor, girişimcilik konusunda destekleniyor. Ayrıca, öğrencimiz isterse akademik anlamdaki başarısının artırdıktan sonra yükseköğretimde de önü açık, bu program türündeki öğrencimizin.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Bu saydıklarınızın hepsi yüzde 88'in içinde olanlar mı? Yani, üniversiteyi kazanan...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ EĞİTİM POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI ÜLKÜ ÖZDEMİR - Evet, bu 530 bin civarındaki öğrencimiz MESEM programı içerisindeki öğrencilerimiz ve mezuniyet sonrasında yüzde 88'lere, hatta yüzde 90'lara yakın da bir alanda istihdamımız söz konusu.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Çıraklık eğitim merkezindeki öğrencilerin durumu nasıl?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ EĞİTİM POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI ÜLKÜ ÖZDEMİR - Sayın Vekilim, aslında şöyle: Bizim çıraklık sistemi dediğimiz Mesleki Eğitim Merkezi Programı'mız. Biraz önce de söylediğimiz gibi, 2016 yılında, daha önce çıraklık eğitim sistemi örgün ve zorunlu eğitim sistemi içerisinde değildi, 2016 yılından itibaren bu sistem, sizin bahsetmiş olduğunuz sistem zorunlu eğitim sisteminin içerisine, örgün eğitim sisteminin içerisine alındı. Aslında, çıraklık dediğimiz bizim Mesleki Eğitim Merkezi Programı'mız, bu bir program türü. Burada da ustalık belgesiyle beraber, aynı zamanda dördüncü yılın sonunda biz öğrencilerimize meslek lisesi diploması da veriyoruz, artı, iş yeri açma belgesi de alıyor, isterse kendi işini de kurabiliyor.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Teşekkür ediyoruz.

Arkadaşlar, 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (d) bendinin (1) numaralı alt bendinin birinci paragrafının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Lisans sahibinin talebi çerçevesinde belirlenecek süre ve kapsam dahilinde, yüzen LNG tesislerinin lisanslarında belirtilen yerden ayrılarak başka bölgelerde hizmet vermesine arz güvenliğinin temini ilkeleri çerçevesinde Bakanlık görüşü alınarak Kurul tarafından izin verilebilir."

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Madde üzerinde aynı mahiyette 2 önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Öznur Bartin Hakkâri	Ömer Öcalan Şanlıurfa	Celal Fırat İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Ednan Arslan İzmir	Şeref Arpacı Denizli	Nail Çiler Kocaeli
	Talat Dinçer Mersin	

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Sayın Vekilim, sizden başlıyoruz.

Buyurun.

CELAL FIRAT (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Doğal gaz depolama, sıvılaştırılmış doğal gazı (LNG) yeniden gazlaştırma terminalleri ulusal enerji arzı güvenliğinin ve şebeke basıncı dengesinin en kritik altyapı tesisleridir. Mevcut piyasa kurgusundan depolama lisansı altında faaliyet gösteren bu tesislerin kesintisiz hizmet sunabilmeleri için lisanslarında tanımlanan sabit konumda sürekli işletmede tutulmaları temel kuraldır. Anayasa Mahkemesi, daha önce idareye bu tesislerin yer değişikliği konusunda çerçevesi çizilmemiş sınırsız bir istisna yetkisi verilmesini Anayasa'ya aykırı bularak iptal etmiştir. Getirilen yeni düzenleme AYM kararını şeklen asmaya çalışırken sürecin ana belirleyicisi olarak kamusal ihtiyaçları ve merkezî şebeke planlamasını değil, doğrudan doğruya lisans sahibinin talebini merkeze koymaktadır. Özel sektöre ait yüzen LNG gemileri hareketli yapıları itibarıyla uluslararası enerji ticaretinde yüksek kira ve spot piyasa değerine sahip varlıklardır. Bu madde sayesinde tesis sahibi şirketler Türkiye'de doğal gaz tüketimini düştüğü yaz aylarında veya küresel piyasalarda navlun ve gaz fiyatlarının astronomik biçimde yükseldiği dönemlerde Türkiye'deki sabit altyapı yükümlülüklerinden sıyrılarak gemilerini başka bölgelere veya uluslararası sulara taşıma esnekliğine kavuşmaktadır. Kanun metninde yer alan "belirlenecek süre ve kapsam" ifadesi herhangi bir azami süre sınırı içermediğinden idari izin mekanizması tamamen esnek bırakılmıştır. Özel şirketler bu sayede hem Türkiye'deki depolama lisansının sağladığı imtiyazları elinde tutacak hem de küresel LNG pazarında kâr maksimizasyonu yapabilecektir. Olası bir jeopolitik krizde veya sert kış koşullarında ticari amaçla bölgesinde ayrılmış bir geminin zamanında sisteme dönememesinin yaratacağı arz güvenliği krizinin tüm faturası ise kamuya ve yurttaşa çıkacaktır. Dolayısıyla maddenin teklif metninden çıkarılmasını talep ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Nail Bey, buyurun.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Şimdi, bu madde, sıvılaştırılmış doğal gaz tesislerinin işletilmesi ve yer değişikliği kapsamının düzenlenmesiyle ilgili daha önce yapılan düzenlemenin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi üzerine torba kanuna eklenmiş.

Anayasa Mahkemesi iptal ederken EPDK'ye verilen yetkinin kapsamının ve sınırının yeterli açıklıkta olmadı ve takdir yetkisinin EPDK'ye bırakılması sebebiyle iptal etmişti. Burada, önümüzdeki düzenlemede de bu eksiklikler ve yanlışlıklar düzenlenmemiş, metninden "istisna" kavramını çıkarmışsınız ancak takdir yetkisi ve EPDK'ye verilen yetki korunmuş, muğlak ifadeler burada da var. Diğer yandan, hizmet verilecek yerlerin neresi olduğu kapsamı muğlaktır. Yurt dışındaki sahaların bu kapsama girip girmediği belirsizdir. Bu şekilde madde Anayasa Mahkemesinin uyarıları dikkate alınmadan tekrar hazırlanmış bir maddedir. Burada geç olmadan bu düzenlemedeki eksikliklerin gidererek ele almamız gerekir diye düşünüyorum. Teklif metninden çıkarılmasını talep ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Teşekkür ediyoruz.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyle ilgili söz almak isteyen?

Şahin Bey, buyurun.

ŞAHİN TİN (Denizli) - Sayın Başkanım, 4'üncü maddede yüzer LNG tesislerinin yer değiştirmesiyle ilgili bakanlık ve kurula burada yetki veriliyor sadece. Burada ihtiyaç duyulduğunda yapılacak olan bir çalışma yani oradaki tesislerin kullanımını kolaylaştırmak için, zaten baktığımızda da 3 tane devlet tesisi var burada. Bu düzenlemede kamu ve özel tesis sayısına baktığımızda 3 tane yüzen LNG terminali var; 2 adet kamu, bir adet de özel sektörün var. Dolayısıyla, burada, devletin kurumlarının bir menfaati olacağı için de ben bu kanun maddesindeki çalışmanın doğru olduğunu düşünüyorum. Anayasa Mahkemesi iptalinin de aslında oradaki bazı muğlak cümlelerden kaynaklandığını görüyoruz ama orada şu var: Uygulamanın kime ait olduğu ve yöntem ve sistemlerinden kaynaklanan... Burada biraz daha netleşmiş durumda diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Teşekkür ediyoruz.

Söz isteyen?

Buyurun.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Bir iki çelişki var, ben de özellikle bunlara değinmek isterim. Az önce söyledi arkadaşlarımız ama burada, Bakanlığa bağlanıyor ama EPDK'nin ne iş yaptığını değerlendirmek lazım. Bakanlığa bağlı bir kurumla ilgili kafa karışıklığının son bulunması lazım. Yani burada EPDK'nin bağımsızlığını tartışıyoruz şu anda. Yani Bakanlığın EPDK'yle birlikte çalışmasını sağlıyoruz ama yetki Bakanlıkta. Nasıl olacak EPDK'nin bağımsız çalışması? Orada bir çelişki var.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Kafanız mı karışıyor?

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Evet, kafamız karışıyor.

İkinci sorun, doğal gaz arz güvenliği stratejik bir meseledir, özellikle şirketlerin ticari taleplerine bırakılmamalıdır. Bir LPG tesisinin yerini değiştirmek denizin ekosistemini değiştirmek, kıyı güvenliğini etkiler, bölge halkının yaşamını etkileyebilir. Peki, bunların ilişkilerini güvence altına alabiliyor muyuz? ÇED raporu nasıl olacak, kıyı güvenliği nasıl olacak, yerel halka nasıl bir destek vereceğiz? Yani esas olan kamu yararıdır. Bu konuda da aslında bir çalışma yapılması gerekir yani fizibilitesi yapılması lazım, gidecek yeri de direkt oradaki özel sektördeki kişinin keyfiyetine bırakmamak lazım. Bu konu önemli, buradaki yeri değerlendirmek lazım. İki kurum da çok önemli ve EPDK ile Bakanlığın nasıl yetkilendireceği?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Teşekkür ediyoruz.

Bakan Yardımcımız bir şey söylemek ister mi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Sayın Başkanım, saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, elektrik ve doğal gazda arz güvenliğinden Enerji Bakanlığımız sorumlu. Bu şirketler yüzen LNG'yi kendileri işleten şirketler veya sabit LNG terminali işleten şirketlerde lisanslı faaliyet kapsamında EPDK'nin verdiği faaliyet izniyle faaliyet gösteren şirketlerdir. Burada Sayın Şahin Bey'in ifade ettikleri gibi ülkemizde 5 tane LNG terminali var; bunlardan 2 tanesi kara terminali, İzmir ve Silivri'de, 3 tanesi hareketli tesisler, yüzen LNG dediğimiz tesisler. Bu tesislerin 2 tanesi BOTAŞ'a ait, 1 tanesi özel sektöre ait ve yine BOTAŞ'a hizmet veriyor.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Biz 3'ünden bahsediyoruz değil mi, hareketli olandan bahsediyoruz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Evet, 3'ünden bahsediyoruz, doğrudur. Bu tesislerin herhangi birinin BOTAŞ'ta olsa, kamu şirketi de olsa, herhangi bir ticari amaçla veya başka bir amaçla bu tesisi başka yere götürmek istemesi durumunda kesinlikle Bakanlığın görüşü olmadan bunu yapma şansı olamaz. EPDK'ye başvuru yapar, EPDK Bakanlığın görüşünü sorar. Bakanlığın burada esas alacağı en önemli temel kriter arz güvenliğidir. Bu sebeple, böyle bir iznin kış aylarında verilme şansı yoktur kesinlikle ama yaz aylarında, gaz ihtiyacımızın düştüğü aylarda ki yaz aylarında yaklaşık 90 milyon metreküp gaz tüketilirken Türkiye olarak, kış aylarında 350 milyon metreküp gaz tüketen bir ülkeyiz. Bu sebeple kış aylarında böyle iznin verilmesi imkânsız desem yeridir, yaz aylarında bu imkânı vermek suretiyle ilgili kuruluşumuz, bilhassa BOTAŞ'a ticari gelir elde etmek, başka yerlerde hizmet verebilmek anlamında bu imkân sağlanacaktır bu kanun maddesiyle birlikte. Yani burada yine tekrar altını çizerek vurgulamak istiyorum Sayın Başkanım, arz güvenliği önceliğimizdir.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Ama mevzu ne biliyor musunuz; yani İstanbul Boğazı'na çekebilir mi bu insan veya gidiyor Marmaris'e çekebilir mi bu tesisi?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - İstanbul Boğazı'na çekip ne yapacak ki gemiyi, onu bir yere bağlaman lazım Sayın Vekilim.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Ama işte sistem olarak diyorum.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Orada öyle bir sistem yok, bunlar öyle oraya çekip iş yapabileceğin bir şey değil. Orada bunu hatlara bağlaman lazım, interkonnektörlere bağlaman lazım, kolay bir iş değil yani bu.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - Bir de yazın yurt dışına mı gitme olasılıkları var diye bu kanun çıkıyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Yerinden ayrıldıktan sonra Türkiye'nin başka bir noktasında da hizmet verebilir. Bakın, 3 tane LNG terminalimiz var bizim, FSRU dediğimiz. Hatay Dörtyol'da, Saros Körfezi'nde ve Aliağa'da var. Peki, gemilerden bir tanesi arıza yaptığında, olabilir, bunlar da kul yapısı, Hatay Dörtyol'daki FSRU'muzda bir sıkıntı oldu, bizim de oradan gaz alma ihtiyacımız var, Saros Körfezi'ndekini söküp oraya götürebiliriz, limanda ayırmak suretiyle veya İzmir'dekini alıp Saros'a götürebilirim veya yurt dışına da gönderebilirim. Belki bu gemiyi ben gaz taşımak için kullanacağım yaz aylarında. Bu bizim tamamen kendi çıkardığımız doğrultusunda yapacağımız bir faaliyet olacaktır. Sayın Vekilim ifade etti, biz bu gemiyi söküp de limandan ayırdıktan sonra açık denizde tutmamızın bir anlamı yok. Zaten limana bağlı bulunmak durumunda gemiler, başka bir gemiden gaz alıp gazı açtırma faaliyeti yaptığından dolayı. Yani bu ya limanda bağlı olur ya da limandan ayrıldıktan sonra gider başka bir limanda benzer bir limanda bağlamak durumunda kalırlar.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, teşekkür ediyoruz.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5'nci maddeyi, okutuyorum:

MADDE 5 - 4646 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 10- BOTAŞ'ın 31/12/2026 ile 31/12/2027 tarihleri arasında Ticaret Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine ödemesi gereken her türlü vergi, fon ve paylar, BOTAŞ'ın

Hazineden oluşmuş ve/veya 31/12/2027 tarihi sonuna kadar oluşacak görevlendirme alacaklarına karşılık, merkezi yönetim bütçesinin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin mahsup suretiyle Ticaret Bakanlığınca aylık olarak terkin edilir ve terkin edilecek her türlü vergi asıllarına ilişkin feri alacak hesaplanmaz.

Bu madde kapsamında yapılacak mahsup işlemine konu görevlendirme bedeli hesaplamasında BOTAŞ'ın muhasebe kayıt ve belgeleri esas alınır. 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 35'inci maddesinde öngörülen usule uygun olarak yapılan inceleme sonucunda hesaplanan görevlendirme bedelinin Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan terkin tutarlarından az olduğunun tespit edilmesi halinde BOTAŞ tarafından yükümlülükler faizsiz olarak yerine getirilir ve söz konusu tutar genel bütçeye gelir kaydedilir.

Bu madde kapsamında yapılacak mahsup ve terkin işlemleri, terkin kararı alınması nedeniyle mahsup edilecek tutarlar dışında kalan görevlendirme bedellerinin ödenmesine engel teşkil etmez; idarenin bu bedellere ilişkin ödeme yetkisini ortadan kaldırmaz veya zamam sınırlandırılamaz.

Bu madde kapsamında BOTAŞ'ın Hazineden olan görevlendirme bedeli alacağı tutarım tespit etmeye ve mahsup suretiyle yapılacak terkin işlemlerini belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanı yetkilidir."

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bununla ilgili Sayın Türker Ateş'in hem Anayasa'ya aykırılık hem de metinden çıkarılma önergesi var, bunları birleştirerek işleme alıyoruz.

Okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4042) esas numaralı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin Anayasa'nın 161'inci maddesine aykırılığı dikkate alınarak Meclis İçtüzüğü'nün 38'inci maddesi gereğince gerekli işlemin yapılmasını arz ve teklif ederiz.

Türker Ateş
Bolu

Tahsin Becan
Yalova

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Açıklamak mı istiyorsunuz, gerekçeyi mi okuyalım?

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Gerekçeyi okuyabilirsiniz, açıklamayı yapmıştık.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Tamam.

Gerekçe:

Meclis İçtüzüğü'nün 38'inci maddesi "Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasa'nın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon, bir tasarı veya teklifin Anayasa'ya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder." hükmünü taşımaktadır.

Teklifin 5'inci maddesi Doğal Gaz Piyasası Kanunu'na eklenmesi teklif edilen geçici (9) maddeyle, BOTAŞ'ın devlete olan doğal gaz ithalatından kaynaklanan her türlü vergi, fon ve payları ile idari para cezaları, bunlara bağlı gecikme zammı ve gecikme

faizlerinden oluşan borçları, hazineden görevlendirme bedeli alacaklarına mahsup edilmesi öngörülüyor. Ayrıca bu mahsuplaşma işleminin 2027 yılı sonuna kadar da aylık olarak yapılması da teklif edilmektedir.

Devlet politikası olarak maliyetlerde yaşanan artışların tamamının vatandaşa yansıtılmadığı ancak vatandaşa yansıtılmaması adına devlet tarafından üstlenilen bu maliyetlerin BOTAŞ'ın nakit yönetimini zorlaştırdığı gerekçesiyle BOTAŞ'ın Ticaret Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine ödenmemiş olan her türlü vergi, fon ve paylar ile idari para cezaları, bunlara bağlı gecikme zammı ve gecikme faizlerinden oluşan borçlarının BOTAŞ'ın hazineden görevlendirme bedeli alacaklarına karşılık mahsup edilerek beşinci defa üstü kapalı olarak terkin edilmesi öngörülmektedir. Aynı içerikli 4 düzenleme Aralık 2021'de, Aralık 2022'de, Temmuz 2024'te ve Mart 2026'da yapılmıştır. Daha önceki 3 düzenlemeden ilkinde BOTAŞ'ın yaklaşık 33 milyar (2021 sonu itibarıyla), ikincisinde ise yaklaşık 120 milyar (2022 sonu itibarıyla) ve üçüncüsünden (2024 yılı Temmuz ayı itibarıyla) 181 milyar TL vergi ve benzeri borcu hazineden görevlendirme alacağıyla mahsuplaştırılmıştır. Ancak 2026 yılı için mahsup edilen veya edilecek miktarlar henüz kesinleşmemiştir. Bu işlemlerin merkezî yönetim bütçesinin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin mahsup suretiyle yapılması ise bütçe mekanizmasının arkasından dolanmaktır.

Anayasa'nın 87'nci maddesi bütçe ve kesin hesap kanun tekliflerinin görüşülmesini ve kabul edilmesini TBMM'nin görevleri arasında saymaktadır. Buna ilaveten Anayasa'mızda bütçenin TBMM'ye sevki, görüşülmesi ve yasalaşması ile ilgili özel düzenlemeler yer almaktadır. Söz konusu düzenlemeler Anayasa'nın bütçe ve kesin hesapla ilgili 161'inci maddesinde yer almaktadır. Anayasa'mızda yer alan hükme göre sadece merkezî yönetim bütçe kanun teklifi ve kesin hesap kanun teklifi bizzat Cumhurbaşkanınca verilmekte, diğer kanun teklifleri ise yasama organı üyelerince TBMM'ye sunulmaktadır. Diğer taraftan, ilgili yıl bütçe kanununda yer alan miktarların TBMM üyesi milletvekillerince başka bir kanuna ek geçici madde eklenmesi suretiyle verilen kanun teklifiyle değiştirilmesi Anayasa'nın 161'inci maddesine aykırılık teşkil etmektedir.

Teklifin söz konusu maddesi hakkında Meclis İçtüzüğü'nün 38'inci maddesi gereğince gerekli işlemin yapılmasını arz ve teklif ederiz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, bu Anayasa'ya aykırılık ve çıkarılma önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4042) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Türker Ateş
Bolu

Tahsin Becan
Yalova

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Öznur Bartın
Hakkâri

Ömer Öcalan
Şanlıurfa

Celal Fırat
İstanbul

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Söz talep ediyor musunuz?

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Buyurun.

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye'nin elektrik üretiminde, ısınmada ithal doğal gaza bağımlı kılınan enerji politikası, uluslararası piyasalardaki fiyat dalgalanmaları karşısında Boru Hatları ile Petrol Taşıma AŞ'nin finansal dengesini temelden sarsmıştır. Teklifin gerekçesinde doğal gaz satış fiyatlarının hane halkını koruma amacıyla alım maliyetlerinin altında tutulduğu ve oluşan sübvansiyon yükünün BOTAŞ'ın ithalatta ödeyeceği KDV ve diğer vergilerden düşürülerek karşılanacağı belirtilmektedir. Kamucu bir maliye ve enerji politikası açısından bu maddede en dikkat çekici unsur, milyarlarca liralık vergi silme ve mahsup işleminin merkezî yönetim bütçesinin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin yapılacak olmasıdır. Bu ifade, kamu kaynağının TBMM'nin bütçe hakkı denetiminden kaçırılarak muhasebeleştirilmesi anlamına gelir. Üstelik mahsup edilecek görevlendirme zararı hesaplanırken bağımsız bir denetim veya Sayıştay ön incelemesi şartı aranmamakta doğrudan doğruya BOTAŞ'ın kendi muhasebe kayıt ve belgeleri esas alınmaktadır. Sonradan yapılacak incelemelerde BOTAŞ'ın hazineden alacağından daha fazla verginin silindiği ortaya çıksa dahi Kurumun bu farkı gecikme zammı veya faiz ödemeksizin, faizsiz olarak iade edeceği hükme bağlanmaktadır. Meselenin bir diğer boyutu ise sübvansiyonun gerçekte kimleri finanse ettiğidir. BOTAŞ yalnızca konut tüketicilerine değil aynı zamanda sanayi tesislerine ve elektrik piyasasında faaliyet gösteren özel sektör doğal gaz çevrim santrallerine de gaz tedarik etmektedir. Dolayısıyla, ithalat da alınmayan KDV ve fonlar üzerinden yapılan bu örtülü sübvansiyon bir yandan enerjideki dışa bağımlılığın gerçek maliyetini kamuoyundan gizlerken diğer yandan özel elektrik üretim şirketlerinin girdi maliyetlerini kamu bütçesi pahasına dolaylı olarak desteklemektedir.

Gümrükte BOTAŞ'tan tahsil edilmeyen her kuruş vergi bütçe dengesini sağlamak adına dolaylı vergilerle yine yurttaşın sırtına yüklenmektedir. Dolayısıyla maddenin teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahiplerini okutuyorum:

Ednan Arslan İzmir	Şeref Arpacı Denizli Talat Dinçer Mersin	Nail Çiler Kocaeli

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Buyurun.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi, bu maddeyle BOTAŞ'ın belirlenen dönemde Ticaret Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine ödenmesi gereken vergi, fon ve payların hazineden oluşmuş veya oluşacak görevlendirme alacaklarına karşılık merkezî yönetim bütçesinin gelir gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin mahsup edilmesi, terkin edilmesi öngörülüyor. Şimdi, bütçe hakkı var bu Türkiye Büyük Millet Meclisinin, bence bütçe hakkına aykırı bir durum oluşuyor burada. Olağan koşullarda bütçede gider olarak gösterilmesi gereken görevlendirme bedelleri ile gelir olarak kaydedilmesi gereken vergi, fon ve paylar bütçe hesaplarının dışında karşılıklı olarak ortadan kaldırılıyor. Böylece, kamu gelir ve giderlerinin bütçe de tam olarak gösterilmesi engelleniyor. İşlemlerin merkezî yönetim kesin hesap cetvellerine yansıması ve Meclis tarafından izlenmesini güçleştiriyor. Doğal gaz desteğinin ve BOTAŞ'ın finansman ihtiyacının karşılanması kamu kaynaklarının bütçe dışında kullanılmasını da gerektirmez. Bu işlemlerin bütçenin genellik, gayrisafilik ve saydamlık ilkeleri doğrultusunda Meclisin izin ve denetimine açık biçimde yürütülmesi gerekir. Kamu gelir ve giderinin merkezî yönetim bütçesiyle ilişkilendirilmeksizin mahsup edilmesini öngören düzenlemede ayrıca Anayasa'ya aykırılık vardır. Yapılması gereken harcama yapılmamakta, toplanması gereken gelir toplanmamakta; ikisi birbirinden düşürülmektedir. Meclisin ne kadarlık - kesin hesap cetvelleri gerçeği yansıtmayarak- bir tutarın mahsup edildiğini dahi öğrenememe ihtimali vardır.

Şimdi, 2021'den beri yaklaşık 478 milyarlık bir mahsup olmuş, 2026 ve 2027'de toplam 750 milyarlık mahsup edilecek bir tutar gözüküyor, belki de 2027'nin sonuna kadar 1 trilyon olacak bir mahsuplaşma var. Şimdi, bütçemizin gelirlerinin toplamının 24 trilyon olduğunu düşündüğümüzde 1 trilyonluk bedel, kalem gerçekten çok büyük bir rakam. Burada bu giderlerin ve gelirlerin açık ve net olarak içeriğini bilmek gerekir diye düşünüyoruz.

Ayrıca, BOTAŞ'ın ve Ticaret Bakanlığının da bunu her sene önümüze getirmesi yerine artık bu tutarın öngörülerek bir şekilde bütçeye eklenmesi gerekiyor ve Mecliste açık açık tartışılması gerektiğini düşünüyoruz. Dolayısıyla bu maddenin de kanundan, tekliften çıkarılmasını istiyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ben teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Maddeyle ilgili söz almak isteyenlere şimdi söz verebilirim.

Buyurun Sayın Doğan.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Başkanım, yazılanları okumayayım da gerçekten bir arkadaşımızın bunu izah etmesinde fayda var. Niye? Yani devlet kayıt dışı bir finansman alanı oluşturur mu yani?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Oluşturmuyor.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Oluşturuyor.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ben cevap verebilir miyim?

MESUT DOĞAN (Ankara) - Yani ben sizin gerçekten içinize sinip sinmediğini de merak ediyorum, onu da söyleyeyim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Şimdi, anlatınca sizin içinize de sinecek. Anlatabilir miyim?

MESUT DOĞAN (Ankara) - Onun garantisi yok da siz yine de kendinizi...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Şimdi, BOTAŞ'ın görev zararıyla ilgili bir finansman sağlanması gerekiyor, bunu da bütçeden vermemiz gerekiyor. Bu finansman -atıyorum- 1 trilyon liraysa hazinenin bu parayı bulup BOTAŞ'a yatırması lazım.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Tamam.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Hazinenin -bu parayı bulması için- kasasında nakdi varsa çıkarıp verebilir yoksa ne yapacak? Borçlanacak ve bu borçlanmanın maliyeti bunun üzerine binmiş olacak ama bu tarafta da BOTAŞ'ın ödemesi gereken vergiler var.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Tamam.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Dolayısıyla o vergileri önce buradan mahsuplaşıp arada fark kalırsa, hazine bunu öderse finansman maliyetlerinde indirim olmuş olacak. Dolayısıyla devlet zarara girmemiş olacak. Bunun tek açıklaması bu Sayın Vekilim.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Başkanım, bir yılda, 2027 yılında 4 trilyon faiz ödeyecek bir ülkeden bahsediyoruz ve tasarruf etmeyi düşündüğünüz alana bakın, çok komik bir şey!

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Yani nereden tasarruf edersek oradan edeceğiz.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Bence sizin o ifade ettiğiniz durum oluşsun yeter ki o seremoni oluşsun yeter ki ama her şey kayıt altında olsun.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Gene kayıt altında.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Kayıt altında ama tabiri caizse bizim bütçe içerisine dâhil olmuyor. Artı, bir şey daha, bunu kenara koydum, bunun izah edilecek hiçbir yanı olduğunu ben düşünmüyorum işin gerçeği.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Benim açıklamam sizi tatmin etmiyorsa...

MESUT DOĞAN (Ankara) - İkincisi de hesaplaşırken, o sizin ifade ettiğiniz hesaplaşma yapılırken neden BOTAŞ'ın muhasebe kayıt belgelerine sadece tabi oluyoruz? Neden bağımsız bir kurum eliyle ortaya konmuş rakamları konuşmuyoruz?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Hazine ve Maliye Bakanlığından bir temsilciye söz veriyorum.

Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Sayın Başkanım, sayın vekiller; şöyle özetleyeyim: Bir KİT Cumhurbaşkanlığı tarafından görevlendirme kararıyla görevlendirilirse kendi muhasebe kayıtları çerçevesinde işlem yapar.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Onu da mı Cumhurbaşkanına bıraktık?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Görevlendirme Cumhurbaşkanı kararıyla oluyor.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Çünkü yürütmenin başı arkadaşlar. Yürütme Sayın Cumhurbaşkanımızda, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi var artık, yürütmenin başı Cumhurbaşkanı, artık Bakanlar Kurulu yok. Dolayısıyla, yürütme görevlendiriyorsa onun başı Cumhurbaşkanı yani bundan daha basit ne olabilir?

MESUT DOĞAN (Ankara) - Öyle diye diye Sayın Cumhurbaşkanını kocattınız?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Hiç alakası yok, istiyorsan gel, bir gün basket oynayalım, görürsün, nasıl, kocamış mı, kocamamış mı?

Evet, buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Sayın vekiller, bu görevlendirme uygulaması 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname çerçevesinde yapılmaktadır ve KİT'ler bu 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye tabidir. Görevlendirme uygulaması 35'inci maddeyle düzenlenmektedir. Şöyle der görevlendirme uygulaması: KİT görevini kendi yürütür ve muhasebe kayıtlarına göre Hazineden tutarı ister, Hazine de bu kayıtlar üzerinden... Muhasebe kayıtları olması şartıyla yani bize fatura gönderiyor BOTAŞ her ay, diğer KİT'lerimizde aynı şekilde, görevlendirilen diğer KİT'ler. Bunun üzerine biz ödeme yapıyoruz, ödeme yaptıktan sonra Bakanlığımız Hazine Kontrolörleri Kurulu inceleme yapıyor, muhasebe kayıtları, BOTAŞ'ın kayıtları ve gerçeklik, yerindelik denetimi yaparak "HKK" diyoruz, Hazine Kontrolörleri Kurulu bunun incelemesini yapıyor, eksik görürse yani görevlendirmede bir eksik görülüyorsa BOTAŞ bunu faizsiz olarak yerine getiriyor. Bir vekilim demişti "Faizsiz olarak yerine getirmektedir." diye, bu, buradan geliyor, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'deki maddeyle geliyor. BOTAŞ faizsiz olarak yükümlülüklerini yerine getiriyor. Eğer biz fazla bir ödeme yaptıysak bize geri ödüyor, eksik ödeme yaptıysak biz kuruluşa ödüyoruz. Bu tamamen bu şekilde yürütülüyor ve bu mahsuplaşma kısmında da yine 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname KİT ve Hazine arasında bir borç-alacak ilişkisi varsa kendisi bütçeyle ilişkilendirilmeksizin mahsup etmektedir, bakan onayıyla mahsuplaşma yapılmaktadır. Bu KİT'ler için zaten hâlihazırdaki uygulamadır.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Diğer KİT'ler de bundan faydalanıyor mu?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Hepsi, hepsi Bakanım.

Olay şundan ibaret aslında: Biz normalde KİT ve Hazine arasındaki bir borç-alacak ilişkisi ise bunun zaten mahsup yönetimiyle uyguluyoruz, buradaki taraf Ticaret Bakanlığı olduğu için, Ticaret Bakanlığına bağlı bir borç olduğu için bu borcu yürütmek amacıyla kanuni düzenleme yapıyoruz. Yoksa, aksi hâlde, zaten bu hâlihazırda uygulanan bir yöntemdir.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Ben bir şey sorabilir miyim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Buyurun.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - O zaman, fatura kesiliyorsa 2026'daki fesih rakamı niye belli değil? "Belli değil." dediniz.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Çünkü 2026 yılı bitmedi Vekilim, kasım, aralık faturaları henüz gelmedi.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Burada her Bakanlığın bütçesi yapılıyor, yanlış değil mi yani?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Görevlendirme bedelleri geriden geliyor Sayın Vekilim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ama bu bütçenin onayını ne zaman veriyorsun? Önümüzdeki sene kesin hesabını veriyorsun daha bitmediği için.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - "Mahsuplaşıyoruz." dedi de faturasının kesilmesi lazım şimdiye kadar.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Vekilim, şöyle: Görevlendirmenin temel mantığı geriden gelmesi. Biz görevi veriyoruz, 2025 yılı için görev veriyoruz, görevi yerine getiriyorlar, arkasından fatura geliyor. O bizim borcumuz, biz onu ödeme zamanı geldiğinde Hazinenin belirlediği takvim çerçevesinde, kuruluşun finansman açığı, bütçe

imkânları dâhilinde biz onu ödüyoruz. 450 milyar görevlendirme bedeli çıkacaksa 2026 yılı içinde, Hazine olarak bunu 2027'nin ortasında, sonunda, bütçe imkânları ne gerektiriyorsa onun ödemesi yapılır. Bir yandan, ödeme yapmanın yanı sıra bir de bu terkin yapılarak, ithaldeki KDV tutarı düşülerek finansman sağlanmaktadır.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Geciken ödemede faiz alıyor mu karşı taraf?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Görevlendirme bedeli olarak mı?

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Mesela, 2026'nın onuncu ayında kesmiş olsa siz 2027'nin Mart ayında ödeseniz o beş aylık farkı kim ödeyecek?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Beş aylık fark şöyle Vekilim: Biz kuruluşun finansman ihtiyacı üzerinden yürütüyoruz süreci, finansman ihtiyacına bakıyoruz. Aylık olarak bana kuruluş diyor ki: "Benim nakit açığım bu kadar." Ben bakıyorum nakit akışına, sonuçta bir KİT'tir BOTAŞ, sermayesi Hazineye ait, Hazine sermaye sahibi olarak temerrüde düşmesini veya nakit açığı vermesini istemiyor, o noktada, kuruluşun finansman imkânları yoksa, kredi bulamıyorsa...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Aslında Hazine finansman sağlamış oluyor, sonunda da mahsuplaşıyorlar.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Ama bu, kesin hesap, gelir-gider cetvellerinde gözükmüyor.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Kesin hesap döneminde alt bir pasaj açılsın "Mahsuplaşması yapılan işler" diye bir kalem açılsın, orada görelim.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Nazım hesaplarda izleniyor, devlet muhasebe kayıtlarına giriyor.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Sayın Bakanım, her zaman, başında ibra etmezseniz sonuçta problem çıkar bu işlerde, adını koymadığımız şey bu.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Değerli arkadaşlar, burada iki türlü... Ne dedi? Onu atladım ben biraz önce. "BOTAŞ'ın da finansman ihtiyacı var." Şimdi, BOTAŞ'ın finansman ihtiyacı var, orada gümrük vergisi çıktı, bunu ödemek için nakdi yoksa ne yapacak? Hazine ona para vermedi, ne yapacak? Piyasadan borçlanacak. Bu ne demek? Yine onun üstüne bir faiz maliyeti demek. Yani burada devletin iki kurumunun mahsuplaşmasında ne zarar olabilir? Gösteriliyor." derken siz dün bir şeyden bahsettiniz.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Evet Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Nerede "Biz bunu yayınlıyoruz." dediniz?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Başkanım, şöyle: Hazine ve Maliye Bakanlı...

MESUT DOĞAN (Ankara) - Başkanım, mahsuplaşmasına bir şey demiyoruz, niye kayıt dışı?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Kayıt dışı da değil işte.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Vekilim, şöyle...

MESUT DOĞAN (Ankara) - Tamam, kayıt dışı değil ama bütçenin içerisine niye dâhil edilmiyor?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Giriyor.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Kesin hesabın içerisinde gözükmemekle birlikte devlet muhasebe kayıtları içinde...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bir müsaade edin, anlatsın.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Şöyle Vekilim: 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de zaten uyguladığımız için bu yöntemi tercih ediyoruz. Zaten biz kuruluştan, bir KİT'ten temettü alacaksak ve benim ona sermaye borcum varsa ya da -görevlendirme bedeli diyelim- görevlendirme bedeli borcu varsa ben zaten onu hâlihazırda mahsup ediyorum, geri kalanını ödüyorum kuruluşa. Aynı şekilde aynı yöntem burada da tercih ediliyor?

MEHMET ATMACA (Bursa) - Tamam da niye merkezi bütçede toplanmıyor, onu diyorum yani bu cümlede neden bu var, merkezî bütçede niye ben bunu görmüyorum?

MESUT DOĞAN (Ankara) - Resmî bütçeden niye çıkarıyoruz?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Şöyle: 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de aynı ifade olduğu için Vekilim, burada da o korundu, aynı uygulama.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Peki, KİT Komisyonuna geldiğinde, KİT hesapları geldiğinde burada bu rakamlar gözüküyor mu?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Hepsi inceleniyor.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Meclis bunu görüyor mu?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Sayıştay hem Hazine ve Maliye Bakanlığını hem de BOTAŞ'ın bütün işlemlerini incelemektedir.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Aynı zamanda KİT Komisyonuna bu hesaplar geldiğinde de bu hesaplarda bu rakamlar KİT Komisyonunda gözüküyor.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Raporlar sunulmaktadır.

MESUT DOĞAN (Ankara) - O zaman niye yazıldı bu Bakanım?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ne niye...

MEHMET ATMACA (Bursa) - Bakın "Merkezi yönetim bütçesinin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin..." tabiri niye var?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Çünkü usul öyle olduğu için.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Silelim o zaman, bunu çıkarın.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Usul bu yöntemde olduğu için Vekilim yani dediğim gibi usul 233 sayılı Kanun Hükmünde...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bu kaçıncı dediniz, bu kaçıncı?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - "Bu kaçıncı?" derken Bakanım...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Kaç yıldır bu yapılıyor?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - 2021, 22, 24, 26...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Peki, hiç Anayasa Mahkemesine götürülmüş mü bu?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Hayır, hayır.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Hiç götürülmemiş...

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Hayır, hayır; biz götürdük...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ne oldu Anayasa Mahkemesi...

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Yani 2026 yılı için evet, 2026 yılındaki yapılan düzenleme için...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Anayasa Mahkemesi karar verdi mi?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Çıkmadı daha.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Vermedi daha, kararı vermedi ama burada bakın, sadece 91...

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Milyar ödeme gözüküyor.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Sadece onu görüyoruz.

450 milyar...

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Görevlendirme bedeli olacak.

Şöyle vekilim: Hazine ve Maliye Bakanlığının resmî internet sitesinde bu görevlendirme bedellerinin hepsi ayrıntılı bir şekilde gözüküyor, kuruluş, kuruluş. Kuruluşun 2026 yılında, 2025 yılında "Toplam Ödeme ve Mahsup" başlığı ödemelerin ve mahsupların hepsi internet sitesinde şeffaf bir şekilde yayınlanıyor.

ÖZNUR BARTİN (Hakkari) - Ben de bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Buyurun.

ÖZNUR BARTİN (Hakkari) - Sayıştay raporuna tabi midir BOTAŞ.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Tabii ki.

ÖZNUR BARTİN (Hakkari) - Nerede görebiliriz bu raporu?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HEDİYE ESRA KARAMAN - Raporlar KİT Komisyonlarında hazırlanıyor, KİT Komisyonlarına sunuluyor, oradan geçiyor.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Yusuf Bey, size söz vereyim.

Buyurun.

YUSUF ZİYA ALDATMAZ (Bartın) - Sağ olun.

Sayın Başkan, değerli hazırun; sonuç olarak bu düzenlemeyi yalnızca bir vergi mahsuplaşması olarak değerlendirmemek gerekir. Bu düzenleme vatandaşımızın evinde kullandığı doğal gazı uluslararası piyasa maliyetinin altında daha uygun fiyatta kullanabilmesini sağlayan sübvansiyon politikasının finansmanının sürdürülmesine, BOTAŞ'ın mali yapısının ve doğal gaz arz güvenliği görevini yerine getirme kapasitesinin korunmasına, kamu kuruluşları arasındaki alacak-borç ilişkisinin daha düzenli yürütülmesine, gecikme zamları ve ilave finansman maliyetlerinin önlenmesine, 2027 yılında da sübvansiyon uygulamasının sürdürülebilir şekilde devam etmesine hizmet etmektedir.

Enerji arz güvenliği sadece doğal gazın ülkemize getirilmesiyle sınırlı değildir; bu gazın vatandaşlarımıza kesintisiz, erişilebilir ve ekonomik açıdan sürdürülebilir koşullarda sunulması da en az arz güvenliği kadar önemlidir. Devletimiz bir taraftan enerji arz güvenliğini sağlarken diğer taraftan vatandaşımızı uluslararası enerji piyasalarındaki fiyat dalgalanmalarına karşı korumaya yönelik politikalarını da sürdürmektedir. BOTAŞ'ın mali sürdürülebilirliğini korumak da bu politikanın ayrılmaz bir parçasıdır.

Bu düşüncelerle, düzenlemenin ülkemiz enerji sektörüne, BOTAŞ'a ve vatandaşlarımıza hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Teşekkür ediyoruz Yusuf Bey.

Arkadaşlar, 5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6- 25/4/2001 tarihli ve 4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanununa 10 uncu maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

"Polis meslek yüksekokullarına başvuru yapacak adaylarda aranacak şartlar

Madde 10/A- Polis meslek yüksekokullarına başvuru yapacak adaylarda aşağıdaki

şartlar aranır:

a) Türk vatandaşı olmak.

b) Lise ve dengi okullardan mezun olmak.

c) Silah taşımaya veya silahlı görev yapmaya bir engeli bulunmamak.

d) 18 yaşını tamamladıktan sonra yaptırılan yaş düzeltmelerinde düzeltmeden önceki yaş dikkate alınmak şartıyla, sınavın yapıldığı yılın ekim ayının ilk günü itibarıyla 18 yaşını tamamlamış ve sınavın yapıldığı yılın 1 Ocak tarihi itibarıyla 26 yaşından gün almamış olmak.

e) İlgili mevzuatta belirtilen sağlık şartlarını taşımak.

f) İlgili mevzuatta belirtilen sağlık sebepleri hariç, herhangi bir nedenle polis eğitim kurumlarından çıkarılmamış olmak.

g) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı tarafından yapılan Yükseköğretim Kurumları Sınavından Bakanlıkça belirlenen taban puan veya üzerinde puan almış olmak.

h) Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanımı nedeniyle tedavi görmüş veya görüyor olmamak.

ı) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Üçüncü Kısım Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlardan ve uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti, kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak suçlarından dolayı hakkında herhangi bir adli kovuşturma devam ediyor olmamak veya bu suçlardan dolayı mahkum olmamak veya bu suçlardan hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmemiş olmak.

i) Kumar oynamaktan dolayı idari yaptırım uygulanmamış olmak.

j) Terör örgütleri ile bu örgütlerle bağlantılı yapıların eylemlerine, toplantılarına,
yürüyüş ve mitinglerine karışmamış, desteklememiş, katılmamış olmak.

k) 5237 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile;

1) Kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına
mahkûm olmamak,

2) Affa uğramış olsa bile 5237 sayılı Kanunun İkinci Kitap Birinci Kısım Birinci ve
İkinci Bölümünde tanımlanan suçlar, Devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, millî savunmaya karşı suçlar, Devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk suçları ile yabancı devletlerle olan ilişkilere karşı suçlardan veya zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık veya cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar nedeniyle mahkûm olmamak veya bu suçlardan hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmemiş olmak.

l) Kamu haklarını kullanmaktan yoksun bırakılmış olmamak.

m) Başvuru tarihinde herhangi bir siyasi partiye veya siyasi partilerin yan kuruluşlarına üye olmamak."

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - 1 önerge var.

Zaten bu madde yukarıdaki maddeyle aynıydı.

Önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/4042 esas numaralı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun ile Bazı Kananlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 6'ncı maddesiyle 4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanunu'na eklenmesi öngörülen 10/A maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendindeki "herhangi bir adli kovuşturma devam ediyor olmamak veya bu suçlardan dolayı mahkum olmamak veya bu suçlar hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmemiş olmak." ibarelerinin "kesinleşmiş mahkumiyeti bulunmamak" olarak değiştirilmesini, (m) bendindeki "veya siyasi partilerin yan kuruluşlarına üye olmamak" ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ednan Arslan
İzmir

Şeref Arpacı
Denizli

Nail Çiler
Kocaeli
Talat Dinçer
Mersin

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Nail Bey, buyurun.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Sayın Başkanım, 1'inci ve 6'ncı maddeye baktığımız zaman, bizim Komisyona kurumlar için yeni bir görev verilmiş, İK görevi de verilmiş, bunu burada, bu torba yasanın içinde gördük. Neresinden bakarsanız bakın, elinizde kalıyor bu torba yasa; bunu kabul etmek lazım. Komutanım, demin çok güzel kendi beyanıyla söyledi, 1'inci maddede konuşmuştu ya "Şimdi aslında kanuni dayanağı olmayan ama şu anda personel alımı yapıyoruz." demişti. Yaptığı şeyi bu düzenlemeyi, uygulamayı kanuna taşımaya çalışıyor gördüğüm kadarıyla. Komutanının açıklaması net.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Çünkü Anayasa Mahkemesi "Taşı." demiş.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Evet, kararlarda var.

Bu maddede de yine neden burada konuşulduğunu -demin de söyledim- anlamış değilim. 1'inci maddede bahsettiğimiz hususlar, burada da aynı şekilde mevcut. Anayasa Mahkemesinin kanunilik ilkesi açısından idareye geniş yetkiler verilmesi sebebiyle düzenlemeyi iptal ettiği anlaşılmaktadır. Yeni yapılan düzenlemede de bu gideriliyor mu? Maalesef hayır ancak maksat, kanun yapmak veya Anayasa'ya uymak değil. 1'inci maddede de yer alan siyasi parti yan kuruluşuna üye olmak, toplantı yürüyüşe katılmamak gibi şartlar burada da var. Hatta kumar oynamaktan dolayı idari yaptırıma uğramamak... Kumar oynamak suç mu kabahat mi belli değil, siz bu şartı neye dayanarak yazdınız? Burada vatanına, milletine hizmet etmek isteyen subay adayının ya da polis adayının, 18 yaşındaki pırıl pırıl gençlerimizin lekelenmeme hakkı korunuyor mu,onu da sormak lazım. Burada, tamamen idarenin keyfine bırakılan bir düzende ahbap çavuş ilişkisiyle mi alım yapacaksınız? Burada bahsettiğiniz bu kavramların bir açıklamasını yapmak zorundasınız. Kanunun, Anayasa'nın arkasından dolaşacağım diye bu kadar aleni bir düzenleme yapılamaz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, teşekkür ediyoruz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyle ilgili konuşmak isteyen var mı? Daha önce tartışmıştık zaten.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7- 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun 4'üncü maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu cümleden sonra gelmek üzere aşağıdaki

cümle eklenmiştir.

"Yenilenebilir eneıji kaynak alanları ve bağlantı kapasitelerinin tahsisi yarışma ile yapılır."

"Yarışmaya dair kapsam, teknik ve idari şartlar, diğer bilgiler ile yarışmada kapalı teklif, açık eksiltme veya açık artırma yöntemlerinden hangisinin ya da hangilerinin uygulanacağı yenilenebilir enerji kaynak alanlarının teknik ve idari özellikleri ile bağlantı kapasitesi de dikkate alınarak yarışma şartnamesinde belirtilir."

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, aynı mahiyette 2 tane önerge vardır, okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii, Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına ilişkin Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Öznur Bartın Hakkâri	Ömer Öcalan Şanlıurfa	Celal Fırat İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Ednan Arslan İzmir	Şeref Arpacı Denizli	Nail Çiler Kocaeli
		Talat Dinçer Mersin

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, Celal Bey, sizinle başlıyoruz.

CELAL FIRAT (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Anayasa Mahkemesi, 7501 sayılı Kanun'la getirilen önceki düzenlemeyi, YEKA Yarışmalarına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Kanun'la hiçbir yasal çerçeve çizilmeden tüm yetkinin idareye bırakılması nedeniyle iptal etmişti. Kanun Teklifi metne yalnızca "kapalı teklif", "açık eksilme veya açık artırma" ibareleri eklenerek AYM'nin kanunilik şartını şeklen yerine getirmekte, ancak yarışmanın kapsamında teklif ve idari şartlarına hatta hangi ihale yönteminin seçileceğine kadar tüm kritik kararları yine idarelerin hazırlayacağı yarışma şartlarına bağlamaktadır. Bu düzenleme enerji şirketlerine çok boyutlu avantajlar sunmaktadır. Öncelikle, idareye her bir saha bağlantı kapasitesi için kapalı teklif, açık eksiltme veya açık artırma yöntemlerinden istediğini seçme veya bunlara karma olarak uygulama yetkisi verilmesi ihalelerinin piyasadaki büyük oyuncuların finansman yapısına ve beklentilerine göre kurgulanmasına olanak tanımaktadır. Daha da önemlisi madde gerekçesinde açıkça ifade edildiği üzere, YEKA modeliyle özel sektöre sadece bir üretim lisansı verilmemekte, gerekli meteorolojik ölçümleri, analizleri, teknik, ekonomik etütleri tamamlanmış, yatırıma hazır hâle getirilmiş devasa kamu arazileri ve hepsinden kıymetli olan hazır trafo bağlantı kapı serileri paket hâlinde tahsis edilmektedir. Rüzgâr ve güneş gibi bütün topluma ait olan kamusal doğal kaynaklar kamusal bir TEKEL eliyle yatırıma dönüştürülüp halka maliyeti ucuz elektrik sağlamak üzere kullanılmak yerine uzun vadeli, alım garantili ve yerli, yabancı sermaye gruplarının TEKEL'ci kâr alanına dönüştürmektedir. Dolayısıyla maddenin teklif metninden çıkarılmasını arz ederiz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Teşekkür ediyoruz.

Ednan Bey, buyurun.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Öncelikle şunu belirtmek gerekiyor: Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bir maddeyi yeniden ihdas etmek için bu madde getirilmiş.

Öncelikle, bu 7'nci maddeyle ilgili Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bir etki analizi var, göndermişler bize, ben bunu hazırlayan arkadaşlara teşekkür etmek istiyorum. Aslında burada çok önemli şeyler var, önemli bilgiler var hepimiz için.

Şimdi, öncelikle buradaki mesele aslında biraz da şu kapasite kapatma problemini çözmeye yönelik. Burada etki analizinde şöyle bir şey söylüyor, diyor ki: 1500 megavat kapasitenin bulunduğu ve bunun yaklaşık 700 megavatının 7 tesiste toplandığı belirtilmiştir. Yani adama vermişler zamanında kapasiteyi, tesis kurmuyor, herhangi bir iş yapmıyor, başkasının yapmasını da engelliyor. Öyle bir durum var. Şimdi siz de diyorsunuz "Biz yarışmayla bu kapasiteleri vermek istiyoruz." Anayasa Mahkemesi size demiş ki "Siz bunu yapacaksınız ama burada genel bir kanuni çerçeve bulunmamasından ve Bakanlığa geniş takdir yetkisi verilmesi ve belirsizlik ilkesinden dolayı ben senin bu düzenlemeni iptal ettim." Şimdi teklifte siz ne getirmişsiniz bunu aşmak için? İşte "Kapalı teklif, açık eksiltme, açık artırma yöntemlerinden birini seçeceğiz." demişsiniz ve bununla bu sorunu aşabileceğinizi düşünüyorsunuz. Bence aşamazsınız. Şöyle aşamazsınız: Ya bir adam kapasite almışsa, yatırım yapmıyorsa buna bir süre koyalım, iptal edelim, geri alalım bunu. Bunu niye geri almıyoruz biz? Ya da adam geldi, tekel olmak istiyor ve kapasiteyi aldı ve gene işletme kurmuyor, gene tesis kurmuyor ya da elinde tuttu, başkasına verdi. Yani olmuyor mu bunlar? Yani bunları düzeltmek lazım yani süre koymak lazım bu işlere. Yani siz ne yaparsanız yapın bu kapasiteyi alanlar kötü kullanıyor, yanlış kullanıyorlar. Siz de 2035 Yenilenebilir Enerji Vizyonu, COP31, bir sürü şey ama sonuç itibarıyla biz yenilenebilir enerji kapasitemizi maalesef doğru kullanamıyoruz. Buraya şunu da ekleyin: Yani tamam bu ihale usullerinden biri, yarışma usullerinden birini koyacağız. İşte bunun için de yarışma sonucunda alacak kişiye bir de yatırım yapma süresi ekleyelim, o sürede yatırım yapmıyorsa çıksın boşa kapasite, o kapasiteyi devlet geri alsın, sonra başkasına versin. Böylelikle yatırımı da garanti etmiş oluruz ama biz bunu maalesef yapmıyoruz. Bunu yapmadığımız için de sadece sizin buraya 3 tane yarışma ismini açık arttırma, işte kapalı teklif, açık eksiltme, açık artırma yöntemlerinden eklemiş olmanız, bu Anayasa'nın iptal gerekçesini karşılamadığı gibi biz bir daha geliriz, bunu bir daha konuşuruz burada, bir daha konuşuruz. İdareye geniş yetki tanımlamakta, keyfiyet tanımlamakta. Bu şekilde kapasiteyi kapatan özel müteşebbise de keyfiyet tanımakta. O yüzden bu maddenin kanun teklifinden çıkarılması gerekmektedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Teşekkür ediyorum.

Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Başkanım, Enerji Bakanlığı bu kapasitelerle ilgili bir cevap verse...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Konuşacağız, şimdi söyleyeceğim konuyla ilgili.

Önce Mustafa Hakan Bey'e bir söz vereyim, sonra Enerji Bakanlığına söz vereceğim.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kıymetli hazırun, YEKA bildiğiniz gibi Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımız tarafından rüzgâr ve güneş gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının daha verimli kullanılmasını sağlamak amacıyla düzenlenen bir kapasite tahsis ihalesi usulüdür. YEKA yarışmalarıyla 2017'den bugüne kadar 4 bin megavatı rüzgâr, 3.820 megavatı güneş olmak üzere toplam 7.820 megavat bağlantı kapasitesi tahsis edilmiş, bunun 3.703 megavatının kurulumu tamamlanmıştır. 2024 yılından itibaren yarışmalar Bakanlık tarafından belirlenerek ilan edilen kilovatsaat başına elektrik enerjisi alım tavan ve taban fiyat aralığında belirlenen en düşük azami 5 mali teklif sahibi arasında açık eksiltme usulüne göre yapılmaktadır. Birden fazla teklifin taban fiyata ulaşması hâlinde ise megavat başına katkı payı için açık artırma usulüne geçilmekte ve en yüksek katkı payı teklifini veren yarışmacı yarışmayı kazanmaktadır. Daha önce katkı payı alınmazken YEKA 2024 ve 2025 yarışmalarında toplam 625 milyon dolar katkı payı teklif edilmiş olup yarışmacılar tarafından bu miktarın tamamı nakit olarak ödenmiştir. Az önce ifade edildiği gibi Anayasa Mahkemesi 2/5/2024 tarihli ve 7501 sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 7'nci maddesiyle 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına ilişkin Kanun'un 4'üncü maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi yarışmalara ilişkin usul ve esaslara dair herhangi bir yasal çerçeve belirlenmeksizin düzenleme yapılması nedeniyle iptal edildiğini biliyoruz. Sayın Vekilim farklı düşünse de biz görüştüğümüz, daha doğrusu şu güncel maddeyle Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesinin ortadan kaldırılmasının sağlanmış olduğunu düşünüyor, hem de yarışmalara ilişkin şartnamelerde gerekli ölçümler, analizler, teknik ve ekonomik etütler yapılarak proje geliştirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi, yenilenebilir enerji kaynak alanı yani YEKA'yla içinde belirlenen sahanın yatırıma hazırlanması, YEKA'da kullanılacak aksam özellikleri, gerekli izinler alınarak YEKA'da santralin kurulması, elektrik enerjisinin üretilmesi ve satılması, üretim ve işletmeye dair diğer teknik ve idari şartların tanımlanması, yarışmaya dair kapsam, usul ve esasların, teknik ve idari şartların, yarışmacı da aranan niteliklerin ve diğer konularda hükümlerin belirlenmesinin sağlanmış olduğunu düşünüyoruz. Ayrıca, iptal edilen hüküm yerine önerilen hükümle birlikte yarışma şartnamesinde belirtilecek hususlarla hâlihazırda uygulanmakta olan yarışma yöntemlerine de ilişkin genel çerçevenin kanunla hüküm altına alınması ve yarışmalara ilişkin şeffaflığın artırılmış olduğunu düşünüyoruz. İnşallah, hayırlara vesile olur kanunumuz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Teşekkür ediyoruz Sayın Vekilim.

Şimdi, Enerji Bakanlığından kime söz verelim?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Sayın Başkanım, ben bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Sayın Başkanım, değerli üyeler; Enerji Bakanlığı olarak son yıllarda yaptığımız büyük bir ilerlemeyle gerek yasal düzenlemeler gerekse yatırımcıları teşvik edici uygulamalarla gerekse net sıfır sorun hedefi gerekse elektrik üretiminde yerli ve yenilenebilir kaynaklardan azami derecede istifade etme hedefi doğrultusunda, bugün geldiğimiz noktada kurulu gücümüzün yüzde 63,3'ü yani 81.300 megavatı yenilenebilir kaynaklardan karşılanır hâle gelmiştir. Bu ölçekle de Avrupa'da 5'inci sıraya yerleştiğimizi ifade etmek isterim.

Sayın vekillerimizin suallerine daha detaylı olması açısından izin verirseniz Genel Müdürümüz Ahmet Bey'e söz vermek isteriz. Sayın Başkanım, müsaade ederseniz diğer cevapları Ahmet Bey takdim etsinler.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Sayın Bakanım, açıkçası şöyle: Bizim yaptığımız bütün YEKA'larda aslında hangi projenin hangi sürede devreye gireceği, devreye girmemesi durumunda ne tür yaptırımlara tabi olduğu zaten düzenlemelerinde var. Şu andaki kanun metninde yazdığımız hükmün bir önceki hükmünü okursak bir önceki hüküm de aslında teminatların nasıl alınacağı, bunlardaki idari düzenlemelerin nasıl olacağı, ihale şartnamesine ilişkin temel hususların nasıl düzenleneceği aslında yönetmelikle belirlenir diyor. İlgili yönetmeliklerimizde bunlar mevcuttur. Kurulu gücü diyelim ki işte 50 megavata kadar olan projelerde inşaat öncesi dönem yani izin dönem dediğimiz ön lisans dönemi şu kadardır, inşaat dönemi süresi bu kadardır diye düzenlenmiştir. Buradaki süreler eğer yerine getirilmemesi durumunda bu projelerin iptali gündeme gelmektedir. Dolayısıyla, burada ayrıca bir düzenleme koymaya gerek bulunmamaktadır diye düşünüyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Şu anda kapasiteyi kapatanlarla ilgili süreç nasıl işliyor onu öğrenmek istiyoruz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Burada kapasite kapatmak diye aslında bir şey yok Sayın Bakanım. Şöyle...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ya da diyelim ki yarışmaya girdi, ihaleyi kazandı, yatırımı ne kadar sürede yapması lazım? Yapmazsa ne oluyor?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Mesela, bir projemize, diyelim ki 50 megavatlık bir güneş projemize başvuru aşamasında 20 tane başvuru geldi. Bunların en yüksekten başlayarak 5 tanesiyle yarışma yapıyoruz. Yarışmayı kazananın yirmi iş günü içerisinde eğer katkı bedeline geçer ise... Çünkü burada iki yöntemi biz bugüne kadar uygulanmıştık. Hem açık eksiltme hem artırma yöntemini, ikisini bir uyguladık. Yapmaz ise burada diyelim ki yirmi dört aylık süresi var, izin süresi yirmi dört ay, yirmi dört ay içerisinde yapmazsa vermiş olduğu teminatı yakıp iptal ediyoruz onun hakkını.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Yirmi dört aya uzatma veriyor musunuz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Eğer mücbir sebepleri varsa o zaman verilebilir, bu genel bir kuraldır ama mücbir sebepler haricinde bir gerekçesi yoksa uzatma vermiyoruz.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Bu etki analizi, etki analizini okuyorum ben buradan.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Buyurun.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Diyor ki: 2019-2023 döneminde -yani siz "yirmi gün süreli" falan filan diyorsunuz da- tahsis edilen ancak rapor tarihi itibarıyla işletmeye geçmeyen yaklaşık 1.500 megavat kapasitenin bulunduğu ve bunun yaklaşık 700 megavatının 7 tesiste toplandığı belirlenmiştir. Ne oldu bu kapasite?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Sayın vekilim, şöyle: Bizim o ilk yaptığımız ihalelerde projeler 250 megavat, 300 megavatlar mertebesindeki projelerdi, büyük projelerdi. Buradaki "ön lisans dönemi" dediğimiz güç arttığında, otuz altı ay sadece ön lisans dönemi oluyor bunların yani izin süreci, inşaat dönemi de otuz altı ay oluyor bu projelerde. Yani bunların zaten yasal prosedürü yaklaşık altı yıl, dolayısıyla süresi dolmamış oluyor.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Sayın Genel Müdürüm, dört yılda...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Dört yılda izin bitip inşaat süreci başlayabilir.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - 1.500 megavat; sen 250 dersen 6 tane olması lazım, 6 şirket olması lazım yani böldüğün zaman.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Aşağı yukarı, evet.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Ama diyor ki "Bunun 700 megavatı 7 kişide." Yani eşit olmuş olsa 100'er megavat. Ya, bu TEİAŞ'ın verdiği etki analizi raporu. Yani sizin dediğiniz öyle büyük kapasitelerden falan değil. "Geri kalan 800'ü de daha küçük." diyor.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bunların şu anda süresi var mı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Süreleri var.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Peki, yeni yaptığınız ihalelerde bu süreler daha mı kısa?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Yeni yaptıklarımızda da süreleri benzer. Mesela, şunu söyleyebilirim Sayın Bakanım: Yeni yaptığımız projelerde bizim on iki ayda devreye giren güneş projelerimiz var, on iki ayda.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Devreye gireni sormuyoruz, devreye girmeyen en fazla bu işi ne kadar uzatabilir?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Yetmiş iki ay.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Uzatabilir.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - 36+36; yetmiş iki aya kadar uzatabilir herhangi bir mücbir sebebi olmaması durumunda.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Şimdi, Sayın Genel Müdür, bakın, ne diyor devamında.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bu çok uzun bir süre değil mi sizce?

EDNAN ARSLAN (İzmir) - "Sorunun tespit edilmesinin ardından -ya diyor, bir sorun var diyor etki analizi- mevcut durumun devamı, kapasitenin yarışmayla tahsis edilmesi, kaynak türüne göre bedelli bir üst sınır dahilinde TEİAŞ'ın belirleyeceği bir bedel alınması seçenekleri oluşturmuştur." diyor. Yani diyor ki: "Burada sorun var, kapasiteye biri çöktü, birileri çöktü, ben bunu çözemiyorum, ben bunu çözemiyorum, bundan sonrası için -bunları kastetmiyor- bu yöntemi buldum." diyor.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Sayın Vekilim, "çöktü" deyince başka bir şey anlaşılıyor.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Hayır, hayır, öyle.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Sonuçta yatırımı yapmıyorsa adam, eninde sonunda onun elinden alacak.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Art niyetli bunlar, art niyetli.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ya, tamam, yapmayan art niyetli de buna "çöktü" deyince, başka bir mana çıkıyor.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Hayır, tekel olmak için yapıyor. Yani çok fazla güneş santralimiz olursa...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - arkadaşlar, bakın, ne diyor? "Yetmiş iki ay süre veriyoruz." diyor. Belki bu süreleri kısaltmanız lazım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Sayın Bakanım, biliyorsunuz, zaten normalde güneş projelerinde kırk sekiz ayı aşan sürelerle biz muhatap oluyoruz, bu süreleri kısaltmak için zaten geçen yıl yasal düzenlemeler yaptık, biliyorsunuz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ama izin süreçlerinden bahsediyorsunuz, doğru.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - İzin süreçleriyle ilgili. Yani zaten yatırımcılar izin alma sürecini kırk sekiz ayda tamamlayamayabiliyorlar. Yani, kamu kurumlarımızdan kaynaklanan sebeplerle süre uzatımı olabiliyor. Normal prosedürü biz otuz altı ay tanımlıyoruz ancak bunu mücbir sebeple uzatabiliyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, şimdi, Nebi Bey'e söz vereyim.

Buyurun.

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - Şimdi, tabii, Ednan Bey'in burada haklı olduğu konular var ancak Enerji Bakanlığımızın son yıllarda yaptığı YEKA projeleri gerçekten milletimizin menfaatine olmuştur. Bugün hem sanayide hem halkımız evlerinde hem Avrupa'dan çok çok ucuz fiyata enerji kullanmaktadır. Buna her türlü endeksten girip bakabilirsiniz. Bu YEKA projeleri çok iyi projelerdir. Hem yenilenebilir olması kaynaklı hem de bu yarışmadan kaynaklı, elektriği çok ucuza kullanmaktadır devletimiz, milletimiz. Bundan dolayı ben burada Enerji Bakanlığı yetkililerini kutlamak istiyorum. Ancak, bu, Enerji Bakanlığının verdiği lisanslar konusunda sorun olduğu, sadece muhalefet değil, hepimiz açısından bilinmektedir. Tabii, alan firmaların da bazı sorunları var çünkü YEKA projesi diye veriyoruz mesela; Sivrihisar'ın bilmem neresinde, dağın başında bir yer. Buranın ormanla işi var, bunun işte bir sürü devlet kurumuyla işi var. Onun için o da orada öyle hazır değil yani YEKA deyince orası böyle hazır bir yer değil. Onu geliştirecek, edecek. Devletin diğer kurumlarından ciddi izinler alınması gerekiyor. Burada da yatırımcılar zorlanıyor. Burada, gerçekten zorlanan yatırımcılar da var ama çok yıllar önce verilmiş lisansların da çantacılarla böyle gezdiğini de...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Kötü niyetliler de var.

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - Kötü niyetliler de var. Yani bunu da göz ardı edemeyiz. Bakanlığımız da bu konuda ne yapması gerekiyorsa bunu da yapmalıdır. Sapla samanı ayırt etmelidir. Gerçekten yatırım yapacak, yatırımcı, dürüst insanı ayırıp... Bunların lisansını alıp da sağda solda cebinden bir lira harcamadan çantacılık yapan adamları da buradan ayırmalıdır. Bu da bizim Bakanlığımızın büyük bir görevidir bence.

Ben teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımıza Komisyonumuzun bir ortak görüşü olarak şunu bildirelim o zaman: Burada, kötü niyetli lisans sahipleri, bir şekilde lisans almış insanlar varsa, bunların temizlenmesiyle ilgili bir yasal düzenleme gerekiyorsa biz burada hazırız. Bununla ilgili çalışmaları yapalım. Burada kötü niyetli ile iyi niyetli yatırımcıyı eğer idarenin ayırmakta yetkisi yetersiz kalıyorsa biz bu yetkiyi verelim, siz bunları ayıklayın. Biz buna açığız. Buradan ortak bir karar olarak size bunu söylemiş olalım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Tamam Sayın Bakanım. Sadece şunu eklemek istiyorum: Biraz önceki okunan etki analizi bu maddenin değil. Ben farklı olduğunu düşünüyorum.

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - Siz anladınız ne demek istediğimi.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Biz konuyu anladık ama bu, YEKA'lara özgü bir şey değil. O, bir sonraki, belki TEİAŞ'ın maddesine ilişkin, kapasite artışlarına ilişkin yazılmış bir hüküm.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Metin sizin metniniz. Dolayısıyla, biz öyle bir ayrıma gitmiyoruz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Doğru Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - "7'nci madde" yazıyor, 7 yazıyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - O 7'nci madde, kanunun 7'inci maddesi.

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - Tamam, siz anladınız ne demek istediğimizi.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, Ömer Bey, buyurun.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, çok kısa bir şey söyleyeyim: Bu sürecin uzamasına şu da dâhil olmuyor mu? Mesela, Urfa'da güneş enerjisi sistemleri merkezî. Bazı yerlerde meraya, mera alanına, tarım arazisine lisans verilmiş. Halfeti'de bir yıl, bir buçuk yıldır bir hengame. Biz karşı çıkıyoruz, halk karşı çıkıyor; şirket oraya geliyor. Şimdi, bu lisanslar verilmeden önce bu prosedürler halledilse, uygun yer tespit edilse, tarım arazisi olmasa, mera alanı olmasa süreç hem hızlanmış olur hem halk nezdinde bu yenilenebilir enerji çok kriminalize olmaz yani. Tarım arazisi olmasın, mera arazisi olmasın yani uygun yere lisansını verseniz şirket de girer ya da yapanlar kimse artık girer, işini yapar, çıkar. Yetmiş iki aya da çıkmaz, otuz altı aya da çıkmaz. Süreci hızlandırmış olursunuz yani. Bunu belirteyim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Burada, bununla ilgili bir kanunun geçen sene zaten çalışmasını yaptık. Bu süreçleri hızlandıracak bir kanunu geçirdik. Süreçleri kısmen hızlandırdı ama Urfa'da normal yere yapınca da sorun çıkıyor Sayın Vekilim. Yani şirketleri bir dinlemeniz lazım. Orada yani köylerde ağaların neler yaptıklarını falan anlatıyorlar bize.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, enerji meselesinin şu an bir piyasası var, güçlü bir gelir. Şirketler de orada girmiş. Şimdi, oradaki halk da kendi köyüne yakın olan, kendi arazisine yakın olan... Yani en azından o halk da ikna edilebilir yani bir noktada şirketler ikna edebilirler.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Valla işte yani ikna etmeye çalışıyorlar da kolay değil. Ben çok değişik hikâyeler dinledim.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - İkna olmuyor.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Gaz verenler oluyor.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - İrfan Bey, buyurun, siz de konuşun, sonra kifayeti müzakere diyelim.

İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) - Şimdi, bu konuda Ömer Bey'e katılıyorum. Ben de bir katkı sağlayayım. Aslında bu konuda ben de daha önce önerdim. GES arazisi, GES projesi için marjinal arazi gerekliliği var. Tarım Bakanlığı ile Enerji Bakanlığı iç içe çalışabilir. Şehirlerde marjinal araziler tespit edilip "İşte, arkadaş, burası GES arazisine uygundur." diye, bunu ben de daha önce Enerji Bakanımızla konuşmuştum, Tarım Bakanlığıyla bunu iç içe yapıp böyle bir proje geliştirebilirsiniz. Marjinal araziler belirlenir, dolayısıyla yatırım yapmak isteyenlere "Kardeşim, arazi buradadır." denilebilir. Ben bu konuda katılıyorum size, evet.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Teşekkür ediyoruz.

Bu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

Şimdi, 8'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8- 5346 sayılı Kanununun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasının birinci ve ikinci cümleleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"On yıllık süresini bitiren ve elektriksel kurulu gücü asgari 750 kilovat olan lisanssız üretim faaliyeti kapsamındaki tesisler için tesis sahibi tarafından talep edilmesi durumunda, lisans süresi boyunca elektrik piyasasında oluşan saatlik piyasa takas fiyatının bu Kanunun 6 ncı maddesi kapsamında tesis tipi bazında uygulanan güncel YEK Destekleme Mekanizması fiyatından fazla olması halinde aradaki fiyat farkının ve lisans alma bedelinin YEK Destekleme Mekanizmasına katkı bedeli olarak ödenmesi koşullarıyla lisanslı üretim faaliyetine geçilebilir. Bu kapsamdaki başvurular için EPDK tarafından belirlenen kaynak bazında güncel birim yatırım tutarının yüzde otuzunu aşmayacak şekilde megavat başına uygulanacak lisans alma bedeli, lisans süresi ve lisanslı üretim faaliyetine geçilmesine ilişkin diğer hususlar EPDK

tarafından belirlenir."

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bu maddede 2 önerge var, okutup işleme alıyorum.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Öznur Bartin Hakkâri	Ömer Öcalan Şanlıurfa	Celal Fırat İstanbul

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4042) esas numaralı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 8'inci maddesinde geçen "750" ibaresinin "450" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ednan Arslan
İzmir
Talat Dinçer
Mersin

Şeref Arpacı
Denizli

Nail Çiler
Kocaeli

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ömer Bey, söz mü?
ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - Gerekçesini biz açıklayalım.
BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Buyurun.
ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - Teklifin enerji piyasası açısından en kritik ve sermaye lehine en kapsamlı imtiyazı barındıran maddesi 8'inci maddesidir. Türkiye'de "lisanssız elektrik üretim kavramı" başlangıçta yurttaşların, esnafın, KOBİ'lerin ve sanayicilerin kendi tükettikleri elektriği çatı veya tesislerinde üretmeleri yani öz tüketim ve şebeke üzerinden kayıp kaçak iletim yükünü azaltmaları amacıyla mevzuata kazandırılmıştır ancak özellikle 2014 ile 2019 yılları arasında bu mekanizma amacından tamamen saptırılmıştır. Lisanslı bir santral kurmanın gerektirdiği yıllarca süren ölçüm zorunluluklarından, ÇED süreçlerinden, sermaye teminatlarından ve TEİAŞ bağlantı yarışmalarından kaçınmak isteyen ticari yatırımcılar ortada gerçek bir tüketim tesisi olmamasına rağmen sembolik birer su pompası veya tarımsal sulama aboneliği üzerinden arazileri parselleyerek yan yana onlarca 1 megavatlık lisanssız güneş enerjisi santrali tarlası kurulmuştur. Bu yatırımcılar on yıl boyunca YEKDEM kapsamında devletten kilovat saat başına 13,3 dolar/sent gibi son derece yüksek ve döviz garantili bir fiyattan elektrik satışı yaparak ilk yatırım maliyetini katbekat amorti etmişlerdir. Mevzuat 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve Lisanssız Elektrik Üretimi Yönetmeliği kurallarına göre lisanssız bir tesis esas itibarıyla kendi tüketimini karşılamak üzere kurulur ve ancak tükettiği miktar kadar elektriği şebekeye satabilir. Tüketiminin üzerinden ihtiyaç fazlası üretimi ise sisteme bedelsiz olarak vermek zorundadır. İlk on yıllık YEKDEM teşvik süresi boyunca devlet bu tesislerin ürettiği tüm elektriği koşulsuz satın almıştır ancak on yıllık süre dolduğunda bu kanun değişikliği yapılmasaydı ortada gerçek bir fabrika ve tüketim tesisi bulunmayan bu hayalet öz tüketim santralleri büyük bir ticari kapanla karşılaşacaktı. Kendi tüketimleri neredeyse sıfır olduğu için ürettikleri elektriğin tamamını ya şebekeye bedava vermek ya da çok düşük kısıtlamalar altında görevli tedarik şirketlerine devretmek zorunda kalacaklardı. Ayrıca, hukuken lisanssız statüde kaldıkları sürece Enerji Piyasaları İşletme AŞ (EPİAŞ) bünyesinde gün öncesi piyasadan elektrik ticareti yapamayacak, başka şirketlerle ikili anlaşma imzalayamayacak, santrallerinde kapasite artışına gidemeyecek ve tesislerini ticari bir üretim şirketi olarak devredemeyeceklerdi. Getirilen düzenlemeyle, öz tüketim maskesiyle kurulmuş bu ticari santrallere, 10'uncu yılın sonunda ceza veya mahsuplaşma zorunluluğu getirmek yerine öz tüketim maskesini resmen çıkarıp tam teşekküllü birer lisanslı elektrik üretim şirketi olma hakkı tanınmaktadır. Böylece bu şirketler, sıfırdan lisans almak isteyen yatırımcıların tabi olduğu hiçbir yarışma veya bürokratik engele takılmadan zamanında bedelsiz kapattıkları trafo kapasitelerini on yıllarca sürecek ticari lisanslara dönüştüreceklerdir. Anayasa Mahkemesinin önceki düzenlemeyi lisans alma bedelinin üst sınırının kanunda belirlilik taşımadığı gerekçesiyle iptal etmesinin ardından teklifte bu bedele EPDK tarafından belirlenen güncel birim yatırım tutarının yüzde 30'unu aşamayacak şekilde yasal bir tavan getirilmiştir. Yatırımı ilk on yılda döviz bazlı teşvikli zaten amorti etmiş olan şirketler, güncel kurulum maliyetinin en fazla yüzde 30'u kadar bir geçiş ücreti ödeyerek önümüzdeki yirmi ila otuz yıl boyunca sıfır yatırım riskiyle serbest piyasada elektrik satma imtiyazına kavuşmaktadır, üstelik gelir modelinde de şirketlere garantili bir tavan sunulmaktadır. Tesisler, elektriği serbest piyasada satacak, yalnızca saatlik piyasa takas fiyatı güncel YEKDEM fiyatını aşarsa aradaki farkı YEKDEM'e ödeyecek yani güncel YEKDEM tavanına kadar olan tüm yüksek piyasa gelirini hiçbir tüketim şartına bağlı olmaksızın kasasına koyacaktır. Ayrıca, lisanslı statüye geçen bu santrallar artık kapasite artışı yapabilecek, depolama yani batarya tesisi ekleyebilecek ve şirket hisselerini piyasada yüksek değerlemelerle sabitleyecektir.

Kanun teklifinin metninde ve gerekçesinde de bu maddeyle lisanslıya geçebilecek tesislerin toplam kurulu gücüne veya sayısına dair tek bir veri dahi paylaşılmamıştır. Ancak TEAŞ ve EPDK'nin tarihsel kurulu güç istatistikleri incelendiğinde tablo daha net ortaya çıkmaktadır.

Tüm bu nedenlerden dolayı teklifin metinden çıkarılmasını talep etmekteyiz.
EDNAN ARSLAN (İzmir) - Başkanım, bir Sayıştay temsilcisi var.
BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Konuşturacağım, siz önce önergeyle ilgili konuşun.
EDNAN ARSLAN (İzmir) - Olur Başkanım.
BAŞKAN MUSTAFA VARANK - DEM PARTİ bunlara lisans verilmesine toptan karşı, öyle anladım ben.
MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - "40 bin tesisi çöpe atın." diyorsunuz.
ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - Ya, çöpe atmayın da yani şimdi komple lisans verilmesi de...
MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Çok büyük bir cazibe yok orada zaten.
EDNAN ARSLAN (İzmir) - Olur mu ya, yapmayın ya.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - Nasıl?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Neyse, DEM öyle düşünüyor, herkesin kendi fikri var yani.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - Bakınız, zaten kural dışı kurulan tesisler var Ednan Vekilim, kural dışı. Geçen dönem biz burada bunu konuştuk, adam fabrika açmış, tavuk fabrikası ya da bir dolap koymuş oraya, fabrikanın üstüne kurmuş sistemi, çevresine, bahçesine, sağına, soluna ama tek bir üretim yok. O panellerin oraya konulmasının amacı nedir? Fabrikasında elektriğini tüketecek...

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Ağabey, yeşil elektrik, yeşil enerji...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Neyse, siz aranızda tartışırsınız sonra.

Sizin meramınızı anladık biz Sayın Vekilim, bu da bir düşüncedir.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - En önemli düşünce bu, kural dışı yapılmış.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Şimdi, o kural dışı yok.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ednan Bey, buyurun.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Şöyle: Ömer Bey'in dediği gibi kural bir şey yok. Bunların tamamını Enerji Bakanlığı zamanında dağıttı, verdi, bir kural koydu. Önceden koyduğu kural neydi? 500 kilovatın altında istediğiniz yere gidip bu dediğiniz gibi yok, motopomptu, şuydu buydu, herkes o tükettiğinin fazlasını tamamen şebekeye satılabiliyordu.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - Bu hakkaniyetli bir şey midir?

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Bu, yasal bir şeydi, yapıyorlardı. Şöyle söyleyeyim: Yani bir iş hakkaniyetli midir, ahlaki midir, yasal mıdır tartışması başka bir tartışma. Sonuç itibarıyla bu insanlar devlete güvenerek bir yatırım yaptılar ve tesis var. Ne diyoruz? Kömürden çıkacağız, 2035, 2051, COP31'e ev sahipliği yapıyoruz, bundan övünç duyuyoruz, temiz enerji diyoruz, karbon emisyonu, sınırda karbon ayak izi. İşte, bu vergilerden sanayicimizi nasıl kurtaracağız? Bir sürü şey planlayacağız. Ama burada 40-42 bin arasındaki lisanssız tesisten bahsediyoruz. Yani bu tesisleri ne yapacağız? Şimdi, burada biz şunu hakkaniyetsiz buluyoruz: Yani 750 kilovatın üstü tamam, altı lisanssız olarak devam etsin. Yani şöyle söyleyeyim: Burada bir kapatma yok, gene devam edecek, ister lisanslı ister lisanssız. Yani 750 kilovatı baz alıp bugün yasalaştırırsak 750 kilovat üstü isteyen lisansta olacak, istemeyen lisanssız kalacak ama biz burada daha çok insanın lisanslı olmasını istiyoruz. Hatta bize kalırsa var olan bu tesislerin modernize edilip depolamaya teşvik etmemiz lazım.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Enerji Bakanlık temsilcisi Ednan Bey'e teşekkür ediyoruz.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Şimdi, kötü bir şey değil ki bu Başkanım yani kötü bir şey olsa söylerim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Teşekkür ediyoruz.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Hayır, bu doğru bir şey.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Siz önergenize gelebilirsiniz.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Ya, bizim önergemiz de şu var Sayın Başkanım. Bu sektör temsilcileri, sayı önceden 500 kilovatmış, yasa öyleymiş, insanlar ona göre kurmuşlar çünkü 550 yapsa lisans almak zorundaydık, o dönemde kural böyle çıktığı için 500'ün altında yapmışlar bu tesisleri. Biz buraya şu an bir ölçüt koyarsak 750 dersek orada bir sıkıntı olur. Yani bunu 450'ye falan çekersek daha hakkaniyetli bir düzenleme olacağını düşünüyorum. Lisansa geçmek geçmemek, kârlıdır zararlıdır onu bilemeyiz, kâr zarar hesabını işletmeci kendisi yapar ama sonuç itibarıyla bizim bir gerçeğimiz var, bir gerçekliğimiz var. Biz bu gerçekliğe uygun davranmak zorundayız. Tabii, Bakanlık şunu diyecek: "Ya, biz, bunu 500 kilovatın altına yani 450'lilere çekersek şu kadar tesis lisans almak isteyebilir, o da bizde iş yükü olabilir." diyecektir. Yani iş yükü olur olmaz ayrı mesele. Lisans almak isterse gelir olur, buna Bakanlığımız bakar, lisanslıya geçip geçmemenin kararını da oradaki kişi verir yani o yatırımı yapan kişi verecektir. Kârlı mıdır değil midir, bunu biz bilemeyiz ama dediğim gibi biz, bu var olan yapıları da rehabilite etmeliyiz. Hatta şunu da teşvik etmeliyiz: Yani bunlar yan yana kurmuşlar 500, 500, 500 o zaman öyleymiş, lisanssız almışlar. Sonuç itibarıyla, bizim en iyi yaptığımız şey kanunun etrafından dolanmak, kanun etrafından dolanmış olsa bu insanlar toplu bir şeye getirip bunu 3 megavat, 5 megavat, 10 mega çünkü depolamayı da ona göre yaptığınız da depolama maliyeti de düşecektir onlar için, yatırım maliyeti de düşecektir, o da onlara bir avantaj sağlar. Sonuçta, bu insanlar bırakıp gitmeyeceğine göre, yaşamak istediklerine göre, bu işi yapmaya gönüllü olduklarına göre ve bu işi öğrendiklerine göre bence bu sınırı düşürerek bu arkadaşlarımıza da yardımcı olalım derim, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, 2 önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Maddeyle ilgili buyurun Ahmet Bey.

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) - Başkanım, eğer uygun görürseniz, Ednan Bey'in orada bahsettiği bir megavatta düşürme konusu vardı. Bu, daha önce gündeme geldi fakat Bakanlık yetkililerimiz burada sayının çoğaldığını ve buradaki yatırımcıların bu süreci yönetme konusunda sıkıntı yaşayabileceğini söylemiştiniz. Belki Sayın Başkanım, burada kanunun metninde biz Enerji Bakanlığına, bunu ileriki süreçlerde düşürme yetkisi verebilir miyiz? Yani bugün 750, bu yetkiyi Bakanlığa aittir.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ben olsam genel yetki veririm, istediği zaman kullansın.

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) - O zaman Ednan Bey'in dediği gibi bu, belki bir yıl sonra bu sefer "500 megavatın altındakileri de lisanslandıralım." gibi bir kanunun metnini buraya gelmemiş olur.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Şimdi şöyle söyleyeyim: Asıl burada sanayicimiz için. Şimdi sanayicimiz öz tüketimi için kurdu 500 kilovatı. 1 birimini kendisi için ürettiği 2'nci fazla birimi satıyor, ötekini bedava ama on sene sonra -bu da lisanssız ya- bu adam 750 kilovatın altında kalacağı için gene onun işine yaramayacak. Yani sanayicimizin işine yaraması adına da o şeyin düşürülmesi lazım.

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) - Bu konuda bir çalışılabilir mi diye ben Bakanlığa...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Şimdi GÜNEŞDER buradaymış, bir onlara da söz verelim, onlar da bir meramını anlatsın. Buyurun.

GÜNEŞDER YÖNETİM KURULU ÜYESİ BARIŞ ERGÜN - Sayın Başkan, sayın üyeler...

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - Pardon! GÜNEŞDER neyi kapsıyor?

GÜNEŞDER YÖNETİM KURULU ÜYESİ BARIŞ ERGÜN - Güneş Enerjisi Yatırımcıları Derneği.

İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) - 1 tane mi var?

GÜNEŞDER YÖNETİM KURULU ÜYESİ BARIŞ ERGÜN - 1'den fazla var.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Kaç üyeniz var?

GÜNEŞDER YÖNETİM KURULU ÜYESİ BARIŞ ERGÜN - 500 kadar.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - En büyük kapasitesi olan kaç megavat?

GÜNEŞDER YÖNETİM KURULU ÜYESİ BARIŞ ERGUN - En büyük 50-60, toplamda 5 bine yaklaşıyor.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, buyurun.

GÜNEŞDER YÖNETİM KURULU ÜYESİ BARIŞ ERGUN - Tabii, burada, bugün, bir tek ben konuşuyorum ama aslında yasa tüm lisanssızları etkiliyor ve burada ve bu lisanssızlar Türkiye'nin elektrik üretiminin yaklaşık yüzde 9'una denk geliyor, lisanslılarla beraber toplam yüzde 10 oluyor.

İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) - Lisanslılar yüzde 1 mi?

GÜNEŞDER YÖNETİM KURULU ÜYESİ BARIŞ ERGUN - Lisanslı kapasite daha az. Aslında, bu, lisanssızın böyle olması güneşin de doğasıyla ilgili bir konu çünkü güneş çok ölçeklenebilir bir yapı, 1 kilovattan 1 milyar kilovata yani bir gigavata kadar, daha da yukarı, istediğiniz gibi ölçekleyebiliyorsunuz. O yüzden lisanssız yapmaya da çok uygun bir yapı diğer bütün teknolojilere göre. Biz bu anlamda, hani, lisanssızın bu kadar gelişmesini olumlu buluyoruz. Aynı zamanda, hani, bir sürü küçük sermayelerin de bu işte yatırım yapmasının önü açıldı. Bu da çok ciddi bir güneş enerjisi sektörü yarattı aslında ve bu sektör şimdi yurt dışında da oldukça etkili.

Yasaya geri dönecek olursak, biz yasanın yapmak istediğini anlıyoruz, fiyat sınırını da anlıyoruz açıkçası. Ancak güneşin kendi bir handikabı var ve son yıllarda kapasitemiz çok arttı. Bu kapasite çok arttığı için her gün biz aynı saatlerde üretim yapıyoruz ve bu geçtiğimiz son bir yıl, tabii, sıra dışı da bir yıl biliyoruz ama bir örnek olarak vermek istiyorum. Lisanssız santraller, özellikle on yılını bitirmiş lisanssız tesisler üretimlerinin yüzde 35,6'sında şalter indirmek zorunda kaldılar. Eğer lisansa bu yöntemle geçselerdi yüzde 30'unda şalter indirmek zorunda kalacaklardı. Rüzgâr ve hidroelektrik santrallerde bu değer daha düşük çünkü çok daha geniş bir aralıkta üretim yapıyorlar yirmi dört saat boyunca, onlarda yüzde 12, 13, 15 civarında rakamlar görüyoruz. Bizim üretimlerimizin yoğunluğu 10 ila 3 arası, en güçlü üretimimizin olduğu zaman. Dolayısıyla, bu fiyatlardan çok etkileniyoruz. Hepimiz aynı anda yüksek güçle devreye girdiğimiz için fiyatları çok düşürüyoruz. Aslında, biz, hiçbir koşulda yasayla teklif edilen YEKDEM tabanına ulaşamıyoruz yani satış fiyatımız orayı hiçbir zaman görmüyor çünkü çoğu zaman tesisi kapatmak zorundayız.

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - Çünkü zarar ediyor.

GÜNEŞDER YÖNETİM KURULU ÜYESİ BARIŞ ERGUN - Evet, dağıtım bedelinin...

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - Onu bile ödeyemiyor.

GÜNEŞDER YÖNETİM KURULU ÜYESİ BARIŞ ERGUN - Dağıtım bedelini ödeyemiyor. Zaten dağıtım bedelinin altına düştüğü her an kapatıyoruz tesisi.

İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) - Bir de saatlik mahsuplaşma şeyi getirildi.

GÜNEŞDER YÖNETİM KURULU ÜYESİ BARIŞ ERGUN - O ayrı bir konu yani yasanın konusu değil diye anlıyorum.

Şimdi, biz -burada şey demek istiyorum- aslında tavana hiç ulaşamıyoruz ve burada lisans bile alsak yüzde 30'luk bir kayıp var yani lisans almak bizim yüzde 5'lik üretimimizi kurtarıyor. Arada 30 kuruşluk bir fark var dağıtım bedelinde ama o fiyatlar öyle bir çakılıyor ki o bizi yani yüzde 35'i yüzde 15'e çekiyor olsa çok yönetilebilir bir şey ama bu hâliyle yönetilebilir değil ve bu, bizim ekonomimiz açısından da bir değer kaybı. Biz bu değer kaybının geri kazandırılması gerektiğini düşünüyoruz.

Lisans yönetmeliğinin batarya kurmaya izin verdiğinin farkındayız. Bu tip küçük batarya tesisinde batarya fiyatları daha yüksek oluyor ve biz bunun bir geri dönüş hesabını yaptık.

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - Sen "Para vermeyelim." mi diyorsun?

GÜNEŞDER YÖNETİM KURULU ÜYESİ BARIŞ ERGUN - Hayır, öyle demiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - "Tavan koyma." diyor.

GÜNEŞDER YÖNETİM KURULU ÜYESİ BARIŞ ERGUN - Evet.

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - O zaman nasıl olacak? Olmaz.

GÜNEŞDER YÖNETİM KURULU ÜYESİ BARIŞ ERGUN - Şöyle demek istiyorum Başkanım: Şimdi, bir kere, bir ayrıcalık, aslında temel anlamda bir ayrıcalık istemiyoruz. Biz serbest piyasaya inanıyoruz ve serbest piyasada biz on yılımızı geçirmişiz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Serbest piyasada geçirmediniz canım.

GÜNEŞDER YÖNETİM KURULU ÜYESİ BARIŞ ERGUN - Yo, yo, serbest piyasada geçirmedik yani...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - YEKDEM fiyatından aldınız, öyle bir serbest piyasa yok.

GÜNEŞDER YÖNETİM KURULU ÜYESİ BARIŞ ERGUN - Çok doğru. Aslında o anlamda söylemiyorum. Yani farkındayım sizin dediğinizin, ben "Bundan sonra serbest piyasada ayakta kalabilmeliyiz." demek istiyorum. Ancak batarya fiyatını ve geri dönüşünü hesapladığımızda, YEKDEM tabanına takıldığımız anda bataryanın geri dönüşü yirmi yılı buluyor. On yedi-yirmi yıl arasında yani fiyatla biraz elinizle oynasanız on yedi-yirmi yıl. Bu tip bataryaların megavatsaati 190 bin dolar. Biz, tabii, büyük ölçeklere çok çıkamıyoruz çünkü çok dağınık yapılar. Küçük ölçekte de batarya fiyatı artıyor. Şimdi, bunu aşağı çekmenin tek yolu bizim elektriği piyasa fiyatı neyse ondan satmamız. Bakın, kesinlikle bir garanti talebimiz yok. YEKDEM'deki batarya fiyatı üzerinden bir satış, garanti edilen fiyat üzerinden satış yapmak istemiyoruz çünkü biz YEKDEM süremizi doldurduk, artık biz burada hayatta kalabiliyorsak kalmalıyız, kalamıyorsak kapatmalıyız, buna bakıyoruz. Dolayısıyla, bizim talebimiz, batarya tesisi kuran lisanssızlarda YEKDEM tabanının kaldırılması yönünde olacaktır.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bunun için kanuna gerek var mı arkadaşlar? Şu anki kanunda bunu düzenleyen bir şey var mı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Sayın Bakanım, şu andaki cümlede aslında değiştirilen cümlede şöyle bir hüküm var: "Bu Kanun'un 6'ncı maddesi kapsamında tesis tipi bazında uygulanan güncel YEKDEM mekanizması fiyatından fazla olması hâlinde aradaki fiyat farkının ve lisans alma bedelinin YEKDEM'e ödenmesi." diyor. Yani aslında kanunda bunların lisansa geçmesi durumunda alabileceği maksimum fiyat güncel YEKDEM'dir diye tanımlanmış.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Peki, geçmezse lisansa.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Lisansa geçmezse devamındaki hükümlerde diyor ki: "Bunun fiyatı Cumhurbaşkanı kararıyla düzenlenir." Buna ilişkin de haziran ayında, bu senenin haziran ayında bir karar çıktı, orada da diyor ki: "Güncel YEKDEM'in yüzde 90'ına kadar alabilir."

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Peki, Cumhurbaşkanlığında da şöyle bir yetki var mı? "Bataryalı olursa bu YEKDEM fiyatıdır ya da serbest piyasadır." diyebilir mi Cumhurbaşkanlığı kararı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Şöyle: Cumhurbaşkanının kararı değişebilir çünkü Cumhurbaşkanı kararında "YEKDEM bedelini geçmemek üzere Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir." diyor. Ve PTF'yi de.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Tamam.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Dolayısıyla, şunu diyebilir: "Depo kurmayanlara YEKDEM'in yüzde 90'ıdır.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Depo olan PTF...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Depo olan lisanssızlar için tamamıdır yani YEKDEM'in tamamı tamamdır ama ilgili saatte PTF'yle sürekli kıyaslar, bu denebilir.

ŞAHİN TİN (Denizli) - Kararnameye ek mi gerekiyor?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Evet, o kararname, kanun konusu değil o.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Şimdi, tabii, buradaki tartışma, Enerji Bakanlığı tekrar söz vereceğim ama şunu kaçırmamamız lazım değerli arkadaşlar: Bir kere bu iş on yıl önce başladığında bu lisanssızlar, bunlar elektrik piyasası oyuncusu olsun diye verilen lisanslar değildi, bunu bilmemiz lazım. Bu lisanslar niye verildi? Maliyet düşürücü bir iş olsun diye. Burada özellikle iş dünyasına maliyetlerini düşürecek bir katma değer olsun diye verilmiş lisanslardı ama burada şimdi "Bizde bir oyuncuyuz, bizi de bir oyuncu olarak değerlendirin, buna göre hareket edin." demeyi ben açıkçası doğru bulmuyorum çünkü size bu lisanslar maliyet düşürücü bir iş için verildi. Şu anda da siz bunları bu şekilde lisanssız kullandığınızda maliyetlerinizi yani sizin tükettiğiniz elektriği azaltıcı bir etkisi var mı, yok mu? Var. Dolayısıyla, aslında bu lisansların verilme amacına uygun bir şekilde siz ömür boyunca devam edebilirsiniz ve kazanç sağlayabilirsiniz ama burada şunu dediğinizde ben açıkçası bunu çok kabullenemiyorum: "Ya, burada bir yatırım yaptık, gelin, bizi elektrik piyasası oyuncusu yapın, biz de para kazanalım." Bunu ben doğru bir anlayış olarak görmüyorum. Siz bu yatırımları maliyet düşürücü bir iş için yaptınız ve on yıl boyunca 13,3 sentten bu kazancı sağladığınız, yatırımlarınızın karşılığını aldınız. Şu anda da bunları çalıştırdığınızda totale baktığınızda yok, öğlen vakti ucuzmuş da, işte, dağıtım bedeli çok çıkıyormuş da sonuçta sitesinin elektrik faturasını düşürüyorsa bu çalıştırdığı güneş santrali bence amacına hizmet ediyordur. Kanunun o ilk başta verilen lisanslarında amacına uygundur. Bunun ötesinde bir şey yapmayı ben açıkçası doğru bulmuyorum. Lisans vermeyi de bu manada bence tartışmalıyız ama Enerji Bakanlığı burada bir kamu yararı görüyorsa bu lisansları vererek bu kamu yararını belki elde edebilir, o Enerji Bakanlığının tasarrufundadır diye düşünüyorum. Onun için arkadaşlar, bu işi kurarken niyetiniz neyse o niyetle devam ettiğinizde zaten o sonucu almaya devam ediyorsunuz, ben böyle düşünüyorum.

GÜNEŞDER YÖNETİM KURULU ÜYESİ BARIŞ ERGÜN - Anladım efendim, cevap vereyi mi vermeyeyim mi, uzatmak da istemiyorum, saat geç oldu?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Kısa cevap verebilirsin tabii.

GÜNEŞDER YÖNETİM KURULU ÜYESİ BARIŞ ERGÜN - Açıkçası biz burada bir kamu yararı görüyoruz ama sadece batarya kurulması durumunda YEKDEM tabanının kaldırılmasını talep ediyoruz. Onda da kayıp enerjinin kazandırılması açısından yani eğer hesabımızı da paylaşırız, hiç sıkıntı yok, hesabımız yanlışsa onun sorumluluğunu da alırız.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Yani bunu da o zaman teklif edelim Enerji Bakanlığımıza, bilmiyorum, arkadaşlar ortak bir karar olarak düşünüyorsa. Yani burada lisanssızlar depolama yatırımı yaptığında buradaki fiyatı piyasa fiyatına çekebilir miyiz, çekemez miyiz? Bir çalışma yaparsa Enerji Bakanlığı, buradan bir fayda hasıl oluyor mu bakabilirsiniz.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) - Bence batarya yatırımı yapmadan belki şey ama batarya yatırımı yapıldığında Başkanım o zaman değerlendirebiliriz çünkü bizim enerji kaynağımızı biraz daha...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Onu değerlendirebilir Bakanlık, herhâlde o yetkiyi de bir şekilde kullanabilirler.

Buyurun.

ABDULKADİR AKGÜL (Yozgat) - Bakanım, aslında benim anladığım bir konu değil ama bana bir şey ilettiler de işletmeciler yani değerlendirilebilir mi bilmiyorum. "Ülke enerjisinin yüzde 10'u GES'lerden sağlanmakta ve bunların tamamına yakını lisanssız GES'ler. Lisanssız güneş santralleri, elektrik fiyatı düştüğünde şalter indiriyor, üretimin yüzde 35'i heba oluyor. Batarya sistemleri kurarak bu enerji ekonomimize kazandırılabilir. Bu da ancak depolama sistemi kuranlara piyasada taban tabi olmadan satış hakkı tanınmasıyla mümkündür." diyor. Yani böylece depolama sistemleri on yılda kendini geri ödeyebilir, aksi takdirde yirmi yılı aşmaktadır. Batarya depolama sistemi kuran lisanssız GES'ler, tavansız, kısıtsız satış hakkı tanınmasını istiyorlar.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, bunu değerlendirin diye söyledik, bakacaklar ona.

Nail Bey, buyurun.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Başkanım, izninizle bir şey sormak istiyorum: Geçen sene biliyorsunuz Meclisten geçti, Birleşik Arap Emirlikleri'ne HES'ler, GES'ler, JES'ler, güzel santrallar kurması için kanun çıktı. Bunlar bu enerjinin neresinde, hiç görmedik, duymadık?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bu enerjinin bir yerinde yok, yatırımı yaparsa olur.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Bunu öğrenmek istiyorum, madem enerjide bir kayıp var.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Sayın Bakanım biliyorsunuz, 2035-2040'a kadar aslında kullanmamız gereken belli bir hedefimiz var. Bunun için farklı kapasite tahsis yöntemlerimiz var, işte depolamalı projeler, YEKA'lar, lisanssızlar, kapasite artışları gibi. Uluslararası projeler de bunların bir enstrümanı diyebiliriz. Dolayısıyla, şu anda AGFA'yla 2 gigavatlık proje yürüyor. Birisi Sivas'ta, birisi Karaman'da.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - AGFA Suudi Arabistan şirketi.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Evet.

Şu anda onların ÇED süreçleri devam ediyor, ÇED süreçlerinden sonra zaten yatırım süreçleri başlayacak ve bunlarla ilgili otuz yıllık bir alım sürecimiz var.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Sayın vekilimiz bu Birleşik Arap Emirlikleri'yle MOU tarzında bir anlaşma imzaladık. O aslında bir iyi niyet beyanıydı, onun bir somut anlaşması yok.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Şöyle, 2 gigavatlık kanun Meclisimizden geçti, o bir şeydi, Suudi Arabistan'la olan. O 5 gigavata kadar artırılabilirdi ve bunun 2 gigavatlık kısmı fiilen sözleşme imzalandı, süreci başladı ve bunun o günkü kanunda 5 gigavata kadar artırılabileceğine ilişkin, diğer 3 gigavatının da geliştirilmesine yönelik çalışmalar devam ediyor Sayın Bakanım.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Onu değil de özel santraller kurulacaktı.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Onlardan yerli olarak Sakarya'da kurulan 1 tane var ama performansından memnun değiller.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Niye değil?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Şimdi, ikisi karışıyor, Suudi Arabistanlı olan 2 gigavatlık, bir de Birleşik Arap Emirlikleri'yle iyi niyet anlaşması tarzında, ikili anlaşma değil bu. Yani bunlar bu yatırımları yaparlarsa karşılıklı iyi niyet olarak "Bunlara yardımcı olunacak." diye bir iyi niyet beyanı, orada bir somut anlaşma yok.

Şimdi, yüzer güneş Sakarya'da yerli olarak yapıldı, bildiğim kadarıyla devreye alındı. Neydi şu Mardinli, kim onlar?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Sakarya'daki yani onlar mevcut HES'lerini hibrit olarak ekledi̇ler, 2 megavatlık, 3 megavatlık. Bu tür şeyler...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Suyun üstüne.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Suyun üzerine. Bu tür şeyler yaygınlaşmaya başladı Sayın Bakanım.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Neydi? Zeynel Abidin Erdem'lerin şirketini onlar yaptı biliğim kadarıyla.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Erdemoğlu, GENPA.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - GENPA, neyse.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Şimdi, aslında, biz....

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Onlar suyun üstüne yaptılar ama çok memnun değiller bildiğim kadarıyla performansından.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Sayın Bakanım, ilk olduğu için biraz zorluklar yaşıyorlar. Şu anda, biz, 2025 YEKA yarışmalarımızda, hani bu yarışmada değil de bundan bir önceki yarışmamızda Demirköprü'de 35 megavatlık ihale yaptık, onun da ÇED süreçleri, her şey bitti, izin süreçleri bitti, kurulum aşamasına geçtiler.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Demirköprü burada yani yakında.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Evet, ilk en büyük proje o olacak.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Şimdi, hazır Enerji Bakanlığımızı konuşurken tabii, Bakanımız 2040 enerji stratejimizi ilan etti, bunun da merkezinde elektrifikasyon var. Aslında, bizi bir davet etseniz...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Olur Sayın Bakanım.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ya, mümkünse mesela, Mersin'e davet etse, nükleer santrali görmek ister misiniz oradaki çalışmaları?

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Rusya'ya da götürecektiniz olmadı.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Rusya'ya şuanda her gün bir bomba veya İHA düşüyor, zor.

Şimdi, bizi Mersin'de misafir ederseniz, Akkuyu'da.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Memnun oluruz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bakanımız da zahmet edip oraya gelirse bize 2040 enerji stratejisini orada anlatırsa biz memnun oluruz. Böyle bir daveti sizden bekliyoruz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Peki.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Sayın Bakanım, ben son söz olarak şöyle bir şey söyleyeyim: Bizim bu güneş işi neye benzedi? Şimdi, öğretmenler var ya, sözleşmeli, kadrolu ücretli, atanan, atanamayan, şimdi, bizim santraller de ona benzedi, lisanslı, lisanssız, ne bileyim yani öz tüketimli, depolamalı yani bunları tekleştirmek, bunları şey yapmak lazım yani sonuçta santral. Ne yapıyor? Güneşten enerji üretiyor yani farklı farklı fiyatlar, YEKA'sı, YEK'i, bunu bir şey yapmak lazım. Belki bu işlerin yöntemleri, ihale etme şeyleri farklı olabilir ama sonuç olarak 1 kilovat enerji bize kim, nasıl veriyorsa bunu standarda bağlamak lazım yani, doğrusu da bu çünkü öteki türlü...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, ama bu depolama işinde çalışırsanız "Komisyonumuzun ortak kararı" diye raporumuzu da yazarız, buradan bir hayır çıkabilir diye düşünüyoruz.

Nebi Bey, buyurun.

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - Şimdi, bu 750 kilovat niye 750? 500 niye değil? Bir.

Şimdi, ikincisi, bu bizim şehrimizde de, her yerde bunlar zamanında güneş enerjisi sistemleri gelişsin diye verilmiş bir cent hesabından bizim de bir sürü kuran oldu böyle 1 megavatın altında. Şimdi, onların...

EDNAN ARSLAN (İzmir) - 500 kilovat.

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - İşte, pardon 500 kilovat. Sonra, kurduktan sonra bunların kestikleri fatura bitince bunlar atıl duruma düştü, bunların toparlanması, düzelmesi çok önemli bir konu depolamalı yaparlarsa ama arkadaşların yatırım yapması lazım yani şimdi burada güzel konuşuyorlar da bir kere bunlar zaten üç beş yılda aldılar bunun getirisini, yenisine yeni yatırımlar, daha verimli paneller, daha verimli şeylerle bunları yapmaları lazım ama benim şahsi fikrim bunun 500 kilovata düşürülmesi daha da bu şeyin önünü açacaktır.

Bir de bu Arap firmaya verdiğiniz, firmanın adı neydi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - ACWA.

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - Ha, ACWA. Şimdi, bu ACWA bu yatırımları...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bu arada ACWA hâlihazırda Türkiye'de zaten mevcut olan firma, santralleri var, işletiyorlar.

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - Bunun dışında belli bir başka firmalara da Arap sermayesine belli lisanslar veriliyor, bunların kullanacağı panelleri veyahut işte, buradaki altyapı malzemelerini vesaireyi...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Panellerin üzerindeki camlar.

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - Ha, tabii, onlar özellikle Türkiye'de üretilen yani yerlilik oranının yüksek olması da lazım, biz onlara madem buraları veriyoruz .

EDNAN ARSLAN (İzmir) - O geçtiğinde ben söylemiştim, yerlilik şartı yok yani belli bir oranda yerlilik şartı yok.

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - İşte, şimdi bu 50 olarak belirlenmiş benim anladığım kadarıyla...

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Yok, ACWA'da yok.

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - Var, var.

ŞAHİN TİN (Denizli) - Bunun teşvik olması için Adnan Bey, mecburen o şeyi kullanması lazım.

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - Şöyle yani biz ülkemizden bu adamlara lisans veriyorsak yerlilik oranının maksimumda olması lazım. Adam gidip Çin'den, şuradan buradan malzeme getirmesin, çok büyük yatırımlar çünkü bunlar yani öyle ufak tefek yatırımlar değil. Bu büyük yatırımların harcamalarının Türkiye'de üretici olanlardan karşılanması lazım. Eğer tutup bu kadar milyar dolarlık yatırımların bütün malzemesi yurt dışından gelecekse bizim memleketimize hiçbir faydası yok bu işin. Yani, bu yatırımların muhakkak kullanılacak malzemelerinin yerlilik oranının yüksek olması lazım. O da böyle yüzde 60'larda, 70'lerde olursa her şeyi buradan almak zorunda kalırlar yani bu oranın olması lazım. Yani, muhakkak bizim Komisyonumuzun da bunu raporuna yazması lazım. Bu arkadaşlara lisans veriyorsak malzemeyi Türkiye'den alsın.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Burada yerlilik oranı var.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Yerlilik oranı var, yüzde 50.

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - İşte, o kurtarmıyor. Benimle alakası yok, genel olarak malzemeyi kurtarmıyor.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ya, şimdi...

ŞAHİN TİN (Denizli) - Yüzde 50 ama burada üretilemeyen ürünler var.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Yani, yüzde 50'liği nasıl ölçtüğünüz de önemli.

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - Şimdi, Sayın Bakanım, biz Hit30 Programı'yla güneş enerjisi hücrelerine teşvik verdik.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Verdik.

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - Şimdi, biz vatandaşa dedik, iki üç tane firma 200-300 milyon dolar yatırım yaptı bu işe. Şimdi, hücreye "Yap." diyoruz, yerliliği yüzde 50'den veriyoruz. O zaman biz hücreyi niye bu adamlara yaptırıyoruz? Bu kadar büyük yatırım kardeşim, burada yanlışlık var. Yani, bu hücre yatırımlarını yapan adamların yatırımları boşa gidecek o zaman.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Gitmez, gitmez; daha tam hücre üreten de yok.

Evet...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Sayın Bakanım, açıkçası şöyle, YEKA'larda bu oranlar görece daha yüksek.

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - Kaç mesela YEKA'da?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - YEKA'da yüzde 75. Ama şöyle, "gri wafer" dan başlayarak üretilmesi zorunluluğu var. ACWA sözleşmesinde yüzde 50 yerlilik hükmü var.

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - 50 oldu mu paneli Türkiye'den almaz bu adamlar.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Neyi alacak? Bir şeyi alacak ama.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Bazı şeyleri almak zorunda.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - En azından camını alması lazım.

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - Yok, yok; konstrüksüyon, o, bu, kabloları, depolaması, bilmem nesi. Ya, o panel Çin'e giderse milyar dolar o panel. Biz ithalatı önleyelim diye uğraşıyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Şimdi, kifayetimüzakere diyelim.

Burada söylediğimiz hususta eğer bir çalışma yapabilirsek memnun oluruz.

Bir de şu rakam hızlıca söylenebilirse, 750 ve üzerinde kaç santral var, 500 ile 750 arasında kaç santral var?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Sayın Başkanım, 750 kilovat çizgisini çizerken, 750 kilovatı tayin ederken buna dikkat etmeye çalıştık. Şu anda 750 kilovatın üzerindeki kurulu güçte 12 bin tesis, 21 bin megavat kurulu güç var.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Lisanssız olarak.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Lisanssızı konuşuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Peki, on yılı doldurmuş mu bunların hepsi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Doldurmuş ya da doldurmamış, fark etmez, toplamı konuşuyorum. Bir kısmı doldurmuş tabii ki.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Tamam.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - 750'nin altında kalan tesisi sayısı... Üstte kalanlar 12 binken altta kalan tesis sayısı 30 bin; üstte kalan güç 21 bin megavatken altta kalan güç sadece 4.300 megavat. Onun için çok küçülüyor 750'nin altına indiğiniz zaman.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Yani, 750'nin altında toplam kurulu güç 4.300 megavat mı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - 30 bin tesiste, evet.

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) - Sayın Bakanım, 500 ile 750 arasında rakam var mı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - 4 bine yakın.

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - Yalnız, o 30 bin tesis komple çöp.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet.

Yani, 500'ün altında toplam 300 megavat mı var kurulu güç?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Aynen öyle, çok bir şey kalmıyor.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - 500 ile 750 arasında kurulu güç ne kadar?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - 2 bin civarında.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - 4 bine yakın tesis, gücü 2 bin megavat civarında.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Tamam, şimdi, bunları birleştirme hususunu söylüyorlar. Şimdi, arkadaşlarımızı hedef alıyor gibi olmasın, yanlış anlamayın ama burada zaten kötü niyetli bir uygulama vardı, bunu söylememiz lazım. Biz Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak burada yatırım teşviklerinin kapatılması işlemini bizim Bakanlığımız yaptığı için biz bunu gördük. İnsanlar 1 megavatın altında lisanssız alınabiliyor diye -özellikle buradan Kayserilileri de suçlamış olalım- özellikle Kayseri bölgesinde 1, 1, 1, 1 başvurmuş aynı insanlar, 1'er megavat diye sonra bunların hepsini toplayıp birleştirerek aslında kanunun arkasından dolanmışlar. Maalesef bu geçmişte yapılmış sonra bunun önü fark edilince kesildi ama dolayısıyla burada birleştirerek bu işin olmasını da ben çok pratik görmüyorum, çok iyi niyetli de görmüyorum açıkçası.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Siz Bakanlık olarak bu yan yana olan parsellere "Gelin birleşin, lisans alın." tarzında bir şey söyleyecek misiniz?"

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Şimdi, şöyle: Şu andaki düzenleme 750 kilovat olarak geçmesi durumunda her bir proje 750'nin üzerinde olması durumunda lisansa geçebilecek ancak bir tüzel kişiliğin aynı coğrafi bölgede diyelim ki yan yana 750, 800, gibi 5-6 tane tesisi var ise aynı tüzel kişiliğin ve coğrafi olarak aynı noktada ise bunlara birleştirerek tek lisans verilebilecek. Bununla ilgili kanun değil de alt düzenlemeyle EPDK yapabilecek. Ama şuna şu anda imkân verilmiyor: Diyelim ki birisi 300 kilovat, birisi 400 kilovat, birisi 500 kilovat 3 tane tesis var, bunların toplamı 750'yi geçiyor o yüzden bunları da tek lisansta birleştirelim kurgusu şu anda bu düzenlemenin...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Peki, bunlar bir araya gelip tek tüzel kişi olursa?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Sayın Bakanım, biz şu anda düzenlemede direkt 750 kilovat olarak hani her bir tüzel kişilik olarak her bir tesis bazlı olarak bakıyoruz. Dolayısıyla...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - İleride bunu EPDK yaparsa, o yapabilecek mi diyorsunuz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Ben onu yapamaz diye düşünüyorum, o dediğinizi yapamaz diye düşünüyorum Sayın Bakanım, tesis bazlı bakacaktır EPDK'de.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ama sen diyorsun ya "Aynı bölgede."

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Ben her biri 750'nin üzerinde olanları birleştirebilir...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Her biri 750'nin üzerindeyse birleştirebilir.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Doğrudur Sayın Bakanım.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Satın aldığını düşünelim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Satın alabilir belki bilmiyorum.

Peki, bu yasa bunu engelliyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ AHMET ÖZKAYA - Her bir tesis için diyoruz, tesis diyoruz biz de tesisi o ilk kurulurken ki kısmıyla, gücüyle dikkate alırız bu hükümle, bu şekliyle yazımıyla.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - 8'inci madde çok tartışmalı oldu, kifayeti müzakere.

Değerli arkadaşlar, 8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

Şimdi, Sayın Bakan Yardımcım, burada, bu tartışmalar ışığında bence sizin bir değerlendirme yapmanız lazım. Bu kanun Genel Kurula gelinceye kadar bir orijinal fikir üretirseniz, ya buradaki tartışmaları biz gerçekten makul bulduk, haklı payları var, şöyle bir önergeyle aslında bu işi değiştirebiliriz diyorsanız buradaki arkadaşlarla o önergeyi çalışırız, verebiliyorsak Genel Kurulda veririz bunu. Buradaki tartışmaların verimli olduğuna ben inanıyorum.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Bakanım, bir söz rica etsem.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Tabii, burada 750 kilovat altı tesislerin sanki kapanacağı gibi bir algı var bunların da elektrik satmasına imkân veriyoruz biz. Yani bu santralların belli bir yekten fiyatının yüzde 90'ına kadar bir rakamla satmasına zaten imkân veriyoruz. Sanki santrallar tamamen kapanıyor, bir daha çalışmayacak anlamı çıktığı kanaatindeyim bunu düzeltme ihtiyacı hissediyorum.

Bir düzeltme ihtiyacım da bir önceki maddede Sayın Ednan Bey'in açıkladığı bir husus vardı: "Kapasiteyi aldılar, çöktüler ve yatırım yapmıyorlar." şeklindeydi.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Ya ne, söyle ağabey!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Etki analizini gayet güzel okudu, herhâlde bir kelimeyi atladı orada. Düzeltme önemli olduğu için vurgulama ihtiyacı hissediyorum. Biz o maddede...

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Söyle hangisi ağabey?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Sayfa 6 Ednan Bey.

Biz 2019-2023 yılları arasında hâlihazırda işleyen tesisler...

(Uğultular)

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Arkadaşlar duyamıyoruz, evet.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - 2019-2023 yılları arasında hâlihazırda işleyen santrallara, lisanssız santrallara biz kapasite güç artışı vermişiz.

Tekrar söylüyorum 2019-2023 yılları arasında hiç yatırım yapmamış santrallara değil yatırım yapmış, bu işe...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Kapasite artışıyla ilgili rakam mıydı bu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Kapasite güç artışı, aynen öyle. Yani, bir ilk kapasite tahsisi değil güç artışı şeklinde gider.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Kapasite artışıyla çözmüşler Sayın Vekilim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Ama bu kapasite artışı neden yapılmamış olabilir? Elektrik fiyatları beklendiği gibi artmamış olabilir yatırımcı açısından baktığımız zaman.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Kapasite artışını talep etmiş, almış ama yatırımı yapmayanlarla ilgili bu.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Yapmış olabilir çünkü beklediği fizibiliteye yakalamış olabilir. Elektrik fiyatları artmadı belli bir süre üretim tarafında, bundan kaynaklı olarak bu santrallara bu kapasite kullanılmış olma ihtimali var Ednan Bey.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Kullanmamış yani.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Evet.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Değerli arkadaşlar, 9'uncu maddeyi okutuyorum:

"MADDE 9- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 113- 2026 yılında götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesi yapılmış kamu üniversite sağlık hizmeti sunucularının Kuruma 31/12/2026 tarihine kadar bu sözleşme kapsamında verdikleri tedavi hizmetlerine ilişkin toplam tahakkuk tutarının götürü bedel sözleşme tutarından düşük olması durumunda, aradaki fark terkin edilir. Terkin edilen tutar, Bakanlık bütçesine bu amaçla tahsis edilecek ödenekten karşılanır.

Bu maddeye ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Kurumca belirlenir."

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, konuşma talep eden...

Buyurun Sayın Arpacı.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Ben kısa bir açıklamaya yapayım; İrfan Bey çok istedi, "Mutlaka bu konuda bir görüşünü bildir." deyince ben gerek duydum.

5'inci maddede de geçtik. Şimdi, bunda da her sene, her sene, her sene önümüze gelen bir şey. Kamu hastanelerinin mali açıdan sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla düzenlenen götürü bedelinde ödenen fazla kısmın mahsuplaşması yerine terkin edilecek, Çalışma Bakanlığı bütçesinden de aktarılacak bu bedeller. Yani bu, anladığım kadarıyla her sene geliyor, her sene yapıyoruz. Bununla alakalı kalıcı bir düzenlemenin yapılması gerektiğini, bunların hangi hastanelerin, hangi üniversite hastanelerinin ne kadar bu işten faydalandığını, Çalışma Bakanlığının hastane bazında bunları ne kadar yaptığını biz görsek aslında her sene de bunu geçirmek zorunda kalmayız, bütçede bu geçer gider diyorum. Bunu artık önümüzdeki sene tekrar görüşmemeyi ve böyle bir şeye ihtiyaç olmaması açısından bir düzenleme yapılması gerektiğine inanıyorum.

Adnan Bey niye her sene bunu yapıyoruz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM - Şimdi, Sayın Bakanım, Sayın Başkanım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu, sadece kamu üniversitesi olan hastanelerle alakalı, diğer kamu hastaneleri Sağlık Bakanlığı bütçesinden karşılanıyor.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - GATA üniversite hastanesi, onda bir sıkıntı yok.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM - Evet, onlar da onların bütçesi Sağlık Bakanlığıyla geçiyor, bunların bütçesi ise farklı. O nedenle de her sene "global bütçe" diye Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Çalışma Bakanlığının birlikte yürüttüğü o bütçeden karşılanıyor sadece bu kamu üniversitesi hastaneleri. O nedenle de her sene getirmek durumundayız.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Düzenleme yapamıyor muyuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM - Şimdi, düzenleme yapamıyoruz bu konuyla alakalı yapsak zaten getiremeyiz şu anda.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Peki niye yapamıyoruz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM - Şu anda global bütçe bir genel, hepsiyle alakalı olarak tahminî bir şey yapamıyoruz. Yani nasıl söyleyeyim? Götürü usulde yapmak durumundayız kamu üniversiteleriyle alakalı olarak.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Biz hangi üniversitenin ne kadar bundan faydalandığını böyle görebiliyor muyuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM - Bunu görüyoruz, onun hepsinin ayrıntısı var.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Nerede görüyoruz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM - İsterseniz size dağıtabiliriz yani biz de bu kayıtlar var, hepsini görüyoruz.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Bu kayıtları açıp tartışabildiğimiz, vekillerin görebileceği...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ama her sene üniversitelerin o rakamları değişiyor.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Her sene görelim. Pamukkale Üniversitesi geçen sene...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Pamukkale Üniversitesinin rakamları var mı mesela?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM - Şöyle söyleyeyim: Aslında, tahmin edebilirsiniz, burada yoğunluğu en fazla olana en fazla ödenek ayrılıyor götürü usulde, tahsisat ona göre yapılıyor. "Pamukkale Üniversitesinin Tıp Fakültesi, ne kadar?" Mesela, bu sene 4 milyar 174 milyon vermişiz bugüne kadar, onlarınsa bugüne kadar tahakkuk ettikleri 3 milyar 37 milyon yani 1 milyar 100 küsur milyon biz fazla ödeme yapmışız Çalışma Bakanlığı olarak. Sene başında imzaladığımız Götürü Bedel Üzerinden Sağlık Hizmet Alımı Sözleşmesi gereğince ödeme yaptık, şimdi diyeceksiniz ki: "Niye fazla yapıyorsunuz ve tahakkuk niye düşük oluyor?" Bunu biz geçen sene yapılmış olan harcamalar üzerinden gerçekleştiriyoruz yani 2025 verilerini baz alıyoruz.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - 2025'te o rakamlar mı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM - Tabii, gerçekleşen rakamları üzerinden, 2025'in gerçekleşen rakamları üzerinden. Yoğunluğu en fazla olana daha fazla oran uygulanmak suretiyle, yoğunluğu daha az olana... İşte, yüzde 25 en az oran, 0,25'le çarpılarak aylık ödemeler gerçekleştiriyoruz. Buğra Milletvekilim gitti, şimdi o "Bunları bilmek istiyoruz." demişti ama mesela, en yoğun, en fazla ödeme yaptığımız 5 veya 10 üniversiteyi burada size söyleyebilirim.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Toplam kaç hastane?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM - Şimdi, 45 üniversite hastanesi var -vakıf üniversitesi hastaneleri yok bu kapsamda, onu söyleyeyim- bir de 49 diş hekimliği fakültesi var, diş hekimliği fakülteleri de bu kapsamda. En fazla Dokuz Eylül Üniversitesi -yoğunluk orada geçen senenin rakamlarına baktığımız zaman- 2'nci sırada On Dokuz Mayıs Üniversitesi, 3'üncü sırada Hacettepe Üniversitesi.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Hacettepe Üniversitesi... Ne kadar rakam orada?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM - Hacettepe Üniversitesi 6 milyar 897 milyon küsur.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Tahakkuk ettirdiği...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM - Yok, bizim ödememiz. Tahakkuk 4 milyar 667 milyon.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Peki, şimdi, orada geri kalan 1 küsur milyar ne oluyor?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM - Şimdi, onunla alakalı olarak biz bunu terkin etmek durumundayız, değilse sene sonuna kadar üniversiteden biz bunu tahsil etmek durumunda kalacağız. Biz, üniversiteyle bu alacak-verecek ilişkisini bu kanunla kapatıyoruz, diyoruz ki: Tamam, sizinle alacağımızı kapattık. Değilse, eğer tahsil edersek üniversiteler hizmet de yapamaz, herhangi bir kamu hizmeti de sunamaz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Peki, o 1 milyarı sağlık hizmetlerinde harcamaya devam ediyor mu? Yani, fazladan para vermişsiniz buraya.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM - Verdik ama şimdi, şöyle söyleyeyim: Biz bu hesabı burada kapattıktan sonra, bu kanunla kapattıktan sonra Maliye Bakanlığı mart ayında hesaplar -iki ay sonrasında kapatıldığı için- mart ayında Maliye Bakanlığı genel bütçeden bu bizim terkin ettiğimiz miktarı SGK'nin bütçesine aktarıyor.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Oradan alıp buraya koyuyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM - Evet, oradan alıp buraya veriyor.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bütçe uygulaması yani.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM - Yani, şöyle de olabilirdi: Direkt hastanelere de gönderebilirdi bunu ama bizim bir sözleşmemiz olduğu için o sözleşme üzerinden genel sağlık sigortası...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Tahakkuk ettirdiğini tahsil ediyor, artan parayı sen terkin ediyorsun, Hazine Maliye ondan alıp size geri veriyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM - Aynen. Mesela, bu sene 51 milyar civarında bir terkin olacak bu maddeyle, bunu biz mart ayında 51 milyar olarak bütçeden alacağız.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Sayın Bakan Yardımcım, bunu biz SUT rakamlarını artırarak çözsek daha doğru olmaz mı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM - Fark etmez, yine aynı şey olacak yani biz yine, bu götürü bedel üzerinden sözleşme gereğince...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bu biraz şundan kaynaklanıyor Sayın Vekilim: Bu üniversite hastaneleri normal hastanelere tabi olmak istemiyorlar, statülerini farklı devam ettirmek istedikleri için farklı bir bütçe metoduyla böyle oluyor. Yoksa, Sağlık Bakanlığı aslında bu hastaneleri de Sağlık Bakanlığı hastanesi gibi değerlendirmek istiyor ama üniversiteler "Biz özerkiz." dediği için burada başka bir metotla gidiyoruz.

Teşekkür ediyoruz.

Evet, 9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9'uncu madde kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, 10'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 10- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 114- Bu Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında 1/1/2017 tarihinden önceye ait olup ödenmemiş genel sağlık sigortası primleri ile gecikme cezası ve gecikme zammı gibi ferî alacaklarının tamamının tahsilinden vazgeçilir. Bu maddenin yayımlandığı tarihe kadar söz konusu süreler için ödenmiş olan primler iade ve mahsup edilmez."

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, 1 tane önerge var, okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinde yer alan "1/1/2017" tarihinin "31/12/2026" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Öznur Bartin	Ömer Öcalan	Celal Fırat
Hakkâri	Şanlıurfa	İstanbul

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Gerekçeyi okutmayı talep ettiler.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bu düzenleme sağlık hizmetlerine erişimin önündeki borç engelini kaldırması bakımından olumlu bir adımdır. Bununla birlikte aynı döneme ilişkin borcunu ödemiş olanların primlerinin iade ve mahsup edilmeyeceği açıkça düzenlenmiştir. Ödeme yapabilenler ile yapamayanlar arasında farklılık yaratılması sosyal devlet ve eşitlik bakımından tartışılmalı, ödeme yapan düşük gelirli kişiler için iade veya gelecek primlere mahsup gibi bir telafi seçeneği değerlendirilmelidir. Ayrıca, yalnızca 2017 öncesi alacaklarla sınırlı kaldığına dair veri ve gerekçe sunulmadığından, bahsedilen tarihin ödeme yapamayan düşük gelirli kimseler için 2026 yıl sonuna kadar düzenlenmesi isabetli olacaktır.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - Tarih niye 2017 Başkanım?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Geçmişten gelerek ödüyoruz.

Buyurunuz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM - Şimdi, öncelikle, sayın milletvekilimizin söylediği şeyden başlayarak ifade edeyim konuyu. Zaman aşımı süresi on yıl olduğu için 2016 yılı öncesine tekabül eden alacaklar bunlar. Şimdi, 2011 yılında genel sağlık sigortası uygulamasına geçildi Türkiye'de ve herkes belli bir prim -asgari ücretin yüzde 3'üydü, geçtiğimiz yılbaşı itibarıyla yüzde 6'ya çıktı- yüzde 6'sı oranında eğer sağlık sigortası kapsamında primini öderse genel sağlık sigortasından istifade etme imkânına sahip ancak şimdi bunu hepiniz "Bunu tahsil edemiyor musunuz?" gibisinden sorabilirsiniz ama gerçekten tahsili çok kabil bir şey değil. Neden? Ya tek tek vatandaşların üzerine gitmek gerekecek ya da böyle her yıl bir af...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Arkadaşlar söylüyor, "En yükseği 5 bin 300 lira." mı demişlerdi?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM - Yok, asgari ücretin yüzde 6'sı...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Yok, yok, "En yüksek borç 5 bin 300 lira, bin liranın altındadır bu borçlar." demişlerdi.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM - Evet, yani en yükseği o.

Şimdi çalışanları sağlık sigortasına alıyoruz, iş verenden veya kayıtlı olduğunu kaynaktan kesilerek alınıyor veya aile bireylerinden de çalışan üzerinden olduğu zaman aile bireylerininki de alınıyor ama hiçbir yerde çalışmayan ve aile bireyi 25 yaşın üzerine geçtiğinde çalışmıyorsa bunlardan tahsil etme, kaynaktan kesme imkânı yok. O nedenle de her sene mecburen bizim 5510 sayılı Kanun'un 88'inci maddesi bunların tahsilinin takibiyle alakalı bizim kurum personeli mükellef. Bu mükellefiyet üzerine de arkadaşlar, icra ve SMS yoluyla tahsiliyle ilgili mesajlar gönderiyorlar ama yine tahsil edilme imkânı olmadığı için on yılda zaman aşımına uğramış olanları getiriyoruz. İlk 2022 yılında getirmiştik, bu 4'üncü oluyor, gelecek sene de olacak. Gerekirse tahsis edilmek istenirse gidilebilir mi, bu imkân var mı -teknik olarak söylüyorum, siyaset buna karar verir, o ayrı bir konu- tabii ki bu imkân var, her bir kişiyle alakalı olarak icra yoluna gidilebilir -tahsis edilir, edilmez o ayrı bir konu ama- en kolay yöntem olarak bu seçildiği için borcunu ödeyemeyenler açısından affediyoruz. Şimdi, borcunu ödeyenlerin geri ödemesiyle alakalı da bu düzenlemede kurumsal

olarak daha önceden de ödemesini yapmış, kuruma, devlete, kamuya olan borçlarını bir şekilde ödemiş olanların geri ödenmediği gibi burada da aynı şekilde ödemiş olanların geri ödenmesine ilişkin bir düzenleme yapılmadı.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, teşekkür ediyoruz.

Talat Bey, buyurun.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Genel sağlık sigortasıyla ilgili bir borcun silinmesiyle ilgili konu geldi karşımıza, onu görüşüyoruz. Tabii, bu genel sağlık sigortasına tabi olanlar, zannederim bu gelir testlerinin yapılmasında bir hata oluyor veya bir eksiklik oluyor çünkü her sene bu yine gündeme geliyor. Bu yıl da sizin rakamınıza baktığımızda...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM - Gelir testiyle hiç alakası yok, geliri olan da olmayan da hepsi bu kapsamda.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Hayır, kapsamda da asgari ücretin üçte 1'inden azsa zaten geliri, devlet karşılıyor onu zaten, tamamen üstleniyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI ADNAN ERTEM - O ayrı, evet.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Şimdi, genel sağlık sigortasına tabi olanların da sizin verdiğiniz rakam 2 milyon 200 bine yakın insan bunu ödeyememiş. O zaman burada bir sıkıntı var sayın müdürüm, buna bakmak lazım.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bu sadece ama imkânı olmadığı için mi yoksa bundan haberdar olmadığı için mi, önemsemediği için mi; bunu değerlendirmek lazım.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Sayın Bakanım, burada ya bu tahsilatın peşine düşülmedi rakamlar küçük olduğu için, şimdi bu görüştüğümüz on yıl önceki rakam yani netice itibarıyla, ya tahsil edilmedi, ya üzerine düşürülmedi; yani birikiyor, birikiyor... Bir de vatandaş bunun silineceğini biliyor çünkü burada zaman aşımı on yıl, on yılı aşınca bu iş bitiyor. Yani burada bir nevi SGK'nin sorumluluğun da ortadan kaldırıyoruz.

ŞAHİN TİN (Denizli) - Eski yeşil kartların yerini bunlar alıyor.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Şimdi, bugün gördük ki birçok şeylerde bizim Komisyon her işe bakıyor, aklınıza gelen her işi bu Komisyonda bugün görüşüyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Size daha geniş yetkiler veriyoruz, bundan memnun olmanız lazım.

TALAT DİNÇER (Mersin) - O zaman şöyle bir şey yapalım Başkanım: Şimdi, burada 2 milyon zor durumda olan vatandaşlarımızın genel sağlık sigortası primlerini kaldırıyoruz on yıl öncekini, 2016 yılını. Şimdi bizim 2,5 milyon esnafımız var ve bunların büyük bir bölümü şu an krediye ulaşamıyor. Ulaşamamasının tek nedeni, işte Maliyede burada, SGK'de burada; prim borçları. Şimdi, biz şunu talep ederiz: Prim borçlarını kaldırmayın, primi herkes ödesin ama üzerinde bir faiz var. Adamın 1 milyon lira prim borcu varsa faizi 3 milyon. Buna bir de tecil faizi eklendiğinde, yapılandıralım dediğimizde yüzde 29 da üstüne koyuyorsunuz yani faizin üstüne faiz koyuyorsunuz. Şimdi, bunu ne yapalım o zaman; gelin, bir önergeyle şu esnafın önünü açalım, kredilerine ulaşsın, bankalara ulaşsın, Esnaf Kefaletle ulaşsın, şuraya olasın, buraya anaparasını makul bir tecil faiziyle uzun vadeye yayalım, insanları da rahatlatalım. Şimdi, her kesimi rahatlatıyoruz, onda bir sıkıntı yok, bunlar da silinecek, bunlarda da sıkıntı yok demek ki ödeme gücü yok bu insanların. Şimdi, esnaf da bu pozisyonda yani şu an ne bankaya ulaşabiliyor ne devletin herhangi bir teşvikinden yararlanabiliyor ne KOSGEB'ten yararlanabiliyor; işte, Esnaf Kefalet Genel Başkanımız burada, ne onun kredilerinden yararlanıyor; hiçbir şekilde ulaşamıyor ve insanlar tıkandı kaldı. Şimdi ekonomi de daraldı, piyasa bitti; insanları artık işçi çıkarmaya başladı. O zaman gelin, şunu yaparken -AK PARTİ'li milletvekillerimiz de burada, Sayın Başkanım da burada, Maliye de burada, SGK'de burada- bir önerge yapalım, en azından şu insanların faizini silelim ya; bir makul tecil faiziyle bunları rahatlatalım. Bu konuda eğer varsanız biz de varız.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Başkanım çok teşekkür ediyoruz.

Tabii, piyasadan söylediğiniz talep geliyor, başka talepler de geliyor. Bunu Hazine ve Maliye Bakanlığımıza, ekonomi yönetimimize iletiyoruz. Biz de baskı yapmaya devam edelim, siz de taleplerinizi söyleyin ama zaman zaman bunları biz zaten gerçekleştiriyoruz.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Faiz, faiz Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Şimdi, faiz ama bundan önce de defalarca bu SGK'yle ilgili aflar oldu, yeniden yapılandırmalar oldu, faizin olmadıkları oldu, faizlerin silindiği oldu ama Hükûmet elindeki imkânlarla bunu yapmak için zaman zaman bu gayreti gösteriyor. Tekrar böyle bir ihtiyaç olduğunu biz de dile getirelim, siz de dile getirin.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Sizin desteğiniz önemli Başkanım, siz de iş dünyasından geldiniz ama küçük esnaf gerçekten kımıldayamıyor, hiçbir yerde ulaşamıyor.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Teşekkür ediyoruz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

11'inci maddede 2'si aynı mahiyette olmak üzere 3 önerge var, okutup işleme alıyorum.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Öznur Bartin
Hakkâri

Ömer Öcalan
Şanlıurfa

Celal Fırat
İstanbul

Aynı mahiyetteki 2'nci önergenin imza sahipleri:

Ednan Arslan
İzmir

Şeref Arpacı
Denizli

Nail Çiler
Kocaeli

Talat Dinçer
Mersin

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Aynı mahiyetteki 2 önergeyle ilgili söz mü talep ediyorsunuz?
CELAL FIRAT (İstanbul) - Söz talep ediyoruz.
BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Buyurun.
CELAL FIRAT (İstanbul) - Başkanım, kanun teklifinin 11'inci maddesi uyarınca 2027 kazançlarından itibaren yürürlüğe girecek olan bu düzenleme sanayi sicil belgesine sahip olan veya ihracat yapan üretim şirketlerine sağlanan indirimli kurumlar vergisi (yüzde 12,5 uygulaması) kapsamından altın ve petrol rafinerileri ile tütün ve alkollü içki üreticilerinin yanı sıra elektrik enerjisi üretim şirketlerini de çıkarmaktadır.
Teklif paketi içerisinde enerji şirketlerinin lehine olmayan tek düzenleme gibi görünen bu adım yüksek kârlılık oranlarıyla çalışan elektrik üretim şirketlerinin vergi indiriminden yararlandırılmaması bakımından bir yönüyle kamu maliyesi adına olumlu değerlendirilebilir ancak Türkiye'deki serbest elektrik piyasası kurgusu ve EPDK'nin maliyet bazlı fiyatlandırma mekanizmaları göz önüne alındığında kamucu fiyat denetimi ve kâr tavanı uygulanmadığı sürece üretim şirketlerinin bu ilave vergi yükünü kendi kârlarından feragat ederek karşılamayacağı açıktır. Şirketler artan vergi maliyetlerini doğrudan Gün Öncesi Piyasası'ndaki fiyat tekliflerine ve ikili anlaşma bedellerine yansıtacak, sonuçta hazinenin şirketlerden tahsil edeceği vergi artışı dolaylı olarak yine sanayicinin, esnafın ve yurttaşın elektrik faturasına zam olarak dönecektir. Dolayısıyla maddenin teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.
Teşekkür ediyoruz.
BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Maddenin tamamının mı?
CELAL FIRAT (İstanbul) - Tamamının.
BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Teşekkür ediyoruz.
Buyurun Şeref Bey.
ŞEREF ARPACI (Denizli) - Sayın Başkanım, 11'inci maddenin devletin gelirlerini ilgilendirdiğini düşündüğümüz için zaten Plan ve Bütçede bence konuşulmalıydı, aslında tam da buranın konusu değil. Bir de bu sektörler -mesela dün de bir bilgilendirme toplantısı aldık, hiçbirimiz ikna olmadık- yani bu 3, 4 sektör neden bunların dışında tutuluyor, nedir, ne değildir; Gelir İdaresi Başkanımızdan, yetkiliden oylamadan önce yine bir açıklama alabilirsek memnun oluruz. Yani bununla ilgili etki analizini de tam olarak görebilmiş değiliz, gerekçesi açıklanamadı. Bu sektörlerin neden seçildiği, diğer sektörlerin hangi gerekçeyle bu kapsama alınmadığı izah edilemedi. Teklif sunulduğunda mali etkisi ortaya konulamadı. Dolaylı vergiler toplamının vergi gelirleri içinde ağırlığının düşürülmesinin, kurumlar vergisi tahsilatının artırılmasının, adil bir vergi reformunun getirilmesinin elzem olduğunu düşünüyoruz. Teşvik, destek ve indirimlerin özellikle bütçe dönemlerinde Komisyonla ilgisi olmayan bir torba yasa teklifine sıkıştırılmasını da doğru bulmuyoruz. Sektörlerin hedef ve planlarının yatırımcıların öngörüldüğü doğrultuda ilerlemesi gerekiyor, onların da senelik bütçelerini etkileyebilecek bir karar olduğunu düşünüyoruz. Dolayısıyla, bu maddenin de tekliften çıkarılıp Plan ve Bütçede görüşülmesinin uygun olduğunu düşünüyoruz. Cevahir Bey'in önerisi doğruydu, elektrikle alakalı olan şirketleri çıkardık. Hani, neden koymuştuk, neden çıkardık; onu da tam anlayamadık işin doğrusu. Tamam, enerji hani bizimle alakalı bir konu, belki oradan birazcık şey yapabiliriz ama dediğim gibi yani konunun yine, bizim Komisyonumuzun konusu olmadığını düşünüyorum.
Teşekkür ederim.
BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, aynı mahiyetteki 2 önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.
3'üncü önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4042) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesi ile 5520 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinin sekizinci fıkrasına eklenen "(kıymetli maden rafinerileri, petrol rafinerileri, tütün mamulleri ve alkollü içki üreticileri ile elektrik enerjisi

üretim faaliyetinde bulunan kurumlar hariç)" ibaresinin "(kıymetli maden rafinerileri, petrol rafinerileri, tütün mamulleri ve alkollü içki üreticileri hariç)" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cevahir Uzkurt
Niğde
Mustafa Hakan Özer
Konya

Yusuf Ziya Aldatmaz
Bartın
İdris Nebi Hatipoğlu
Eskişehir

Ahmet Çolakoğlu
Zonguldak

CEVAHİR UZKURT (Niğde) - Gerekçe...
BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Gerekçesini okutuyorum:
Gerekçe:
Önergeyle elektrik enerjisi üretim faaliyetinde bulunan kurumların yüzde 12,5 olarak tatbik edilecek kurumlar vergisi indirimli oran uygulaması kapsamında bırakılması hedeflenmektedir.
BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, bu önergeyi oylarınıza sunuyorum değerli arkadaşlar. Kabul edenler... Herkesin oy birliğiyle kabul edilmiştir.
Şimdi, maddeyle ilgili konuşmak isteyen var mı bilmiyorum ama şunu da ifade edeyim, ben bir hususu daha belirtmek istiyorum. Yani, Hazine ve Maliye Bakanlığı aslında 2027 yılında özellikle sanayi sicil belgesi olan işletmelere bir avantaj getirmek için yola çıktı. Bu, herkes tarafından kabul gördü ama daha bu devreye girmeden, yeni bir önergeyle bundan bazı sektörlerin çıkarılmasını ben de açıkçası çok da doğru bulmadığımı ifade etmek istiyorum. Yani, böyle bir şey varsa altı ay önce bunları çıkararak bu işlemi yapsaydınız. Yani, o arada burada çok kâr eden işletmeler olduğunu gördüyseniz "Bunu iş işten geçtikten sonra mı gördünüz?" diye muhalefetteki arkadaşlar da, biz de sorarız; bu gayet makul bir soru. Açıkçası, usulen de çok doğru olmadığını düşünüyoruz ama sonuçta Hazine ve Maliye Bakanlığı her zaman bu tip uygulamalarıyla meşhur, yürütmedeki diğer Bakanlıklar da bunlardan gayet şikâyetçi olur zaman zaman. Hazine ve Maliye Bakanlığının böyle bir tavrı oluyor ama sonuç itibarıyla elektrik üretimini bundan çıkarmanın da enflasyona katkı sağlayacağına, enflasyonun düşürülmesine katkı sağlayacağına ben inanıyorum; sektör zaten şu anda çok dalgalı bir süreç yaşıyor, ona da katkı sağlayacaktır.
11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11'inci madde kabul edilmiştir.
12'nci maddede 2 önerge var, okutup işleme alıyorum.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Öznur Bartin
Hakkâri

Ömer Öcalan
Şanlıurfa

Celal Fırat
İstanbul

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Gerekçeyi mi okuyalım?
ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Biz okuruz.
BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Buyurun.
ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Türkiye Elektrik İletim AŞ tarafından işletilen yüksek gerilim iletim hatları ve trafo merkezleri 86 milyon yurttaşın vergileri ve elektrik faturalarında ödedikleri iletim bedelleriyle inşa edilmiş tam anlamıyla kamusal bir altyapıdır. Mühendislik bilimi ve kamucu planlama ilkelerine göre ulusal iletim şebekesinde yeni bağlanabilir bir kapasite oluştuğunda bu kapasite şebeke kararlılığı, bölgesel tüketim dengesi ve kamu yararı gözetilerek en verimli projelere tahsis edilmelidir oysa getirilen 12'nci madde kamuya ait iletim şebekesinin boş kapasitesini parayı verene satılan ticari bir metaya dönüştürmektedir. Mevcut rüzgâr ve güneş üretim lisansı sahipleri yeni bir YEKA yarışmasına girmeden veya sıfırdan ön lisans, lisans süreçleriyle uğraşmadan ellerindeki santrallerin kurulu gücünü "kapasite artışı" adı altında büyütebilmekte ve bunun karşılığında birim yatırım tutarının en fazla yüzde 50'si oranında bir bedel ödeyerek şebeke kapasitesini kapatabilmektedir. Düzenleme yatırımcılara yüzde 50 üst sınırıyla maliyet öngörülebilirliği sağlarken madde 8 kapsamında lisanssızdan lisanslıya geçecek olan binlerce GES tesisi için de ikinci bir büyüme kapısı aralamaktadır. Maddenin piyasa yapısına dair en kritik sonucu ise küçük ve orta ölçekli yatırımcıyı tasfiye ederek tekelleşmeyi hızlandırmasıdır. Madde gerekçesinde bu bedelin kapasitesi finansal yeterliliğe sahip proje sahiplerine tahsis etme amacıyla getirildiği açıkça beyan edilmektedir. Kanun metninde bedeli lisans tadilinden önce defaten yani tek seferde peşin olarak tahsil edileceğinin hükme bağlanması, nakit akışı ve finansman gücü yüksek olan büyük enerji şirketlerinin TEİAŞ trafo merkezlerindeki tüm boş kapasiteleri parayla satın alarak kapatmasına yol açacaktır. Böylece enerji kooperatifleri, belediyeler ve yerel yatırımcılar şebekeye erişim hakkından tamamen mahrum kalacaktır. Ayrıca, peşin tahsil edilecek bu milyarlarca liralık bedelin

doğrudan TEİAŞ'a gelir kaydedilmesi uzun süredir gündemde tutulan TEİAŞ'ın "halka arz" adı altında özelleştirmesi hazırlıkları kapsamında kurumun bilançosunu nakit gelirle şişirerek yerli ve yabancı finans çevrelerine daha cazip hâle getirme hamlesi olarak da ciddi bir tehlike barındırmaktadır. Dolayısıyla maddenin teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Teşekkür ediyorum.

Bu önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4042) esas no.lu Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına ilişkin Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 12'nci maddesinin birinci cümlesinde geçen "TEİAŞ" ibaresinin "EPDK" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ednan Arslan
İzmir

Şeref Arpacı
Denizli

Nail Çiler
Kocaeli
Talat Dinçer
Mersin

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifin 8'inci maddesinde lisanslı elektrik üretim tesislerinin yarışmasız lisanslı üretime geçiş yol düzenlenmiştir. 12'nci maddede ise güneş ve rüzgârdan enerji üreten lisans sahiplerinin bulundukları bağlantı noktalarında kapasitelerini büyütmelerinin koşulları düzenlenmektedir. Bu maddede öngörülen kapasite artışı için ödenecek bedel, lisans tadili yoluyla verilen bir iznin karşılığı olup AYM'nin 26/11/2025 tarihli ve E.2024/133, K.2025/233 sayılı kararında yaptığı değerlendirme kapsamında resim benzeri mali yükümlülüktür.

AYM'nin bahsedilen kararına göre böyle bir bedel, ödeyen şirket bakımından mülkiyet hakkına ve teşebbüs özgürlüğüne getirilmiş bir sınırlamadır. Bu sınırlama ancak kanunla yapılabilir. Anayasa'nın 39 ve 73'üncü maddeleri uyarınca da matrah ve oran ile yukarı ve aşağı sınırlar gibi temel öğelerin kanunda gösterilmesi gerekmektedir. Teklif, bu ölçütler bakımından 8'inci maddeyle aynı eksikleri taşımakta, ayrıca kural, tarife, kapasite artışında alınacak bedel hususunda EPDK yerine TEİAŞ'ı görevlendirmektedir. Referans alınacak kapasite artışında megavat başına alınacak bedelin hesabında düzenleyici kurum olan EPDK yerine TEİAŞ'ın görevlendirilmesi doğru değildir.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bu önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Söz almak isteyen var mı bu maddede?

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Ben bir şey söylemek istiyorum Enerji Bakanlığı temsilcilerini burada görmüşken.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Buyurun.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Ya, bu EPDK'yi kapattık mı? Yani sürekli yetkilerini bir yerlere devrediyoruz, zam yapma yetkisi... Biz üç ayda bir bekliyorduk ki EPDK sabah zam açıklar, formül uydurdunuz, şimdi EPDK zam açıklayamıyor. Doğal gaz fiyatlarına da bir tarife, bir şey getirdiniz, orada da bir fonksiyonu kalmadı. Şimdi, bu bağlantı, kapasite, şunları bunları belirleme yetkisini bir KİT'e yani anonim şirkete devrediyoruz. Niye var bu Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - "Ednan Arslan Vekilimiz zam istiyor." mu diyelim?

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Yok efendim.

ŞAHİN TİN (Denizli) - "Muhalefet zam istiyor." diye çıkarma şimdi.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Hayır, zam isteme değil, eskiden... Şöyle söyleyeyim yalnız: Bulunan formülle üç yüz altmış beş gün zam var, üç yüz altmış beş gün, 7/24. Neyse oradaki formüle denk gelen şey...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Soruya cevap verecek misiniz, EPDK ne oldu?

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Kapandı mı, ne oldu EPDK? Başkanı da yok burada herhâlde.

EPDK TEMSİLCİSİ - Sayın Bakanım, açıkçası bu maddede aslında bir kapasite bedeli var. Burada, bir önceki maddede, hatırlarsanız, lisans alma bedeliydi, orada EPDK belirliyordu, o lisans bedeli ve EPDK'nin aldığıydı, burada TEİAŞ'ın aldığı bir bedel. Burada usulü yine EPDK belirleyecek. O çerçevede, sadece bedeli TEİAŞ belirleyip TEİAŞ alacak, o yüzden TEİAŞ'ı burada zikrettik.

İkincisi: Daha önceki yani 2011, 2015 ve 2017'de yapılan kapasite tahsis yarışmaları vardı, orada da EPDK yine usulü belirledi, yönetmeliğini belirledi, kapasite tahsis yarışmalarını bilfiil TEİAŞ yapmıştı o dönemde de. Dolayısıyla, bu da kapasite tahsisinde bir bedel almaya yönelik bir husus olduğu için burada TEİAŞ'ı dedik, yoksa EPDK'nin yetkileriyle ilgili bir şey yok. Tarife belirleme kısmı da... Zaten biliyorsunuz, tarifeler yeni tarifeler belirleninceye kadar geçerlidir yani daha önceki dönemlerde de sadece üçer aylık değil daha uzun vadeli tarifeler de olmuştur.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) - Genel Müdürüm, bağlantı görüşünü TEİAŞ verdiği için mi bu bedeli alıyor?

EPDK TEMSİLCİSİ - Bütün bağlantı görüşlerini TEİAŞ oluşturuyor. Burada kapasite tahsisinde yine aslında kaç megavata kadar kapasite tahsis edileceğinde de yine EPDK kararını alacak, hangi usullerle olacak, hani, orada belli teknik kriterlerde koyulabilir,

bir tüzel kişilik, şu kadarın üzerinde almaması gerekir gibi temel kriterleri yine koyacak, sadece bedel kısmını da yine kendi belirlediği bedelin yüzde 30'unu geçmeyeceği veya yüzde 50'sini geçmeyeceği de burada düzenlendiği için sadece ilgili bedeli TEİAŞ belirlemiş olacak.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) - Tamam, anladım; aslında doğru olan yani bu, doğru olan kısım bu zaten.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - EPDK yerinde duruyor yani buradan bu cevabı aldık.

Peki, teşekkür ediyoruz.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

13'üncü maddeye geldik değerli arkadaşlar.

13'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 13- 22/10/2026 tarihli ve 7596 sayılı Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanunun 7'nci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

"(2) Bu Kanunla ilgili iş ve işlemlerde görevlendirilenler ile bu süreçlerle bağlantılı tasfiye veya devretme ve devralma işlemlerini yürüten 5411 sayılı Kanunun 3'üncü maddesi kapsamındaki bankalar ile bunların söz konusu eylem ve işlemleri yürütmeklegörevlendirdikleri kişilerin konusu suç teşkil eden fiilleri hariç olmak kaydıyla görevleri ile ilgili 17/9/2020 tarihinden itibaren aldıkları kararlar ve yaptıkları eylem ve işlemler nedeniyle hukuki, idari ve mali sorumlulukları doğmaz."

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - 13'üncü maddeyle ilgili 3'ü aynı mahiyette 4 önerge vardır, şimdi okutup işleme alıyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 13'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu
İstanbul

Burak Dalgın
Balıkesir

Aynı mahiyetteki 2'nci önergenin imza sahipleri:

Ednan Arslan
İzmir

Şeref Arpacı
Denizli

Nail Çiler
Kocaeli

Talat Dinçer
Mersin

Aynı mahiyetteki 3'üncü önergenin imza sahipleri:

Öznur Bartin
Hakkâri

Ömer Öcalan
Şanlıurfa

Celal Fırat
İstanbul

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Burak Bey, ilk sözü size veriyorum.

Buyurun.

BURAK DALGIN (Balıkesir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bizim önergemiz diğer arkadaşların önergelerine de benzer şekilde bu maddenin tekliften çıkarılması yönünde. Bunun birkaç tane sebebi var, bir tanesiyle, usulle başlayalım.

Şimdi, bu bir yenilenebilir enerji kanunu; tabii, jandarmayla ilgili, polisle ilgili maddelerle var, bir torba kanun vasfını almış durumda ama buraya bir fon maddesinin gelmesi hakikaten teklifi ruhuyla bağdaşmıyor, bu Komisyonla da hiç bağdaşmıyor çünkü Sanayi, Ticaret, Enerji Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuyla fon kanununun doğrudan bir alakası bulunmuyor. Üstüne üstlük, biliyorsunuz, bu ifadenin 22 Ekimde Fon Kanunu geçerken Genel Kurula da getirilmesi düşünüldü fakat o zamanki tepkiler sebebiyle geri çekildi. O zaman bile bir soru işareti vardı, şimdi alakasız bir kanunun içinde buna yer veriliyor olması hiç uygun bir şey değil. Üstüne üstlük, önümüzdeki hafta fonla alakalı yeni bir kanun teklifi geleceğine dair ifadelerde de bulunuldu, eğer böyle bir şey düşünülüyorsa o kanunun içinde yer alması ve orada müzakere edilmesi daha doğru olur. Bu, işin usulsel yönü.

İçeriğe gelecek olursak, şimdi, maddede suç teşkil edilen fiiller kapsam dışında bırakılıyor fakat neticede bu işin hukuki kısmı, mali kısmı, idari kısmı kapsam dışında bırakılıyor. Bir işlem suç oluşturmasa da hukuka aykırı olabilir; ihmal, özen yükümlülüğünü ihlali veyahut da hatalı değerlendirme gibi şeyler yapılabilir. E, bu ister istemez, bu tasfiye sürecinde, fonların tasfiye sürecinde, 455 bin vatandaşımızı etkileyen tasfiye sürecinde kusurlu işlemlerin âdeta önünü açıyor. Bu peşin zırhlar ister istemez gerek bankalar tarafında gerekse kanunun kapsayacağı ifade edilen MKK gibi, SPK gibi, BDDK gibi, ya, artık bununla hangi kamu kuruluşları ilgileniyorsa, oralarda özen yükümlülüğünü aşağı doğru çeker; bu, iki kere iki dört, her organizasyonda böyledir "Sen hata yapsan da ceza almayacaksın." dediğiniz anda insanların araba kullanması bile değişir. O bakımdan, bu peşin zırhlar zaten yapısı itibarıyla tehlikelidir, bu durumda daha da tehlikeli hâle gelir.

Üçüncü olarak, bu meseleyi daha da katmerlendiren bir kısmı var. Zira, koruma 17 Eylül tarihine götürülüyor, başlangıcı 17 Eylül yani bundan sonraki işlemleri değil, geçtiğimiz iki ayda yapılan işlemleri de kapsıyor. Bir anlamda hem geçmişi hem geleceği peşinen temizleyen böyle ilginç bir düzenleme. Ondan sonra da tabii, insanların hukuka, kanuna kurala uyulması pek de beklenemez çünkü siz zaten işte "Hız yapsan da ceza yemeyeceksin." dediğiniz anda insanlar hız yapar yani bu insan doğasının yapısıdır. O bakımdan da bu iş içerik olarak da sıkıntılıdır.

En önemlisi ve dördüncüsü, sonuçta, Türkiye Büyük Millet Meclisi milletin temsilcisi, maşerî vicdana göre hareket etmek durumundayız hepimiz. Maşerî vicdan bu noktada ne diyor? Maşerî vicdan diyor ki: "Türkiye Büyük Millet Meclisi bir komisyonla bunu incelesin." diyor, Meclis bunun şu anda incelemiyor. Maşerî vicdan ne diyor? "Bu işten anormal getirilen kazananların, bilhassa son günlerde çok yüksek getiriler kazananların -şimdi 200 kişi diyen var, 400 kişi diyen var, birkaç yüz kişi- bu anormal getiri sahipleri açıklansın, bunlar en azından bir araştırılsın." diyor "Peşinen suç anlamında değil ama en azından bakılsın." diyor. E, o liste de ilan edilmiyor. Maşerî vicdan bu beklentilere girmişken Türkiye Büyük Millet Meclisi ne yapıyor? Peşin zırh inşa ediyor. Bunun araştırma, soruşturma süreciyle alakalı olmadığını biliyorum, siz onu ifade ettiniz ama doğal olarak vatandaşın beklentisi bambaşka bir şeyken "Listeyi açıklayın, Meclis komisyonunu kurun, icap ediyorsa buradaki sıkıntılı varlıklara el koyup bunu vatandaşa tazmin edin." beklentisi varken Meclisin bununla uğraşmasını biz fevkalade yanlış buluyoruz.

Bu noktada şunu da belirtmek istiyorum, Sayın Cumhurbaşkanı bugün yüzde 81 civarında vatandaşın anaparasının ödendiğini ifade etti. Siz de Cumhurbaşkanına yakın bir insan olarak orada sizi de bulmuşken hatırlatmak istiyorum: Yüzde 81'in anaparasının ödendiği falan yok, zaten anapara ödenmesi diye bir şey yok biliyorsunuz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - 1 milyon liraya kadar...

BURAK DALGIN (Balıkesir) - Üstüne üstelik, birtakım fonlarda anapara da değil biliyorsunuz, net yatırım tutarı, diğer tarafta portföy değeri yani o vatandaşlara sehven "Ana paranız ödendi." denilirse o vatandaşlar iyice bambaşka beklentilere giriyor, hayal kırıklığına uğruyor; onu da bir düzeltmekte yarar var. Bunu da bir maşerî vicdan noktasında ifade etmek istiyorum.

Özetle, şu anda yapılması gereken, doğru olan şey bu maddenin bu alakasız kanundan çıkarılmasıdır. Birtakım başka şeyler icap ediyorsa, müzakere edecek şeyler varsa önümüzdeki hafta geleceği düşünülen, ifade edilen fon kanunu çerçevesinde bunun tekrar değerlendirilmesidir. Eş zamanlı olarak biz Meclis komisyonunun kurulmasını ve listenin açıklanmasını da istiyoruz ama bugünün tartışması değil zaten. Vatandaşın bizden beklentisi buyken bir yenilenebilir enerji kanununda bu tip bir muafiyetin olmasını biz uygun görmüyoruz. Heyetinizden bunu metinden çıkarması rica ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - SPK'nin 17 Eylül 2026 tarihli kararlarıyla 7 portföy yönetim şirketine ait 131 fonun tasfiyesine karar verildiğini, bu fonlardaki tekil yatırımcı sayısının 455.758 kişi olduğunu açıklamıştır. 27 Ekim 2026 tarihli 7596 sayılı Kanun'un amacı ise fonların adil ve şeffaf tasfiyesi, mal varlığından hukuka aykırı çıkarılan değerlerin geri kazanılması ve fon kayıp ve zararlarının sorumlulardan tahsil edilmesidir. Bu nedenle yeni teklifteki geniş, geriye etkili ve ceza dışındaki hukuki, idari ve mali sorumluluğu ortadan kaldırabilecek hüküm, aynı kanunun hesap sorma ve zararı sorumlulardan tahsil etme amacıyla gerilim içindedir. Suç teşkil eden fiillerin istisna tutulması, kusurlu işlem, ihmal, özen yükümlülüğüne aykırılık veya zarar doğuran idari ve mali işlemler yönünden yatırımcıların başvuru ve tazminat haklarını güvence altına almaya tek başına yeterli değildir. Olağanüstü tasfiye görevi üstlenenlerin iyi niyetli ve hukuka uygun işlemlerinin korunması elbette tartışılabilir ancak bunun yolu ölçütleri, kapsamı, istisnaları ve yargısal denetimi belirlenmemiş toplu bir sorumsuzluk kalkanı yaratmak değildir. İktidar fon tasfiye sürecinde kendi atadığı kayyumu "Hukuki, idari ve mali sorumluluğu bulunmaz." diyerek korumak isterken aslında yaptıkları iş ve işlemlerin her an hukuksuz olabileceği ama ne hukuk önünde ne de idari olarak sorgulanmayacağını söylemektedir. Yani kamuda neredeyse kimseye tanınmayan bir zırhın böylesine tartışmalı mali bir konuda yanlış yapacak bir görevlinin sorumlu tutulmayacağını söylemesi baştan suçu örtmek ve suçluyu korumak anlamına gelecektir.

Teklifin 13'üncü maddesi sorumsuzluk kuralını 17 Eylül 2026'da başlatmaktadır. Yani tasfiye rejimini kuran 7596 sayılı Kanun'un kabul ve yayım tarihlerinden önceki karar ve işlemleri de sonradan sorumsuzluk kapsamına sokmaktadır. Yeni hüküm, suç oluşturmaya kusurlu, ihmalkâr veya hukuka aykırı işlemler için tazmin ve idari sorumluluğu da ortadan kaldırabilecek genişliktedir. Hukuk devleti eşitlik, mülkiyet hakkı, hak arama ve etkili başvuru, idarenin yargısal denetimi ve hukuki güvenlik ilkeleri bakımından Anayasa'nın 2, 10, 35, 36, 40 ve 125'inci maddeleri yönünden ağır sorun taşımaktadır. Dolayısıyla bu maddenin Enerji, Sanayi, Ticaret Komisyonundan çıkarılmasını biz uygun görmekteyiz.

Birde 1 milyonun üzerindeki yatırım sahipleri bu durumdan nasıl yararlanacak? Bunu da konuşmak lazım. 1 milyona kadar olan 350 binin üzerinde insandan bahsediliyor. Peki 100 bin civarındaki 1 milyonun üzerinde parasını oraya yatıran insanların durumu ne olacak? Aslında bunu sormak lazım. Dananın kuyruğunun kopacağı nokta da biraz burası. Bu soruyu da yöneltelim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, teşekkür ediyoruz.

Şeref Bey, buyurun.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Evet, Vekilim dananın kuyruğunun koparttı, biz de "Zurnanın son deliği." diyelim. Geldik 13'üncü maddeye.

Şimdi, yine aynı şekilde sözlerime başlamak istiyorum: Biz Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilişim Teknolojileri Komisyonuyuz. Bu konu karşımızdaki muhataplara da baktığımızda tamamen Adalet Komisyonunu, hukuku ilgilendiren bir durumdur. Dolayısıyla, burada tartışılmasını ben doğru bulmuyorum. Aramızda bu kararın oylamasın karar verecek vekillerin hiçbir hukukçu değildir; ne iktidardan ne muhalefette. 2 ilk imzacı vardır, 1'i evet, hukukçudur, diğeri Dilekçe Komisyonunun Başkanıdır. Dolayısıyla

yine bizim Komisyonumuzla, Plan ve Bütçeyle ya da Adalet Komisyonuyla ilgili değildir. Dolayısıyla, bu maddenin buradan çıkması gerekmektedir. Bu madde buradan çıkmazsa ilk günkü heyecanımızla bu k

Komisyonda sanayii, ticaret, üretim, ihracat için bir araya geldiğimizdeki heyecanı kaybederiz. Sabah söylediğim lafı aynen söylemek istiyorum: Komisyonumuzun lekeleneceğini düşünüyorum. Bu maddenin buradan çıkması gerekmektedir. Bu Komisyonun özellikle "Türkiye sanayisizleşiyor." cümlesi artık her sektörde söylenirken daha farklı şeyler yapması gerekmektedir. İki sene önce Komisyon Başkanımıza, Başkan Yardımcısına bir çağrıda bulunmuştuk, tekstil sektörüyle alakalı bir önlem alınması, yürütmenin sektör temsilcilerini buraya çağırıp bir çözüm üretilmesi noktasında çağrıda bulunmuştuk. Evet, bir çağrı yapıldı "İki gün içinde toplanalım." diye. Toplanamadık, biz de o gün için belki müsait değildik ama iki seneden sonra bir daha çağrı yapılmadı. O gün "Bir ağaç yanıyor, o ağacı söndürürsek orman kurtulur." dedik ama maalesef şu anda orman yanıyor. Bugün acı içinde üzülerek söylüyorum ki Denizli de bir hemşehrim intihar etti; sanayici, üretici, tekstilci bir hemşehrim ne yazık ki intihar etti. 3 çocuk babasıydı, genç yaşında ne yazık ki maddi sıkıntılarından dolayı intihar etti arkadaşlar. Bu fon krizi, bu fon vurgunu -adı her neyse- fonla alakalı skandaldan dolayı da 455 bin mağdur vardır. Bugün Cumhurbaşkanının açıkladığı rakamlara göre yüzde 80'i belli miktarda ödeme almıştır ama bu devede kulak denmeyecek kadar bir miktardır; öyle görüyoruz, bize gelen rakamlardan öyle görüyoruz. 10 bine yakın kişinin hâlâ hiçbir bedel almadığını yine biliyoruz Cumhurbaşkanımızın açıklamasından. Bu konuda çok ciddi sıkıntılar yaşayan şirketler vardır. Şirketlere bu fon meselesinde stopaj muafiyeti getirilmiştir. Şirketlere özellikle "Paranızı fonda değerlendirin, stopajdan muaf olursunuz." demişizdir ve dolayısıyla birçok şirket, birçok KOBİ ay sonuna kadar maaşının, sigorta ödemesinin, işletme sermayesinin ödemesi gelinceye kadar her neyse enflasyon karşısında erimemesi için paralarını bu fonlarda, hele hele işte bir riskli, iki riskli devlet tahvillerinde değerlendirmiş ve bu paralar da ne yazık ki yok olup gitmiştir. Birçok şirketimiz parası olduğu hâlde, orada göründüğü hâlde parasına ulaşamamaktadır. Dün bu konuda özellikle başka bir konuya da değinmiştim. O konuyla da alakalı hâlen bir şey yapılmadığını üzülerek görüyorum. Tasfiyesi tamamlanan 3 tane şirketin belli fonlarına ait ödemelerin yapıldığı söylendi. Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek para piyasası fonlarındaki fonlarda az da olsa bir enflasyon farkının dahi ödendiğini söyledi. Çok güzel, memnuniyet duyduk, inşallah öyledir. Fakat bu 3 şirketin tasfiyeye girmeyen fonları...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ebru Hanım, bunlara siz cevap vereceksiniz, dinlemeniz lazım.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - ...o gün işleme açılmadığı için ve yanılmıyorsam 6 Ekim ya da 8 Ekimden bu yana hâlâ işleme açılmadığı için ne yazık ki şirketler, kişiler, şahıslar büyük problem yaşamaktadır. Top SPK'yla Ziraat Bankasının arasında sürekli dolaşmaktadır. Şu anda benim son görüşmelerime istinaden bankanın ve şirket yetkililerinin açıklamasını göz önünde bulundurduğumuzda top SPK'dadır. Şirketler bu fonların işleme açılması için Ziraat Bankasına başvurduğunu, SPK'ya yazılı başvuruda bulunduklarını söylemektedir. Ziraat Bankası gerekli raporun SPK'ya geçen hafta verildiğini söylemektedir. Üzerinden hâlâ bir hafta geçmesine rağmen bu fonlar neden satışa ya da alışa açılmamıştır? Bununla alakalı özellikle bir açıklama yapılmasını bekliyoruz. Neden bekliyoruz? Çünkü piyasada ciddi anlamda mağduriyetin, mağdurların korunması, insanların, şirketlerin korunması yerine bu 3 şirketin korunduğuna yönelik bir algı vardır. Ne yazık ki vakit geçtikçe de aksini ispatlamak zorlaşmaktadır, açıkça söyleyeyim. Şirketler "Paramız var, öderiz." diyor ama ne hikmetse Ziraat Bankası ve SPK bunları yaklaşık kırk beş gündür işleme açmıyorlar. Bir görüşmemde şu ifade kullanıldı: "Para piyasalarının olumsuz etkilenmemesi açısından biraz ağırdan alıyoruz." gibi bir ifade kullanıldı. Yani bu apaçık şirketleri korumaktır.

Şimdi bu maddeyle alakalı çekincelerimize gelince, sonuçta biz arkadaşlar ekim ayında çıkardığımız kanunda ilk iki maddesinde kurullara yetki vermiş bulunuyoruz. Bu kurullar hangi kurullar, en başta SPK. Yani bu işin başından itibaren bu piyasaları düzenleme ve denetleme yetkisine en fazla yetkisi olan kurum. Yani bugünün, bugünlere gelmemizde sebep olan birçok kurum varsa en büyük pay SPK'nındır. Biz kuzuyu kurda teslim etmiş durumdayız açık söyleyeyim, ilk düğmeyi yanlış ilikledik, ilk düğmeyi yanlış ilikledik. Elimizde tarihî bir fırsat vardı, piyasalara güveni tekrar kazanabileceğimiz bir fırsattı bana göre ama ne yazık ki siz de o kanun çıktığından beri hâlâ piyasadaki döviz satışlarını, borsadan çıkışı, fonlara bir girişin olmadığını gördüğünüzde piyasalara güven sağlanamamıştır. Burada benim en büyük korkum yani burada yabancı yatırımcıların da uluslararası piyasalardaki açıklamalarına baktığımda onlar da çok paralar kaybetmiştir. Ama en büyük korkum bu işin BES'lere sıçramasıdır, Bireysel Emeklilik Sistemi'ne. Çünkü artık bugün fonun f'sini duyanın tüyleri diken diken oluyor. BES'lerde de birçok bireysel emeklilik sistemindeki poliçelerin yüzde 20, yüzde 30, yüzde 40 belli fonlarda değer kaybı oluşmuştur. Ha BES'lerde ne var? Bugün paranızı talep ettiğinizde otuz gün sonra, yirmi beş gün sonra paranızı alabiliyorsunuz. Tabii ki oradakini biraz daha idare edilebilir bir durum olarak görüyorum ama herkesin bu işler düzelmezse BES sisteminde nakde dönmek için, paralarını almak için başvurması hâlinde hiçbir sistem buna cevap veremez arkadaşlar. Dolayısıyla, bizim doğru adımlar atmamız gerekiyor. Biz bana göre ilk düğmeyi yanlış iliklemişizdir.

Şimdi, geldiysek ikinci, üçüncü düğmeye, ne yazık ki onu da beşinci iliğe ilikliyoruz, orada da büyük bir hata yapıyoruz. Açık söyleyeyim: Burada bir kere kanun geçerken, gelen önergedeki kurumların ismini yazarken bugün bu kurumların ismini yazmayıp bireyselleştirmek fakat bankaları orada kurum olarak yazmak bana göre büyük bir hatadır. Kanunlaşan torba yasadaki ilk iki madde tamamen kurumları sorumlu tutmaktadır. Bu maddeyle kurumlardaki sorumluluğu bireyselleştirdiğimizi görüyoruz ve bireysel olarak sorumsuzluktan bahsediyoruz. İşte, vekillerim çok güzel anlattı, bu kanunu geçirmemizin nedeni ve sebebi ve hatta 14'üncü maddede bunu daha da geriye alarak 17 Eylülden başlatmamızın akıllara getirdiği bir tane olay vardır. Altı sene önce, tam da bu vakitlerde Adalet Bakanı Abdulhamit Gül'ün daha sonra istifasıyla sonuçlanan bir süreçti. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, çıktı, dedi ki polise: "Siz yapacağınızı yapın, kanun arkadan gelir." Şu anda bunu yapıyoruz. 17 Eylülden itibaren yapılanların yapanların

yanına kâr kalacağı bir süreç, kanunu arkadan getiriyoruz, onların işlemlerini de affediyoruz. Ya, bunu niye söylüyorum? Bürokratlarımız doğru karar vermeye çalışıyorlardır, piyasanın koşullarını dikkate alıyorlardır, yapıyorlardır ama üzerlerinde çok büyük bir siyasi baskının olmadığını düşünmek -kusura bakmayın ama- akıllarla dalga geçmektir. Zaten piyasaların bu duruma gelmesinin sebebi, kurumların bazı şeyleri görmezden gelmesinin sebebi bu siyasi baskı değil midir? Bugün AK PARTİ'nin bir Genel Başkan Yardımcısı T2 vade olan bir fonda nasıl T0 vade parasını almıştır. Bunu tabii ki şirket vermiştir ama işte bu listeler olmadığı sürece, o listelerde Fatma Betül Sayan Kaya'nın adı geçmeseydi biz bunları biliyor olur muyduk, olmaz mıydık? Bunu asla bilemeyiz arkadaşlar.

Başka kimler olabilir? Siyasetin bürokrasiye baskısının ikinci örneği Hayati Yazıcı'nın açıklamalarıdır. Şirketine tedbir uygulayıp, bir saat içinde kaldırıp sonra da basına düşen ifadelerdir, Genel Başkan Yardımcısıdır. Yani şimdi o gün olan bu siyasi baskının bundan sonra olmayacağını mı düşünüyoruz? Zaten bir koruma kalkanı vardır memurları koruyan, bürokrasiyi koruyan. Kanunla yetkileri, sınırları bellidir, onun bir kalkanıdır zaten. Kanun onları korur, siyasi baskıyla imza atmadığı zaman onu koruyan bir kanun vardır, mahkemeye gittiğinde haklı çıkar. Şimdi ne yapıyoruz? Yeni bir kanunla sorumsuzluk getiriyoruz; sınırsız yetki, sıfır sorumluluk.

Ya, bu insanların biz işlerini güzel bir şekilde yapmalarını istiyoruz, adil bir şekilde, hakkaniyetli bir şekilde yapmanızı bekliyoruz. Sadece biz değil 455 bin mağdur sizden bunu istiyor. PBLK meselesinde adil davranılmış mıdır? PBLK'ye düşen insanların hakkı ödenebildi mi? Onları da ayırdık köşeye, 455 binin içine attık aynı torbaya. Ne günahı vardı? 13'ünde, 14'ünde, 15'inde temerrüde düşmemiş bir fona satış emri veren T0 vadeli adamın ne günahı vardı? T1 vadeli adamın ne günahı vardı? T2 vadeli adamın ne günahı vardı? Ve özellikle PBLK sürecinde belli miktar bir paranın bazı isimlere ödendiğini gösteren iddialar var. Bazı insanlar ayın 14'ünde, 15'inde, 16'sında artık o havuzda ne kadar para varsa böyle dibini sıyırarak almış gitmiş arkadaşlar. Bu iddiaları ne yapacağız? Yapanın yanına kâr kalmış, yasal olarak almış ama PBLK'ya düşmemiş. Neden? Bunların büyük ihtimalle temerrüde düşeceğinden belki haberleri vardı, belki o şirketler, işte, inisiyatif kullanarak siyaseten "Kurtarırsa bizi bunlar kurtarır." diyerek, belli isimlere paralarını ödediler. Yani bunun aksini iddia edebileceğiniz bir durum var mı? Mesela, biz "Hayatta böyle bir şey olmaz!" diyebiliyor muyuz? Var, adam almış parasını, atıyor internete, "Biz aldık." diyor. Nasıl almış ağabey? O almış, başkası niye alamamış? Ve alamayanın hakkını korumak yerine, biz bunları atmışız aynı torbaya, 455 bin kişinin içine yani o tarihlerde emir vermeyen insanlarla bir tutmuşuz. Bu adil olmamış, işte o yüzden zaten biz güvenemiyoruz, biz güvenemiyoruz; arkadaşlara güveniyoruz ama size güvenmiyoruz, size güvenmiyoruz arkadaşlar. Siz kendinize güveniyorsanız; vallahi, güvenemiyoruz yani üzgünüm. Partinize güvenmiyoruz, partinizin Genel Başkan Yardımcısı bu işten ne yazık ki sizin de bildiğiniz şekilde, yani müthiş bir "connection"la tam zamanlı girip tam zamanlı çıktığı... Hani, onu artık konuşmaya gerek yok, "Yargılanıyor." diyorsunuz, partiden gönderdiniz, tamam. Ama böyle bir sürü insan olabilir, bir insan bile olsa olabilir. Şimdi, "tövbe hesabı" diyoruz, insanlar gönüllülük esasıyla bu paraları geri getirecek. Ne kadar getirecek? Nasıl getirecek? Neye bağlı? İşte, Fatma Betül Sayan Kaya "2 milyar küsur ödedim." dedi. Ya, Sayın Başkanım, onun küsuratı 147 milyon TL bizim hesabımıza göre. Yani 163 milyon 2 nokta bilmem kaç olmuş, "2 milyar küsur verdim." diyor, o 2,2 milyar dört ay faizle nereye gelmiş? Onu ödemiş mi, ödememiş mi? Yani bir belirsizlik var. "Küsur" dediği rakamlar, milyonlar, milyonlar, 100 milyonlar yani. Yani şeffaflık bu yüzden gerekli. İnsanlar, işte, 30 bin lira yatırmış, 3 bin lira almış. Denizli'de bir firmamız borsada kote olduğu için açıkladı, 390 milyon lirası fondaymış, 250 bin lira para ödemişler, Menderes Tekstil. Nihat Bey'in 250 milyon parası... "Mağdur oldum ben de." diyor. Ya, şöyle: Ben anlayabiliyorum, bakın, Menderes Tekstili anlıyorum, onun şirketini de anlıyorum çünkü devlet sana zaten "Bu parayı oraya yatır." diyor. Ama işin daha da vicdansız bir kısmı var, onu da söyleyelim. Bakın, çok kritik bir vicdansızlık var. 5 Eylülde arkadaşlar, para piyasası fonlarına stopaj geldi; daha doğrusu, stopaj muafiyeti kaldırıldı ama hisse senedi ve serbest fonlara stopaj gelmedi biliyor musun? 5 Eylülde siz dediniz ki o şirketlere "Para piyasası fondaki paraya stopaj geliyor, oradan al; hisse senedi, serbest fona koy." Daha da bataklığa çektiniz, çünkü orası böyle oluk oluk akıyordu, oraya çok para gerekiyordu, o Katılımevi ve Pusulayı kurtarmak için para piyasasındaki fonların da oraya akmasını istediniz 5 Eylülde, bu olay olmadan on gün önce. Bilmiyor muydunuz? Biliyordunuz. asasındaki fonları da oraya akmasını istediniz. 5 Eylülde. Bu olay olmadan on gün önce bilmiyor muydunuz? Biliyordunuz. Mehmet Şimşek bir sene önce söyledi ya! O söyledikten sonra Cevdet Yılmaz çıktı, "Merak etmeyin, hiçbir şey yok." dedi. Güven verdi piyasalara ve roket gibi fırladı fondaki para, 10 katına çıktı. Çıkmadı mı? Çıktı arkadaşlar, çıktı. Aynı Cevdet Yılmaz Meclisteki konuşmasında söyledi, kendi özel kaleminin 7 milyon TL'si varmış ama 7 milyon onun değilmiş, arkadaşlarımdan toparlamış. Yani bizim danışmanlarımız "Ramazanda 50 bin lira para geldi, rüşvet aldın, bilmem ne yaptın." diye içeride biliyorsunuz değil mi? Danışmanlardan, danışman arkadaşlardan içeri giren, tutuklu yargılanan insanlar var; 50 bin lira gelmiş, 5 bin lira gelmiş ramazan ayında, bunu rüşvete sayıyoruz ya da başka bir şeye sayıyoruz. Bir devlet memuru arkadaşlarından 7 milyon lira topluyor. 7 milyon lira fonlarda parası var. Yani Cevdet Bey söyledi bunu, ben söylemiyorum

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, Sayın Vekilim, toparlayabilir miyiz artık?

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Hiç zannetmiyorum Başkanım bence. Yani ben bunu bekledim sabahtan beri. Biz sabah kaçta başladık?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Farkındayım ama yani...

ŞEREF ARPACI (Denizli) - İkiden beri bunu bekliyoruz Sayın Başkanım yani lütfen.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - 13'üncü madde çerçevesinde konuşursak yani buradan...

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Sabaha kadar konuşuruz, konuşalım. Çünkü bunu siz istediniz yani bu maddenin buraya gelmesini kabul ediyorsanız, lütfen, lütfen yani bunu konuşacağız.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ben kabul ediyorum ama sürekli aynı şeyleri tekrarlayarak neticeye varamayız.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Hiçbir şeyi tekrar etmedim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Neyse, tamam. Toparlarsanız sevinirim. İnsanlara da cevap verme hakkı vermeniz lazım, onu söylüyorum.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Verirler Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - E, tamam, işte toparlarsanız...

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Cevap hakkını alacak hâlimiz yok. Siz de almazsınız herhâlde, değil mi yani?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Neyi?

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Cevap hakkını verirsiniz arkadaşlara.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Vereceğim canım, bir müsaade ederseniz yani...

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Yani, hani, benim çünkü... Cevap hakkını vermeme gibi bir durum benden değil, sizden kaynaklı olur. Siz vereceksiniz benim için bir sıkıntı yok. Yani biz sabahtan beri, günlerdir, aylardır bunu bekliyoruz arkadaşlar. İnsanlar buradan çıkacak kararları bekliyorlar. Lütfen, konuşalım. Yani, burada, ben, daha konuşacak birçok arkadaşımın da olduğunu zannediyorum.

Evet, arkadaşlar, şimdi, sonuç itibarıyla, her gün adadan birileri ayrılıyor. Bakın, bu, Yeni Akit gazetesinin yaptığı habere istinaden bir şema. Ortasında Şahap Bey var. Görevden affını istedi. Soruşturma için izin istendi. Verilip verilmediğini bilmiyorum. Sizin bilginiz olabilir olumlu ya da olumsuz. Herhâlde bir süresi vardır, o bekleniyordur. Şimdi, Şahap Bey, bizim 2021 yılından beri bu ekonomik krizle alakalı başımıza ne geldiyse mimarlarından bir tanesi. Bugün asansörde denk geldim Nureddin Nebati'yle. Bütün suç adamda Hazine ve Maliye Bakanı olduğu için ama o politikaların mimarı Merkez Bankası Başkanı. Öncesinde milletvekili, Merkez Bankası Başkanı. Şimdi, çok başarılı herhâlde ki Merkez Bankasının başından alındı, BDDK'nin başına kondu, bütün bankaların başına kondu. İşte merkezinde bu var arkadaşlar. Bu adam geldi, gözümüzün içine baka baka Komisyonda bazı açıklamalar yaptı. İnandık, kabul ettik, sizler de oy verdiniz; geçti, kanunlaştı. Şimdi soruşturma isteniyor. Günahı boynuna; yapmıştır, yapmamıştır, bilemem ama her ok ona çıkıyor.

SPK Başkanı gelmedi Komisyona, yardımcısını gönderdi. Öğrendik ki üç ay önce işe girmiş, daha hiçbir şeyden haberi yok yani adama da çok yüklenemedim. Şimdi, Borsa Başkanı, niye? yani sözü uzatmıyorum ve tekrara düşmüyorum. Bakın, Borsayla alakalı bu işte hâlâ sıkıntılar devam ediyor. BIST 30 düşüyor. Bu fonlarla alakalı, insanların şirketleri, sanayi şirketleri ama içinde işçisi olmayan şirketler beş gün, on gün tavan, tavan, tavan, tavan, tavan yapıp gidiyor. Biliyorsunuz, değil mi? Kim alıyor bu hisseleri? Kim giriyor bu hisselere? Yani burada başka bir çaba mı var? Tüpraş yükselmiyor, İş yükselmiyor, Gündoğdu Gıda. İşte, Manisa'da bir işçisi olmayan bir fabrika bu. Değeri 100 kat artmış, 99 kat düşmüş. Şimdi, on beş gündür tavan, tavan, tavan, tavan giden; böyle çok firma var, böyle çok hisse var. Şu anda, siz Borsa İstanbulda bir şeylerin olmadığını mı düşünüyorsunuz? Siz yatırım yapar mısınız Sayın Başkan; batmış bir şirkete, fonlarda bitmiş bir şirketin hissesine yatırım yapar mısınız? Kim yapıyor bu yatırımı? Acaba orada bir çaba mı var? O hisseler yükseltilip, birilerine satılıp bununla alakalı bir şeyler mi giderilecek? Devletin bazı kurumları mı giriyor? Varlık Fonu mu giriyor mesela? E, bu, kamu zararı değil mi? Türkiye Varlık Fonu batmış, bitmiş, olmayan bir şirkete acaba hissesini alıyor olabilir mi? Emlak Katılım yapmadı mı? Genişleme çerçevesinde, batmış bir şirkete 100 milyar TL girmedi mi? Katılımevim domino taşıdır, ilk domino taşıdır, oradan başladı Pusulanın Katılımıevi. Emlak Katılım niye genişleme kapsamında Birevimle ikisine batmış bitmiş bir şirkete ortak oldu? Acaba şu an borsada da böyle bir şeyler oluyor olabilir mi Sayın Başkanım? Malum, Genel Müdürü görevden alındı, Genel Müdürü Komisyonda açıklama yaptığında açtı düğmeyi, "Gerekli zamanda gerekli bilgiler gerekli kurumlara verilmiştir." dedi, kapattı, teşekkür etti. "Ben görevimi yaptım, yetkim bu kadardı." dedi, adamı rüşvetten içeri aldılar. Borsa Genel Müdürü orada ve şu an borsada bütün bu hisse artışları, bu hareketler devam ediyor, hiçbir şey olmuyor memlekette. Yani bunları niye anlatıyorum, bunları niye anlatıyorum? Siyaset ve bürokrasi hâlâ bir şeyleri görmezden geliyor arkadaşlar. Siyaset yüzünden bürokrasi hâlâ bir şeyleri görmüyor. Bu hisselerin artışlarını görüp de bu hisselerin tahtalarını kapatmıyor borsa, "Ne oluyor burada?" demiyor ve bunların aracıları da Ziraat Bankası, Vakıfbank, devlet bankaları, aracı bankaları oradan geliyor para.

Şimdi 17/9'a gidip, geçmişe dönük bir sorumsuzluk vereceğiz, bundan sonra işleri doğru gidecek. Vallahi kusura bakmayın Başkanım, burada bir kişi lütfen söz alsın ve bunu içine sindiğini açıklasın, çok rica ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Müsaade ederseniz cevap vereceğiz.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Bittiğinde başlarsınız Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Yarım saat oldu neredeyse yani yarım saat konuşup da meramınızı anlatmıyorsanız derdiniz başka bir şey mi?

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Düğün bitti Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Düğüne kimse gitmedi buradan.

ADEM ÇALKIN (Kars) - Düğünle alakası yok.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Tamam, biliyorum, düğün bitti yani gitme telaşı da yok.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Biz ama Genel Kurula gittik, oy kullandık, geldik.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Yarım saatte meramınızı anlatamıyorsanız bir buçuk saat konuşunca hangi meramınızı anlatacaksınız?

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Sayın Başkanım, burada konuşacağız.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Kamera kayıt ediyorsa dolmuştur.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Siz bunu göze alarak bu kanunu bu Komisyona getirdiyseniz arkadaşlar yani...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Arkadaşlar, burada bir çalışma yapıyoruz. "Yarım saat konuşayım, bir saat konuşayım, iki saat konuşayım..."

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Ya, öyle bir şeyim yok. Ben bir tane tekrar bir şey söylemedim Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Yok, aynı şeyleri sabah da söylediniz, dün de söylediniz, bugün de aynı şeyleri söylüyorsunuz.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Dün ne, bugün ne Başkanım?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Genel Kurulda da aynı şeyleri söylediniz.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Dün kayda girmiyorduk, bir. Dün bu vekillerin hiçbirisi yoktu, iki. Bu hanımefendi dün yoktu.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Vardı, buradaydı.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Kendisini ben bilmiyorum ama SPK'den başka bir görevli vardı.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Toparlarsanız teşekkür edeyim.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Yani dün konuştuğumu bugün niye söylemeyeyim, bugün kadro değişmiş.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Şeref Bey, toparlarsanız...

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Yine söylüyorum, bizim karşımızda hukukçular var, burada bir tane hukukçu yok, tekrar edeyim, iyice pekişsin. Bu iş yanlıştır arkadaşlar, bu iş yanlıştır. Bu maddenin çekilip bu Komisyonun tertemiz olması ve sanayiyi, ticareti, üretimi arttıracak asıl iştigal konusu işleri yapması gerekmektedir.

Teşekkürler.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, şimdi, değerli arkadaşlar, bundan sonra da söz alacaklar olacak; sizlerden ricamız yani herkes konuşabilir, bakın kimseyi engellemiyoruz, öyle bir usul de yok ama lütfen yani sınırlara, sürelere dikkat edelim.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Başkanım ama çok önemli bir konu.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ya, ben önemsiz demiyorum.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Çok ciddi bir fon soygunu var, konuşulacak bu yani.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Değerli arkadaşlar, biz bu kanunu Meclisten geçirdik. Bakın, o tasfiye kanunu kaç maddeydi, kaç maddeydi?

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Geçti, geçti.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Onlarca maddeden bahsediyoruz. Orada zaten bütün çekincelerinizi, buradaki hususları dile getirdiniz, Komisyonda da dile getirdiniz.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Ama araştırma komisyonu istendi, niye kurulmadı?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Şimdi, araştırma komisyonunun konusu bizimle ilgili değil.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Bu konu da bizim konumuz değil.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bakın, biz burada tasfiyeyle görevli kişilerle alakalı bir maddeyi konuşuyoruz. Şimdi, siz her şeyi bunun içini doldurmaya çalışırsanız buradan çıkamayız, bunun çerçevesinde konuşalım, bir şey demiyoruz.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Sayın Başkan, biz bir yol haritası çiziyoruz, bu yol haritası da bu maddeyi önümüze getirdi.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Tamam.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Dolayısıyla biz tabii ki geçmişten alarak bize göre hataları, yapılan yanlışları söyleyeceğiz, aynı hataya da düşülmemesi için önlem alacağız. Bizim yaptığımız yanlış bir şey yok.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Bu Komisyonun görevi değil Başkanım.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Yani konuşulacak yerde konuşulacak Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Yani şimdi bir şey söyleyeceğim, diyelim ki bir sonraki dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisine hukukçu hiçbir vekil girmedi, diyelim ki girmedi, bakın, söylüyorum bunu. Şimdi "Adalet Komisyonunda hukukçu milletvekili yok." diye Adalet Komisyonuna giden vekiller bunu tartışamayacaklar mı?

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Hayır, tartışsınlar, orada tartışsınlar.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisinin ne olduğunu, nasıl işlediğini komisyonların, buralara insanların nasıl seçildiğini hepimiz biliyoruz. Buradaki usul, esasları, İç Tüzük'ü de hepimiz biliyoruz. "Hukukçuysan tartışabilirsin, hukukçu değilsen tartışamazsın." Böyle bir şey mi var bizim Meclisimizde?

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Haklısınız Başkanım ama bu, bizim konumuz olmamalı.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Dolayısıyla yani bizim konu... Ya, böyle bir torba gelmiş, bizim Komisyonumuza gelmiş, bizden de rica etmişler bu maddeyi. Daha önce bu iş yapılmış mı? Yapılmış. Bakın, daha önce de bu işler yapılmış mı? Yapılmış.

"Bu konu bize değmiyor." diyemezsiniz. Bakın, ticaretten bahsediyorsunuz, iş dünyasından bahsediyorsunuz; fonların ticaret hayatıyla, sanayicilerle ilgisi yok mu, tamamen yabancı mıyız biz bu sektörlere? Bizim Komisyonumuz, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu; bunlara değen tarafı hiç mi yok? Dolayısıyla bu madde buraya gelmiş, biz de bununla ilgili bir görüşme yapıyoruz.

On dakika da ara veriyorum değerli arkadaşlar, döndüğümüzde önergeleri oylarız.

Kapanma Saati: 22.56

DÖRDÜNCÜ OTURUM
Açılma Saati: 23.08
BAŞKAN: Mustafa VARANK (Bursa)
BAŞKAN VEKİLİ: Şahin TİN (Denizli)
SÖZCÜ: Cevahir UZKURT (Niğde)
KÂTİP: Adem ÇALKIN (Kars)
----- 0 ---

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Değerli arkadaşlar, Dördüncü Oturumu açıyorum.

Aynı mahiyette 3 tane önergeyle ilgili önerge sahipleri fikirlerini beyan ettiler. Şimdi oylamaya geçeceğim.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler reddedilmiştir.

4'üncü bir önerge var, onu okutup işleme alıyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi Ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4042) esas numaralı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Konun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 13- 22/10/2026 tarihli ve 7596 sayılı Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında Kanunun 7 nci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

"(2) Bu Kanunla ilgili iş ve işlemlerle bağlantılı tasfiye veya devretme ve devralma işlemlerini yürüten 5411 sayılı Kanunun 3'üncü maddesi kapsamındaki bankalar ve bankalarda görevli personelin konusu suç teşkil eden fiilleri hariç olmak kaydıyla, görevleriyle ilgili 17/9/2026 tarihinden itibaren aldıkları kararlar ve yaptıkları eylem ve işlemler nedeniyle hukuki, idari ve mali sorumlulukları doğmaz.

Türker Ateş
Bolu

Tahsin Becan
Yalova

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Türker Bey, buyurun.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin 13'üncü maddesi, fonların tasfiyesi sürecinde görev alanlara hukuki ve idari, mali sorumsuzluk getiriyor. Öncelikle, bu maddeyi kısmi kabul ediyoruz.

Bu düzenleme 17 Eylül 2026 tarihi itibarıyla yapılan işlemleri karşılıyor. Kamu görevlileri, banka ve banka personeli koruma altına alınıyor, suç teşkil eden fiiller kapsam dışı tutuluyor ancak bu istisna tek başına yeterli değildir çünkü bu işlem suç teşkil etmese bile hukuka aykırı olabilir, ihmal içerebilir, yatırımcıya zarar verebilir. Peki, hatalı bir karar nedeniyle yatırımcı zarar görürse bunun hesabını kim verecek, fon varlıkları değerleri altında satılırsa kim sorumlu olacak, vatandaşın zararı kimden talep edilecek?

Değerli milletvekilleri, teklifin gerekçesinde 108 fonda 614.874 hesaba, 420.031 kişiye toplam 130,2 milyar lira ödeme yapıldığı belirtiliyor. Çok büyük bir finansman sürecinden söz ediyoruz. Böylesine büyük bir sürecin çok sıkı denetlenmesi gerekir ancak siz tam tersini yapıyorsunuz, süreci yönetenlerin hesap verme sorumluluğunu kaldırıyorsunuz. Fon skandalı yaşandığında denetleyici kurumlar neredeydi, bu fonlar neden zamanında denetlenmedi, gerekli tedbirler neden alınmadı, bu sorular hâlâ yanıtını bekliyor. Denetim görevini yerine getirmediği iddia edilen kurumların personeline şimdi de sorumsuzluk getirilmesini kabul etmiyoruz.

Sayın Başkan, verdiğimiz önergede bu düzenlemenin kapsamını daraltmak istiyoruz. Sadece tasfiye, devir ve devralma işlemlerini yürüten banka personeline görevleriyle sınırlı bir hukuki güvence sağlanmasını öneriyoruz. Denetleyici ve düzenleyici kurumların görevlerine sorumsuzluk getirilmesine de karşıyız çünkü denetleme görevi onlarda, yaptıkları işlemlerin hesabını da vermelidir.

Sürecin hızlandırılmasına da karşı değiliz ancak sürecin hızlandırılması hesap verebilirliğin ortadan kaldırılmasını gerektirmez. Fon mağdurları aylardır haklarını arıyorlar. Vatandaş parasının nereye gittiğini de bilmek istiyor. Sorumluların ortaya çıkmasını istiyoruz. Bizim önceliğimiz mağdurları korumak olmalıdır. İhtiyaç olan sorumsuzluk değildir; şeffaflıktır, bağımsız denetimdir, adalettir, hesap verebilirliktir. Sorumlulara koruma zırhı değil, yatırımcıların hukuki güvencesini sağlamalıyız.

Bu gerekçelerle verdiğimiz değişiklik önerisini kabulünüze arzu ederiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Bu maddeyle ilgili söz almak isteyen arkadaşlar...

MESUT DOĞAN (Ankara) - Ben 13'te istemiştim ama yine de...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - 13 zaten, önergeleri geçtik, şimdi maddelerle ilgili.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Tamam.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, Ednan Bey, konuşacak mısınız?

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Konuşacağız efendim, müsaade ederseniz Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Estağfurullah.

Buyurun.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, tabii, yani bu 13'üncü madde hem burada hem de Genel Kurulda çok su kaldıracak bir madde, uzun uzun üzerinde konuşmamız gereken bir iş. Şimdi, büyük bir vurgun, büyük bir soygun var. Bununla ilgili hemen bir yasa çıktı ve yasayla beraber herkesin görev tanımı belli, kurumlar ne yapacaksa o yasa çerçevesinde yapacaklar. Bunun dışında, memuru koruyan zaten kendi yasasıdır. Yasal olmayan işi yapmadığı sürece, kanunla hem 657 Devlet Memurları Kanunu'yla hem iştigal alanıyla hem de bu kanunla ilgili yani çıkmış olan kanun çerçevesinde çalışmalarını yaptığı sürece herhangi bir sorun çıkmaz. Buna neden ihtiyaç duyuluyor bizim asıl tartışmamız gereken mesele bu. Bir zırh veriyoruz ya, biz bürokrata bir zırh veriyoruz. Neden ihtiyaç duyar bir bürokrat buna? Bu, keyfiyete sebep olur, yanlış yapmaya sebep olur; bu, belki siyasi baskı sonucunda bazı bürokratların bazı kararlar almasına sebep olur. Zaten ceza yok, cezasızlık var yani altına imza atmakta ne var ki, bunu herkes yapar, bu kurumlara ne gerek var o zaman. Niye bu kurumlar yapıyor bu işi? Belirleyelim bir heyet, çıkaralım o heyetle ilgili bu dokunulmazlık zırhını, heyet yapsın. Zaten bu kurullar bu işin göbeğinde olan kurullar değil mi? Bugüne kadar BDDK'si, SPK'si, MKK'si, neyse işte, orada sayılanlar, kanunda sayılanlar neredeydi ya? Bu işler bağıra bağıra gelirken, bu vurgun birileri tarafından planlanırken, bu işler yapılırken bu kurumlar bu işleri hiç görmemiş, bilmemiş, duymamış, sanki ilk defa görmüşler, "Aman biz bu işi çözeriz ama işte bize de bir dokunulmazlık zırhına ihtiyaç var." diyecek. Yapmayın arkadaşlar, yapmayın, hepimiz bu konuda şaibe altında kalırız, bu işe ortak oluruz, bu işin vebaline ortak oluruz. O yüzden, bürokrat imzasıyla konuşur; bürokrat siyasetçiden talimat almaz, siyasetçinin ona söylemiş olduğu iş ve işlemleri kanunlar dairesinde, kanunlar çerçevesinde yapar. Eğer bir zırh gelirse... Şöyle bir bürokrat düşünün, ben olabileceğini düşünmüyorum, kimseyi de bu konuda şey yapmak istemem. Bu dokunulmazlık zırhıyla yerini korumak isteyen -çünkü bürokratların yerine de siyasetçiler karar veriyor- siyasi baskıya maruz kalır ve bir cezasızlığı da bu zırhı da üzerine giyerse arkadaşlar o siyasetçinin o kanunsuz, uygunsuz emrini yerine getirir. Bizim de derdimiz şu: Bu fon krizinin belli ki özel sektör ayağı var, bürokrat ayağı var ve siyasi ayağı var. Öyle bir sacayağı oluşmuş ki bu sacayağını ancak ve ancak liyakatle, şeffaflıkla ve var olan kanunlar çerçevesinde bakarak çözeriz.

Bürokrata verilecek dokunulmazlık zırhı, buradaki her arkadaşı, her siyasetçiyi bu fon vurgunun içine -çok özür dileyerek söylüyorum, öyle ahlaklı insanlar olduğunuzu düşünmüyorum, birçoğunuzu biliyorum, Genel Kuruldaki arkadaşlarım için de aynı şeyi düşünüyorum- ortak eder arkadaşlar bizi, ortak. Ben bu hırsızlığı yapanların ortağı olmak istemiyorum. Ben milletimin vekiliyim, o fonlarda mağdur olan insanların hakkını savunmak hepimizin görevi. Buna kim sebep olmuşsa -bunun partisi de yok bakın, başka bir açıdan bakın, bunun partisi de yok- hangi partidense, hangi bakış açısındansa, hangi duygudansa hepsinin tek tek, tek tek tespit edilip sistemin dışına çıkarılması gerekir, onu da ancak ve ancak etkin bir şekilde çalışarak yaparız. Siz bürokrata o zırhı verirseniz bu sistem çöker, fonzedelerin, o fondan mağdur olanların sorunu, problemi çözülmez diyorum. Bu vebale ortak olmamak gerekir diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Teşekkür ediyoruz.

Nail Bey, buyurun.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Teşekkür ederim Başkanım.

Şimdi, son günlerde hep hayatımıza yeni deyimler girdi. Ben şimdiye kadar tövbe hesabının ne olduğunu bilmiyorum açıkçası, tövbe hesabı girdi. Fonzedeler oldu, fonzadeler oldu, fonzi, ponzi... 8 sefer varlık barışını getirdiniz, kara para aklayanlar oldu, aramızda ultra zenginler girdi. Şimdi, şunu sormak istiyorum: Fon vurgunu başlayana kadar sanayi ve teknoloji endeksi ne kadar büyüdü? Bunu da bilmemiz gerek. Şimdi, siz zaten 7596 sayılı Tasfiyesine Karar Verilen Bazı Yatırım Fonları Hakkında 27/10/2026'da bir kanun çıkardınız, Resmî Gazete'de yayımlandı. Neden buna ihtiyaç duydunuz?

Değerli milletvekilleri, bugün milyarlarca liralık kamu kaynağının nasıl yönetildiğini, kimin denetlediğini ve hesabın kime verileceğini sormak zorundayız. Sanayicilerimiz yatırım yapmak için finansmana erişimde güçlük çekerken, kredi almak için kapılarda beklerken, girişimci finansmana erişim sağlayamazken, esnaf kendi mevcut işini korumak için kaynak ararken, kamu kaynaklarının bir fonda nasıl kullanıldığı ciddi iddialar varken hakkında bunun da bilinmesi gerekir yani. Bunun üzerini niye örtüyoruz? Aslında bunu artık "asrın vurgunu" deniliyor.

Milletin parası kimsenin güzel kasası için ya da özel kasası için değil. Fondaki usulsüzlük, kayırmacılık, siyasi bağlantıları -demin arkadaşlarımın söylediği gibi- muhakkak sorulmalıdır. Kaynakları kim, nasıl kullandı? Hangi kriterlerle verildi? Kamu adına

kimler denetledi? Oluşan zararı kimler karşılayacak? Şimdi, ekonomideki şeyini borsadaki kaybın 173 milyar dolar olduğunu söylüyor uzmanlar.

Bir diğer konu, varlık barışında bir para aktı Türkiye'ye. Acaba aklananlar, kara para aklayanlar bu fona kaç kişi dâhil edildi? Bunu bilmek herkesin hakkı. Bizim talebimiz ayrıcalık değil, şeffaflık, bağımsız bir denetim, belgeler muhakkak kamuoyuna açıklansın, sorumlular hukuk önünde hesap versin.

Sanayiye gelince kaynak yok, girişimciye destek yok, emekliye yok. Türkiye kimsenin çiftliği değil, kimse kusura bakmasın. Hepimiz bu ülkede yaşıyoruz. Hepimiz aynı geminin insanlarıyız yani Karadenizlilerin güzel bir lafı var "Bütün balıklar aynı tavada." Bunun önleminin alınması lazım. Bize düşen de millet adına hesap sormaktır.

Biz bu 13'üncü maddenin uygunsuz bir zamanda, çok manidar, özellikle bu süreçte getirilmesini kesinlikle istemiyoruz. Bu talebin geri çekilmesini istiyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ben de teşekkür ediyorum.

Evet, buyurun.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Siyaseten konuşmuyorum Sayın Başkanım. Öncelikle yalnız şunu ifade etmek istiyorum: Biz burada neyi görüşüyoruz, neyi konuşuyoruz? Biz şimdi burada mağdurun yanında mıyız, yoksa mağdurların ve halkın bizi nasıl düşündüğünü mü nasıl ifade edeceğiz dışarıya? "455 bin mağdur var." diyoruz resmî rakamlara göre ve şu an hem o mağdurların gözü bu Komisyonda hem Türk halkının "Bu işi nasıl çözecek bunlar?" diye gözleri bizim üstümüzde.

Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı diyor ki: "Ben sonuna kadar gideceğim bu iş nasıl olursa olsun, kimin canı yanarsa yansın." Demiyor mu? "Sonuna kadar gideceğim." diyor ama şimdi, biz böyle bir maddeyle halkın gözünde bir güvensizlik oluşturacağız Meclis olarak. Demin de dedim siyaseten konuşmuyorum Başkanım.

Şimdi, vatandaş bir an önce diyor ki... "Bu fon krizi nasıl çözülecek, nasıl yapılacak? Bu işin altından nasıl kalkılacak?" diye herkesin gözü burada. Şimdi, biz öyle bir madde getirdik ki şimdi bu 13'üncü maddeyle, efendim, işte bu işi yapan kişilere ve kurumlara yaptıkları iş ve işlemlerle ilgili bir zırh getiriyoruz. Bu milletin kafasını karıştıracak, vatandaşın bize bakış açısı değişecek, bir güvensizlik oluşacak yani olaya biraz da bu açıdan bakın. Yani burada bu kadar mağdur insan varken ve asrın soygunu yapılmışken, birileri buradan haksız bir şekilde bir kazanç elde etmişken bizim şimdi böyle bir koruma zırhı getirmemiz, böyle bir kalkan getirmemiz emin olun çok olumsuz etki yapacak Başkanım. Yani keşke bunlar daha farklı bir ortamda, daha farklı bir şekilde ortaya çıksaydı veya o kanun kapsamının içerisinde, daha önceki geçmiş olanda geçseydi belki biraz farklı bakılabilirdi ama şimdi tam işlemler hızlanacak, bir şeyler çözülecek diye düşünürken, biz tutuyoruz, böyle, hiç kimsenin aklında yokken bu işleri yapacak olan ve bu işin göbeğinde olan kurum ve kuruluşlara bir koruma zırhı getiriyoruz. Yani olayı bu yönüyle düşünelim, bir de mağdurlar yönünden düşünelim. Mağdurların her türlü anayasal hakları elinden alınıyor yani bir dava açamıyor, yapılan hiçbir işleme karşı bir şey yapılamıyor; bu yönüyle de baktığımızda vicdani bir sıkıntı. Yani bunu genel, bir bütün olarak düşünürsek Sayın Başkan, bu güvensizlik olgusunu daha fazla yaratmayalım. Yani burada zaten bu işi yapacak olan memurlar, kişi ve kuruluşlar, her kimse zaten belli bir kanun çerçevesinde bu işi yürütecekler, onlara yapacakları bu işten dolayı zaten bir sıkıntı gelmez. Dün bankacı arkadaşımızı dinledik. Bankaya niye dava açsınlar? Bankaya kime ne ödenmesi gerekiyorsa listesini gönderirler, o banka zaten ödemesini yapar. Bu işin şekillenmesiyle ilgili ilgili kurumlarda görev alacak arkadaşlar da olaya biraz daha ciddi bakar, böyle bir koruma kalkanı yokken işini daha düzgün yapar diye düşünüyorum ama şimdi bu koruma kalkanı varken de her türlü, bir yanlış yapsa bile, üzerine çok fazla gidilemeyecek, görülemeyecek; bu yönüyle değerlendirelim Başkanım. Eğer imkân varsa gelin, bunu bu kanun taslağından çıkaralım; daha farklı ortamlarda, nerelerde görüşülmesi gerekiyorsa orada bunun görüşmesi yapılsın diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ben de çok teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Vekilim.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Vakit bayağı geç oldu. Ben niyetimi ortaya koyabilmek için sözü çok uzatmadan, damıtılmış cümlelerle inşallah fikrimi beyan etmiş olurum ama tabii ki benim böyle yapacak olmam herkesin böyle yapması gerektiği anlamına gelmez. Demokraside iktidar doğru olduğuna inandığı bir şeyi gerçekleştirmek için usulüne uygun olarak her şey yapma hakkına sahip olduğu gibi, muhalefet de yanlış olduğuna inandığı bir kanunun çıkmaması için her şeyi yapma hakkına sahip.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Usulüne uygun.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Usulüne uygun. Tahammülkar olmak lazım. Tarihte sabaha kadar konuşanlar olmuş Başkanım ve tahammül edilmiş.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Biz bu Komisyonda yirmi sekiz saat çalıştık, biliyorsunuz.

MESUT DOĞAN (Ankara) - İşte, konuşuruz, herkes derdini anlatır hatta tekrara bile düşebilir, o da demokrasinin bir güzelliğidir yani öyle düşünmek lazım ama ben dediğim gibi, vakitten dolayı çok net, çok somut, çok damıtılmış cümlelerle niyetimi ifade edeyim.

Anlaşılıyor ki bu kanun teklifi Komisyondan bu akşam öyle ya da böyle geçecek ama biz Genel Kurula geldiğinde Saadet Partisi olarak, YENİ YOL Grubu olarak özellikle ama özellikle bu 13'üncü maddenin geçmemesi için elimizden gelen her şeyi ama

her şeyi mutlaka ama mutlaka yapacağız. Niye böyle keskin bir cümleyle başladım? Bu şekilde keskin bir cümleyle başlamamın nedeni şu: 13'üncü maddeye biz YENİ YOL Grubu olarak ne kadar şüpheyle baktığımızı, ne kadar endişeyle baktığımızı, bu maddenin ne kadar sıkıntılı olduğunu ortaya koyabilmek için böyle bir cümle kullandım. Şunu söyleyeyim: Bugüne kadar var olan imkân, kural, yetkililerle her türlü yolsuzlukla, her türlü soysuzla, her türlü arsızla mücadele edilebildiyse bundan sonra da edilebilir. Bu noktada insanları şüpheye düşürmeye gerek yok. Bakın, şüpheden kaçınmak lazım Sayın Başkan, şüphenin olduğu yerde sorun oluşur, sıkıntı oluşur. Şüpheli yer karanlık yere benzer, karanlık yerler de genellikle günah işlemeye, yanlış yapmaya elverişli yerlerdir ki ben şunu söyleyeyim, Anadolu tabiriyle söyleyeyim: 13'üncü maddeyi Türkiye Cumhuriyeti devleti vatandaşı olarak okuyup da huylanmayacak bir kişi bulamazsınız. Herhâlde niyetimizi bundan daha net ortaya koymamız mümkün olmaz. Bazen AK PARTİ'li arkadaşlarımız herhâlde şunu anlamakta sıkıntı çekiyorlar yani bildiğiniz bir hadiseyi hatırlatmak isterim zira hatırlatmakta fayda var: Mekke fethedilirken bir hırsızlık olayı gerçekleşti ve bu hırsızlık neticesinde Kureyş kabilesinde herkes endişelendi çünkü hırsızlığı yapan bir kadın ve o kadın Kureyş'te en soylu, en itibarlı bir ailenin mensubu. Bir grup insanlar bir araya geldiler, dediler ki: "Bu kadının yapmış olduğu hırsızlığın cezasını alması doğru olmaz ama bunu Allah Resulü'ne kim söyleyecek?" Aracı olarak Allah Resulü'nün çok sevdiği Üsame bin Zeyd araya sokulmuş. Kadın ve Üsame bin Zeyd Allah Resulü'nün yanına girdiklerinde Allah Resulü durumu anlamış ve çok çok çok rahatsız olmuş, direkt demiş ki: "Sizden öncekiler hırsızlığı, yolsuzluğu bir zengin, bir soylu yaptığı zaman ses çıkarmaz, fakir, gariban birileri yaptığı zaman cezalandırırlardı ve bundan dolayı da hep helak oldular. Yemin ederim ki bu hırsızlığı yapan benim kızım Fatıma da olsa gerekli cezayı alacaktır." Bunu niye söyledim? Bu duruşu ortaya koymuyorsunuz siz, insanların içine şüphe düşürüyorsunuz. Bundan önce başkaları için atılan adımları attığınıza dair millet inanmıyor yani, AK PARTİ'liler de inanmıyor, bunu bilin. Biz sürekli sahadayız, bir yıl önce AK PARTİ'ye oy vermiş insanlarımızın AK PARTİ'ye bakışı ile bugün gittiğimiz zaman bakışı arasında çok fark var. Bunu siyasi bir cümle olarak da söylemiyorum. Bu alevi söndürmeniz mümkün değil bu şekilde ya da bu akan kanı durdurmanız mümkün değil. Neden, biliyor musunuz? Çünkü mağdur olanların yüzde 90'ı size en çok güvenenler ve o güven ortadan kalktı. Ondan dolayı, bu kadar büyük bir yolsuzluk karşısında zaten doğru mücadele etmediğinize dair kanaat varken böylesine birilerine zırh vermek ya da dokunulmazlık zırhı vermek... Gerçekten ben hayretler içerisinde, bu teklifin getirilebilmesini bile -tırnak içerisinde söylüyorum- çok çok yadırgıyorum. Nasıl böyle bir şey düşünülebilir? Yani siz buna teferruatlı anlamlar yükleyebilirsiniz ama -sabah da ifade ettim- 13'üncü maddeyi okuduğumuz zaman bizim direkt anladığımız asrın, hatta -biraz abartılı görebilirsiniz- bence dünya tarihinin en büyük yolsuzluğunu böyle hafiften, zarar vermeden kapatabilmek için birilerine günah işleme yetkisi verilmesi anlamına gelir, bunu da doğru görmek mümkün değil. Hiçbir AK PARTİ'li arkadaşın buna "evet" demesi mümkün değil. İddia ederek söylüyorum -tanıdığım arkadaşlar var- Mecliste belki de mecburiyetten verecek ama böyle bir ortam olsa zarar görmeyeceklerine dair, iddia ederek söylüyorum, AK PARTİ milletvekillerinin yüzde 70'i, 80'i buna "evet" demez. Onları niye mecbur bırakıyorsunuz? Böyle bir günaha ortak etme mecburiyetinde niye bırakıyoruz ki yani olur mu öyle bir şey? Bu dünya tarihinin en büyük yolsuzluğu derken bunu da daha da sıkıntılı boyuta taşıyan ne, biliyor musunuz? Belki de dünya tarihinde hırsızlık yapabilmek için devletin kullanıldığı hiçbir dönem olmadı, devlet kullanıldı burada.

"Mağdur 450 bin." deniliyor. Bu hırsızlar 450 bin insanın hakkını çalmadılar, 87 milyon insanın hakkını çaldılar. Neden? Kademeli olarak bu olaydan 87 milyon insan yani Türkiye Cumhuriyeti etkilendi. Yani birinci kademede 450 bin insan direkt etkilendi ama ikinci kademede gerçekten işini düzgün yapan firmalardan fon almış diğer insanlar da etkilendi. Neden? Bu olay ortaya çıktıktan sonra, Türkiye'nin en güvenilir şirketlerinden bile fon almış olan insanlar en kötü ihtimalle yüzde 30, yüzde 40, yüzde 50 değer kaybına uğradılar. Şimdi onun oluşturmuş olduğu sıkıntı Türkiye ekonomisini olumsuz etkilediği için 87 milyon insan etkilendi. Yani, şunu demeye çalışıyorum: Türkiye'yi komple etkileyen bir olayın tetikçilerini niyet öyle olmasa bile attığımız adımlarla koruyor pozisyonuna düşmemek lazım ve bunların ve bu hırsızlığı yapanların ortaya çıkmasından çekinmemek lazım. Bu anlamda AK PARTİ bunlardan rahatsız olduğu hâlde "Onların tetikçiliği bize seçim zamanı lazım." diye korumaya kalkarsa olmaz. Bu, göreceksiniz, AK PARTİ'nin öyle ya da böyle gitmesine neden olacak bir vakadır. Bunu sadece bir öngörü olarak söylemiyorum, arazideki yaklaşımlar nedeniyle söylüyorum.

Bunun yanında, şimdi, bu konunun, bu maddenin içeriğiyle ilgili konuşacak olduğumuz takdirde, ben merak ediyorum, mesela bu dokunulmazlık zırhını kim istiyor? İktidar mı istiyor, bürokratlar mı istiyor? Ben hiçbir bürokratın istediğine inanmıyorum. Sadece ve sadece bürokratların zaten yetki ve sorumlulukları belli, onun gereğini yaparlar, bir tık üzere olana dokunulmazlar. Ama işte bizim tam da ifade etmek istediğimiz husus iktidar bürokratlara belki de o yetki sınırlarını aşacak talepte bulundukları için onları rahatlatacak bir adım atıyorlar. Bu adımı da biz asla ve asla mümkün görmediğimiz gibi doğru da görmüyoruz.

Yani bir de son cümle olarak şunu ifade edeyim çünkü şüpheyle girdik, şüpheyle bitirmiş olalım. Biz, ülke olarak söyleyeyim, genel olarak söyleyeyim: "Camiyi yık ama adaleti yıkma." diyen bir medeniyetin mensupları olarak eğer bu adımı atarsak zaten biz adaletin canına okuduk, zaten hukukun canına okuduk, zaten kalanların canına okuduk, üstüne de beton dökmüş oluruz. Bu beton dökme işlemine de hiçbir arkadaşımızın dâhil olmayacağına inanıyorum ama dediğim gibi sözümü de burada çok uzatarak sizi yormamak niyetiyle bütün söyleyeceklerimizi, siz şartlandınız, siz mutlak olarak bunu Genel Kurula getireceksiniz ama Genel Kurulda bütün söyleyeceklerimizi de ifade edip gerekli adımları inşallah atmış olacağız.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi, tabii, müsaade ederse arkadaşlarımız daha söz isteyen olacak ama burada AK PARTİ ismi geçtiği için ve birtakım suçlamalar olduğu için ben bir kısa cevap vermek istiyorum. Bir kere Mesut Bey, yani kurduğunuz cümleleri dinlerken hayretler içerisinde kaldığımı ifade etmem lazım. Bir kere konuyu hiçbir tarafından yakalayamadığınız ortada. Şimdi, burada bu fon meselesi...

MESUT DOĞAN (Ankara) - İşte hayret edilecek, size çok normal geliyor.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Fon meselesiyle ilgili süreçleri birbirine karıştırarak buradan bir netice elde etmenizi, siyasi bir çıkarım yapmanızı gerçekten anlayabilmemiz mümkün değil.

Değerli arkadaşlar, bakın, bu fon meselesinin birkaç boyutu var. Birinci boyutu burada suç işlenmiş, yanlış yapılmış, ihmal yapılmış ve bununla ilgili bu suçu işleyenler, ihmali yapanlar, burada sorumluluğu olan kim varsa bununla ilgili hukukun gereğinin yapılması meselesi. Şimdi, AK PARTİ'ye baktığınızda, ismi çok geçtiği için söylüyorum, Fatma Betül Sayan Kaya'yı savunacak bir tek AK PARTİ'li bulamazsınız. Neden? Çünkü tam da o verdiğiniz örnekteki gibi bizim bütün arkadaşlarımız şunu diyor: "Bu meselenin içinde kim varsa cezasını alsın, ne gerekiyorsa yapılsın." Dolayısıyla, siz burada suçu olsun olmasın, suçla itham edilen bir arkadaşı savunan bir AK PARTİ'liye denk geldiniz mi? Hiç rastladınız mı? Rastlamadınız. Neden? Çünkü biz öyle "Bu hırsız iyidir, bu hırsız kötüdür." diye bir ayrıma gitmiyoruz. Bazı hırsızlar için otobüslerin üstüne çıkıp da besteler yapmıyoruz. Burada bir yanlış varsa, bir yanlış varsa....

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Nereden nereye.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Başkanım, biz konuşurken...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bir dakika arkadaşlar, bir dakika.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Cümlelerinizi düzgün kurun Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ben cevap veriyorum, siz niye üstünüze alıyorsunuz?

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Sayın Başkan, lütfen rica ederim ne dediğiniz belli, yapmayın.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Sayın Başkan, siz Komisyonu adil bir şekilde yönetmiyorsunuz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ben adil bir şekilde yönetiyorum.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Hayır, bırakın ya.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Hayır, ilk imzacı versin cevabı o zaman, siz neden...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ben cevabı, Allah Allah, benim konuşma hakkım var, konuşuyoruz.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Olur mu ya, hangi komisyonda böyle bir şey var?

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Masumiyet karinesini ayaklar altına almayın.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Biz hiçbir suçluyu korumadık korumuyoruz, korumayacağız.

Bakın, tekrar size ifade edeyim: Burada 490'ın üzerinde kişiyle ilgili soruşturma şu anda devam ediyor. Burada 100'ün üzerinde, 129 kişi tutuklanmış durumda. Burada mallarına el konulan şirketler, kişiler, 286 kişinin mallarına el konulmuş. Burada hesapları dondurulmuş 131 kişi var. Burada bu işin suç kısmına bakan kim varsa bununla ilgili hukuki süreç devam ediyor. Bununla ilgili adımlar atılmaya devam ediyor. Bakın, burada siyasi bir korumadan bahsedecek olsaydık, bugün AK PARTİ Genel Başkan Yardımcısının oğlu şüpheli sıfatıyla şu anda savcılığa gitti, ifade veriyor. Şimdi...

EDNAN ARSLAN (İzmir) - 1 ay önce de vardı o.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ya, belki deliller yeni oluştu.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Niye 1 aydır bekliyoruz?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Deliller yeni oluştu.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Bizim belediye başkanları önden gidiyor "Arkadan delil gelsin." diyorsunuz.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Ya, orada suç unsuru...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Arkadaşlar, o yanlış, o doğru diye tartışmıyoruz.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Ayırın yanlışı doğruyu.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ben size şunu ifade ediyorum: Burada kimsenin korunması mevzu bahis değil.

İkinci husus, bakın, suç kısmıyla ilgili burada biz kimseyi korumuyoruz. Buradaki bütün arkadaşlarımız, bu işe bulaşan suç işlemiş kim varsa "Lanet olsun." diyor, biz de lanet olsun diyoruz. Bununla ilgili ne yapılıyorsa da bunu desteklemeye devam ediyoruz.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - O zaman, bu başka bir şey.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Şimdi, ikinci husus, değerli arkadaşlar, burada fonlar var, bu fonlar temerrüde düşmüş. Ne demek bu? 455 bin kişi fonlara yatırım yapmış, paralarını çekmeye başladığında bu paralarını çekememişler; burada olağanüstü bir durum oluşmuş. Burada yasama organı oturmuş, demiş ki: Bu 455 bin kişiden acaba bu fonları tasfiye ederek bunlara paralarının nasıl verebiliriz? Bunun için bir yasa çıkarılmış, bu yasanın eksik tarafları vardır, fazlalık tarafları vardır; bu tartışılabilir ama pratikte uygulanabilecek bir yasayı çıkarmışız. Bu fonları tasfiye ederek, bunun içerisindeki değerleri ve bunun içerisine koyacak değerleri biz bu yatırımcılara vermek için bu kanunu uygulamaya başlamışız.

Şimdi, burada, bir tane örnek vermek istiyorum. Burak Bey dedi ki: "Milletin malına çökün, bunları alın, bunları vatandaşa verin. Buradaki yatırımcılar paralarını alsın." Çok güzel, bu ifadeyi, buna yakın bir ifade kullandınız.

BURAK DALGIN (Balıkesir) - "Milletin" demedim, sıkıntılı para kazananların, "milletin" demedim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Tamam sıkıntılı olanların.

Şimdi, değerli arkadaşlar, biz bu kanunu çıkarmamış olsaydık SPK kanunu ortada, burada içerden bilgi alarak işlem yapanın cezası nedir ortada, spekülasyon yapanın, manipülasyon yapanın -spekülasyonun zaten cezası yok da- cezası nedir bu ortada. Biz normal şartlarla ilerlemiş olsaydık emin olun, buradaki hiçbir vatandaşımıza, yatırımcımıza bir kuruş bile ödeyemezdik çünkü normal bir süreçten geçmiyoruz, olağanüstü bir süreçten geçiyoruz; onun için olağanüstü bir kanun çıkardık.

Ali Emre Ballı kafasına sıktı, öldü, oradan örnek vereceğim. Şimdi, bunun bir yatı var, bu fon süreçleriyle ilgili suçu var, haksız kazanç elde etmiş, bundan biz değerlerini alıp fonun içine koyacağız ve buradaki yatırımcılara vereceğiz ki buradaki yatırımcılar 1 milyon liraya kadar olan paralarını alabilsinler. Ali Emre Ballı'nın bu yatına kim el koyacak? Şu anda kim yapıyor bu işi? TMSF. TMSF'nin böyle bir görevi var mı? Yok. Ama biz bu kanunla TMSF'ye dedik ki: "Kardeşim, sen bu işleri yap. Git o yatı al, sat, o parayı getir fonun içerisine koy, o fondan da yatırımcı parasını alsın." Şimdi, bu süreçleri yürüten İş Bankası, Ziraat Bankası, Emlak Bankası; bu arkadaşların hepsine dedik ki: "Biz bu olağanüstü kanunu çıkardık. Bu kanunu uygularken siz yürüyün, devam edin, yeter ki vatandaş parasını alabilsin." İşte, burada bu işlemi yapan bürokratlar, kurum görevlileri diyorlar ki: "Ya, kardeşim, bu kanunu çıkardınız, tamam, biz kanuna göre bu işi yapıyoruz ama her vatandaşımızın dava açma hakkı var. Var mı? Var. Biz bunu elinden alıyor muyuz? Almıyoruz. Biz bu davalarla, üstümüze yağacak davalarla uğraşırken biz bu süreçleri nasıl yürütelim? Bize en azından bir güvence verin." Bunu doğru bulursunuz, doğru bulmazsınız, biz diyoruz ki arkadaşların bu talebi makul bir taleptir, burada suçu işleyenlerin korunmasıyla ilgili hiçbir madde yoktur. Sadece ve sadece bu kanunun, bu tasfiye kanunun uygulanmasında görev alan arkadaşların bu kanun çerçevesinde yaptığı hareketlerle ilgili bunlara bir güvence verilmesi vardır, kimsenin elinden dava açma hakkı da alınmıyordur. Dolayısıyla burada "Suçluyu koruyorsunuz, bunu çıkarırsanız, suçlular cesaret alır." demeyi açıkçası ben haksızlık görüyorum.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Suçlular cesaret almaz Sayın Başkan, bürokratlar yanlış işlem yapar.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Başkanım, bu saatte tartışma olmasın diye siz konuşurken hiç müdahil olmadım, sadece 2 cümle...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bitirebilir miyim ben?

MESUT DOĞAN (Ankara) - Bitirdiniz zannettim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Yok, bitirmedim.

Dolayısıyla burada olağanüstü bir tasfiye süreci yaşanıyor. Bu olağanüstü tasfiye süreciyle ilgili olarak da iş ve işlemler yapılıyor. Biz bu olağanüstü tasfiye sürecini niye yapıyoruz? Buradaki yatırımcılar en azından 1 milyon liraya kadar ara ödeme olarak yatırımlarını alabilsinler diye yapıyoruz. Biz bunu yapmazsak, uygulamazsak, normal süreçler işlerse bunların hiçbiri bu paraları alamazlar. Bu olağanüstü bir durum, olağanüstü bir kanunu yürütüyoruz.

Şimdi, tekrar şu konuya gelelim: Burada, bu Komisyonda biz bunu niye tartışıyoruz? Değerli arkadaşlar, tekrar şunu kayıtlara girsin diye söylüyorum: Daha önce de farklı komisyonlarda farklı sektörleri ilgilendiren kanunlar görüşüldü. Bu kanunlar Meclis Genel Kuruluna gitti, buralarda yasalaştı. Dolayısıyla, İç Tüzük'e aykırı hiçbir işlem yapmıyoruz, teamüle aykırı hiçbir işlem yapmıyoruz. Burada, biz, bu arkadaşlarımızın olağanüstü süreci yürütürken bizden istedikleri talebin verilmesinin makul olduğuna -en azından ben öyle söyleyeyim- inanıyorum. Dolayısıyla, ben burada kabul oyu vereceğim. Şunu da söylemek istiyorum: Burada siyaset bu işi istemiş olsa, bürokratlara baskı yapmış olsa biz farklı tartışmalar yapardık. Biraz sonra arkadaşlarımıza da ben söz vereceğim, kendilerini ifade etsinler. Lütfen, sapla samanı birbirine karıştırmayalım. Bu tasfiye süreci vatandaş paralarını alabilsin diye. Dolayısıyla, buradaki madde de bununla ilgili. Burada suçu, olay burada ihmali olan, sorumluluğu olan kimseye koruma getirmiyoruz. Bununla ilgili ne yapılması gerekiyorsa da biz yapılmasını istiyoruz, talep ediyoruz. Bununla ilgili adı geçen herhangi bir insanla ilgili de bir AK PARTİ'linin "Ya, bu iyi bir adamdır, buna bir şey yapmayalım." dediğini duymamışsınızdır çünkü bizim öyle bir anlayışımız asla yoktur.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Sayın Başkan, şimdi, benim konuşmamı çok dikkatli dinlediğinizden şüpheye düştüm ben işin gerçeği ve konuşmama başlarken başlangıç kelimesi olarak da dedim ki: "Şüphe" "İnsanları şüpheye düşürmeyin." dedik ama burada "AK PARTİ hırsızları koruyor" ya da "Bu yolsuzluk yapanları koruyor." anlamına gelecek hiçbir cümle kullanmadım ben. Bu kadar uzun cevap verme mecburiyetinde kalmanız bile beni şüphelendiriyor zaten, bu bile bir sıkıntı. Ne gerek var?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Peki, o zaman siz her türlü ithamı yapın, biz hiç konuşmayalım.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Şimdi, net itham içeren hiçbir cümle kullanmadım ben, sadece tavırlarınızın, davranışlarınızın, bu konuyu yönetme şeklinizin hepimizi şüpheye düşürdüğünü söyledim. Şimdi, şunu ifade edeyim yani uzatmama niyetiyle: Mesela Mecliste de bu konu tartışılırken bir AK PARTİ'li milletvekili arkadaşımız şöyle bir cümle kullandı, dedi ki: "Yani muhalefet bu konuyu suistimal ediyor." Tamam, suistimal etmemizi engelleyin, araştırma komisyonu kuralım. Yani araştırma komisyonu kuralım ve bunları burada tartışmamız gerek kalmasın, şüphe de ortadan kalksın. Yani şimdi, biz bu konuyu savunurken diyoruz ya: "Ya, ne gerek var? Devletin kurumları zaten ödevlerini, görevlerini yapıyorlar." İliç kazasında yapmıyorlar mıydı, niye kurduk? O Bolu'da gerçekleşen yangın neticesinde niye komisyon kurduk veya şu anda okul saldırılarında bizim kurumlarımız yeteri kadar görevlerini yapıyorlar da ondan dolayı mı kurduk yani? Bakın, yani konuşulurken özellikle abartı eklentisi varmış gibi düşünüyorsunuz ama ben rakamlarla da konuşmasını bilen bir insanım, ne dediğini de bilen bir insanım. Bu kadar büyük yolsuzluğa siz komisyon kurulmasına müsaade etmediğiniz sürece herkes şüpheyle bakacak. Bu böyledir yani.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Teşekkür ediyoruz Sayın Vekilim.

MESUT DOĞAN (Ankara) - İnşallah biz de size bir gün teşekkür edebiliriz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Keşke etseniz.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Yani teşekkür edebileceğimiz bir şey olursa ederiz tabii.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Peki, önce hanımefendilere söz verelim, onlar da eminim hayretler içerisindedir, ben dün de arkadaşlarımızın tavırlarını gördüm.

Evet, sizi dinliyoruz.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - İstifa ederler Sayın Başkanım. Bu iş onları yoruyorsa, üzüyorsa, kanunla verilmiş yetkilerinin dışında bir iş yapmayacaklarsa niye istiyorlar?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bu maddeyi siyaset mi istiyor? Bu madde ne getiriyor? Sizden dinleyelim.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Hanımefendi hayretler içerisindeyse istifa ederler.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Yani hem konuşmak için söz veriyorsunuz hem de bakın burada bile manipüle ediyorsunuz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ama bir soru sordunuz "Siyaset istiyor." dediniz.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Baskı kuruyorsunuz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Peki kurmadık.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Yani ilk imzacı hariç herkes konuşuyor maşallah ya!

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bu madde ne getiriyor anlatır mısınız?

CEM ŞAHİN (Karabük) - Sayın Vekilim, ben birazdan söz alacağım. Siz tabii, dün de bugün de bir takım görüşlerinizi serdettiniz, SPK yetkilimiz de burada kurum adına ifade etsin.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Buyurun.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Teşekkür ederim.

Sermaye Piyasası Kurulu Hukuk İşleri Dairesi Başkanı Hatice Ebru Töremiş.

Sayın Başkan, değerli vekiller, kıymetli hazirun; müsaade ederseniz, ben önce teklifin 13'üncü maddesine gelene kadar ki süreçte yapılanları kısaca arz etmek istiyorum, zira yapılanları doğru anlayabilirsek yapılmak isteneni de doğru anlamlandırırız diye düşünüyorum. Öncelikle, yatırım fonlarının piyasa bozucu eylemler, bilgi suistimali, piyasa dolandırıcılığı gibi fiillerde araç olarak kullanıldığının tespiti üzerine ve bu suretle fon mal varlıklarının azaltıldığının ve bazı fonların temerrütleriyle karşılaşıldığının tespiti üzerine 17 Eylül 2026 tarihli kurul kararlarıyla -malumunuz- 131 fonun tasfiyesine karar verildi. Bu fonların tasfiyesine karar verilen gün aynı zamanda İş Bankamız ve Ziraat Bankamız tasfiyeyle görevlendirilen kuruluş olarak da yine kurul kararımızla belirlendi. Aynı kurul kararında bu kez tasfiye usulüyle ilgili de belirlemeler yapıldı. Nitekim, kanunumuzda yatırım fonlarının tasfiyesine ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi var fakat bunun dışında tasfiye ve süreçleriyle ilgili, tasfiyedeki dağıtım sıralarıyla ilgili, tasfiyede farklılaştırma, farklı ödeme, ara ödeme vesaire yapmakla ilgili herhangi bir yetkimiz maalesef yok. Zira, böyle bir olağanüstü tasfiye durumu da bugüne kadar hiç öngörülmemiş, kanunumuz ve ikincil düzenlemelerimiz tamamen olağan tasfiye prosedürleri üzerine kurgulanmış. Bu kapsamda İş Bankamız ve Ziraat Bankamız da Merkezi Kayıt Kuruluşunun mutabakatları çerçevesinde olağan tasfiye süreçlerini başlattılar. Fakat fon mal varlıklarının yani portföydeki varlıkların yatırımcı tazminine yetersiz olduğunun tespit edildiği noktada olağanüstü bir tasfiyeyle karşı karşıya kalındığı anlaşıldı ve ivedilikle 7596 sayılı Kanun yasalaştı. Sayın vekilimizin neden böyle bir kanuna ihtiyaç duyulduğu sorusunun cevabı aslında bu. Neden? Çünkü olağan tasfiyenin çok dışında bazı yetkilerin kullanılması gereken, aynı zamanda portföydeki varlıklar yetersiz olduğu için geri kazanım mekanizmaları, sorumluların şahsi sorumluluklarına gidilmesi suretiyle elde edilen varlıkların fonlara aktarılması gibi bizim kanunumuzda, 6362 sayılı Kanun'da yer almayan bazı usullerin, yöntemlerin uygulanması gereği doğdu.

Müsaade ederseniz 7596 sayılı Kanun'un 3 ana eksende "Burada görevlendirilen kuruluşlar ne yapıyor, neyi korumaya çalışıyor?"u anlatmak için 3'e ayırayım. İlk eksende portföydeki varlıklar yatırımcıların tazminine yetersiz dedik ama ilk başvuracağımız mekanizma tabii ki portföydeki varlıkların satışı. Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerine göre, yatırım fonlarının portföylerinde bulunan hisse senetlerinin borsada satışı esastır fakat borsada bu kapsamda yüklü bir satışın borsayı düşüreceği ve hisse yatırımcısına da çok olumsuz bir yansıması olacağı 7596 sayılı Kanun'un hazırlık çalışmalarında öngörülmüş ve kanunun 3'ncü maddesinin (2)'nci fıkrasında, Sermaye Piyasası Kuruluna bazı şartlarla yani tamamen isteğe bağlı değil ama borsada oluşan fiyatın, ilgili varlığın gerçek değerini yansıtmadığının veya tasfiyeyi geciktireceğinin belirlendiği hâllerde, tasfiye işlemlerinde geri alım yani ihraççı şirketin kendi payını geri alması, hâkim ortağa satma hakkı, toptan satış -ki toptan satışlar prosedüründe esasları belirlenmiş, zaten sermaye piyasalarımızda uygulanmakta olan bir yöntemdir- veya özel işlem bildirimi yöntemi, yine borsa emir defterine girmeksizin bir satış yöntemidir. Bu tür yöntemleri kurulca karar verilebilir hâlde düzenledi bu kanun ve usul olarak da Sermaye Piyasası Kurulu bu tür satışları yapabilmek için tasfiyeci bankaların kendisine bir müracaat etmesini, hangi usulle satılmasının yatırımcı menfaatine olduğu yönünde bir başvuru yapmasını, bu başvuruyu da inceleyerek karar vermesini öngördü. Bu kapsamda, 7596 sayılı Yasa çıktığından bu yana, borsayı düşürmemek adına borsa dışı satış yöntemleri, toptan satış, özel işlem bildirimi veya geri alım yönünde çok sayıda karar alındı. Bu kararlarla ilgili, aslında gerek tasfiyeci bankaların gerek Sermaye Piyasası Kurulunun bir sorumsuzluk endişesi var. O da şu: Bugün 15 lira borsa fiyatı olan bir payı, toptan satışlardaki marjlar kapsamında 15 değil 14 liradan da toptan satışlar pazarında işleme konu edebilirsiniz ama yatırımcı "Neden 15 liradan değil de 14 liradan sattın?" diye tasfiyeci bankalarımıza veya "Neden bu kararı sen onayladın?" diye Sermaye Piyasası Kurulu karar organına her zaman dava açma

hakkını haiz. Hâlbuki, burada neden bu şekilde bir karara gidiyoruz? Borsayı düşürmemek elbet bir sebep ama ikinci sebep, tasfiyeyi mümkün olduğu kadar hızlı sonuçlandırmak. Borsada çok yüklü blok bir emir verdiğinizde, onun borsada bir düşüklük yaratacağını bildiğiniz için peyderpey satışlar yapmak zorunda kalırsınız ve bu sürece sari olur. Biz tasfiyede, malumunuz, altı aylık bir süre öngördük; önce üç aydı, daha sonra altı aya çıkardık. Bu süre dâhilinde bütün bu portföydeki varlıkların satışını yaparken, bir yandan da borsamıza zarar vermeme çabasındayız. Tam tersi düşünün, biz böylesi bir satışa onay vermesek ama ertesi gün payın fiyatı düşse yine yatırımcı bu kez "Neden o payın o şekilde satışına onay vermedin?" iddiasında da bulunabilecektir ki yatırımcılarımız bu tür iddialarla kurumlarımızı bir şekilde, işte bilgi edinme başvurusuyla olsun, dilekçe hakkı yoluyla olsun, buna maruz bırakıyorlar aslında. Bu tür kararları sağlıklı verebilmenin yolu aslında dava açılmasını önlemek değil. Dava açıldığında -maddede aslında çok önemli bir kısım var gözden kaçırdığımız- görevleriyle ilgili olarak aldıkları kararlar ve ikinci bir önemli kısmı, ceza hükümleri saklı kalmak kaydıyla. Yani kimseye suç olan bir fiilden dolayı bir dokunulmazlık, bağışıklık tanınmıyor; ikinci kısmı da görevi dışında yaptığı bir fiil nedeniyle de bir dokunulmazlık, bağışıklık tanınmıyor. Ama şunu önemle vurgulamak gerekir: 6362 sayılı Kanun'da Sermaye Piyasası Kurulunun bu tür satış türlerine karar vermekle ilgili hiçbir zaman bir yetki ve sorumluluğu olmadığı için, mevcut 6362 sayılı Kanun'daki soruşturma usulü korumaları 7596 sayılı Kanun için uygulanabilir değildir; yepyeni, olağanüstü görev tanımları vardır bu kanunda. Bankalarımız ve SPK bakımından temel olarak bu.

İkinci eksene geçecek olursam; aslında konuşmalar sırasında biraz belirtildi, bizim ikinci bir yatırımcıları tazmin mekanizmamız, şahsi sorumluluk ve geri kazanım hesapları. Geri kazanım hesapları Ceza Muhakemesi Kanunu çerçevesinde eğer suçla bağlantılı yani fonun suçta kullanıldığı bir soruşturma yürüyorsa ve savcılık el koyma tedbiri uygulamışsa, el konulan bir para veya sermaye piyasası aracıysa savcılıklar zaten bunları mağdura iade hükümleri, CMK 131 çerçevesinde doğrudan fonlara iade edebiliyor fakat bu el konulan varlık bir gayrimenkulse veya haksa o zaman Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu yine kanunun 6'ncı maddesi uyarınca yönetim kayyımı olarak görevlendiriliyor ve mahkeme süreçlerini beklemeksizin bu mal varlıklarını satarak geri kazanım hesaplarına veya fonlara aktarıyor. Aslında, burada mal varlığı satılan kişiler bu suça karışmış, soruşturma kapsamındaki kişiler ama bu kişiler de ileride "Benim mal varlığımı 100 bin liradan satacakken neden 90 bin liradan sattın?" iddiasıyla bu görevli kişilere her zaman dava hakkını haizler. Bu ikinci kısımda aslında biz suça karışmış kişilerden koruyoruz Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonumuzu, onlardan dolayı maruz kalacakları dava ve takiplerden koruyoruz, yine "görevleriyle ilgili olarak" kısıtıyla ve ceza soruşturmalarından yani bir suç işlemişlerse bunu yaparken bundan ari olarak.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Ya, burada şeytanın avukatlığını yapayım, tam verdiğiniz örnekten yola çıkarak söyleyeyim: Peki, siz bu dokunulmazlığı aldığınızda gerçekten 10 liralık değeri olanı 5 liraya sattığınız zaman ne olacak, suistimal ettiğiniz zaman ne olacak?

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - O, görevinizin gereğini yerine getirmemenizdir; mahkeme ona her zaman bakabilir zaten, görevinizle ilgili...

MESUT DOĞAN (Ankara) - Olur mu? Bu dokunulmazlığı aldıktan sonra o dediğiniz çok zor yani.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Efendim, zaten kanun aslında...

MESUT DOĞAN (Ankara) - Ben abartarak söyledim, şeytanın avukatlığını yaparak...

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Anlıyorum, tabii ki.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Siz hep özellikle müşterilerin, mağdurların suistimal etmesinden çekindiğiniz için bir adım attığınızı söylüyorsunuz ama attığınız adım da sizin suistimal etmenizin önünü açıyor.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRE BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Anlıyorum.

Şimdi, kanun "en yüksek ekonomik değerin elde edilmesi amacıyla" diyor. Bu amaç, aslında bütün kurumlarımızı bağlayan bir amaç yani hem bankalarımız hem de Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonumuz bu fonlara ve geri kazanım hesaplarına en yüksek ekonomik değeri sağlamak amacıyla görevlerini yerine getirdiklerine göre, eğer o amacı sağlamayan bir fiilleri varsa, evet, görevlerinin gereğini yerine getirmemeleri nedeniyle bence yargıda bu sorumsuzluk kalkanı onları korumayacaktır ama TMSF en hızlı satış yöntemini bulmuşsa fakat bu değerin bir tık altında bir değerse, evet, biz altı ay içerisinde bu tasfiyeyi tamamlamak ve herkese net yatırım tutarını verebilmek adına böyle bir satışı uygun görebilmeliyiz; o imzayı atarken çekinmemeliyiz, bir başka tazminat davasıyla muhatap olmayacağımızı bilmeliyiz diye düşünüyorum.

Son ayağa gelirsek, son eksenine gelirsek bir de "net yatırım tutarı" ve "ara ödeme" diye iki ayrı kavram getirdi malumunuz 7596 sayılı Kanun; bu, hiçbir düzenlememizde olmayan bir husus. Malumunuz, bizim rutin uygulamamızda fon katılma payı sahipleri oransal olarak tasfiye bakiyesinden dağıtım alır ancak gerek ara ödeme gerek küçük yatırımcıyı önceleme gerek Kurula tanınan belirli bir alt sınır belirleme yetkileri bu oransal dağıtımı değiştiren hususlar kanununla yapıldığı ve kamu yararı amacıyla yapıldığı takdirde mülkiyet hakkı ihlali sayılmayacaktır, burası ayrı.

Burada görevli 2 kuruluşumuz var; bunlardan biri net yatırım tutarlarını ve para piyasası fonları için ara ödeme tutarlarını tespit eden Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketimiz, ikincisi de para piyasası fonları dışındaki fonlarda ara ödemeden bir gün önceki değerlemeleri yapan Takasbank. Bunlar elbette kanunun öngördüğü "net yatırım tutarı" tanımına uygun ve aslında -burada MKK yetkilimiz yok sanırım, belki daha iyi anlatırdı ama- bir yazılım geliştirerek... Yani yazılım, kanuna tam uyumlu olduğu için hatalı bir hesaplama olması ihtimali çok düşük ama yatırımcılar net yatırım tutarını kanunundaki lafzıyla değil anaparaları olarak algıladıkları için ve net yatırım tutarı ara ödemelerinde anaparaya kıyasla beklediklerini alamadıkları için Merkezi Kayıt Kuruluşuna da

hesaplamaları yanlış yaptığı yönünde çok sayıda şikâyet ve dilekçe iletiliyor. TAKASBANK, keza, zaten rutin uygulamada fonların günlük olarak değerlemesini yapar; zaten görevli kurum odur. Bu değerlemeyi biz "Ara ödemeden bir gün önceki tarih itibarıyla yine Takasbank yapacak." dediğimiz noktada biraz daha beklediğinden düşük olan yatırımcı, o değerlemenin yanlış yapıldığı düşüncesiyle TAKASBANK'a müracaat edebilir. Bu tür mekanizmalar, bu işlemleri yapan kişilerde bir çekince, bir duraksama yaratmasın...

BURAK DALGIN (Balıkesir) - Öyle bir şey var mı ya? Öyle bir hayat yok! Kanunu uyguladığı için duraksama yaşayacak diye bir kaygı olamaz, kusura bakmayın kimsede, öyle bir şey yok!

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Rutin kanunlarımızda olan...

BURAK DALGIN (Balıkesir) - Özel sektörde de yok, kamuda da yok. Yani "Kanunu uyguluyorum ama bir duraksama yaşayacağım, o yüzden bana full zırh verin." diye bir talep... Bu şımarıklık olur, bu başka bir şey.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Aslında yani bunu sınırsız bir dokunulmazlık hükmü gibi...

BURAK DALGIN (Balıkesir) - Sınırsız demiyorum, herhangi bir dokunulmazlık olamaz. Siz, "Kanunu ben uyguluyorum ama içimde bir tedirginlik var, o yüzden bana bir zırh verin." diye talepte kimse bulunamaz.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Hayır, öyle demiyor tam olarak.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Normal prosedürün dışında...

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Bu aslında tedirginlik anlamında söylediğim şey değil.

BURAK DALGIN (Balıkesir) - Ne anlamında söylüyorsunuz? Kanunu uyguluyor...

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Az önce söylediğim gibi, kanununa uygun bir karar verdiniz ama o payın borsa değerinden daha düşük bir miktarla satılmasına sebebiyet verdiği noktada mutlaka bir tazminat talebiyle karşılaşırız.

BURAK DALGIN (Balıkesir) - Evet, mahkeme de kanunu uyguladığınız için size bir ceza vermez.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Zaten bunu bu kanunda sağlıyor çünkü "görevleriyle ilgili" diyor.

BURAK DALGIN (Balıkesir) - Tamam, kanunda var yani dolayısıyla zırha ihtiyaç yok.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Usul olarak farklı usuller geliştirdiklerini söylüyor benim anladığım yani...

BURAK DALGIN (Balıkesir) - Usul başka...

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Evet, yöntemler...

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Hayır, ama bak, normal usulü uygulamıyorum çünkü böyle yapmam gerekiyor.

BURAK DALGIN (Balıkesir) - Hayır, normal usul uygulamıyor çünkü kanun var diyor, onu bakan bey de açıkladı, o tamam. Ama kanunu olmasa bütün bunlar konuşulabilir ama kanunu olduğu için kanunda net yatırım tutarı...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ama kanun da yorumladığı yerler var.

BURAK DALGIN (Balıkesir) - Yo.

ŞAHİN TİN (Denizli) - Görevi olmadığı şeyler var.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Yani, sonuçta biz...

BURAK DALGIN (Balıkesir) - Kanunun yorumladığı bir yer yok ki ya. MKK'nin verdiği rakamda kanunun yorumu falan yok ki, bir gün önceki fiyat, bunu zaten bu kanun olmasa da bir gün önceki fiyatı veriyor.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Borsada satışları yaptıkları zaman borsanın geneline zarar vereceğim için...

BURAK DALGIN (Balıkesir) - Net yatırım tutarı kanunda... Yoruma yer yok yani.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - ...onu toplu satacağım, o zaman biraz düşük gidebilir diyor.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, bitirelim.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Zaten efendim, ben bir hukukçu olarak bu maddenin dava açılmasına engel teşkil eden bir madde olduğunu düşünmüyorum. Dava açılacak, dava açıldığında görevinin gereğiyle mi ilgili bu yapılan işlem, yargı sadece ona bakabilsin diye bir şey. Yoksa, zarar var mı, bir düşüklük varsa eğer iki pay fiyatı arasında zarar vardır. Hukuka aykırı bir fiil var mı illiyet bağı var mı; bunları kuran bir mahkeme aslında tazminata da hükmedebilir. Biz burada sadece görevin gereğiyle sınırlayalım istiyoruz. Dolayısıyla, bu kurumlarımızın anlattığım iş ve işlemlerini koruma altına alıyor ve 17 Eylül 2026 tarihinden sonraki işlemlere ilişkin. Dolayısıyla bu sürece sebebiyet veren kişi...

MESUT DOĞAN (Ankara) - Niye geçmiş? Niye mesela kanun çıktığı andan itibaren değil? Demek ki şu ana kadar yapılıyormuş ki...

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Yani mesela SPK...

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - 17 Eylülden itibaren alınmış bu yönde kararlar var çünkü, yapılan işlemler var.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - ...17 Eylülden sonra tespit edilmiş birisiyle ilgili suç duyurusunda bulunmadınız mesela, o kapsam da mı koruma altına girecek? Yapmanız gereken suç duyurularını yapmadınız SPK olarak...

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Tamam, benim suç duyurusu yetkim 7596'dan gelmez; 6362'den gelir.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Tamam, kanundan gelir.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Dolayısıyla, 7596'daki bir sorumsuzluktan etkilenmez.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Yani piyasa bozucu etki yarattığını düşündüğünüz... Yani ben ekonomist olmadığım için tam kelimelerini şey yapmış olabilirim de...

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Estağfurullah.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Yani sonuçta hukuksuzluk yaptığını tespit ettiğiniz birisiyle ilgili hemen suç duyurusunda bulunmanız gerekmiyor mu sizin SPK olarak?

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Yapıyoruz zaten efendim.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Yapıldı mı?

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Haftalık bültenlerimizi takip ederseniz...

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Fatma Betül Sayan Kaya'yla ilgili 26 Eylülde bizim parti sözcümüz açıklama yaptıktan hemen sonra yaptınız mı suç duyurularını?

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Tamam, Sayın Bakanımızın açıklaması var, bir dilekçemizin gittiğiyle ilgili zaten bilgi verdi.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Suç duyurusu yaptınız mı o tarihte?

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Basında açıklama yaptı.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Var mı o zaman, alabilir miyiz?

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Suç duyurusu paylaşmıyoruz biz, malumunuz.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Paylaşmıyorsunuz ama...

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Raporlarımız gizlidir, savcılığa ilettik biz tespitlerimizi ve denetleme raporlarımızı. Dosyada da gizlilik kararı olduğu için bizim SPK olarak paylaşmamız onu mümkün değil.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, tamamlıyor muyuz?

ŞEREF ARPACI (Denizli) - "Ben görevimi yaptım." diyor.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Tamamlıyor muyuz?

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Genel Müdürü gibi... "Ben görevimi yaptım." diyor.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Ben görevimi 17 Eylülden sonrası için arz ediyorum şu anda efendim çünkü bu madde 17 Eylülden sonrası için. 17 Eylülden öncesi için hem Kurulumuz Devlet Denetleme Kurulunun teftişi altında hem Bakanlık teftişinin altında hem de malumunuz olduğu üzere bazı eski Kurul üye, çalışan ve başkanlarımız zaten soruşturma kapsamında şüpheli sıfatıyla yargılanıyorlar. 17 Eylül öncesi fiiller bu taslak teklif maddesinden tümüyle ari değerlendiriliyor.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, teşekkür ediyorum.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Yani bu söylediklerinize üzerine birkaç soru sormak isterim.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Bir soru daha sorabilir miyim?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Tabii ki.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Tabii, diğer sorularınız vardı aslında, onlara da tek tek cevap vereceğim ama.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Evet, ben onları aslında...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Şu açılmayan fonlarla ilgili bir sorusu vardı Vekilin.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Ama ben ona girmeden şunu sormak istiyorum.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Evet, buyurun.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Şimdi, gündemde olduğu için Şahap Bey'le alakalı bir soruşturma izni istendi mi, Şahap Kavcıoğlu'yla? Maliye Bakanlığı verirse doğru mu, bir soruşturma açılacak. Peki, mesela savcı Şahap Bey'in... Mesela bu kanunun geçmesi beklendi, bu kanun geçti, soruşturma izni verildi, ondan sonra savcı 17'sinden sonraki hareketler için Şahap Bey'i sorguya çekti. Suçsuz, 17'sinden sonra, doğru mu? Yaptığı hiç bir şey yok.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bir kere BDDK'ye verilmiş bir görev var mı şeyde?

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Peki, peki...

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Bu kanunda BDDK'nin hiçbir görevi yok, 7596'da.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Dolayısıyla, BDDK bu kapsamda değil zaten.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Olmadığı gibi suç teşkil eden fiiller...

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Ama şahıslara şey yapıyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ama BDDK 7596'da görevlendirilmiş bir kurum değil.

İDRİS NEBİ HATİPOĞLU (Eskişehir) - Suç teşkil edenler zaten kapsam dışı.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Şöyle efendim: Madde "Bu kanunla ilgili iş ve işlemlerde görevlendirilenler" şeklinde başlıyor.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Görevlendirilenler ve kanunun...

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Peki, sorumu düzeltiyorum. Şahap Bey'i değil, Borsa Başkanıyla... Çünkü sizin burada ilk verdiğinizde Borsa da bu işin içinde.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Borsa değil ama örnek olarak vermek isterseniz.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Hayır, burada ilk verdiğiniz...

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - MKK mesela.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - İlk verdiğinizde TMSF, YTM, Borsa, MKK, Takasbank. Şimdi Borsa Genel Müdürü içeri alındığı için ve Borsada -biraz önceki konuşmamda da- bir sürü olaylar olduğu için, biz 17'sinden itibaren bu işi sizin istediğiniz gibi yaparsak mesela, bir süre sonra, işte bir sürü iddia var, Erişah Hanım'la da alakalı. Erişah Hanım'ın 17'sinden sonrayla alakalı bir soruya muhatap olabileceğini, olup olmayacağını nereden biliyoruz?

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Mutlaka olacaktır çünkü "Suç teşkil eden fiilleri hariç olmak kaydıyla" diyor hüküm dolayısıyla cezai sorumsuzluğu kabul etmiyor bu madde.

Diğer taraftan, hani o ilk hâlini bilemem "Borsa İstanbul" yazılmıştır ama bu kanunda Borsa İstanbula verilmiş bir görev de bulunmuyor.

Diğer, sizin sorularınız vardı, kapalı fonlarla ilgili.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Evet, evet.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Müsaade ederseniz onu arz edeyim.

Bizim 30 Eylül 2026 tarihli Sermaye Piyasası Kurulunun aldığı bir karar var. Öncelikle 17 Eylülde malumunuz hem bulaş riskini hem yayılma riskini gidermek üzere bu portföy yönetim şirketlerinden bazılarının 69 fonunda da sadece işleme kapatma yetkisi, durdurma yetkisi yaptık yani tasfiyeye almadık bu fonları ama alım satım işlemlerini durdurduk. 30 Eylüle geldiğimizde ise artık tasfiye süreçleri de Tasfiye Kanunu da yürürlüğe girdi. Bir ilerleme kaydedildiğini de görmemiz üzerine öncelikle A1 Capital, Bulls ve Pardus Portföy Yönetim Şirketlerinin kurucusu olduğu fonlara ilişkin tasfiye işlemlerini öncelikli olarak başlanmasına karar verdik ve bu fonların tasfiye süreçleri tamamlandıktan sonra, ilgili portföy yönetim şirketlerinin tasfiye kapsamında olmayıp da dağıtım kanallarında alım satım yönlü olarak kapatmış olduğumuz fonlarını eş zamanlı işleme açabileceğine karar verdik. Bu işleme açılma tarihinin de fon katılma payı alım satım esaslarının fon portföy yapıları, likidite, piyasa koşulları ve yatırımcı menfaati gözetilerek kurucu portföy yönetim şirketi tarafından belirlenmesine karar verdik. Sonra 6 Kasıma geldik, 6 Kasımda 30 Eylül tarihli kararımız fonların tasfiyesinin tamamlanması şartıyla bu işleme cevaz verdiği için bu başvurunun Ziraat Bankası ve İş Bankası kanalıyla yapılması gerektiğiyle ilgili de bir duyuru yaptık. Geçen hafta itibarıyla da Ziraat Bankası başvurusunu Kurulumuza iletti. Şimdi, bu başvuru elbette bir inceleme gerektiriyor. Neden? Çünkü mevcut durumda şirketlerin organizasyon yapısından ve bu şirketlerin tasfiyedeki fonlarının tasfiye sorumlusu bankalarca yapılan ön inceleme sonuçlarında bazı tespitlerimiz var. Bizim kurulumuzun sürekli olarak suç duyurusu kararlarını görüyorsunuz. Bunlardan bir kısmı portföy yöneticileri, bir kısmı portföy yönetim şirketinin yönetim kurulu üyeleri hakkında. Biz, bu portföy yönetim şirketlerinde sağlıklı alım, satım, geri alım işlemlerini yapabilecek bir portföy yöneticisi bulunup bulunmadığını, bizim suç duyurumuza konu kişilerden olup olmadığını, organizasyon yapısının hâlâ alım satımları sağlıklı işletmeye elverişli olup olmadığını ve yine 30 Eylül tarihli kararımızdaki likidite, piyasa koşulları ve yatırımcı menfaatini gözetme yükümlülüğümüz var. Burada şöyle bir...

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Bir es verebilir miyim burada?

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Buyurun.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - O zaman 30 Eylülde bunun inisiyatifini neden şirketlere verdiniz? Bir.

İki, eğer bu iş kırk beş günde hâlâ çözülemiyorsa niye o zaman bu fonları tasfiye kapsamına alıp siz gerekli ödemeleri niye yapmıyorsunuz? Çünkü kırk beş gün yani tasfiyesi tamamlanan fonların paraların ödendiği bir durumda tasfiyeye sokulmayan, ben buradan şunu anlıyorum: Nispeten iyi yönetilmiş fonlar, şirkette sıkıntılar var, bazı fonlarda sıkıntı var, tasfiyeye girmiş ama bazı fonlar tasfiyeye girmemiş. Demek ki onlar iyi yönetilmiş, sıkıntısı yok ki tasfiyeye sokmamışsınız ama şu an kırk beş gün geçmiş hâlâ açamıyorsunuz. Niye tasfiyeye sokup kendiniz yapmıyorsunuz bunu o zaman?

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Şöyle efendim, tasfiye bir yatırım fonu için başvurulacak son tedbirdir. Biz fonları öldürmeyi değil, yaşatmayı tercih ederiz. Fonun tasfiyesi için gereken şartlar da bu fonlar bakımından oluşmuş da değil yani o kurul kararının sıhhatini de sakatlayacak bir şey olur ama ne yapmaya çalışırız?

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Şirketlere zarar verilmeme ya da para piyasasına zarar verilmeme durumunu da anlıyorum yani.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Hayır, fon yatırımcısına zarar..

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Bu şirketler açıklama yapıyor "Karşılığı var, SPK izin verdiği anda biz ödemeyi yapacağız." diyorlar. Bunlar yalan mı söylüyor?

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Şöyle efendim, onu inceliyor ilgili dairemiz mutlaka portföydeki varlıkları, likidite durumunu mutlaka inceliyoruz, onda tereddütünüz olmasın. Fakat, bir panik satışıyla tüm yatırımcıların çıkış vermesi bu fonlarda da bir temerrüt riski...

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Karşılığı var ya. Zaten olan olmuş, o zaman borsayı ne yapacaksın?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Bitirsin hanımefendi cevabını.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Kırk beş gün oldu. Çünkü kırk beş gün çok uzun.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Şimdi şöyle efendim, kırk beş gün biraz bu tasfiye süreçlerinin uzamış olması, kanunun geç çıkmış olmasıyla bağlantılı açıkçası, zira bunları tasfiyelerini tamamlamadan açsaydık o bulaş riskinin mutlaka göreceğimizi öngörüyorduk. Şimdi, tasfiyeleri bu fonlar bakımından, A1, Bulls ve Pardus bakımından tamamlandığı için artık açabilir hâldeyiz ama ne şartla? Yoğun çıkış alıp da temerrüde düşmeyeceğimizi anlamamız, belki bir sıra öngörmemiz gerekecek. Yani tüm fonlar aynı anda değil de peyderpey gibi bunların çalışılması, değerlendirilmesi süreci var.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - O zaman yani bunlarda bir formül üretilebilir, peyderpey verebilirsiniz.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Mutlaka.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - T0'ı T10 yaparsınız, T3'ü T20 yaparsınız, atıyorum.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Bunlara çalışılıyor efendim.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Ondan sonra, anca yüzde 50 satış izni verebilirsiniz. Bir şey yapabilirsiniz. Bakın, yani burada gerçekten çok büyük mağduriyet var. Bakın, çok insanın parası şurada duruyor, her gün fiyatlanıyor, değerleri düşüyor, yükseliyor bu arada yani alım satıma kapalı ama fiyat düşüyor.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - İçindeki varlıklardan dolayı.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Tabii ki içindeki varlıklardan dolayı. Yani altın varsa düşüyor ama şimdi benim param orada her gün göz göre göre eriyor ve siz tasfiyeye sokmuyorsunuz ya da bazıları mesela artıya geçti şu anda. Anlatabildim mi? Nasıl? Yüzde 40 düştü, yüzde 3 arttı mesela yani anlatabildim mi ama ya, ben bir şirketim, benim bir param var, o paraya ulaşamıyorum. Karşılığında bankadan faiz almaya gidiyorum yüzde 50, yüzde 60 "Limitin yok." diye vermiyor. Bakın firmalar batmak üzere. O zaman burada ya bir yani pozitif ayrımcılık yapabilecekseniz KOBİ'lere bir ayrımcılık yapın, hani büyük şirketlere nasıl yaparsınız bilmiyorum ama KOBİ'lere bir ayrımcılık yapın, belki yarısını verin, yüzde 50'sini satın gibi bir şey yapın çünkü burada yani tasfiyedeki adam bir şekilde kaderine razı ama tasfiyeye sokulmamışama tasfiyeye sokulmamış. Fondaki adam niye mağdur oluyor, ben anlayamıyorum ya da bunları da tasfiyeye sokun efendim. Yani olmuyor, işinden çıkamıyorsunuz anladığım kadarıyla yani şirketler çıkamıyor, bu hikâye bambaşka bir hikâye.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Bu

organizasyon yapısıyla ve likidite durumuyla, piyasanın durumuyla ilgili netliği sağladığımız anda en kısa zamanda açılacağını öngörüyorum ben. Çalışması devam ediyor Kurulun, henüz de başvuru geleli -geçen hafta geldi- zannediyorum bugün itibarıyla bir haftası dolmuş durumda. İnşallah, önümüzdeki günlerde bununla ilgili bir çözüm üretileceğini söyleyebilirim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, teşekkür ederim.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Sayın Başkanım, iki basit sorum...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Buyurun.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Şu anda talep etmiş olduğunuz zırha sahip değilsiniz.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Değiliz efendim, böyle bir görevimiz yok kanunumuzda, bu yepyeni bir görev.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Ha, yok işte, ben düşündürmek için söylüyorum. Şu anda talep olduğunuz zırha sahip değilsiniz, Genel Kurulda oylanmadı, onaylanmadı ama siz bu zırhı kullandığınızı söylüyorsunuz. Neye göre yapıyorsunuz bunu?

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Efendim, kanunun bir görev zaten vermiş durumda. Biz oradaki kriterlere uygun davrandığımız kanaatine hasıl olduğumuz her kararı mutlaka alıyoruz ama bu, yatırımcı gözünden baktığınızda, hissesi 15 lirayken 14 liraya satıldı düşüncesi...

MESUT DOĞAN (Ankara) - Aynı örneği veriyorsunuz da ben değişik açıdan bakıyorum. Diyorsunuz ki bizim talep bulunduğumuz bu zırhı zaten siz iki aydır kullanıyorsunuz.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Doğru.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Zırhı kullanmıyor .

MESUT DOĞAN (Ankara) - Kullanıyor.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - İşlemlerini, yapıyoruz evet...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Sayın Vekilim, bence cümleyi böyle...

MESUT DOĞAN (Ankara) - Kullanıyor, işlem yapamaz...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Görevlerini yerine getiriyorlar, ilave burada bir bizden zırh istiyorlar. Bu zırhı almazlarsa da bu kanun teklifi Genel Kuruldan geçmedi, görevlilerini de ihmal etmiyor bu arkadaşlar; tasfiye süreçlerini yapıyor, İş Bankası da yapıyor, Ziraat Bankası da yapıyor, kurumlar da yapıyor.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Ben de diyorum ki madem yapıyorlarsa o zaman istemesinler.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - İsteyenin bir yüzü kara vermeyenin iki yüzü kara yani.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Sayın Vekilim, bakın kamu...

MESUT DOĞAN (Ankara) - İkincisi, ben yarın kaçak bir arsaya ev yaptıktan sonra imar götürmek gibi bir şey bu.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Yok, yok; hiç alakası yok, hiç alakası yok.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Hayır, hayır; bu doğru bir örnek değil.

MESUT DOĞAN (Ankara) - İkincisi, mesela, yetkiyle ilgili bir şeyler söylediniz ya; neden tanımlanmamış bir yetki istiyorsunuz? İfade ettiğiniz gibi tanımlanmamış bir yetki istemek yerine neden yeni bir zırhı istiyorsunuz?

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Efendim, aslında bir sınırı var, o da "görevin gerekleri" diye yazıldı.

MESUT DOĞAN (Ankara) - O sizin husus...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Sayın Vekilim, orada iki husus kritik, bir menkul değer var veya bir gayrimenkul var veya bir araç var; bu işlemleri yapan firmalar var ya, bunlara el koydum, aldım ve bunu buldu, bir tane satılık ürününü buldu, bunu sattı. Kaç lira bu yat? 100 lira. Piyasa çıktı, kaç dedi? 90 lira, 95 lira TMSF bunu sattı, 5 lira 10 lira bu eksik sattı diye dava açılır mı?

MESUT DOĞAN (Ankara) - Tamam, sadece o konuda zırh istesin... Örnek hep..

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - O da onu istiyor zaten. Buradaki kelimelere dikkat etmek lazım.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Ben kelimeler çok dikkat ederim.

Neyse, gecenin bu saatinde yormak istemiyorum gerçi.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Sayın Vekilim, bu işleri biraz hızlandıralım da şu mağduriyetleri azaltalım diye uğraşıyoruz ya!

MESUT DOĞAN (Ankara) - Siz inanmadığınız şeyi de bizden niye istiyorsunuz?

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Arkadaşlar...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Biz inanıyoruz, siz güvenmiyorsunuz!

MESUT DOĞAN (Ankara) - Yani geçmişinize bakınca şüpheci yaklaşıyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ebru Hanım, başka söyleyeceğiniz var mı?

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Şöyle, bende kayıtlı tek bir soru kaldı: "Oluşan zararı kimler karşılayacak?" sorusu.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, buna da cevap verin o zaman.

(Uğultular)

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, bir müsaade edelim arkadaşlar.

Buyurun.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Kaydettiğim cevapsız kalan tek bir soru var şu an diye görüyorum, o da: "Oluşan zararı kim karşılayacak?" sorusu. Ödemelerin öncelikle portföydeki varlıkların satışından yapılacağını söylemiştik. Bunun yetersiz kaldığı noktada iki ayrı mekanizmadan karşılanacak. Bunlardan biri, Ceza Muhakemesi Kanunu çerçevesinde yürüyen el koyma, müsadere ve TMSF satışları yolu. İkincisi ise Kurulca...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Ve gönüllü iadeler.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Gönüllü iadeler gönüllü iadeler de evet, yine geri kazanımı mekanizmasına girdikleri için kullanılabilir hâlde.

İkincisi de bu fiiller de sorumlu olduğu fon mal varlığının azalmasında sorumlu olduğu Kurulca tespit edilen kişiler ve sorumluluk tutarları TMSF'ye bildiriliyor, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Hakkında Kanun çerçevesinde takipler yapılıyor. Bu kanaldan da elde edilen tutarlar, yine oluşan zararı gidermede kullanılacak.

MESUT DOĞAN (Ankara) - Peki, aydınlatmanız için, gönüllü iade şu ana kadar 40 milyar ama yapılan ödeme 160 milyar olarak açıklandı, aradaki fark?

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - Efendim, portföydeki varlıkların satışı ağırlıklı.

MESUT DOĞAN (Ankara) - İşte, o bilgiler açıklanmadığı için söylüyorum.

SPK HUKUK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI HATİCE EBRU TÖREMİŞ - O, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonumuzun bilgisinde, ben bilemiyorum Sermaye Piyasası Kurulu olarak.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Cem Bey, buyurun.

CEM ŞAHİN (Karabük) - Saygıdeğer Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Dün ve bugün çok kıymetli görüşler burada serdedildi 13'üncü maddeye ilişkin. Ben büyük bir kısmını not aldım ama -vakit de bayağı ilerledi- benden evvel Başkanım da hanımefendi de bir kısmına değindi fakat ben şöyle genel itibarıyla hukuki çerçeveyi çizmek istiyorum çünkü dün de bugün de üzerinde birtakım kafa karışıklıkları olduğunu düşündüğüm meseleler var teklife ilişkin. Şimdi, biz bu teklifte kimlere hukuki güvence veriyoruz? Öncelikle "7596 sayılı Kanun'la ilgili işlerde görevlendirilenler." dedik. Tabii, imza sahipleri bizleriz, bir muradımız var. Burada bu ifadeyi biz niye kullandık? Bunu ben ifade etmem gerektiğini düşünüyorum, bu, çalışmalar sırasında da gündeme gelen bir konuydu. Bu teklifle ilgili "iş ve işlemlerle görevlendirilen" cümlesindeki "görevlendirilenler" kelimesinden ne anlaşılmalıdır, biz ne anlamalıyız? Burada bizim muradımız, gerçek kişilerdir; ifade edilen, burada gerçek kişilerdir. Bunu nereden anlayabiliriz? Bakın, altında 5411 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesi kapsamında "bankalar, tüzel kişiler ile bunların söz

konusu eylem ve işlemlerini yürütmekle görevlendirdikleri kişilerin" diyoruz. Yani tüzel kişiler ve bu tüzel kişilerin birtakım işleri, görevleriyle ilgili işleri yapmakla görevlendirdiği kişilere biz hukuki güvence veriyoruz fakat yine "görevlendirilenler" kelimesiyle muradımızın şu olduğunu ben kayıtlara geçirmek istiyorum: Gerçek kişiler olduğunu ifade ettik, bu gerçek kişiler kimler? 7596 sayılı Kanun'la ilgili işleri yürüten tüzel kişilerin görevleriyle ilgili o işleri yapmak üzere vazifelendirdiği gerçek kişilerdir. Bunu niye kayıtlara geçirmeyi arzu ettim?

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Tamam, öyle yazalım.

CEM ŞAHİN (Karabük) - Bunu yapmaya şöyle gerek yok: O kadar vuzuha ermiş açık bir şey ki hukuk tekniği anlamında da burada bir değişiklik yapmayı gerektiren bir şey değildir. Bir hukukçu bunu okuduğu vakit bunu açık bir şekilde anlar diye düşünüyorum.

5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 3'üncü maddesi kapsamındaki bu bankaları ve onların personellerini biz burada hukuki güvence altına aldık. Bakın, şunu ifade edeyim, Başkanım da söyledi, hanımefendi de söyledi: İdari, mali ve hukuki; cezai olarak en ufak bir güvence sağlamıyoruz bunlara. Yani 17 Eylül tarihinden önce de sonra da suç konusu bir eylem... Bu, mevzuatla da ilgili olabilir, bu cezai takibata uğramakla zaten malul, bu gerçekleşecek bir şey, biz cezai bir koruma sağlamıyoruz buraya. Yani bu konuda da bir kafa karışıklığı olduğu kanaatindeyim.

Bir diğer husus, niye 17 Eylül tarihine biz bunu çekiyoruz? Kıymetli arkadaşlar, 17 Eylül tarihinde SPK bir karar verdi, biz yasayı ne zaman çıkardık ve yürürlüğe soktuk? 27 Ekimde yürürlüğe girdi, Resmî Gazete'de yayımlandı. 17 Eylül ile 27 Ekim arasında tasfiye işlemleri yapıldı, devir işlemleri yapıldı, bizim kanunla çerçevesini çizdiğimiz birtakım meseleler -siz tabii, bunu farklı anlayabilirsiniz ancak- o süreçte gerçekleşmiş olabilir ve biz bu işlemleri kimlerin aracılığıyla yaptık? Yine, 5411 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesi kapsamındaki... Aracı kurum olarak düşünebiliriz, aranızda ben bir ekonomist değilim ancak bunların aracılık faaliyeti nedeniyle bu tasfiye ve devir işlemlerini yaptığını hepimiz biliyoruz. Fakat bu bankaların fon meselesiyle bir ilgisi yok, ne fonun kurucusu ne onunla ilgili gayrihukuki olduğu ifade edilen meselelerin tarafı. Ancak 17 Eylül ile 27 Ekim arasında bunlar bu işlemleri yasa çıkana kadar sadece kamu otoritesinin talebiyle yaptılar. Dolayısıyla, hukuki güvence talep etmeleri çok meşrudur, -Başkanımın ifade ettiği gibi- makuldür. Zaten suç işlenmesi söz konusu ise bunun herhangi bir koruması yok. İdari, mali ve hukuki diye ifade ediyoruz. İkincisi, az evvel ifade ettiğim yani bu kapsamda kimlerin olduğu konusunda yaptığım izahat açısından davalar da açılabilir, vatandaşların bu konuda başvurabilecekleri hukuki yollar vardır. Bunu ben arkadaşlara da sordum zaten hani birtakım yanlışlıklar, hesap hataları, şunlar bunlar olması hâlinde itirazlar zaten varmış. Bu itirazlar, bu görevli tüzel kişilere yapılıyor ve bunlar da bu konuda tasarrufta bulunuyorlar.

Ve biz hangi işlemleri hukuki güvence kapsamına alıyoruz? Açıkça yazmış, oraya "Görevleriyle ilgili." diyoruz. Görevleri dışındaki tasarruflar zaten bu hukuki güvencenin kapsamı dışında. Yani bu konularda ben dün ve bugün yapılan müzakerelerde birtakım karışıklıklar olduğu kanaatindeydim ve bunları kayda geçirmeyi arzu ettim. Niye? Biz bu yasayı -komisyonda kabul edilirse- Genel Kurula getireceğiz, eğer Genel Kurulda da kabul edilirse yasalaşacak ve yarın öbür gün uygulamada ihtilaf olması hâlinde, uygulayıcılar açısından yasama organının iradesinin ve özellikle teklifin verilmesi aşamasında... Biz imzacı vekilleriz dolayısıyla bir irademiz var, bir muradımız var ve bu muradın ne olduğunu kayıtlara geçirmek anlamında da az evvelki cümleleri sarf ettim. Dediğim gibi, 5411 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesiyle alakalı birtakım burada yani ben eleştirilere haksızdır veya iyi niyetli değildir demiyorum, bu konuda elbette ki biz bu açıklamaları da onun için yapıyoruz. Ama, bu yasa kapsamındaki bankalar da iyi niyetli olarak bu süreçleri, bütün bu işlemleri yaptılar. Bize göre, bizim kanaatimize göre sizler aynı kanaatte olmayabilirsiniz ama bizler de iyi niyetli olarak bu hukuki güvencenin sağlanması gerektiğini düşünüyoruz. Yani 17 Eylül ile 27 Ekim arasındaki o meseleyi de vuzuha kavuşturduğunu düşünüyorum.

Kıymetli Başkanım, aslında söylemeyi arzu ettim, başka hususlar da var ama vakit çok ilerledi ve benden evvel de hem siz kıymetli Başkanımız hem de Hanımefendi ifade ettiler. Ben sözlerimi kifayete erdirmek istiyorum. Bu çalışmamızın hayırlara vesile olmasını dileyerek hepinize hayırlı akşamlar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet çok teşekkür ediyoruz.

İş Bankası ile Ziraat Bankasını daha fazla strese sokmayalım, söz vermeyelim diyorum. Onlar yeterince sıkıldılar, kifayeti müzakere diyelim...

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Belki istiyorlar Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - İstiyor musunuz söz arkadaşlar?

Bence SPK'den gelen arkadaşımız her şeyi ifade etti.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Bence İş Bankası istiyor.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - İstiyor musunuz söz?

ZİRAAT BANKASI TEMSİLCİSİ AYSUN OKYAY - Ben istemiyorum, SPK temsilcimiz çok güzel açıkladı çünkü bizim adımıza.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Peki, tamam.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - SPK, İş Bankası, Ziraat Bankası korkuyorsa beni görevlendirsinler ben yaparım o tasfiyeyi.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Biraz teknik bilgi lazım Sayın Vekilim.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Hiç önemli değil.
BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Biraz teknik bilgi lazım. Senin dokunulmazlığın var diye cesurca konuşuyorsun.
EDNAN ARSLAN (İzmir) - Başkanım...
BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Senin dokunulmazlığın var onun için konuşuyorsun.
Evet 14'üncü maddedeyiz.
1 önergeniz var Sayın Vekilim, önergeyi tutuyor musunuz?
EDNAN ARSLAN (İzmir) - Tutuyoruz efendim.
BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Peki, buyurun.
İşleme alıyorum.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4042) esas no.lu Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına ilişkin Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 14'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin teklif metninden çıkarılması ve diğer bendin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ednan Arslan
İzmir

Şeref Arpacı
Denizli

Nail Çiler
Kocaeli

Talat Dinçer
Mersin

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Gerekçeyi mi okutalım, konuşacak mısınız?
ŞEREF ARPACI (Denizli) - Konuşacağım.
BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Buyurun.
ŞEREF ARPACI (Denizli) - Şimdi Başkanım, arkadaşlar benim konuşmamdan şikâyet ediyor ama ben kendileri yokken saat yedi çeyrek civarı, yoklamadan ilk önce siz geldiğinizde, sizden bir talepte bulundum, dedim ki: Burada bitirelim, madem sizin bir düğününüz var, siz düğüne gidin, bizim de misafirlerimiz var, gidelim, yarın sabah onda buluşalım, mesai saatlerinde konuşalım. Bu, benim teklifimdi, siz duymadınız ama Sayın Başkan böyle tercih etti. Yani dolayısıyla yani ben konuşacağım deyince eller falan, yapmayın yani.
BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Yok, biz memnunuz konuşmanızdan.
Buyurun.
ŞEREF ARPACI (Denizli) - Biz zeytin yasasında yirmi yedi saat konuştuk, ne oldu?
BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Hep beraber çalıştık.
ŞAHİN TİN (Denizli) - Yasayı geçirdik ve işi bitirdik.
BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Sayın Vekilim, buyurun.
ŞEREF ARPACI (Denizli) - Tamam yani kim zarar gördü, ne oldu yani ne oldu? Kayıtlara girsin. Buruda benim telefonum susmuyor ağabey. Bunlar benim kendi şahsi meselem değil, bana gelenin 10 katı size geliyordur yani insanlar sorularına cevap bekliyor ve biz bu bürokratlarımıza, uzmanlarımıza müdürlerimize, Bakan Yardımcılarına sürekli ulaşamıyoruz, gerçi burada kalmadı Bakan Yardımcısı falan da.
(Uğultular)
ŞEREF ARPACI (Denizli) - Konuşuyorum ağabey, bir dakika yani.
BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Tamam, devam edelim.
Buyurun.
ŞEREF ARPACI (Denizli) - Şimdi, mahallede bir cinayet oldu, hırsızlık oldu, cinayet oldu, tamam mı? Biz cenazeyi kaldıralım diye uğraşıyoruz. Doğru, cenazenin kalkması lazım ama diyorum ki bu ülkeye, o mahalleye tekrar bir güven de tesis etmemiz lazım. Bunun için arkadaşlar, o failin bulunması lazım. O fail bulunmazsa insanlar o mahallede rahat rahat gezemez, alışveriş yapamaz, doğru mu ağabey? Sizin mahallenizde böyle bir şey olsa rahat hareket eder misiniz? Piyasa da böyle yani piyasa da şu anda güvende hissetmiyor kendini. Dolayısıyla güvende hissetmediğinden dolayı bu işlerin düzelmesi şu anda mümkün değil. Failin, yapanların açık açık bulunması lazım. Evet, savcılıkta 129 kişi var ama bu böyle ufak tefek bence 100 kişinin, 129 kişinin... Yani sayı veremem tabii ki ama ya bu çok organize bir iş bunu "organize suç" demeden Adalet Bakanı çok güzel böyle "örgüt" dedi yani daha ne desin. Şimdi, son zamanda güzel bir replik var, hani diyor ya: "Ekmek aslanın ağzında." diye, artık aslan da aç, fare de aç. Biz onun farkındayız sanayiciler olarak, tüccarlar olarak. Para nerede diyorduk? Para buradaymış işte, o "servet transferi" dediğimiz olay ve paranın nereye gittiği artık anlaşıldı, anlatabildim mi? O yüzden bu iş önemli. Arkadaşlar, gönüllü olarak 40 milyar TL'ye yakın herhâlde Akın Bey'in açıkladığı, Bakanın açıkladığı bir para var; kaldı, 760 milyar. Şimdi diyeceksiniz ki: "O bir balondu, o aşırı kârdı, ponziydi, fonziydi." Adam parasını istiyor. Çünkü o 800 milyarın içinde 100 bin lirasını 150 bin yapanın da parası var, anlatabildim mi? E, peki, bu "760 milyar" deyince benim aklıma şey geliyor mesela yani sizin ekonomideki en büyük probleminiz - Hakan Bey'le daha yeni konuştuk- EYT'nin 2025 yılında bu ülkeye maliyeti 760 milyar TL'di yaklaşık. Hani, bunu böyle küçük görerek,

bunu işte, "Hallediyoruz, 100 kişiyi aldık, öyle yaptık, böyle yaptık, tasfiye tamamlanacak, yatı sattık, katı sattık."la bu iş olmayacak arkadaşlar. "İnsanlar parasını geri getirsin, fazla kazandığına inanan arkadaşlar geri getirsin." demekle bu iş olmuyor, olmayacak. Yani ben o yüzden arzu ediyorum ki güzel bir yasa çıksın, tamam mı? O kanunda da onu söylemiştim. Şimdi, ilk imzacı, çok özür dilerim, ismini unuttum...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Cem Bey.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Yani Cem Bey'in söylediği mesela ilginç bir şey var. Şimdi, kanunda açıkça "görevlendirilen kurumlar" yazıyor, geçen kanunda, tamam mı? Şimdi, siz biraz önce konuşmanızda -hani tutanaklara bir daha bakın isterseniz- "kişiler" diyorsunuz, "Biz kanunda kişileri görevlendirdik." diyorsunuz. Hayır, kurumları görevlendirdiniz. Açın, bakın. Dolayısıyla şimdi, çıkardığınız kanunda da yani şimdi geçirmeye çalıştığınızda kurumların ismini vermeseniz de o kurumları tarif ediyorsunuz. "Kişiler" diyorsunuz, "dışarıdan hizmet alacak kişiler" diyorsunuz yani kapsamı böyle çok genişletiyorsunuz. Burada iki banka hukukçusu ve bir SPK hukukçumuz var ama siz öyle bir kapsam açıyorsunuz ki yani burada şu sıraların hepsinin avukat olması lazım, hukukçu olması lazım bence yani burada bunu bilinçli mi dediniz, diliniz mi sürçtü bilmiyorum ama bu bence önemli bir konudur. Toparlayayım, bu sefer çok uzatmayacağım. Bakın, benim korkum şu: Bir tsunami var, dalgalar büyüyerek geliyor, kıyıya ulaştığında çok yıkıcı olacak, bunu görüyoruz -biraz önce BES'le alakalı endişelerimi söyledim- bunun bir sonrası özellikle özel şirket bonoları, finansman bonoları ve tahvillerle alakalı özel sektörü çok fazla etkileyebilecek bir pozisyon doğabilir, anlatabiliyor muyum? Biz bunu iki ay sonra görürüz, altı ay sonra görürüz, vadesi bir sene ise bir sene sonra görürüz, bundan sonra -hani biraz önce dedim- fonun f'sini duyunca insanların tüyleri diken diken oluyor, şirket bonosu, BES, finansman bonosu, şirket tahvili dediğinde de insanlar bu yatırım araçlarına ve yatırım yapmazsa bu araçlara Türkiye ekonomisi ciddi problem yaşar. O bahsettiğim dalgalar bunlar. Yani bu işi küçültmeyelim, küçük görmeyelim. Mehmet Şimşek'in bazı açıklamalarında bu var, işte "Toplam istihdamın sadece binde bilmem kaçı kadar bir şey etkilendi?" falan gibi böyle ifadeleri var, bunlar doğru değil. Dolayısıyla, biz zararın neresinden dönersek kârdır. Bence ilk düğme yanlış iliklenmiştir ama şimdi bunu düzeltme imkânımız var. Bundan sonra da getireceğiniz kanunlarda bence bunu düzeltme imkânımızın olduğunu düşünüyorum. Dolayısıyla biraz daha hassas davranalım. Yine söylüyorum: Bu kanun bizim Komisyonumuzla alakalı değildir ve bence Plan ve Bütçeye ya da başka bir komisyona gönderilmelidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Cem Bey, söz ister misiniz cevap için?

CEM ŞAHİN (Karabük) - Bunu kayıtlara geçmesi itibarıyla ifade ettim. Söylediğinizde haklısınız, 7596 sayılı Kanun görev veriyor, birtakım orada tanımlamalar yapıyor, ben de diyorum ki: Görevlendirilenlerden kastımız bu 7596 sayılı Kanun'da birtakım görevler almış ya bu kurumlar bunlar kimlerle yapıyor bu işleri? Yani tüzel kişi çünkü bunlar, bunların çalışanları var, bunların bu işleri yaptırdığı görevliler var, görevlendirdiği kişiler var, o nedenle gerçek kişiler olduğunu ifade ettim, oradaki kastımızın bu olduğunu ifade ettim. Aslında bu kapsamı genişleten bir şey değildir. Ben sadece bu metnin neyi ifade ettiğini, muradımızın ne olduğunu açıklamak, vuzuha kavuşturmak için bunu ifade ettim. Yoksa sizin söylediğiniz, evet, doğru, 7596 sayılı Kanun elbette ki orada işte tanımlar kısmından bakalım, içeriğine bakalım, orada bir sürü tüzel kişilik var, bunlara birtakım vazifeler veriyorlar, bu vazifeleri görevlendirdikleri gerçek kişiler eliyle yapıyorlar. Bizim muradımız da bu gerçek kişileri bu manada hukuki güvence altına almak ama 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamındaki bankalar orada zaten söylüyoruz, o bankaların ve bunların görevlendirdiği personele hukuki, idari ve mali açıdan tamam, sorumsuzluk veriyoruz. Yani bu konuda bir eleştiriniz varsa bunu açık olarak ifade ediyorum. Orada hem tüzel kişilikler var hem bunların görevlendirdiği gerçek kişiler var ama yukarıdaki görevlendirilenler olarak ifade edilen şey de orada ben tüzel kişileri ifade etmediğimizi ama bu tüzel kişilerin 7596 sayılı kapsamda görevleri aldılar ya bunlar, o işlemleri yapıyor o görevliler; bunları hukuk güvence altına almak istiyoruz iyi niyetli olarak. Yani biz hani bir şeyleri kaçıralım, kamuoyunun gözü önünden... Bir de şunu ifade edeyim: Aslında şunu düşünüyoruz: Bu, mağdurların lehine de olan bir şey. Tabii, bu konuda itirazlarınız... Yani dediğim gibi, eleştirme anlamında söylemiyorum. Niye biz böyle bir şeyi de yapıyoruz? İşte, bu mağdurlar dışarıda bekliyor ifade ettiğiniz gibi. Bir an evvel bu tasfiyelerin olması gerekiyor. Olabilmesi için işlemlerin hızlı, adil, tereddüde mahal bırakmayacak şekilde olması gerektiğini düşündüğümüz için çözüm olarak bunu bulduk. Yani katılmayabilirsiniz ama emin olun, samimiyetle ifade edeyim, Genel kurulda da bu konuşulur ama bu konuda da bir art niyetimiz yok. Hüsnüniyetle, iyi niyetli olarak böyle bir teklifi getirdik. Takdir Komisyonundur, takdir Genel Kurulundur. Biz teklif sahibiyiz.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Teşekkür ediyoruz Sayın Vekilim.

Adnan Bey, buyurun.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Şimdi, şöyle söyleyeyim ben: Yani bu kanun maddesini bir şeye benzetecek olursak, siz bana bir araba teslim ettiniz, dediniz ki: "Bunu İstanbul'a götürüp Ahmet'e verin." Ben bunu bir şoför olarak İstanbul'a götürürsem bütün kırmızı ışıklara uyarım. Emniyet şeridine girmem, hız sınırlarına uyarım, alkollü kullanmam, içinde de bir şey taşımam ama ona milletvekillerine tahsisli araç gibi bir zırh verirsem kırmızı ışığa da uymam, emniyet şeridinden de geçerim, hız sınırına da uymam, eğer alkol alıyorsam alkol de kullanırım, içine bir şey atıp götüreceksem kaçak göçek onu da götürürüm. Sonuç itibarıyla bu buna benziyor yani o şoförün durumuna benziyor bu iş. Yani bu şoför kanunla tanımlanmış trafik kuralları veya Trafik Kanunu'yla

tanımlanmış yetkisiyle gitse olmuyor mu? İlla üstüne tahsisli bir araç veriyoruz. Siz o tahsisi istiyorsunuz, siz derken o madde, şahsınızla ilgili değil.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Buyurun.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Kıymetli Başkanım, teşekkür ediyorum.

Tabii, burada çok önemli de bir madde. Diğer maddeler de birbirinden tabii ki önemli fakat gündem itibarıyla 13'üncü madde üzerinde...

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Hasan Bey sen normalde hangi komisyondasın?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Ben KEFEK Komisyonundayım.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Oradaki tartışmalardan daha buradaki...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Yok buralar daha iyi Sayın Başkanım, orada aile var çünkü.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Evet, dinliyoruz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Şimdi, burada toplumun son günlerde gündeminde olan bir madde üzerinde özellikle muhalefetteki arkadaşlarımızın da buradaki endişelerini tabii ki anlıyoruz. Burada tabii, bazı siyasi tavırlar da alınabilir, onları da gördük ama biz siyaset kısmına hiç girmemeye çalıştık. Kanun teklif sahipleri olarak da bir eleştiri geldi "Konuşmuyorsunuz." diye. Evet, konuşmadık, dinlemeyi tercih etti. Komisyon konuştu, karşılıklı konuşmalar oldu, Komisyon Başkanımız konuştu, bürokrasi konuştu. Biz kanuna çalıştık, kanun teklifimizin arkasındayız.

Bir acelemiz var, neyin acelesi? Burada ciddi manada toplumda bir an önce bu tasfiyelerin yapılması ve sermaye piyasalarının, para piyasalarının bir an önce rahata kavuşmasını hızlı bir şekilde arzu ediyoruz, toplum da bunu arzu ediyor. Bu sebeple, inşallah kanunumuz biraz sonra Komisyonda, sonra da Genel Kurulda inşallah en kısa zamanda yasalaşır diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA VARANK - Teşekkür ediyoruz.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15'inci maddeyle ilgili önerge yok.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin kanun tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla Başkanlığımıza redaksiyon yetkisi verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük 45'inci maddesi hükmü uyarınca bu konuyla ilgili özel sözcü olarak milletvekillerimiz Mustafa Hakan Özer, Yusuf Ziya Aldatmaz, Ahmet Çolakoğlu ve Faruk Aytekin'in seçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Muhalefet şerhlerini bekliyoruz pazartesiye kadar.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.50